

REGIONALNA STRATEGIA INNOWACJI WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO NA LATA 2013 - 2020.

Roczny raport monitoringowy za rok 2017

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
Wydział Rozwoju Regionalnego
Jednostka Koordynująca Wdrażanie RIS

Katowice 2018

Opracowanie Raportu:

dr Bogumiła Kowalska
Jednostka Koordynująca Wdrażanie RIS
Wydział Rozwoju Regionalnego
Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

Publikacja bezpłatna.

SPIS TREŚCI

1.	Monitoring Regionalnej Strategii Innowacji 2013-2020. Założenia Metodologiczne	6
2.	Realizacja rekomendacji z przeprowadzonych badań ewaluacyjnych	13
2.1.	Realizacja rekomendacji z badania ewaluacyjnego pt. „Analiza przepływów międzygałęziowych w kontekście rozwoju innowacyjności w województwie śląskim do roku 2020” (2017) 13	
2.2.	Realizacja rekomendacji z badania ewaluacyjnego pt. „Procesy przedsiębiorczego odkrywania w kontekście rozwoju innowacyjnego województwa śląskiego do roku 2020” (2017) 23	
2.3.	Realizacja rekomendacji z badania pt. Ewaluacja wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020”, w tym ocena wartości wskaźników monitoringu wizji.....	31
3.	Profil statystyczny regionu	37
4.	Inteligentne specjalizacje województwa śląskiego	53
4.1.	Wskaźnik horyzontalny monitoringu wizji rozwoju (WH.1). SMART INDEX dla inteligentnych specjalizacji.....	54
4.2.	Relacja tematyczna krajowych i regionalnych specjalizacji	54
4.3.	Wdrażanie RPO WSL 2014-2020 w obszarach inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego	61
4.4.	Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych. Raporty Roczne	73
4.5.	Klasy w obszarach regionalnych i inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego ...	78
5.	Wskaźniki monitoringu Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020.....	84
5.1.	Realizacja wskaźników monitoringu Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020. Podsumowanie (tabele zbiorcze)	84
5.2.	Oddziaływanie. Efekty długoterminowe.....	100
5.2.1.	Monitoring wizji. Kamienie milowe	100
5.2.2.	Monitoring wizji. Wskaźniki horyzontalne	143
5.3.	Rezultaty. Efekty średniookresowe	227
5.3.1.	Monitoring realizacji Priorytetu I. Powiększanie i wewnętrzna integracja potencjału innowacyjnego regionu	227
5.3.2.	Monitoring realizacji Priorytetu II. Kreowanie inteligentnych rynków dla technologii przyszłości.....	234

5.4. Produkty. Metaprzedsiewzięcia, projekty	238
5.4.1. Metaprzedsiewzięcie 1. Akademia Śląska	238
5.4.2. Metaprzedsiewzięcie 2. Kooperacja inicjatyw klastrowych i środowisk innowacyjnych ..	241
5.4.3. Metaprzedsiewzięcie 3. Realizacja działań pilotażowych w ramach specjalizacji regionalnych	251
5.4.4. Metaprzedsiewzięcie 4. Foresight rynku pracy	255
5.4.5. Metaprzedsiewzięcie 5. Regionalny fundusz proinnowacyjny	258
5.4.6. Metaprzedsiewzięcie 6. Design dla innowacji	258
5.4.7. Metaprzedsiewzięcie 7. Współpraca z regionami sąsiedzkimi na rzecz innowacji	266
6. Finansowanie wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020	271
Załącznik 1. Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych. Raporty Roczne	274
Załącznik 2. Przykładowe działania instytucji i przedsiębiorstw województwa śląskiego w 2017 roku w zakresie kreatywności i innowacyjności	276

1

**MONITORING
REGIONALNEJ
STRATEGII
INNOWACJI
WOJEWÓDZTWA
ŚLĄSKIEGO NA LATA
2013 - 2020**

**ZAŁOŻENIA
METODOLOGICZNE**

1. Monitoring Regionalnej Strategii Innowacji 2013-2020. Założenia Metodologiczne

W Regionalnej Strategii Innowacji przyjęto, że przedmiotem monitoringu i oceny są realizowana wizja oraz sformułowane priorytety. Kluczowe rozstrzygnięcia systemu monitoringu obejmują:

1. Określenie wskaźników bazowych i docelowych oddziaływania oraz rezultatów długoterminowych odpowiadających za realizację wizji (tj. kamieni milowych i indeksów) oraz wskaźników rezultatu na poziomie priorytetów. W ramach wskaźników monitoringu wizji wskazano wskaźniki oddziaływania i rezultatu, uzupełnione przez horyzontalne wskaźniki – indeksy smart, kapitału wiedzy, kapitału społecznego, innowacyjności i atrakcyjności inwestycyjnej. Wskaźniki rezultatu opisane na poziomie priorytetów określają jakościowo kluczowe wskaźniki, które tworzą podstawy realizacji celów Regionalnej Strategii Innowacji. Wsparciem do monitorowania postępów będzie monitoring procesów strategicznych w regionie, które zawierają również wskaźniki produktowe, znajdujące swoje odzwierciedlenie przede wszystkim w poszczególnych typach projektów realizowanych w ramach rozwoju specjalizacji regionalnych.
2. Zgodnie z przyjętym w strategii systemem monitorowania, każdy z opisanych wskaźników obejmuje:
  - cechy wskaźnika - opisują jego podstawowe parametry, które należy badać i oceniać,
  - wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym - wskazuje na znaczenie interwencji publicznej w realizacji wskaźnika, ze wskazaniem ewentualnych szacunkowych wartości możliwych i niezbędnych do zaangażowania z funduszy regionalnych
  - dostępność danych - opisuje, czy wskaźnik jest badany i istnieją ogólnodostępne źródła informacji czy też należy wypracować własny system pomiaru, który jest kluczowy dla realizacji strategii, uzupełniając o ten wskaźnik regionalny system informacji,
  - źródła danych - określenie bezpośredniego źródła, skąd można pozyskać dane i/lub źródła, które opisują wskaźnik na poziomie krajowym, europejskim lub światowym,
  - wartość bazowa, wartość wyjściowa – wartość bazowa określa stan wszystkich wskaźników w jednym interwale czasowym, tj. na koniec 2013 roku; wartość wyjściowa podaje aktualną wartość wg danych,
  - dynamika zmian/oczekiwany poziom wskaźnika – określa dynamikę rozwoju wskaźnika (wzrost, stabilizacja, spadek) lub konkretną wartość – pozycja lub wartość liczbowa
  - sposób pomiaru – oznacza wskazanie propozycji pomiaru wskaźnika przy wykorzystaniu określonych metod.
3. Dla formułowania wskaźników realizacji RIS wzięto pod uwagę wskaźniki pozwalające osiągnąć spójność społeczną, ekonomiczną i środowiskową, posiłkując się danymi: GUS, NBP, Regional Innovation Scoreboard, IBnGR, EuroStat, Transparency International, CBOS, Innoobserver Silesia, raporty regionalne przygotowywane przez Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych (SROS) oraz centra, np. Centrum Kompetencji Klastrowych.
4. Porównania przestrzenne wskaźników umożliwiają ocenę stanu i pozycji danego wskaźnika w odniesieniu do najlepszych wyników (rezultatów uznanych za wzorcowe, *benchmarków*) co w połączeniu z analizą dynamiczną daje szersze spektrum oceny pozycji regionu.
5. Przyjęte w systemie monitoringu miary (mierniki) poddawane zostały testom: istotności, koncentracji, rzeczywistej intencji celu (prawdziwości) i równowagi. Testowanie zapewniło porównywalność i poprawność merytoryczną pomiaru celów. Niestety niektóre wartości wskaźników mogą być przesunięte w czasie, co jest uzależnione od raportów przedstawianych przez instytucje europejskie.
6. Przy określaniu wskaźników monitoringu Strategii przyjęto odniesienie do wskaźników sformułowanych w kluczowych dokumentach: Europa 2020, Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju, Średniookresowej

Strategii Rozwoju Kraju, Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki, Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego, Bezpieczeństwa Energetycznego i Środowiska, Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”, Programu Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020.

Monitoring wskaźników rezultatu będzie prowadzony w cyklu rocznym, wskaźniki oddziaływania będą poddawane ocenie w oparciu o 6 ewaluacji:

- ex ante – 2013,
- w trakcie 2018 – wskaźniki kamieni milowych i indeksów
- ex post – 2021 – wszystkie wskaźniki

3 ewaluacje tematyczne – indeks kapitału społecznego i indeks smart oraz jedna dodatkowa, wynikająca z bieżących potrzeb.

W tabeli przedstawiono dane z monitoringu wskaźników ze wskazaniem ich przyszłej wartości. Wykorzystując propozycję narzędzi zaproponowanych w modelu wdrożeniowym Programu Rozwoju Technologii i zakresu działalności Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych oraz badań realizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego uszczegółowiono następujące pozycje wskaźników monitoringu: dostępność danych i źródła danych, określono wartości bazowe (jeśli były obliczane) i wartości docelowe oraz sposoby pomiaru wskaźników.

W szczególności w projektowanym systemie monitoringu przyjęcie danych bazowych oraz wartości docelowych znajduje następujące uzasadnienie:

- wskaźnik **Liczba world class clusters** - liczba klastrów w województwie śląskim szybko wzrasta. Ekspertyza rozwoju klastrów w województwie śląskim wykazała, że żaden z nich nie spełnia jeszcze podstawowych warunków world class cluster. Ponadto kryteria unijne oceniające klastry są w procesie doskonalenia. W województwie śląskim oczekujemy, że powstaną co najmniej dwa klastry światowej klasy szczególnie w wybranych specjalizacjach regionalnych. Potencjał w tym zakresie jest bardzo duży, o czym świadczy liczba klastrów (ok. 40 klastrów i inicjatyw klastrowych) i aktywne ich działania w obszarze powołania Centrum Kompetencji Klastrowych. Liczbę klastrów kluczowych zostanie wskazana na podstawie badań prowadzonych przez PARP, ew. powołane Centrum kompetencji klastrowych oraz Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych (SROS) i ich partnerów;
- wartość docelowa dla wskaźnika **Liczba obiektów wspólnej infrastruktury badawczo-rozwojowej w regionie** na poziomie 4 wynika z założenia konieczności utworzenia co najmniej 2 takich obiektów dla specjalizacji energetyka i medycyna. Pomocne w monitorowaniu wskaźnika będą badania Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych (SROS) i ich partnerów;
- w przypadku wskaźnika **Liczy kluczowych centrów kompetencji w priorytetowych obszarach Programu Rozwoju Technologii województwa śląskiego na lata 2010-2020** wartość docelowa wynika ze przyjętych w PRT specjalizacji regionalnych. Do tej nie prowadzono badań nad dotyczących centrów kompetencji. Badania wstępne wykazały, że w obszarze specjalizacji regionalnych są 2 centra kompetencji (sieci centrów kompetencji), działające w obszarze energetyki i medycyny. Nie wliczono w tym zakresie powołanych do 2008 roku centrów doskonałości, czy innych przedsięwzięć, które są na różnym poziomie rozwoju. Rozwój ich aktywności może być podstawą do rozwoju takich centrów, które zgodnie z założeniami funkcjonowania Obserwatoriów Specjalistycznych będą monitorowane co rok i ocenione dwa razy, zgodnie z przyjętymi kryteriami ich oceny;

- wskaźnik **Liczba living-labów dotyczących inteligentnych rynków** osiągnąć ma poziom 16 tego typu jednostek funkcjonujących w ramach inteligentnych specjalizacji, technologii PRT i sektorów wyłaniających się;
- przyjęty czterokrotny wzrost **Liczy projektów finansowanych przez programy ramowe UE, których liderami są podmioty z regionu** wynika z rosnących doświadczeń i kompetencji realizacji projektów;
- dla realizacji dynamicznie wzrastającej liczby i rodzajów projektów badań i aplikacji innowacji niezbędne jest **tworzenie konsorcjów naukowo-badawczych**, stąd ich skumulowana wartość na poziomie dwukrotnie wyższym niż liczba realizowanych projektów finansowanych ze środków pomocowych UE;
- jako docelową **Liczbę osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach innowacyjnych** przyjęto 128 tys. co stanowi ok. 15 % zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw województwa śląskiego;
- umiarkowany wzrost o 5% **liczby przedsiębiorstw wprowadzających innowacje produktowe i usługowe procesowe jako % ogólnej liczby MSP**;
- wartość bazową dla wskaźnika **wartość wsparcia działań innowacyjnych** można wyznaczyć na podstawie alokacji RPO 2007-13, priorytetu 1, alokacji POIG do podmiotów z województwa śląskiego/konsorcjów liderowanych przez podmioty z województwa, alokacji POKL, poddziałania 8.2. w województwie śląskim;
- **liczba mieszkańców regionu objętych działaniami z zakresu kreatywności i innowacyjności** stanowi ok. 25% populacji Regionu, a wartość bazową wyznaczyć można m.in. na podstawie:
  - liczby beneficjentów „miękkich” projektów z zakresu doradztwa, szkoleń oraz pobudzania postaw przedsiębiorczych, kreatywnych i innowacyjnych,
  - liczby pracowników mikroprzedsiębiorstw, które uzyskały wsparcie z programów operacyjnych i innych programów, których przedmiotem był wzrost innowacyjności, badania i rozwój, doskonalenie pracowników, zwiększenie adaptacyjności przedsiębiorstw i inne,
  - liczby osób bezpośrednio zaangażowanych w projektach związanych z innowacjami, badaniem i rozwojem, przedsiębiorczością, finansowanych z programów operacyjnych,
  - liczba klientów „Małych Koperników”,
  - wskaźników POKL, priorytety VI, VIII, IX w województwie śląskim.
- Wskaźnik horyzontalny dotyczący **indeksu kapitału społecznego czy zaufania** nie był określany na poziomie regionalnym. Pomocne stały się jednak wskaźniki, które są analizowane na poziomie krajowym, wg którego wyznaczane są takie wskaźniki, jak: poziom zaufania do administracji publicznej, wskaźnik postrzeganej korupcji, wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw (%), wskaźnik efektywności rządzenia, wskaźnik poczucia bezpieczeństwa. Wskaźniki te mierzone na poziomie krajowym można zaprojektować na poziomie regionalnym. Szczególne znaczenie wobec realizacji Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego ma wskaźnik poziomu zaufania do administracji, który odzwierciedla w dużym stopniu zakres współpracy pomiędzy administracją regionalną i lokalną z biznesem i społeczeństwem. Zakłada się przy tym, wskaźnik ten badany w 2018 powinien być na poziomie 55% (o 5% wyższy niż na poziomie krajowym w 2015 roku) oraz na poziomie 60% w 2020 roku.
- wysoki wzrost **udziału wydatków publicznych na B+R w PKB** z poziomu 0,32 do 1,5% jest warunkiem wzrostu innowacyjności,
- **wydatki na technologie informacyjne i telekomunikacyjne jako % PKB** określono na poziomie 25% średniej krajowej co umożliwi postęp w cyfryzacji i wzmocnienie specjalizacji ICT w Regionie .

Tabela. Podsumowanie założeń metodycznych obliczania indeksów dotyczących monitoringu realizacji wizji Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013 -2020.

Kryterium oceny metodyki indeksu RIS	GREEN ENERGY INDEX - PNT Euro-Centrum	KNOWLEDGE INDEX - PNT Euro-Centrum oraz GAPR	INDEKS ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ - GIG	INDEKS KAPITAŁU SPOŁECZNEGO - GAPR oraz GIG	SMART INDEX - PNT Technopark Gliwice	INDEKS INNOWACYJNOŚCI UMWSL wg Regional Innovation Scoreboard
Zgodność z RIS 2013-2020 <i>(Zgodność metodyki obliczania indeksu z opisem indeksu zawartym w RIS 2013-2020)</i>	Dodatkowy indeks do RIS 2013-2020.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
Dostępność terytorialna wskaźnika <i>(UE, Polska, NTS)</i>	Polska, NTS 1	UE, Polska, NTS 1	Polska, NTS 2	UE, Polska, NTS 1	Wskaźnik własny regionu. Odpowiedź na wymogi UE w zakresie przedsiębiorczego odkrywania oraz smart specialisation.	UE, Polska, NTS 2
Zastosowana metodologia badawcza	Wykorzystanie już istniejącej metodologii.	Wykorzystanie metodologii Banku Światowego.	Wykorzystanie metodologii IBnGR uzupełnionej o dodatkowy komponent odnoszący się do specyfiki regionu.	Zakłada się opracowanie nowej metodologii uzupełnionej o metodykę analiz sieci społecznych SNA. W opracowywanej metodologii istnieją dwa odrębne zadania w ramach projektu:	Zakłada się opracowanie nowej metodologii.	Wykorzystanie wyników badań Komisji Europejskiej

Kryterium oceny metodyki indeksu RIS	GREEN ENERGY INDEX - PNT Euro-Centrum	KNOWLEDGE INDEX - PNT Euro-Centrum oraz GAPR	INDEKS ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ - GIG	INDEKS KAPITAŁU SPOŁECZNEGO - GAPR oraz GIG	SMART INDEX - PNT Technopark Gliwice	INDEKS INNOWACYJNOŚCI UMWSL wg Regional Innovation Scoreboard
				Aktualizacja Map Innowacji oraz zadanie dotyczące Indeksu Kapitału Społecznego.		
Wartość bazowa indeksów	Realizacja badań w 2015 roku. Rok bazowy 2015 r.	Realizacja badań w 2015 roku. Rok bazowy 2015 r.	Realizacja badań w 2015 roku. Rok bazowy 2015 r.	Realizacja badań w 2015 roku. Rok bazowy 2015r.	Realizacja badań w 2015 roku. Rok bazowy 2015 r.	Rok bazowy: 2014
Daty pomiarów indeksów	Ewaluacja 2018, 2021 W przypadku istnienia wcześniejszych danych ujęcie dynamiczne wskaźnika.	Ewaluacja 2018, 2021 W przypadku istnienia wcześniejszych danych ujęcie dynamiczne wskaźnika.	corocznie	Ewaluacja 2018, 2021 W przypadku istnienia wcześniejszych danych ujęcie dynamiczne wskaźnika.	Ewaluacja 2018, 2021 W przypadku istnienia wcześniejszych danych ujęcie dynamiczne wskaźnika.	Zgodnie z cyklami prac Komisji Europejskiej.

2.

**Realizacja
rekomendacji z
przeprowadzonych
badań ewaluacyjnych**

2. Realizacja rekomendacji z przeprowadzonych badań ewaluacyjnych

2.1. Realizacja rekomendacji z badania ewaluacyjnego pt. „Analiza przepływów międzygałęziowych w kontekście rozwoju innowacyjności w województwie śląskim do roku 2020” (2017)

Wykonawca: konsorcjum firm: Bluehill Sp. z o.o. oraz Quality Watch Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie

Zleceniodawca: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Wydział Rozwoju Regionalnego, Jednostka Koordynująca Wdrażanie Regionalnej Strategii Innowacji (JKW RIS)

Ewaluacja zrealizowana w ramach projektu współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej XIII Pomoc Techniczna Działania 13.1 Pomoc Techniczna.

Badanie jest odpowiedzią na wyzwania sformułowane w strategii Europa 2020 i w Polityce Spójności UE na lata 2014-2020. Wyzwania te wiążą się z koniecznością prowadzenia polityki opartej na dowodach/ faktach oraz identyfikacji specjalizacji gospodarczej regionów w obszarach potencjalnych przewag konkurencyjnych, do czego niezbędne jest coraz lepsze powiązanie sfery badawczej (B+R) z gospodarką, trafne diagnozowanie własnej pozycji konkurencyjnej, koncentrowanie wsparcia na kluczowych obszarach badań naukowych i technologicznych.

Celem głównym badania była identyfikacja możliwości rozwoju zidentyfikowanych specjalizacji regionalnych (technologicznych) w województwie śląskim, ze szczególnym uwzględnieniem specjalizacji inteligentnych.

Badanie stanowi również odpowiedź na konieczność określenia możliwości rozwojowych aktorów ekosystemu innowacji w kontekście procesów rozwoju technologicznego województwa śląskiego. Rezultatem badania jest zdobycie wiedzy na potrzeby skutecznego monitorowania i ewaluacji inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego (energetyka, ICT, medycyna) zidentyfikowanych w „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020” oraz specjalizacji regionalnych tj. ośmiu obszarów technologicznych określonych w „Programie Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010 -2020”.

W efekcie powyższych procesów planowana jest aktualizacja „Programu Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010 -2020”, która umożliwi podejmowanie decyzji dotyczących wyboru bądź zredefiniowania regionalnych inteligentnych specjalizacji jako podstawy do kierunkowania wsparcia przez Samorząd Województwa wybranych grup lub obszarów technologicznych w ramach orientacji strategicznych I oraz III Osi Priorytetowej RPO WSL 2014- 2020.

Model przepływów międzygałęziowych umożliwia dokonanie oceny procesów makroekonomicznych. Poprzez analizę typu dostawca – odbiorca (input – output) konkretyzuje on idee funkcjonowania mechanizmu gospodarczego (rynkowego i budżetowego), jego wewnętrzne powiązania, zależności. Jest jednocześnie użytecznym instrumentem oceny funkcjonowania gospodarki. Opierając się na założeniach teorii równowagi ogólnej pozwala na analizę wytworzonych efektów makroekonomicznych, procesów redystrybucji budżetowej, związków danych sektorów z otoczeniem, oddziaływania procesów globalnych na gospodarkę poprzez eksport i import.

Tabela. Realizacja rekomendacji w 2017 r. zawartych w badaniu ewaluacyjnym pt. „Analiza przepływów międzygałęziowych w kontekście rozwoju innowacyjności w województwie śląskim do roku 2020”.

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
Rekomendacje do „Programu Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020” (PRT):						
1.	Aktualizacja części diagnostycznej i następnie weryfikacja aktualności wcześniejszych wniosków. (Str. 195 badania ewaluacyjnego)	Str. 27-86 PRT	Urząd Marszałkowski Woj. Śląskiego - organizator procesu. Aktywna rola Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych i innych IOB.	Zaktualizować dotychczasowe zapisy stanowiące przede wszystkim podejście jakościowe. Dodać część zawierającą analizy o charakterze ilościowym na podstawie dostępnych danych statystycznych oraz regionalnej macierzy przepływów międzygałęziowych.	Proces ciągły.	Aktualizacja „Programu Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020” oraz Modelu wdrażania PRT będzie efektem realizowanego projektu „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania” realizowanego w ramach Działania 1.3 RPO WSL 2014-2020.
2.	Dokument posiada nieaktualną część dotyczącą rekomendacji w zakresie finansowania (odnosi się do perspektywy 2007-2013) (Str. 195 badania ewaluacyjnego).	Str. 149-151 PRT	Urząd Marszałkowski Woj. Śląskiego - organizator procesu. Aktywna rola Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych i innych IOB.	Całkowicie zmienić ten fragment, odnosząc go do możliwości sfinansowania inwestycji czy też prac B+R w ramach perspektywy 2014-2020.	Proces ciągły.	Aktualizacja „Programu Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020” oraz Modelu wdrażania PRT będzie efektem realizowanego projektu „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania” realizowanego w ramach Działania 1.3 RPO WSL 2014-2020.
3.	Uzupełnić listę wskaźników monitorujących Program o dodatkowe, wynikające z przeprowadzonej analizy (Str. 195 badania ewaluacyjnego).	Str. 169 PRT	Urząd Marszałkowski Woj. Śląskiego - organizator procesu (JKW RIS).	Dodać wskaźniki koncentracji i dynamiki dla sektorów wchodzących w skład inteligentnych specjalizacji dla danych dotyczących liczby przedsiębiorstw, liczby osób pracujących oraz przychodów ze sprzedaży.	Proces ciągły.	Włączono powyższe wskaźniki do danych monitorowanych corocznie przez JKW RIS.

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
4.	Rozszerzenie inteligentnej specjalizacji Medycyna o aspekty związane z zapobieganiem wystąpieniu chorobom tj. Zdrowie (Str. 196 badania ewaluacyjnego).	Rekomendacje o charakterze przekrojowym	Urząd Marszałkowski Woj. Śląskiego - organizator procesu. Aktywna rola Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych i innych IOB.	Uzasadnieniem tej rekomendacji jest z jednej strony zdroworozsądkowe podejście (taniej jest zapobiegać niż leczyć), które znajduje potwierdzenie w wielu publikacjach naukowych.	Proces ciągły.	„Model wdrożeniowy Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 wersja 2.0” przyjęty przez Zarząd Województwa Śląskiego Uchwała nr 806/252/V/2018 z dnia 10.04.2018r. zawiera rozszerzone inteligentne specjalizacje regionu o Przemysł wschodzące oraz Zieloną gospodarkę. Przemysł wschodzące obejmują branże związane m.in. z: tworzeniem infrastruktury i usług spersonalizowanej medycyny (w tym spersonalizowane terapie, profilaktyka i opieka) i badań klinicznych oraz leków ukierunkowanych molekularnie lub celowanych. W wyniku procesu przedsiębiorczego odkrywania rozszerzono również obszar inteligentnej specjalizacji „Medycyna” o postulowane obszary.
<p>4a. Szczegółowe uzasadnienie rekomendacji: Uzasadnieniem tej rekomendacji jest z jednej strony zdroworozsądkowe podejście (taniej jest zapobiegać niż leczyć), które znajduje potwierdzenie w wielu publikacjach naukowych . Można tutaj zaliczyć zarówno zdrową żywność jak też aktywność ruchową czy też wellness. Aby nazwa specjalizacji dobrze odzwierciedlała nowe obszary, proponuje się przyjąć termin Zdrowie. Co więcej w różnych krajach tworzone są już strategie w zakresie zapobiegania chorobom i profilaktyki , których jednym z efektów ma być zmniejszenie kosztów świadczenia usług medycznych. Rozszerzenie specjalizacji Medycyna o kwestie zdrowotne spotkała się z powszechną aprobatą ekspertów uczestniczących w przeprowadzonym panelu. Szczególnie w sytuacji, gdy na terenie woj. śląskiego tworzone są rozwiązania informatyczne umożliwiające kompleksowe diagnozowanie w zakresie występowania jednostek chorobowych oraz odpowiednio wczesne zastosowanie profilaktyki. Do specjalizacji zdrowie, oprócz sektorów przypisanych do medycyny, proponuje się dopisać następujące rodzaje działalności wg klasyfikacji PKD:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dział 01 - UPRAWY ROLNE, CHÓW I HODOWLA ZWIERZĄT – w zakresie produkcji ekologicznej (klasyfikacja nie umożliwia wydzielenia produkcji ekologicznej). • Dział 10 - PRODUKCJA ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH – w zakresie zdrowej żywności wysokiej jakości. • Dział 11 - PRODUKCJA NAPOJÓW. 						

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
	<ul style="list-style-type: none"> 31.01.Z Produkcja mebli biurowych i sklepowych – w zakresie produkcji mebli ergonomicznych. 32.30 Produkcja sprzętu sportowego. 85.51 Pozaszkolne formy edukacji sportowej oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych. Dział 79 - DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZATORÓW TURYSTYKI, POŚREDNIKÓW I AGENTÓW TURYSTYCZNYCH ORAZ POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA W ZAKRESIE REZERWACJI I DZIAŁALNOŚCI Z NIĄ ZWIĄZANE. Dział 93 - DZIAŁALNOŚĆ SPORTOWA, ROZRYWKOWA I REKREACYJNA. <p>Aby nazwa specjalizacji dobrze odzwierciedlała nowe obszary, proponuje się przyjąć termin Zdrowie. Należy jednak pamiętać, że podręcznik RIS 3 wskazuje na konieczność wspierania tych obszarów, które są przedmiotem prac B+R oraz mają innowacyjny charakter. Szczególnie istotne może to być w zakresie umiejętnego przygotowania projektów dla wsparcia sektorów związanych z formami edukacji sportowej, organizacji zajęć sportowych i rekreacyjnych.</p>					
5.	Przyjęcie kategorii specjalizacji horyzontalnych (Str. 197 badania ewaluacyjnego).	Rekomendacje o charakterze przekrojowym	Urząd Marszałkowski Woj. Śląskiego - organizator procesu. Aktywna rola Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych i innych IOB.	Do tej kategorii rekomenduje się włączenie specjalizacji, które mają charakter usługowy względem wielu gałęzi gospodarki. Można do takich zaliczyć już wyłonioną inteligentną specjalizację ICT, szczególnie że w RIS WSL 2013-2020 pojawia się już sformułowanie o horyzontalnym znaczeniu tej specjalizacji.	Proces ciągły.	Model wdrożeniowy Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 wersja 2.0” przyjęty przez Zarząd Województwa Śląskiego Uchwała nr 806/252/V/2018 z dnia 10.04.2018r. zawiera rozszerzone inteligentne specjalizacje regionu o Przemysły wschodzące oraz Zieloną gospodarkę. które zawierają obszary technologiczne o charakterze przekrojowym i horyzontalnym. Dokument jest konsekwencją przyjęcia uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego nr V/50/1/2018 z dnia 19 marca 2018 r. dotyczącej aktualizacji listy inteligentnych specjalizacji Województwa Śląskiego o obszar zielonej gospodarki oraz przemysłów wschodzących, jako wyniku realizacji w 2017 r. Procesów Przedsiębiorczego Odkrywania.
5a. Szczegółowe uzasadnienie rekomendacji:						

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
<p>Takie rozwiązanie zostało zastosowane m.in. w województwach podkarpackim, świętokrzyskim i kujawsko-pomorskim. Przyjęcie kategorii specjalizacji horyzontalnych podkreśla kluczowe znaczenie danego sektora w zakresie rozwoju pozostałych. Kategoria specjalizacji horyzontalnych powinna mieć otwarty charakter, umożliwiając włączenie kolejnych sektorów gospodarki w uzasadnionych przypadkach (analiza danych o charakterze ilościowym, uzupełniona o inne elementy jakościowe w wyniku zastosowania procesu przedsiębiorczego odkrywania).</p>						
6.	Podjęcie pogłębionych badań, mających na celu weryfikację sektora transportu i logistyki jako nowej inteligentnej specjalizacji o charakterze horyzontalnym (Str. 195 badania ewaluacyjnego) (Str. 197 badania ewaluacyjnego).	Rekomendacje o charakterze przekrojowym	Urząd Marszałkowski Woj. Śląskiego - organizator procesu. Aktywna rola Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych i innych IOB.	Dotychczas jest to specjalizacja regionalna o charakterze technologicznym.	Proces ciągły.	Plan ewaluacji JKW RIS w obszarze innowacji przewiduje przeprowadzenie przedmiotowych badań w 2018 r. Na początku 2018 r. planowane jest rozszerzenie zakresu inteligentnych specjalizacji, również w obszarze transportu.
<p>6a. Szczegółowe uzasadnienie rekomendacji: Przeprowadzone badania ilościowe, wykorzystujące zarówno modelowanie makroekonomiczne jak też analizę danych statystycznych podkreślają kluczowe znaczenie transportu dla rozwoju zarówno sektorów o charakterze produkcyjnym, jak też handlu. Województwo śląskie zdaniem ekspertów komentujących uzyskane wyniki, posiada bardzo korzystną lokalizację aby stać się jednym z najważniejszych krajowych i europejskich węzłów komunikacyjnych, w tym węzłów o charakterze intermodalnym. Ponadto lokalizacja dużych ośrodków miejskich w ramach aglomeracji śląskiej, powinna sprzyjać rozwojowi technologii transportu zbiorowego oraz inwestycjom w tym zakresie.</p>						
7.	Podjęcie pogłębionych badań mających na celu weryfikację szeroko rozumianych usług dla biznesu, jako nowej specjalizacji horyzontalnej dla województwa śląskiego (Str. 195 badania ewaluacyjnego) (Str. 197 badania ewaluacyjnego).	Rekomendacje o charakterze przekrojowym	Urząd Marszałkowski Woj. Śląskiego - organizator procesu. Aktywna rola Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych i innych IOB.	Zasadne jest wsparcie przede wszystkim kompleksowych i innowacyjnych usług dla biznesu.	Proces ciągły.	Uwaga zostanie uwzględniona podczas opracowywania przedmiotowych procesów na okres 2020+.
<p>7a. Szczegółowe uzasadnienie rekomendacji:</p>						

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
<p>Ponownie przeprowadzone badania wykazały istotne znaczenie tego sektora dla rozwoju całej gospodarki (produkcji globalnej). Rozwój nowoczesnych i kompleksowych usług dla biznesu może stanowić odpowiedź na redukcję liczby osób pracujących w górnictwie czy też przemyśle (w wyniku postępującej automatyzacji produkcji). Tworzenie miejsc pracy w sektorze usług dla biznesu można uznać za wartościowe, chociażby z uwagi na możliwe do uzyskania ponadprzeciętne zarobki, które z kolei mogą być transferowane do gospodarki w postaci popytu finalnego. Rozwój usług dla biznesu powinien również istotnie przyczynić się do wzrostu zapotrzebowania na usługi w zakresie projektowania, inżynierii i budownictwa, z uwagi na konieczność stworzenia nowoczesnych powierzchni biurowych. Do sektora nowoczesnych usług dla biznesu można włączyć następujące rodzaje działalności wg klasyfikacji PKD:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dział 64 - FINANSOWA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA, Z WYŁĄCZENIEM UBEZPIECZEŃ I FUNDUSZÓW EMERYTALNYCH. • Dział 65 - UBEZPIECZENIA, REASEKURACJA ORAZ FUNDUSZE EMERYTALNE, Z WYŁĄCZENIEM OBOWIĄZKOWEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO. • Dział 66 - DZIAŁALNOŚĆ WSPOMAGAJĄCA USŁUGI FINANSOWE ORAZ UBEZPIECZENIA I FUNDUSZE EMERYTALNE. • Dział 68 - DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI. • Dział 69 - DZIAŁALNOŚĆ PRAWNICZA, RACHUNKOWO - KSIĘGOWA I DORADZTWO PODATKOWE. • Dział 70 - DZIAŁALNOŚĆ FIRM CENTRALNYCH (HEAD OFFICES); DORADZTWO ZWIĄZANE Z ZARZĄDZANIEM. • Dział 71 - DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ARCHITEKTURY I INŻYNIERII; BADANIA I ANALIZY TECHNICZNE. • Dział 72 - BADANIA NAUKOWE I PRACE ROZWOJOWE. • Dział 73 - REKLAMA, BADANIE RYNKU I OPINII PUBLICZNEJ. • Dział 74 - POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA. • Dział 77 - WYNAJEM I DZIERŻAWA. • Dział 78 - DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZATRUDNIENIEM. • Dział 82 - DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ADMINISTRACYJNĄ OBSŁUGĄ BIURA I POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ WSPOMAGAJĄCA PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ. <p>Proponowana lista działań klasyfikacji PKD jest dość szeroka. Należy jednak w tym miejscu podkreślić, że zasadne jest wsparcie przede wszystkim kompleksowych i innowacyjnych usług dla biznesu, zostało to podkreślone m.in. w raporcie ABSL dotyczącym stanu sektora usług okołobiznesowych .</p>						
Rekomendacje do „Programu Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2020+”:						
8.	Rekomendacje do diagnozy (Str. 198 badania ewaluacyjnego).	Rekomendacje o charakterze przekrojowym	Urząd Marszałkowski Woj. Śląskiego - organizator procesu. Aktywna rola Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych i innych IOB.	Część diagnostyczna dokumentu powinna zawierać część dotyczącą analizy dostępnych danych statystycznych zgodnie z zaproponowanym algorytmem oraz regionalną macierzą przepływów międzygałęziowych. W przypadku publikacji nowego bilansu przepływów międzygałęziowych przez GUS, zespół autorów powinien zaktualizować regionalny model przepływów międzygałęziowych (także poprzez	Proces ciągły.	Uwaga zostanie uwzględniona podczas opracowywania przedmiotowego dokumentu.

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
				pozyskanie aktualnych danych do wyliczenia wskaźników lokalizacji LQ).		
9.	Proponuje się zachować spójność pomiędzy RIS WSL a PRT co do przyjętych specjalizacji (Str. 198 badania ewaluacyjnego).	Rekomendacje o charakterze przekrojowym	Urząd Marszałkowski Woj. Śląskiego - organizator procesu. Aktywna rola Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych i innych IOB.	W RIS WSL proponuje się przyjąć: a. Inteligentne specjalizacje wiodące (zdrowie, energetyka, ewentualnie przemysł maszynowy jako przeniesienie specjalizacji horyzontalnej). b. Inteligentne specjalizacje horyzontalne (ICT, ewentualnie transport i logistyka oraz sektor nowoczesnych usług dla biznesu jako nowych specjalizacji).	Proces ciągły.	Uwaga zostanie uwzględniona podczas opracowywania przedmiotowego dokumentu.
10.	Relacje między specjalizacjami regionu (Str. 199 badania ewaluacyjnego).	Rekomendacje o charakterze przekrojowym	Urząd Marszałkowski Woj. Śląskiego - organizator procesu. Aktywna rola Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych i innych IOB.	PRT może precyzować obszary technologiczne, które powinny stanowić podzbiór w obrębie przyjętych specjalizacji (Str. 199 badania ewaluacyjnego).	Proces ciągły.	Uwaga zostanie uwzględniona podczas opracowywania przedmiotowego dokumentu.
11.	Rozwinąć część dotyczącą wdrożenia PRT o elementy związane z zaangażowaniem interesariuszy oraz zastosowaniem procesu przedsiębiorczego odkrywania (Str. 199 badania ewaluacyjnego).	Rekomendacje o charakterze przekrojowym	Urząd Marszałkowski Woj. Śląskiego - organizator procesu. Aktywna rola Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych i innych IOB.	Powyższa rekomendacja może wpisać się w działalność Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych.	Proces ciągły.	Uwaga zostanie uwzględniona podczas opracowywania przedmiotowego dokumentu.
11a. Szczegółowe uzasadnienie rekomendacji: Dobłą praktyką (zastosowaną chociażby w woj. podkarpackim) jest powołanie tzw. paneli inteligentnych specjalizacji. Panele pełnią funkcję platformy współpracy i wymiany informacji dla każdej ze specjalizacji (tzw. panele inteligentnych specjalizacji). Formuła cyklicznych spotkań uczestników panelu inteligentnych specjalizacji pozwoli pozyskać wartościowe informacje na potrzeby monitorowania danej specjalizacji z wewnątrz sektora. Będą to przede wszystkim dane o charakterze jakościowym, które będą istotnym uzupełnieniem danych ilościowych ze statystyki publicznej oraz modelowania matematycznego (m.in. informacje nt. potrzeb, barier, wyzwań, rozwijanych technologii, obszarów współpracy, proponowanych projektów, itd.).						

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
<p>Formuła funkcjonowania paneli inteligentnych specjalizacji wpisuje się w koncepcję „Smart labów”, których celem jest „odkrywanie” danego obszaru działalności gospodarczej i identyfikacja jego potencjału innowacji i wzrostu. Zastosowanie formuły Smart labów jest szczególnie uzasadnione na etapie wyłaniania nowych specjalizacji. Biorąc pod uwagę specjalistyczny charakter warsztatów tego typu, uczestniczyć w nich powinni przede wszystkim przedstawiciele wiodących przedsiębiorstw z danego sektora w regionie (tzw. liderzy innowacji), przedstawiciele instytucji otoczenia biznesu działających na rzecz danego sektora (np. zrzeszenia branżowe) oraz przedstawiciele jednostek naukowych podejmujących badania w danym sektorze. Uzupełnieniem składu tych warsztatów mogą być opcjonalnie przedstawiciele administracji publicznej (np. samorządy na terenie których występuje duża koncentracja podmiotów danej branży). Dla zwiększenia poziomu merytorycznej dyskusji rekomenduje się, aby panele były moderowane przez ekspertów branżowych, którzy nie są wprost związani z administracją publiczną.</p> <p>Powyższa rekomendacja może wpisać się w działalność Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych utworzonych w ramach dofinansowanego projektu. Wówczas to partnerzy odpowiedzialni za działalności poszczególnych obserwatoriów mogą stać się jednostkami koordynującymi rekrutację oraz prowadzenie poszczególnych paneli.</p>						
<p>Rekomendacje do „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020” (RIS WSL), ze szczególnym uwzględnieniem wskaźnika horyzontalnego monitoringu wizji strategii tzw. smart indexu dla inteligentnych specjalizacji:</p>						
12.	Proponuje się zachować spójność pomiędzy RIS a PRT co do przyjętych specjalizacji (Str. 200 badania ewaluacyjnego).	Str. 12 RIS WSL	Urząd Marszałkowski Woj. Śląskiego - organizator procesu.	<p>W RIS WSL proponuje się przyjąć:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inteligentne specjalizacje wiodące (zdrowie, energetyka, przemysł maszynowy). • Inteligentne specjalizacje horyzontalne (ICT, transport i logistyka). <p>Ewentualnie dołączyć nową specjalizację w zakresie nowoczesnych usług dla biznesu.</p>	Proces ciągły.	Uwaga zostanie uwzględniona podczas opracowywania przedmiotowego dokumentu.
13.	Umieścić przypisanie danej specjalizacji do kodów klasyfikacji PKD w postaci załącznika (Str. 200 badania ewaluacyjnego).	Str. 86 RIS WSL	Urząd Marszałkowski Woj. Śląskiego - organizator procesu.	Podać kody klasyfikacji PKD na poziomie 4 cyfr, w sposób analogiczny jak to było do tej pory przyjęte w osobnych plikach.	Proces ciągły.	Uwaga zostanie uwzględniona podczas opracowywania przedmiotowego dokumentu.
<p>Rekomendacje do „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2020+”:</p>						
14.	Włączyć w zapisy Strategii elementy dotyczące Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania	Rekomendacje o charakterze przekrojowym	Urząd Marszałkowski Woj. Śląskiego - organizator procesu.	Zapisy powinny wynikać z wyników realizacji równolegle realizowanego projektu dotyczące zastosowania procesu przedsiębiorczego odkrywania na potrzeby monitorowania, weryfikacji i wyłaniania nowych specjalizacji.	Proces ciągły.	Uwaga zostanie uwzględniona podczas opracowywania przedmiotowego dokumentu.

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
	(Str. 200 badania ewaluacyjnego).					
15.	Włączyć w zapisy strategii elementy dotyczące sposobu prowadzenia diagnozy poszczególnych specjalizacji poprzez wykorzystanie modeli ilościowych zaprezentowanych w niniejszej ekspertyzie (Str. 200 badania ewaluacyjnego).	Rekomendacje o charakterze przekrojowym	Urząd Marszałkowski Woj. Śląskiego - organizator procesu.	Przede wszystkim kluczowa byłaby aktualizacja modeli w przypadku pojawienia się nowych danych wejściowych.	Proces ciągły	Uwaga zostanie uwzględniona podczas opracowywania przedmiotowego dokumentu.
<p>15a. Zasadnicza aktualizacja powinna nastąpić w przypadku pojawienia się nowego bilansu przepływów międzygałęziowych – przewiduje się publikację nowego bilansu w 2018 r. Natomiast corocznie można aktualizować model w oparciu o nowe dane dotyczące liczby osób pracujących w głównym miejscu pracy, które zostało wykorzystane do wyliczenia wskaźników lokalizacji. Na potrzeby prowadzenia diagnozy poszczególnych specjalizacji, powinny zostać opracowane i włączone do analizy następujące tablice:</p> <p>a. Bilans przepływów międzygałęziowych w cenach bieżących, obejmujący zarówno wartości przepływów międzygałęziowych, jak również wartości popytu finalnego, produkcji globalnej oraz wartości dodanej brutto.</p> <p>b. Tablice współczynników bezpośredniej i pełnej produktochłonności.</p> <p>c. Tablice współczynników bezpośredniej i pełnej importochłonności.</p>						

2.2. Realizacja rekomendacji z badania ewaluacyjnego pt. „Procesy przedsiębiorczego odkrywania w kontekście rozwoju innowacyjnego województwa śląskiego do roku 2020” (2017)

Wykonawca: Główny Instytut Górnictwa w Katowicach

Zleceniodawca: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Wydział Rozwoju Regionalnego, Jednostka Koordynująca Wdrażanie Regionalnej Strategii Innowacji (JKW RIS).

Ewaluacja zrealizowana w ramach projektu współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej XIII Pomoc Techniczna Działania 13.1 Pomoc Techniczna.

Głównym celem badania było zapewnienie spójności metodologicznej w realizacji polityki innowacyjnej na poziomie krajowym i regionalnym rozwoju w obszarze identyfikacji specjalizacji regionalnych (technologicznych), ze szczególnym uwzględnieniem specjalizacji inteligentnych. Innymi słowy badanie doprowadziło do wypracowania, w oparciu o dostępną wiedzę i dotychczasowe doświadczenia i praktyki, spójnych ram metodycznych dla realizacji polityki innowacyjnej regionu, zapewniających jej spójność z poziomem krajowym.

Cel badania został osiągnięty poprzez opracowanie metodyki prowadzenia PPO i realizację tego procesu, przy uwzględnieniu specyfiki, możliwości i znanych już barier rozwoju technologicznego oraz ekonomicznego regionu. Realizacja celu wymagała zdefiniowania, zaplanowania i realizacji szczegółowych procedur PPO z wykorzystaniem podejścia typowego dla przedsięwzięć foresight'owych.

Badanie doprowadziło do identyfikacji nisz rynkowych lub potencjalnych specjalizacji w okresie 2020+. Dodatkowo badanie umożliwiło ustalenie możliwości rozwojowych aktorów ekosystemu innowacji w kontekście procesów rozwoju technologicznego województwa śląskiego i oferowanego wsparcia. Rezultatem badania jest wiedza o potrzebach skutecznego monitorowania i ewaluacji inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego zidentyfikowanych w „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020” oraz specjalizacji regionalnych tj. ośmiu obszarów technologicznych określonych w „Programie Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010 -2020”.

Badanie współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 w ramach Osi Priorytetowej XIII Działanie 13.1.

Tabela. Realizacja rekomendacji w 2017 r. zawartych w badaniu ewaluacyjnym pt. „Procesy przedsiębiorczego odkrywania w kontekście rozwoju innowacyjnego województwa śląskiego do roku 2020” (2017)

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
1.	Ograniczony dostęp do danych statystycznych nie daje możliwości pełnej identyfikacji potencjału endogenicznego innowacyjnego rozwoju województwa śląskiego (strona 68 Raportu I)	Str. 45 i następne Raportu I	Urząd Marszałkowski Woj. Śląskiego - organizator procesu. Aktywna rola Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych i innych IOB.	Zwiększenie dostępności danych statystycznych opisujących potencjał endogeniczny województwa śląskiego zgodnie z opracowanym w niniejszym badaniu katalogiem regionalnych danych statystycznych. Przegląd aktualnego katalogu zamawianych i wykorzystywanych danych statystycznych możliwych do pozyskania w GUS. pod kątem ich zbieżności z potrzebami informacyjnymi w procesie przedsiębiorczego odkrywania	Przed uaktualnieniem lub opracowaniem nowej Regionalnej Strategii Innowacji i Programu Rozwoju Technologii	Aktualizacja w tym zakresie prowadzona jest na bieżąco przez JKW RIS.
2.	Dla ukierunkowania polityki innowacyjnej regionu konieczne jest pełne wdrożenie Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania (strona 68 Raportu I)	Str. 35 Raportu I	Urząd Marszałkowski Woj. Śląskiego - organizator procesu.	Wprowadzenie opisanego Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania jako stały element realizacji polityki rozwojowej regionu. Pełne wdrożenie zaproponowanego modelu Przedsiębiorczego Odkrywania.	Przed uaktualnieniem lub opracowaniem nowej Regionalnej Strategii Innowacji i Programu Rozwoju Technologii	Wynikiem realizacji w 2017 r. Procesów Przedsiębiorczego Odkrywania w regionie było przyjęcie uchwały przez Sejmik Województwa Śląskiego nr V/50/1/2018 z dnia 19 marca 2018 r. dotyczącej aktualizacji listy inteligentnych specjalizacji Województwa Śląskiego o obszar zielonej gospodarki oraz przemysłów wschodzących. Wyniki prowadzonych Procesów Przedsiębiorczego Odkrywania w kolejnych latach wpływać będą na weryfikację dotychczasowych rozstrzygnięć strategicznych w zakresie rozwoju innowacyjnego, w tym technologicznego regionu. Powyższe wpływa między innymi na

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
						aktualizację inteligentnych specjalizacji Województwa Śląskiego.
3.	Rozproszenie instytucjonalne i dziedzinowe danych zbieranych na potrzeby monitorowania PRT i RIS WSL (strona 68 Raportu I)	Str. 35 i następne Raportu I	instytucje związane z monitorowaniem RIS, w tym: Urząd Marszałkowski WSL, Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych (SO RIS), ROT/RCAS, ŚRI.	Dalsza integracja metodyczna i organizacyjna procesu zbierania i wykorzystania danych do monitorowania PRT i RIS WSL. Pełne wdrożenie zaproponowanego modelu Przedsiębiorczego Odkrywania i przyporządkowanie zadań związanych z jego realizacją instytucjom.	Na etapie aktualizacji Regionalnej Strategii Innowacji i Programu Rozwoju Technologii	Uwaga zostanie uwzględniona podczas opracowywania przedmiotowych dokumentów.
4.	Powodzenie procesów przedsiębiorczego odkrywania w kontekście innowacyjnego rozwoju województwa śląskiego zależy od pełnego zaangażowania aktorów ekosystemu innowacji. (Str. 69 Raportu I).	Str. 35	Urząd Marszałkowski Woj. Śląskiego - organizator procesu. Aktywna rola Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych	Wypracowanie i wdrażanie metod i narzędzi aktywizujących aktorów ekosystemu innowacji do udziału w kreowaniu polityki innowacyjnego rozwoju regionu. Współpraca w ramach SO RIS zmierzająca do częściowej unifikacji opracowywanych i wdrażanych metod i narzędzi dla realizacji Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania i rozszerzenie sieci powiązań.	2017-2020	Realizacja procesów przedsiębiorczego odkrywania w kontekście innowacyjnego rozwoju województwa śląskiego będzie efektem prowadzenia w regionie regionalnych badań ewaluacyjnych w obszarze innowacji przez JKW RIS oraz od efektów realizowanego projektu „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania” realizowanego w ramach Działania 1.3 RPO WSL 2014-2020.
5.	Innowacyjny rozwój województwa śląskiego wymaga wykorzystania dostępu do szerokiej, niejednokrotnie rozproszonej bazy dowodowej (Str. 140 Raportu Końcowego)	Str. 18	UM WSL, Obserwatoria specjalistyczne, GUS, UP RP	Scalenie i udostępnienie informacji niezbędnych do monitorowania innowacyjnego rozwoju regionu w jednym miejscu. Zamawianie i udostępnianie niezbędnych danych na dedykowanej platformie np.: PIK lub Innoobservator Silesia.	Wraz z rozpoczęciem prac nad PRT i RIS po 2020 r.	Uwaga zostanie uwzględniona podczas opracowywania przedmiotowych dokumentów.

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
6.	W opracowanych strategiach dotyczących innowacyjnego rozwoju i efektów ich wdrażania konieczne jest wykorzystanie danych statystycznych i opinii eksperckich (Str. 140 Raportu Końcowego)	Str. 6	Urząd Marszałkowski Woj. Śląskiego - organizator procesu	Pełne wdrożenie opracowanego modelu PPO WSL. Wprowadzenie modelu PPO lub jego składowych do dokumentów strategicznych na etapie ich aktualizacji i/lub opracowania nowych wersji.	Wraz z rozpoczęciem prac nad PRT i RIS po 2020 r.	Uwaga zostanie uwzględniona podczas opracowywania przedmiotowych dokumentów.
7.	Obserwatoria specjalistyczne stanowią istotną składową innowacyjnego rozwoju województwa, a ich działalność powinna dostarczać informacji o pożądanym jego kierunkach (Str. 140 Raportu Końcowego)	Str. 116	Urząd Marszałkowski Woj. Śląskiego - organizator procesu. Aktywna rola Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych	Wdrożenie i utrzymanie przez Obserwatoria specjalistyczne procesu przedsiębiorczego odkrywania, w tym prowadzenie działalności eksperckiej w zdefiniowanych obszarach oraz dostarczanie bazy dowodowej do formułowania rekomendacji. Realizacja projektu systemowego, uporządkowanie głównych obszarów działalności obserwatoriów (wskazanie obszarów gospodarki, technologii, które będą obsługiwane przez obserwatorium) Ujednolicenie raportów z działalności Obserwatoriów w celu zapewnienia ich porównywalności.	Działanie bieżące realizowane wraz z aktualizacją PRT.	Uwaga zostanie uwzględniona podczas opracowywania przedmiotowych dokumentów.
8.	Jakość i ilość informacji dotyczącej star up'ów, spin-off, spin-out w regionie jest niewystarczająca (Str. 141 Raportu Końcowego)	Str. 115	UM WSL wspólnie z Obserwatoriami Specjalistycznymi	Wytworzenie zintegrowanej regionalnej bazy dowodowej o start up'ach i innowacjach. Opracowanie systemu bazaodaniowego dotyczącego star up'ów, spin-off, spin-out w regionie i jego cykliczne zasilanie.	2018-2020	Uwaga zostanie uwzględniona podczas opracowywania założeń współpracy do roku 2020 Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych.
9.	Brak jest jednolitej, pełnej i spójnej informacji o potencjale obszarów technologicznych w	Str. 116	Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych	Pozyskanie predefiniowanej listy danych o obszarach technologicznych. Opracowanie zbioru jednolitych danych prezentujących potencjał obszarów technologicznych.	2018 – 2020 (aktualizacja i/lub opracowanie	Uwaga zostanie uwzględniona podczas opracowywania przedmiotowych dokumentów.

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
	regionie (Str. 141 Raportu Końcowego)				nowych PRT oraz RIS WSL)	
10.	Obszary tematyczne IS województwa śląskiego zakreślone według PKD nie ujmują wszystkich sektorów, w których występują przewagi (Str. 141 Raportu Końcowego)	Str. 83	Urząd Marszałkowski WSL, Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych (SO RIS), ŚRI.	Weryfikacja oraz uzupełnienie i/lub zmiana listy obszarów przewag przypisanych IS województwa, w tym ewentualne wprowadzenie nowych specjalizacji. Prowadzenie badań ewaluacyjnych oraz projektu systemowego dostarczających bazy dowodowej i opinii eksperckich na potrzeby aktualizacji IS województwa.	2018 – 2020 (aktualizacja i/lub opracowanie nowych PRT oraz RIS)	Uwaga zostanie uwzględniona podczas opracowywania przedmiotowych dokumentów.
11.	Województwo śląskie jest nadal silnym regionem pod względem technologicznym, w którym sektor przemysłowy ma przewagę nad sektorem usług (Str. 141 Raportu Końcowego)	Str. 121	Urząd Marszałkowski WSL, Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych (SO RIS), ŚRI.	Rozwój sektora usług w regionie. Opracowanie planu innowacyjnego rozwoju sektora usługowego, który w pierwszej kolejności wykorzysta potencjał technologiczny regionu.	2018 – 2020 (aktualizacja i/lub opracowanie nowych PRT oraz RIS)	Uwaga zostanie uwzględniona podczas opracowywania przedmiotowych dokumentów.
12.	Przeważającym obszarem przewag w działalności badawczo rozwojowej jest przemysł i energetyka, które dostarczają rozwiązań dla innowacyjnego rozwoju (Str. 142 Raportu Końcowego)	Str. 35	Urząd Marszałkowski WSL, Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych (SO RIS), ŚCP.	Wykorzystanie i rozwijanie silnych sektorów dla budowania przewag obszarów skupionych w łańcuchach wartości. Inicjowanie projektów na rzecz badań i rozwoju dla przedsiębiorstw w łańcuchach wartości sektorów przewag.	2018 – 2020 oraz po zakończeniu finansowania z UE	Uwaga zostanie uwzględniona podczas opracowywania dokumentów.
13.	Województwo śląskie ma znaczącą pozycję na tle kraju w sferze technologii; obszary przewag powiązane są z większością sektorów	Str. 35	Urząd Marszałkowski WSL, Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych (SO RIS), ŚRI.	Weryfikacja oraz uzupełnienie i/lub zmiana listy obszarów przewag przypisanych IS województwa, w tym ewentualne wprowadzenie nowych specjalizacji. Prowadzenie badań ewaluacyjnych oraz projektu systemowego dostarczających	2018 – 2020 (aktualizacja i/lub opracowanie nowych PRT oraz RIS)	Uwaga zostanie uwzględniona podczas opracowywania przedmiotowych dokumentów.

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
	przemysłowych, przy czym część z nich nie została uwzględniona w dokumentach strategicznych (np. RIS) - (Str. 142 Raportu Końcowego).			bazy dowodowej i opinii eksperckich na potrzeby aktualizacji IS województwa.		
14.	Województwo śląskie ma dominujący w skali kraju potencjał technologiczny związany z zieloną gospodarką (rozumianą w ujęciu sektorowym wg Eurostatu) - (Str. 143 Raportu Końcowego).	Str. 79	Urząd Marszałkowski WSL, Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych (SO RIS).	Objęcie sektorów skupionych wokół zielonej gospodarki szerszym wsparciem. Identyfikacja obszarów zielonej gospodarki w obserwatoriach specjalistycznych i wzmocnienie ich rozwoju poprzez inicjatywy projektowe.	2018 – 2020 (aktualizacja i/lub opracowanie nowych PRT oraz RIS)	Uwaga zostanie uwzględniona podczas opracowywania przedmiotowych dokumentów.
15.	Województwo śląskie ma bardzo znaczący potencjał technologiczny związany z sektorami wszystkich rodzajów przemysłów wschodzących (w międzynarodowym rozumieniu tego pojęcia) - (Str. 143 Raportu Końcowego).	Str. 95	Urząd Marszałkowski WSL, Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych (SO RIS).	Objęcie sektorów przemysłów wschodzących szerszym wsparciem. Identyfikacja sektorów przemysłów wschodzących w obserwatoriach specjalistycznych i wzmocnienie ich rozwoju poprzez inicjatywy projektowe.	2018 – 2020 (aktualizacja i/lub opracowanie nowych PRT oraz RIS)	Uwaga zostanie uwzględniona podczas opracowywania przedmiotowych dokumentów.
16.	Obszary przewag technologicznych w wielu przypadkach nie są reprezentowane w silnie powiązanych sektorach gospodarki, co oznacza, że słabe jest powiązanie sfery B+R z przemysłem, a tym samym nie	Str. 43	Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych (SO RIS)	Lepsza identyfikacja oferty naukowo – badawczej w regionie i możliwości jej ochrony oraz gospodarczego wykorzystania w regionie. Skuteczniejsze badanie potrzeb przedsiębiorców oraz oferty sektora B+R, opracowanie propozycji projektów ułatwiających transfer technologii do przemysłu i usług.	W ramach bieżących działań	Przedmiotowe rekomendacje są już przedmiotem działań Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych (SO RIS) oraz realizowanego projektu „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania” w

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
	wykorzystuje się dorobku prac B+R lub eksportuje się go poza region (Str. 143 Raportu Końcowego).					ramach Działania 1.3 RPO WSL 2014-2020.
17.	Obszar wsparcia z poziomu regionalnego powinien wychodzić poza zakres ściśle rozumianego obszaru specjalizacji (Str. 144 Raportu Końcowego).	Str. 108	Urząd Marszałkowski WSL, Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych (SO RIS).	Wykorzystanie wyników PPO i analizy przepływów międzygałęziowych do szerszego definiowania obszaru wsparcia. Rozszerzenie w dokumentach programowych ścieżek dla realizacji projektów tematycznie wykraczających poza obszary specjalizacji, zwłaszcza dla projektów związanych z innowacjami.	2018 – 2020	Model wdrożeniowy Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 wersja 2.0” przyjęty przez Zarząd Województwa Śląskiego Uchwała nr 806/252/V/2018 z dnia 10.04.2018r. zawiera rozszerzone inteligentne specjalizacje regionu o Przemysły wschodzące oraz Zieloną gospodarkę, które zawierają obszary technologiczne o charakterze przekrojowym i horyzontalnym. Dokument jest konsekwencją przyjęcia uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego nr V/50/1/2018 z dnia 19 marca 2018 r. dotyczącej aktualizacji listy inteligentnych specjalizacji Województwa Śląskiego o obszar zielonej gospodarki oraz przemysłów wschodzących, <u>jako wyniku realizacji w 2017 r. Procesów Przedsiębiorczego Odkrywania.</u>
18.	Wybór obszarów specjalizacji powinien w większym niż dotychczas stopniu uwzględniać pojawiające się ciche sygnały i występujące w gospodarce powiązania	Str. 121	Urząd Marszałkowski WSL, Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych (SO RIS), ŚRI.	W pracach nad aktualizacją RIS, PRT należy w większym stopniu uwzględnić: podejście ponaddziedzinowe w gospodarce, dążenie do równowagi gospodarka-usługi, powiązania gospodarka-nauka-technologie oraz relacje między poziomem regionalnym i krajowym poziomem specjalizacji.	2018 – 2020 (aktualizacja i/lub opracowanie nowych PRT oraz RIS)	Uwaga zostanie uwzględniona podczas opracowywania przedmiotowych dokumentów.

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
	(Str. 144 Raportu Końcowego).			Sposób wdrożenia rekomendacji: cykliczna realizacja Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania i analiza przepływów międzygałęziowych.		
19.	O istnieniu regionalnych przewag decyduje wysoko wykwalifikowana kadra pracownicza zarówno szczebla strategicznego, jak i operacyjnego (Str. 145 Raportu Końcowego).	Str. 109	WUP w Katowicach Śląskie Kuratorium Oświaty	Wspieranie rozwoju śląskich kadr. Identyfikacja potrzeb kadrowych przedsiębiorców, w tym foresight rynku pracy. Realizacja projektów szkoleniowych i edukacyjnych. Odtworzenie szkolnictwa zawodowego.	2018-2020	Uwaga zostanie uwzględniona podczas opracowywania przedmiotowych dokumentów.
20.	Ograniczenia w ubieganiu się o współfinansowanie innowacyjnego rozwoju przedsiębiorców wynika ze złożoności i czasochłonności procedur aplikacyjnych (Str. 145 Raportu Końcowego).	Str. 111	ŚCP oraz inne instytucje finansowe	Dążenie do dalszego upraszczania procedur aplikacyjnych. Przegląd aktualnych procedur aplikacyjnych i ich upraszczanie, eliminacja zbędnego obiegu dokumentów.	Działania ciągłe	Rekomendacja została przekazana.
21.	Istniejąca oferta IOB nie jest w pełni znana i wykorzystywana przez przedsiębiorców (Str. 146 Raportu Końcowego).	Str. 111	Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych (SO RIS)	Należy przeprowadzić inwentaryzację oferty IOB i udostępnić ją interesariuszom. Jednocześnie doprowadzić do profesjonalizacji tych usług, które mają kluczowe znaczenie dla innowacyjnego rozwoju regionu. Realizacja projektu SO RIS w PPO.	2017-2019	Projekt SO RIS w PPO jest realizowany.

2.3. Realizacja rekomendacji z badania pt. Ewaluacja wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020”, w tym ocena wartości wskaźników monitoringu wizji.

Wykonawca: ECORYS Polska Sp. z o.o., Warszawa

Zleceniodawca: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Wydział Rozwoju Regionalnego, Jednostka Koordynująca Wdrażanie Regionalnej Strategii Innowacji (JKW RIS)

Ewaluacja zrealizowana w ramach projektu współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej XIII Pomoc Techniczna Działania 13.1 Pomoc Techniczna.

Celem badania było uszczegółowienie i aktualizacja metodologii/metodyki pomiaru wartości wskaźników horyzontalnych monitoringu wizji oraz Kamieni milowych „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020” w kontekście rozwoju innowacyjnego województwa śląskiego do roku 2020 oraz 2020+ zapewniającej porównywalność w skali europejskiej oraz krajowej.

Na system monitoringu RSI WSL składają się wskaźniki indeksowe, opisujące województwo śląskie również na tle innych regionów. Wchodzące w ich skład subindeksy i zmienne mają charakter zarówno ilościowy, jak i jakościowy, co w założeniach zapewnia pełną informację o procesach innowacyjnych zachodzących w regionie. W systemie są zarówno wskaźniki opracowane specyficznie na potrzeby pomiaru innowacyjności w regionie w odniesieniu do jego inteligentnych specjalizacji, jak i wskaźniki, które zapewniają porównywalność na poziomie regionów i krajów, wykorzystywane np. przez Komisję Europejską i Bank Światowy. Niezmiernie ważnym uzupełnieniem są wskaźniki realizacji wizji rozwoju ekosystemu innowacji województwa śląskiego, tzw. kamienie milowe, które schodząc na poziom wdrożeniowy, pokazują wybrane aspekty i są łatwe do interpretacji. Te cechy powodują, że system monitoringu RSI w województwie śląskim charakteryzuje się uniwersalnością i stanowi dobry przykład, przywoływany w opracowaniach na temat monitoringu RSI¹.

Podjęcie metodologiczne do monitorowania RSI WSL zostało zaprezentowane w raporcie „Regional Innovation Monitor Plus 2016” opracowanym przez Technopolis Group na zlecenie Komisji Europejskiej². Jako dobrą praktykę wskazano w nim przede wszystkim wykorzystanie Smart Indeksu jako wskaźnika horyzontalnego, pozwalającego na monitorowanie procesów rozwoju inteligentnych specjalizacji regionu. W oparciu o przeprowadzoną ewaluację, można wskazać także inne zalety i mocne strony systemu monitoringu RSI WSL, do których należą:

- jasno określone zasady monitoringu, do których zalicza się szczegółowe zdefiniowanie wskaźników i cykliczność prowadzonych badań;
- uwzględnienie zarówno wskaźników „twardych” (opartych na danych statystycznych), jak i „miękkich”, czyli wynikających z sondaży i innych badań;

---

¹ Por. Klajbor T., *Analiza dobrych praktyk systemów monitoringu i ewaluacji RIS w Polsce i UE*, raport opracowany na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Gdańsk 2010.

² Walendowski J., *Regional Innovation Monitor Plus 2016. Regional Innovation Report. Silesia (Advanced Materials)*, Technopolis Group, raport opracowany na zlecenie Komisji Europejskiej, 2016.

- stosowanie ograniczonej liczby wskaźników, która jednak daje wystarczająco szeroki obraz stanu wdrażania RSI WSL (duża liczba wskaźników często powoduje efekt „zalań informacyjny”);
- zabezpieczenie źródeł finansowania monitoringu i zawarcie umów o współpracy z GUS oraz porozumień z regionalnymi obserwatoriami specjalistycznymi, które dostarczają corocznie szczegółowych informacji w wybranych obszarach tematycznych (ta kwestia również została wskazana jako dobra praktyka w raporcie przywołanym powyżej);
- publikowanie raportów monitoringowych z wdrażania RSI WSL.

Nie mniej istotne jest ustanowienie jednostki odpowiedzialnej za monitoring w strukturze wdrażania RSI oraz fizyczne umiejscowienie w Urzędzie Marszałkowskim. Sprzyja to praktycznemu wykorzystywaniu informacji płynących z monitoringu przez Zarząd Województwa.

Sposób podejścia do monitoringu w województwie śląskim jest pod tym względem wzorcowy i spełnia zalecenia Komisji Europejskiej dotyczące rzetelnego monitorowania inteligentnych specjalizacji.

Dokonane w ramach niniejszego opracowania obliczenie aktualnych wartości wskaźników pozwoliło na ocenę stopnia osiągnięcia nakreślonej wizji rozwoju Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020. Wnioski z dokonanej oceny wartości wskaźników horyzontalnego monitoringu wizji oraz kamieni milowych „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020” są następujące:

- pozyskiwanie informacji zasilających wskaźniki monitoringu RSI WSL jest czasochłonne i często wymaga pozyskiwania szczegółowych informacji na poziomie projektów, co implikuje konieczność posiłkowania się wiedzą pochodzącą od regionalnych aktorów realizujących takie projekty;
- niska dostępność danych statystycznych na poziomie regionu powoduje, że wskaźniki wymagają zasilania dodatkowymi danymi pozwalającymi na oszacowanie ich wartości, wymaga stosowania przybliżeń lub założeń;
- ze względu na konstrukcję kilku wskaźników wymagających danych statystycznych uwzględniających wybrane branże wg PKD 2007 (np. Smart Index, Liczba przedsiębiorstw wprowadzających innowacje w wybranych branżach PKD) konieczna jest ścisła współpraca z GUS;
- najmniej problematyczne są wskaźniki indeksowe stosowane na poziomie europejskim, dlatego postulowane jest ich dalsze wykorzystywanie w postaci umożliwiającej porównywalność z innymi regionami.

Tabela. Realizacja rekomendacji w 2017 r. zawartych w badaniu ewaluacyjnym pt. Ewaluacja wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020”, w tym ocena wartości wskaźników monitoringu wizji.

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
1.	Pomiar zmian odnoszących się do inteligentnych specjalizacji.	-	Jednostka Koordynująca Wdrażanie Regionalnej Strategii Innowacji	Pomiar zmian odnoszących się do inteligentnych specjalizacji wymaga dostępu do danych statystycznych, które nie są ogólnodostępne (w szczególności na poziomie regionu). Wymaga również dostępu do informacji branżowych, którymi dysponują regionalne obserwatoria specjalistyczne. Ich rola w systemie monitoringu jest więc wyjątkowo istotna.	Do końca obowiązywania RIS WSL, tj. 2020 r.	Zaplanowany system monitoringu RIS WS 2013-2020 uwzględnia pomiar zmian odnoszących się do inteligentnych specjalizacji, zwłaszcza poprzez Smart Index.
<p>1a. Szczegółowe uzasadnienie rekomendacji: Rekomenduje się uproszczenie części wskaźników (zgodnie z uwagami metodologicznymi zawartymi w opisie poszczególnych wskaźników) oraz zaangażowanie szerszego grona instytucji w proces monitoringu. W szczególności rola regionalnych obserwatoriów specjalistycznych powinna zostać wzmocniona ze względu na ich dostęp do informacji branżowych. Sposób wdrożenia: stała współpraca z Regionalnymi Obserwatoriami Specjalistycznymi, robocze spotkania oraz warsztaty służące wymianie wiedzy i informacji.</p>						
2.	Część wskaźników wymaga zasilania danymi dotyczącymi projektów badawczych i rozwojowych realizowanych przez podmioty z regionu śląskiego, które nie są finansowane w ramach RPO WSL. Znaczna ich część finansowana jest z działań	-	Jednostka Koordynująca Wdrażanie Regionalnej Strategii Innowacji	Rekomenduje się bieżące pozyskiwanie informacji na temat aktywności podmiotów z regionu w pozyskiwaniu i realizacji projektów badawczych i rozwojowych finansowanych ze źródeł innych niż RPO WSL. Sposób wdrożenia: nawiązanie współpracy z NCBR w celu pozyskiwania danych na temat projektów badawczych i naukowych realizowanych przez podmioty z regionu śląskiego.	Do końca 2018 r.	System monitoringu wykorzystuje w tym celu dane z Centralnego Systemu teleinformatycznego SL 2014-2020.

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
	wdrażanych przez NCBR.					
3.	Złożoność procesu przyporządkowania obszarów technologicznych PRT do klas PKD.	-	Jednostka Koordynująca Wdrażanie Regionalnej Strategii Innowacji	Technologiczne zdefiniowanie regionalnych specjalizacji – priorytetowych obszarów technologicznych – poprzez wskazanie technologii, które mogą być stosowane w wielu branżach, powoduje, że liczba przypisanych klas z klasyfikacji PKD jest duża (obejmuje znaczącą część regionalnej gospodarki).	Do końca 2018 r.	Działania zostaną podjęte w aktualizowanym „Programie Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010 – 2020”.
<p>3a. Szczegółowe uzasadnienie rekomendacji: W związku z eksperckim przyporządkowaniem PRT do klas PKD rekomendowane jest przeprowadzenie procesu konsultacji oddolnych w ramach Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania, analogicznie do procesu określenia przynależności klas PKD do inteligentnych specjalizacji. Proces ten można również wykorzystać do zaangażowania przedsiębiorstw reprezentujących dany priorytetowy obszar technologiczny. Dzięki temu spełnione zostaną wymagania dotyczące tworzenia dokumentów stanowiących ramy strategiczne dla inteligentnej specjalizacji regionu. Sposób wdrożenia: Weryfikacja i aktualizacja zapisów Programu Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego. Organizacja oddolnych konsultacji np. w postaci warsztatów tematycznych, na które zaproszeni będą przedsiębiorcy reprezentujący dany priorytetowy obszar technologiczny.</p>						
4.	Trudności w obliczeniu wskaźnika monitoringu dotyczącego living-labs		Jednostka Koordynująca Wdrażanie Regionalnej Strategii Innowacji	Wyniki monitoringu wskazują, że w województwie śląskim nie ma obecnie ośrodków, które mogłyby zostać uznane za living-labs. Wartość docelowa wskaźnika wynosi 20.	Do końca 2018 r.	Living-labs są rozwiązaniem nowym, stąd dopiero mogą pojawić się pod koniec okresu programowania.
<p>4a. Sposób wdrożenia: Wprowadzenie w kryteriach wyboru projektów wspierających budowę i rozwój infrastruktury B+R silnej preferencji dla projektów przewidujących formułę living labs. Wprowadzenie odpowiednich zapisów w regulaminach konkursów, w części dotyczącej kryteriów wyboru projektów i sposobu ich weryfikacji.</p>						
5.	Wskaźniki indeksowe stosowane na poziomie europejskim zapewniają łatwą dostępność		Jednostka Koordynująca Wdrażanie Regionalnej Strategii Innowacji	Postulowane jest dalsze wykorzystywanie wskaźników indeksowych liczonych dla całej Unii Europejskiej w postaci zaproponowanej w raporcie. Aktualizacja Systemu monitoringu RSI Województwa Śląskiego na lata 2013-2020.	Do końca okresu monitorowania	System monitoringu RIS WS 2013-2020 wykorzystuje już najważniejsze wskaźniki indeksowe UE dla obszaru innowacji. Ich efektywność potwierdziło przedmiotowe badanie. Trend ten zostanie

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
	danych i porównywalność z innymi regionami.					rozwinęty w przyszłym okresie programowania.

3.

**PROFIL
STATYSTYCZNY
REGIONU**

3. Profil statystyczny regionu

WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE NA TLE KRAJU. PIERWSZE MIEJSCE

- ✓ Gęstość zaludnienia (2012-2017),
- ✓ Stopień urbanizacji (2012-2017),
- ✓ Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca (2016), drugie miejsce w kraju w latach 2012-2015,
- ✓ Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach przemysłowych powyżej 9 pracujących (2015-2016), w poprzednich latach 2-3 miejsce w kraju,
- ✓ Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną, w % ogółu przedsiębiorstw (2017),
- ✓ Udzielone prawa ochronne (2012-2017),
- ✓ Szkoły wyższe. Jednostki zamiejscowe (2010-2017).

DRUGA POZYCJA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO W KRAJU

- ✓ Ludność ogółem (2012-2016),
- ✓ PKB ogółem w mln zł (2012-2015), PKB na 1 mieszkańca czwarte miejsce w kraju w latach 2013-2015,
- ✓ Produkcja sprzedana przemysłu (2012-2016),
- ✓ Pracujący ogółem (2012-2016),
- ✓ Nakłady inwestycyjne (2012-2016), w przeliczeniu na 1 mieszkańca szóste miejsce w kraju w latach 2012-2016,
- ✓ Nakłady własne na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach powyżej 9 pracujących (2012-2016)
- ✓ Przedsiębiorstwa posiadające szerokopasmowy dostęp do Internetu, w % ogółu przedsiębiorstw (2017), piąte miejsce w kraju w 2016 r.
- ✓ Jednostki w działalności badawczej i rozwojowej (2012-2016)
- ✓ Nakłady wewnętrzne bieżące na działalność B+R według rodzajów badań, badania stosowane oraz przemysłowe (2016), trzecie miejsce w kraju w latach 2014-2015,
- ✓ Wynalazki krajowe zgłoszone (2012-2017),
- ✓ Udzielone patenty (2014-2017), trzecie miejsce w kraju w latach 2012-2013,
- ✓ Wzory użytkowe zgłoszone (2016-2017), pierwsze miejsce w kraju w latach 2014-2015,
- ✓ Szkoły wyższe (2012-2016).

TRZECIA POZYCJA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO W KRAJU

- ✓ Nowe lub istotnie ulepszone procesy w przedsiębiorstwach przemysłowych (2016), szósta pozycja regionu w 2015 r.
- ✓ Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem w przedsiębiorstwach przemysłowych (2016), w poprzednich latach 3-4 pozycja w kraju,
- ✓ GERD/ Nakłady wewnętrzne bieżące na B+R (2014-2016),
- ✓ Zatrudnieni w działalności badawczo-rozwojowej (B+R) ze stopniem naukowym doktora (2012-2016) oraz doktora habilitowanego (w poprzednich latach 3-4 pozycja w kraju), z tytułem naukowym profesora 4 pozycja w kraju (2012-2014),
- ✓ Wskaźnik stopnia zużycia aparatury naukowo- badawczej zaliczanej do środków trwałych (2015-2016).

CZWARTA POZYCJA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO W KRAJU

- ✓ GERD/ Nakłady wewnętrzne ogółem na działalność badawczo-rozwojową (B+R) ceny bieżące (2016), trzecie miejsce w kraju w latach 2013-2015,
- ✓ GERD/ Nakłady wewnętrzne inwestycyjne na B+R (2016), 6-7 miejsce w latach 2014-2015,
- ✓ Nakłady wewnętrzne bieżące na działalność B+R według rodzajów badań, badania podstawowe, 5-6 miejsce w latach 2014-2015,
- ✓ Zatrudnieni w działalności badawczo-rozwojowej (B+R) z tytułem naukowym profesora (2012-2014),
- ✓ Nauczyciele akademicki (2012-2016) ,
- ✓ Absolwenci szkół wyższych (2016), trzecie miejsce w latach 2012-2015.

DALSZE POZYCJE WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO W KRAJU

- ✓ Przedsiębiorstwa innowacyjne przemysłowe w % przedsiębiorstw ogółem, **piąte** miejsce w kraju (2016), 3-4 miejsce w kraju w latach 2014-2015,
- ✓ Udział produkcji sprzedanej wyrobów nowych/ istotnie ulepszonych w przeds. przemysłowych w wartości sprzedaży wyrobów ogółem, **piąte** miejsce w kraju (2016), 3-4 miejsce w kraju w latach 2012-2015,
- ✓ Studenci ogółem, **piąte** miejsce w kraju w latach 2014-2016,
- ✓ Zatrudnieni w B+R na 1.000 aktywnych zawodowo ogółem, **szóste** miejsce w kraju (2013, 2016), siódme miejsce w latach 2014-2015,
- ✓ Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw, **szóste** miejsce w kraju (2016), 9 miejsce (2015), 10 miejsce (2013), 5 miejsce (2014),
- ✓ Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w relacji do PKB, **ósmie** miejsce w kraju (2015), 5 miejsce w kraju w latach 2012-2014,
- ✓ GERD/ Nakłady wewnętrzne ogółem na działalność badawczo- rozwojową (B+R) na 1 mieszkańca w zł – **dziewiąte** miejsce w kraju (2016), 8-9 miejsce w latach 2014-2015,
- ✓ Nowe lub istotnie ulepszone procesy w przedsiębiorstwach usługowych, **dziewiąta** pozycja regionu (2016), 14 miejsce w kraju (2015), 12-14 miejsce w kraju (2012-2013), 4 miejsce (2014).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W poniższej tabeli zestawiono najistotniejsze dane statystyczne charakteryzujące potencjał województwa śląskiego obejmujące okresy:

2000r. – 2002 r.	Potencjał regionu przed opracowaniem i uchwaleniem pierwszej Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego.
2003 r. – 2013 r.	Wdrażanie „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013” (RIS 1).
2013 r. – 2020 r.	Wdrażanie „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020” (RIS3).

Tabela. Profil regionu. Województwo Śląskie na tle kraju.

Wskaźnik	Śląskie							Kraj=100							Lokata w kraju						
	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016
OGÓLNY PROFIL WOJEWÓDZTWA																					
Powierzchnia, w km ²	12.294	12.333	12.333	12.333	12.333	12.333	12.333	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	14	14	14	14	14	14	14
Ludność ogółem, w tys.	4.741,8	4.634,9 4.637,5	4.615,9	4.599,4	4.593,4	4.577,9	4.559,2	12,4	12,0	12,0	11,9	11,9	11,9	11,9	2	2	2	2	2	2	2
Gęstość zaludnienia, osoba/km ²	386	376	374	373	372	371	370 369 (2017)	122*	123*	123*	123*	123*	123*	123*	1	1	1	1	1	1	1
Stopień urbanizacji, w %	79,1	77,83	77,6	77,4	77,26	77,13	76,99 76,9 (2017)	61,8*	60,8*	60,6*	60,4*	60,34*	60,27*	60,18* 60,1 (2017)	1	1	1	1	1	1	1
PKB ogółem w mln zł**, w tym:	103.806	186.432	207.295	206.348	213.589	222.806	b.d.	13,3 %	12,9 %	12,7 %	12,5 %	12,4 %	12,4 %	b.d.	2	2	2	2	2	2	b.d.
na 1 mieszkańca w zł,	21.811	40.201	44.863	44.796	46.499	48.670	b.d.	107,0	107,1	106,1	104,0	104,0	104,0	b.d.	2	3	3	4	4	4	b.d.
Pracujący ogółem, w tys.	1.686,1	1.637,3	1.642,4	1.638,7	1.854,5	1.672,0	1.706,3	11,51	11,9	11,9	11,8	11,6	11,5	11,4	2	2	2	2	2	2	2

Wskaźnik	Śląskie							Kraj=100							Lokata w kraju						
	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016
Produkcja sprzedana przemysłu , w mln zł, w tym:	84.174,8	182.501,4	200.841,5	190.554,6	190.957,5	205.039,8	206.226,2 224.219,9 (2017)	16,8	18,5	17,0	16,1	15,8	16,3	16,7 16,6 (2017)	2	2	2	2	2	2	2
na 1 mieszkańca, w %	17.715	39.353	43.466	41.367	41.573	44.789	47 248	12.960*	25.592* (153,8%)	142,1	134,6	132,2	137,2	139,5	2	1	2	2	2	2	1
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące), w mln zł:	12.573,	26.304,5	27.667,4	27.649,3	28.821,0	29.502,9	29.063,4	10,4	12,1	11,6	12,0	11,5	10,9	11,9	2	2	2	2	2	2	2
na 1 mieszkańca w zł	2.646	5.672	5.988	6.002	6.274	6.445	6.367	3.141*	5641*	97,1	100,0	100,0	100,0	6361*	5	5	6	6	6	8	6
DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNA PRZEDSIĘBIORSTW W PRZEMYSŁE I USŁUGACH																					
Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw:																					
ogółem	25,6 (2006)	16,4	14,0	13,1	15,7	13,1	15,6	22,5* (2006)	14,9	14,4	14,3	14,5	13,7	16,1	3 (2006)	3	8	10	5	9	6
Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w relacji do PKB:																					
ogółem	3,06 (2006)	2,48	2,17	1,68	1,97	1,82	b.d.	2,38 (2006)	2,39	2,25	1,99	2,19	2,43	b.d.	2 (2006)	3	5	5	5	8	b.d.

Wskaźnik	Śląskie							Kraj=100							Lokata w kraju						
	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016
Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach na 1 osobę aktywną zawodowo [zł]:																					
ogółem	2.149 (2006)	2.338	1.890	1.649	2.070	2.140	1.956	1.506	2.018	2.115	1.897	2.158	2.515	2.260	2 (2006)	3	2	3	6	5	5
Przedsiębiorstwa innowacyjne wg rodzajów wprowadzonych innowacji:																					
Przedsiębiorstwa innowacyjne przemysłowe ogółem [%]	27,38 (2006)	20,32	19,07	15,40	19,91	19,58	20,73	23,68 (2006)	17,10	16,51	17,13	17,52	17,58	18,68	4 (2006)	2	4	14	3	4	5
Przedsiębiorstwa innowacyjne z sektora usług ogółem [%]	23,80 (2006)	12,42	8,92	10,78	11,39	6,65	10,48	21,22 (2006)	12,79	12,38	11,41	11,41	9,79	13,57	5 (2006)	7	12	6	6	15	8
Nowe lub istotnie ulepszone produkty [%]:																					
Przedsiębiorstwa przemysłowe	17,19 (2006)	14,71	12,20	10,24	12,95	14,44	13,50	16,14	12,10	11,19	11,01	11,72	11,77	12,40	4 (2006)	1	8	13	3	1	5
Przedsiębiorstwa usługowe	13,13 (2006)	7,46	4,65	5,75	6,22	2,80	6,44	13,15 (2006)	7,87	7,05	5,81	6,78	4,82	6,91	7 (2006)	8	12	8	8	16	7
Nowe lub istotnie ulepszone dla rynku produkty [%]:																					

Wskaźnik	Śląskie							Kraj=100							Lokata w kraju						
	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016
Przedsiębiorstwa przemysłowe	8,26 (2006)	8,50	6,54	6,00	7,47	7,82	6,60	7,82 (2006)	6,75	5,63	5,71	6,20	6,49	6,26	9 (2006)	2	4	7	3	1	5
Przedsiębiorstwa usługowe	6,39 (2006)	3,89	2,35	2,19	4,56	1,58	2,04	7,22 (2006)	4,27	3,43	2,81	3,95	2,28	3,15	6 (2006)	8	9	10	4	10	9
Nowe lub istotnie ulepszone procesy [%]:																					
Przedsiębiorstwa przemysłowe	22,88 (2006)	15,25	14,97	10,92	14,34	13,59	17,20	19,70 (2006)	12,86	12,44	12,82	12,95	13,03	15,23	5	2	4	14	5	6	3
Przedsiębiorstwa usługowe	19,86 (2006)	9,56	6,81	6,81	9,80	5,26	7,29	17,15 (2006)	9,99	9,11	8,50	8,39	7,39	10,40	4	7	12	12	4	14	9
Przedsiębiorstwa innowacyjne przemysłowe wg klas wielkości (w % przedsiębiorstw ogółem):																					
ogółem	51,15 (2005)	20,32	19,07	15,40	19,91	19,58	20,73	42,04 (2005)	17,10	16,51	17,13	17,52	17,58	18,68	1 (2005)	2	4	14	3	4	5
10-49	b.d.	12,17	12,66	8,26	13,39	12,84	13,72	b.d.	9,62	9,59	10,38	10,71	10,57	11,24	b.d.	1	5	15	3	3	4
50-249	46,01 (2005)	33,19	29,14	28,90	31,51	31,72	33,08	36,60 (2005)	30,18	29,39	31,75	31,32	31,25	32,96	1 (2005)	4	10	12	9	6	7
250 i więcej	67,06 (2005)	60,76	55,93	58,65	59,76	57,36	58,94	63,96 (2005)	58,99	56,21	57,68	57,79	57,91	58,74	4 (2005)	7	10	6	5	8	8
Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach powyżej 9 pracujących (w 2001r. powyżej 49 pracujących) wg źródeł finansowania działalności innowacyjnej (ceny bieżące), w tys. zł:																					

Wskaźnik	Śląskie							Kraj=100							Lokata w kraju						
	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016
przedsiębiorstwa przemysłowe ogółem, w tym środki:	1.959.36	4.037.838	3.042.527	2.957.433	3.467.593	3.537.681	3.281.733	17,0	17	14,1	14,1	14,1	11,4	11,6	2	X	2	3	2	1	1
własne	1.046.29	3.557.366	2.520.885	2.421.329	2.873.498	2.996.348	2.794.655	71,9*	19,9	15,9	16,3	16,9	15,5	13,8	b.d.	X	2	2	2	2	2
budżetowe	41.907	30.677	#	21.090	20.551	51.515	54.700	1,5*	11,33	X	6,4	5,1	8,2	11,8	b.d.	X	X	3	6	4	4
pozyskane z zagranicy	13.465	149.945	240.216	242.595	278.882	170.235	31.054	2,7*	8,0	15,5	12,8	11,3	7,8	6,2	b.d.	X	1	1	4	8	4
kredyty bankowe	388.525	232.849	149.567	132.557	167.646	141.720	147.422	17,7*	11,14	10,5	9,1	6,7	4,0	7,8	b.d.	X	3	4	3	6	3
przedsiębiorstwa z sektora usług ogółem	544.709 (2006)	591.906	937.636	517.832	732.924	522.733	582.033	6,6 (2006)	5,49	6,2	4,3	5,6	4,1	5,4	2 (2006)	2	X	X	2	5	4
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem w przedsiębiorstwach przemysłowych:																					
ogółem	11,98 (2006r.)	12,90	8,33	10,09	10,73	10,93	10,39	13,47* (2006r.)	11,34*	9,22*	8,65*	8,78*	9,50*	8,12*	5 (2006r.)	3	4	3	3	4	3
Udział produkcji sprzedanej wyrobów nowych/ istotnie ulepszonych w przeds. przemysłowych w wartości sprzedaży wyrobów:																					
ogółem	22,21 (2005r.)	14,40	11,23	13,14	13,66	13,88	12,08	22,08 (2005r.)	13,91	12,35	11,47	11,62	12,45	10,36	3 (2005r.)	3	4	3	3	4	5
NOWOCZESNE WYPOSAŻENIE I TECHNOLOGIE INFORMACYJNE PRZEDSIĘBIORSTW																					

Wskaźnik	Śląskie							Kraj=100							Lokata w kraju						
	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną, w % ogółu przedsiębiorstw:																					
ogółem	b.d.	90,4	93,4	93,7	93,4	94,7	96,4	b.d.	92,0*	90,4*	88,0*	92,4*	93,6*	94,6*	b.d.	10 (2010r.) 1 (2011r.)	3	1	5	2	1
Przedsiębiorstwa wykorzystujące komputery, w % ogółu przedsiębiorstw:																					
ogółem	93 (2006r.)	97,2	96,5	95,5	96,2	95,0	95,5 97,5 (2017)	93* (2006r.)	97,1*	94,7*	95,0*	94,4*	94,0*	94,7* 95,6 (2017)	9 (2006r.)	1 0	2	6	1	6	4 1 (2017)
Przedsiębiorstwa posiadające szerokopasmowy dostęp do Internetu, w % ogółu przedsiębiorstw:																					
ogółem	b.d.	71,3 (2011 r.)	83,0	84,1	93,1	93,4	94,3 96,4 (2017)	b.d.	77,5* (2011r.)	81,9*	82,6*	90,4*	91,9*	93,2* 94,6* (2017)	b.d.	14	5	4	1	6	5 2
Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer osobisty z dostępem do Internetu [%]:																					
ogółem	12,6 (2003r.)	64,1	67,9	72,9	72,5	75,1	75,5	12,8* (2003r.)	59,6*	64,7*	72,9*	71,2*	72,8*	74,0*	5 (2003r.)	3	4	3	5	3	4
DZIAŁALNOŚĆ B+R																					
Jednostki w działalności badawczo-rozwojowej (Działalność badawczo- rozwojowa jednostki) wg sektorów instytucjonalnych:																					
ogółem	116	234	335	388	431	493	528	12,6	13,2	12,26	12,43	12,41	11,14	10,84	2	2	2	2	2	2	2

Wskaźnik	Śląskie							Kraj=100							Lokata w kraju						
	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016
w sektorze przedsiębiorstw	90	175	279	329	368	433	478	15,0	14,2	13,12	13,34	13,08	11,59	11,25	2	2	2	2	2	2	2
Zatrudnieni w działalności badawczo-rozwojowej (B+R), w tym:																					
(** pracujący – personel wewnętrzny)	11.760	11.699 7241,7 (EPC)	12.835 7 801,0 (EPC)	13.591 8 539,2 (EPC)	13.892 w tym 9.410,7 (EPC)	14 007, w tym 9.406,7 (EPC)	14.634* *	9,5	9,01	9,19	9,33	9,1 ,w tym 9,02 (EPC)	8,9 ,w tym 8,61 (EPC)	8,53**	3	4	4	3	4	4	4**
z tytułem nauk. profesora	654	794	941	926	966	975	965**	7,6	7,7	8,83	8,65	8,5	8,5	8,26**	5	5	4	4	4	4	4**
ze stopniem nauk. doktora	809	1.137	1.277	1.365	1.648	1.734	1.877**	8,1	8,7	9,05	8,98	9,6	9,7	9,8**	4	4	4	4	3	4	3**
ze stopniem nauk. doktora	3.760	4.449	4.557	4.430	4.406	4.220	4.249**	10,8	9,6	9,90	9,63	9,7	9,4	9,2**	3	3	3	3	3	3	3**
Zatrudnieni w B+R na 1.000 aktywnych zawodowo, ogółem																					
(** pracujący)	3,8	3,7	3,7	4,1	4,6	5,0	4,7**	4,5*	4,8*	5,2*	5,4*	6,0*	6,3*	6,5**	5	X	8	6	7	7	6**
GERD/ Nakłady wewnętrzne ogółem na działalność badawczo- rozwojową (B+R) (ceny bieżące) w mln. zł:																					
ogółem	405,2	848,8	1.298,5	1.268,9	1.218,1	1.352,2	1.204,6	8,3	8,1	9,05	8,80	7,5	7,5	6,7	3	3	4	3	3	3	4

Wskaźnik	Śląskie							Kraj=100							Lokata w kraju						
	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016
na 1 mieszkańca w zł	84	183	281	275	265,2	295,4	263,9	126*	270*	75,5 372*	73,3 375*	420,1	469,7	466,9	7	8	9	7	9	8	9
na 1 zatrudnionego w B+R (w tys. zł)	b.d.	72,6	101,2	93,4	87,7	96,5	b.d.	b.d.	90,4 80,3*	98,4 102,8*	94,3 99,0*	105,3	114,4	b.d.	b.d.	#	5	4	8	9	b.d.
relacja do PKB w %	0,39	0,46	0,63	0,62	0,57	0,61	b.d.	0,62*	0,72*	0,88*	0,87*	0,94	1,0	b.d.	9	9	9	8	9	10	b.d.
GERD/ Nakłady wewnętrzne na B+R według rodzajów, w %:																					
bieżące	79,3	71,8	65,15	73,80	81,2	81,7	84,8	8,2	7,9	8,3 9	8,49	8,1	8,3	7,0	3	3	4	X	3	3	3
inwestycyjne	20,7	28,2	34,85	26,20	18,8	18,3	15,2	8,7	8,9	10, 59	9,79	5,7	5,2	5,5	4	4	4	X	7	6	4
GERD/ Nakłady wewnętrzne na działalność B+R według źródeł finansowania w mln. zł:																					
w tym (w %):	405,2	848,8	1.298,5	1.268,92	1.218,1	1.352,2	1.204,6	8,3	8,1	9,05	8,80	7,5	7,5	6,7	3	3	4	3	3	3	4
sektor rządowy	55,9	59,7	44,2	43,8	46,3	38,1	b.d.	64,8* 7,2	60,9* 8,0	51,4* 7,8	47,3* 8,1	45,2* 7,7	41,8* 6,8	40,1	12	10	X	11	4	4	b.d.
sektor szkolnictwa wyższego	0,4	2,0	2,2	#	4,0	2,7	b.d.	0,2* 18,4	2,5* 6,5	2,6* 7,7	2,1* X	2,2* X	2,2* X	2,6	2	X	X	X	X	X	b.d.
sektor przedsiębiorstw	11,9	27,6	44,6	38,6	36,9	44,8	b.d.	9,2* 10,8	24,4* 9,2	32,3* 12,5	37,3* 9,1	39,0* 7,1	39,0* 8,6	49,1	1	4	2	6	6	3	b.d.

Wskaźnik	Śląskie							Kraj=100							Lokata w kraju						
	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016
sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych	0,0	0,4	#	#	0,2	0,2	b.d.	0,3* 1,0	0,3* 11,6	0,4* X	0,2* X	0,2* X	0,2* X	#	6	X	X	X	X	X	b.d.
zagranica	1,2	10,2	#	15,2	12,6	14,2	b.d.	2,4* 4,1	11,8* 7,0	13,3* X	13,1* 10,2	13,4* X	16,7* X	#	9	X	X	X	X	X	b.d.
środki własne	30,0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	22,8* 11,0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	6	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
GERD/ Nakłady wewnętrzne bieżące na działalność B+R według rodzajów badań, ogółem w mln. zł, w tym:																					
badania podstawowe	79,7	162,0	192,4	200,4	268,9	290,7	310,5	5,4	5,3	5,2	5,3	6,0	5,9	5,8	5	X	X	X	6	5	4
badania stosowane *oraz przemysłowe	87,7	149,2	207,0	242,1	211,7	227,0	240,4*	8,8	9,4	9,8	10,2	7,9	6,9	8,51	2	X	3	X	3	3	2
prace rozwojowe	153,8	298,6	446,6	494,1	508,9	586,7	653,6	10,8	9,7	10,5	10,2	8,5	8,8	6,73	2	2	X	X	4	4	3
Aparatura naukowo- badawcza zaliczana do środków trwałych:																					
wskaźnik stopnia zużycia, w %	74,1%	73,1%	71,7	74,3	77,3	80,4	82,5	71,2*	75,2*	71,5*	72,4*	74,7*	72,7*	77,2*	2	X	7	8	5	3	3
OCHRONA WŁASNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ, STATYSTYKA PATENTÓW																					

Wskaźnik	Śląskie							Kraj=100							Lokata w kraju							
	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	
Wynalazki krajowe zgłoszone	392	436	578	521	560	601,	490 489 (2017)	17,8	13,6	13,11	12,30	14,21	12,85	11,50 12,46 (2017)	2	2	2	2	2	2	2	2
Udzielone patenty	171	233	213	296	373	299	477 351 (2017)	20,1	16,82	11,53	12,65	14,98	12,44	14,15 12,56 (2017)	2	2	3	3	2	2	2	2
Wzory użytkowe zgłoszone	b.d.	170	157	161	183	220	154 150 (2017)	b.d.	19,34	16,68	16,33	20,04	22,13	14,21 15,74 (2017)	b.d.	1	2	2	1	1	1	2
Udzielone prawa ochronne	b.d.	90	96	127	111	96	137 163 (2017)	b.d.	18,60	18,68	20,45	18,94	17,08	21,47 21,01 (2017)	b.d.	2	1	1	1	1	1	1
SZKOLNICTWO WYŻSZE:																						
Szkoły	33	45	45	41	41	38	34	9,88	9,93	9,93	9,36	9,45	9,16	8,72	2	2	2	2	2	2	2	2
Jednostki zamiejscowe	19	39	43	41	39	35	25	15,70	13,40	17,06	17,45	17,81	19,4 4	15,82	1	1	1	1	1	1	1	1
Nauczyciele akademicy	8.345	9.770	9.530	9.063	8.782	8.725	8.623	9,93	9,61	9,46	9,20	9,10	9,10	9,04	3	3	4	4	4	4	4	4

Wskaźnik	Śląskie							Kraj=100							Lokata w kraju						
	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016
Studenci ogółem	192.580	181.346	158.778	144.545	134.823	126.455	120.361	11,29	9,98	9,47	9,33	9,18	9,01	8,93	2	3	3	3	5	5	5
Absolwenci	33.208	48.783	48.657	44.687	41.683	38.683	33.940	11,02	10,28	10,03	9,82	9,82	9,79	9,31	2	2	3	3	3	3	4

Legenda:

* wskaźnik krajowy

** Produkt krajowy brutto opracowano zgodnie z zasadami polskich rachunków narodowych oraz zaleceniami "Europejskiego Systemu Rachunków (ESA 2010)", wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dn. 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013 r.), który zastąpił obowiązujący do 31 VIII 2014 r. "Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995)". Dodatkowo dane za lata 2010-2013 uwzględniają zmiany metodyczne wynikające z kontynuacji prac nad wdrożeniem standardów ESA 2010, przyjęcia zaleceń Komisji Europejskiej oraz aktualizacji danych źródłowych. Zmiany metodyczne związane są przede wszystkim z zakresem podmiotowym sektora instytucji rządowych i samorządowych.

- oznacza, że dane nie mogą być publikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.

X - wypełnienie pozycji jest niemożliwe.

Źródła: GUS Bank Danych Lokalnych, Roczniki Statystyczne US w Katowicach, Roczniki Statystyczne Województw GUS Warszawa, roczniki Nauka i technika GUS, informacje bezpośrednie z US w Katowicach, baza danych Innoobservator Silesia.

4.

INTELIGENTNE SPECJALIZACJE WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

4. Inteligentne specjalizacje województwa śląskiego

Monitoring inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego jest prowadzony wielopłaszczyznowo, tj. :

- Ocena kształtowania się wartości „Wskaźnika horyzontalnego monitoringu wizji rozwoju (WH.1). SMART INDEX dla inteligentnych specjalizacji”.
- Relacja tematyczna krajowych i regionalnych specjalizacji.
- Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych. Raporty Roczne
- Realizacja Procesów Przedsiębiorczego Odkrywania:
  - Aktualizacja zakresu inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego.
  - Realizacja projektu „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania” (SO RIS w PPO).
  - Realizacja projektu „Proces Przedsiębiorczego odkrywania w obszarze technologii lotniczych i z nimi powiązanych”.
  - Realizacja badania ewaluacyjnego pt. „Analiza przepływów międzygałęziowych w kontekście rozwoju innowacyjności w województwie śląskim do roku 2020” (2017).
  - Realizacja badania ewaluacyjnego pt. „Procesy przedsiębiorczego odkrywania w kontekście rozwoju innowacyjnego województwa śląskiego do roku 2020” (2017).
  - Realizacja badania pt. „Ewaluacja wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020, w tym ocena wartości wskaźników monitoringu wizji” (2017).
  - Realizacja badania ewaluacyjnego pt. „Ocena aktualnego stanu oraz możliwości rozwojowych do 2030 roku regionalnych specjalizacji województwa śląskiego, w tym specjalizacji inteligentnych” (2015).
- Identyfikacja klastrów w obszarach inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego.
- Realizacja projektów w ramach RPO WSL oraz PO IR (wnioski złożone z woj. śląskiego).

W ramach zrealizowanego w 2017 roku badania pt. „Ewaluacja wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020, w tym ocena wartości wskaźników monitoringu wizji” stwierdzono iż:

- *Wzrasta znaczenie, ale i siła jednostek badawczych działających w regionie, które są skoncentrowane wokół regionalnych specjalizacji. W ramach ewaluacji dokonano ponownej analizy potencjału naukowo-badawczych centrów kompetencji NBCK w odniesieniu do regionalnych specjalizacji. Naukowo-badawcze centra kompetencji NBCK są jednostkami organizacyjnymi lub sieciami jednostek (uczelnie, jednostki naukowe, itp.). Składają się z naukowców, analityków, ekspertów dziedzinowych, którzy pełniąc rolę kluczowego łącznika pomiędzy nauką, biznesem i władzami samorządowymi, których działalność jest skoncentrowana na rozwój specjalizacji regionalnej. Jako NBCK rozumiemy także dotychczasowe centra doskonałości zidentyfikowane w województwie.*

Szczegółowe informacje w Raporcie Monitoringowym: Kamień milowy monitoringu wizji RIS WSL 2013-2020 (KM.4) pn. Liczba kluczowych centrów kompetencji w priorytetowych obszarach Programu Rozwoju Technologii województwa śląskiego na lata 2010-2020.

- *Obrazem aktualnej sytuacji w obszarze innowacji regionu są przyjęte inteligentne specjalizacje i specjalizacje technologiczne określone w PRT. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w rosnącej wartości wskaźnika liczby innowacyjnych przedsiębiorstw w sektorze przemysłu. Nieco słabiej wypada na tym tle sektor usług. Pozytywny jest systematyczny wzrost w latach 2013-2017 liczby zatrudnionych w przedsiębiorstwach innowacyjnych, ponieważ oznacza to, że region jest atrakcyjny dla pracowników o wysokich kwalifikacjach; otwiera to także perspektywy na przyszłość, ponieważ powiększa się rozmiar rynku, w obrębie którego wysoko wykwalifikowani pracownicy mogą z jednej strony lepiej sprostać aktualnym potrzebom innowacyjnych firm, zaś z drugiej strony pracodawcom łatwiej jest znaleźć kompetentnych pracowników.*

4.1. Wskaźnik horyzontalny monitoringu wizji rozwoju (WH.1). SMART INDEX dla inteligentnych specjalizacji

Metodyka Smart Indeksu dla inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego została opracowana w 2014 roku w ramach wieloetapowych prac zespołu badawczego w obserwatorium specjalistycznym ICT przy Parku Naukowo-Technologicznym TECHNOPARK Gliwice Sp. z o.o.

Smart Index (SI) jest tzw. indeksem złożonym opartym na trzech subindeksach (specjalizacji energetyka – EI, specjalizacji ICT – ICTI i specjalizacji medycyna – MI) oraz sześciu wskaźnikach cząstkowych dla każdego z tych subindeksów.

W 2014 r. subindeksy stanowiły:

- X1 udział w przychodach z inteligentnych specjalizacji,
- X2 zatrudnienie w organizacjach inteligentnych specjalizacji,
- X3 liczba studentów i naukowców w grupie inteligentnych specjalizacji,
- X4 liczba klastrów w inteligentnych specjalizacjach,
- X5 liczba przedsięwzięć i projektów w inteligentnych specjalizacjach,
- X6 wartość projektów i przedsięwzięć w inteligentnych specjalizacjach.

Informacje szczegółowe dotyczące aktualizacji metodologii obliczania oraz kształtowanie się wartości Smart Indexu znajdują się w rozdziale 5.2.2. Monitoring wizji. Wskaźniki horyzontalne.

4.2. Relacja tematyczna krajowych i regionalnych specjalizacji

Tabela. Relacja tematyczna krajowych i regionalnych specjalizacji (stan na 8 czerwca 2017 r.)

Krajowa inteligentna specjalizacja	Regionalna inteligentna specjalizacja województwa śląskiego
KIS 1 Technologie inżynierii medycznej, w tym biotechnologie medyczne	medycyna
KIS 2 Diagnostyka i terapia chorób cywilizacyjnych oraz w medycynie spersonalizowanej	medycyna
KIS 3 Wytwarzanie produktów leczniczych	medycyna
KIS 4 Innowacyjne technologie, procesy i produkty sektora rolno-spożywczego i leśno-drzewnego	X
KIS 5 Żywność wysokiej jakości	X
KIS6 Biotechnologiczne procesy i produkty chemii specjalistycznej	X
KIS 7 Wysokosprawne, niskoemisyjne i zintegrowane układy wytwarzania, magazynowania przesyłu i dystrybucji energii	energetyka
KIS 8 Inteligentne i energooszczędne budownictwo	X
KIS 9 Rozwiązania transportowe przyjazne środowisku	X

Krajowa inteligentna specjalizacja	Regionalna inteligentna specjalizacja województwa śląskiego
KIS 10 Nowoczesne technologie pozyskiwania, przetwórstwa i wykorzystania surowców naturalnych oraz wytwarzanie ich substytutów	energetyka
KIS 11 Minimalizacja wytwarzania odpadów, w tym niezdatnych do przetwarzania oraz wykorzystanie materiałowe i energetyczne odpadów (recykling i inne metody odzysku)	X
KIS 12 Innowacyjne rozwiązania i technologie w gospodarce wodno-ściekowej	X
KIS 13 Wielofunkcyjne materiały i kompozyty o zaawansowanych właściwościach, w tym nanoprocesy i nanoproducty	X
KIS 14 Sensory (w tym biosensory) i inteligentne sieci sensorowe	X
KIS 15 Inteligentne sieci i technologie geoinformacyjne	technologie informacyjne i komunikacyjne
KIS 16 Elektronika drukowana, organiczna i elastyczna	X
KIS 17 Automatyzacja i robotyka procesów technologicznych	X
KIS 18 Fotonika	X
KIS 19 Inteligentne technologie kreatywne	X
KIS 20 Innowacyjne technologie morskie w zakresie specjalistycznych jednostek pływających, konstrukcji morskich i przybrzeżnych oraz logistyki opartej o transport morski śródlądowy	X

Źródło: Opracowanie JKW RIS na podstawie materiałów Ministerstwa Rozwoju

Tabela. PO IR wnioski złożone woj. śląskie wg stanu na dzień 31-03-2017 r. - według działań

PO IR wnioski złożone woj. śląskie wg stanu na dzień 31-03-2017 r.		złożone wnioski		wnioski po pozytywnej ocenie formalnej		wnioski rekomendowane do dofinansowania		podpisane umowy		wskaźnik sukcesu	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Działanie	Poddziałanie	liczba	wartość wnioskowanego dofinansowania (zł)	liczba	wartość wnioskowanego dofinansowania (zł)	liczba	wartość wnioskowanego dofinansowania (zł)	liczba	wartość dofinansowania (zł)	liczba wniosków (G/C), (%)	wartość dofinansowania (H/D), (%)
2.3.	POIR.02.03.01	22	4 339 790,00	19	3 768 940,00	3	540 050,00	3	510 860,00	13,64%	12,44%
2.3.	POIR.02.03.02	154	32 026 965,98	141	29 311 978,73	41	7 099 054,00	31	5 132 902,00	26,62%	22,17%
2.3.	POIR.02.03.03	2	5 177 770,00	1	3 841 120,00	0		0		0,00%	0,00%
2.3.	POIR.02.03.04	26	3 510 718,97	19	2 379 168,97	7	744 821,22	1	4 528,24	26,92%	21,22%
2.4.	POIR.02.04.01	0		0		0		0		0,00%	0,00%
3.1.	POIR.03.01.05	17	2 944 040,00	16	2 844 040,00	6	1 172 680,00	6	1 172 680,00	35,29%	39,83%
3.2.	POIR.03.02.01	37	339 999 727,09	35	322 490 227,09	7	58 999 356,00	5	49 270 015,50	18,92%	17,35%
3.3.	POIR.03.03.03	134	66 667 293,31	59	29 586 368,03	22	12 763 193,16	18	11 069 633,70	16,42%	19,14%
Suma końcowa		392	454 666 305,35	290	394 221 842,82	86	81 319 154,38	64	67 160 619,44		

Źródło: Ministerstwo Rozwoju

Tabela. PO IR wnioski złożone woj. śląskie wg stanu na dzień 31.03.2017 r. - według Krajowych Inteligentnych Specjalizacji (KIS)

PO IR wnioski złożone woj. śląskie wg stanu na dzień 31-03-2017 r.	złożone wnioski		wnioski po pozytywnej ocenie formalnej		wnioski rekommendowane do dofinansowania		podpisane umowy			wskaźnik sukcesu		wykorzystanie alokacji PO IR (%)
	liczba	wartość wnioskowanego dofinansowania (zł)	liczba	wartość wnioskowanego dofinansowania (zł)	liczba	wartość wnioskowanego dofinansowania (zł)	liczba	wartość dofinansowania (zł)	wartość wnioskowanego dofinansowania (%)	liczba wniosków (G/C)	wartość dofinansowania (H/D)	
KIS 1. Technologie inżynierii medycznej, w tym biotechnologie medyczne	31	45 276 905,68	25	41 955 116,68	11	17 837 202,61	7	16388043,15		35,48%	39,40%	
KIS 2. Diagnostyka i terapia chorób cywilizacyjnych oraz w medycynie spersonalizowanej	12	10 203 983,07	6	7 598 060,00	1	216 320,00	1	216320		8,33%	2,12%	
KIS 3. Wytwarzanie produktów leczniczych	9	5 060 836,81	7	3 719 834,31	3	1 790 523,00	3	1790523		33,33%	35,38%	
KIS 4. Innowacyjne technologie, procesy i produkty sektora rolno-spożywczego i leśno-drzewnego	16	6 214 863,53	11	4 189 290,12	3	1 847 960,12	3	1816085,12		18,75%	29,73%	
KIS 5. Żywność wysokiej jakości	15	33 113 645,31	12	31 551 983,20	3	555 830,00	2	535280		20,00%	1,68%	
KIS 6. Biotechnologiczne procesy i produkty chemii specjalistycznej i inżynierii środowiska	5	18 202 812,21	3	17 525 358,96	0		0			0,00%	0,00%	
KIS 7. Wysokosprawne, niskoemisyjne i	21	15 925 499,00	18	15 006 579,00	9	1 381 240,00	7	1037040		42,86%	8,67%	

PO IR wnioski złożone woj. śląskie wg stanu na dzień 31-03-2017 r.	złożone wnioski		wnioski po pozytywnej ocenie formalnej		wnioski rekomendowane do dofinansowania		podpisane umowy			wskaźnik sukcesu		wykorzystanie alokacji PO IR
	liczba	wartość wnioskowanego dofinansowania (zł)	liczba	wartość wnioskowanego dofinansowania (zł)	liczba	wartość wnioskowanego dofinansowania (zł)	liczba	wartość dofinansowania (zł)	wartość wnioskowanego dofinansowania (%)	liczba wniosków (G/C)	wartość dofinansowania (H/D)	
zintegrowane układy wytwarzania, magazynowania, przesyłu i dystrybucji energii												
KIS 8. Inteligentne i energooszczędne budownictwo	39	18 397 991,50	27	13 690 726,50	9	1 768 572,00	6	1089272		23,08%	9,61%	
KIS 9. Rozwiązania transportowe przyjazne środowisku	20	50 535 261,50	14	47 331 589,00	7	37 175 064,00	6	36973063,5		35,00%	73,56%	
KIS 10. Nowoczesne technologie pozyskiwania, przetwórstwa i wykorzystywania surowców naturalnych oraz wytwarzanie ich substytutów	11	39 492 077,80	10	39 105 977,80	3	274 120,00	3	274120		27,27%	0,69%	
KIS 11. Minimalizacja wytwarzania odpadów, w tym niezdatnych do przetworzenia oraz wykorzystanie materiałowe i energetyczne odpadów (recykling i	37	111 922 093,00	31	97 852 693,00	8	6 985 538,00	4	759740		21,62%	6,24%	

PO IR wnioski złożone woj. śląskie wg stanu na dzień 31-03-2017 r.	złożone wnioski		wnioski po pozytywnej ocenie formalnej		wnioski rekomendowane do dofinansowania		podpisane umowy			wskaźnik sukcesu		wykorzystanie alokacji PO IR
	liczba	wartość wnioskowanego dofinansowania (zł)	liczba	wartość wnioskowanego dofinansowania (zł)	liczba	wartość wnioskowanego dofinansowania (zł)	liczba	wartość dofinansowania (zł)	wartość wnioskowanego dofinansowania (%)	liczba wniosków (G/C)	wartość dofinansowania (H/D)	(%)
inne metody odzysku)												
KIS 12. Innowacyjne przetwarzania i odzyskiwania wody oraz zmniejszające jej zużycie	6	1 296 616,70	6	1 296 616,70	1	208 740,00	0			16,67%	16,10%	
KIS 13. Wielofunkcyjne materiały i kompozyty o zaawansowanych właściwościach, w tym nanoprocesy i nanoprodukty	10	27 749 039,68	10	27 749 039,68	1	3 864 000,00	0			10,00%	13,92%	
KIS 14. Sensory (w tym biosensory) i inteligentne sieci sensorowe	10	1 855 197,00	10	1 855 197,00	0		0			0,00%	0,00%	
KIS 15. Inteligentne sieci i technologie geoinformacyjne	27	17 057 987,37	20	14 116 831,97	4	889 815,22	2	744930		14,81%	5,22%	
KIS 16. Elektronika drukowana, organiczna i elastyczna	3	5 430 960,00	1	526 620,00	0		0			0,00%	0,00%	

PO IR wnioski złożone woj. śląskie wg stanu na dzień 31-03-2017 r.	złożone wnioski		wnioski po pozytywnej ocenie formalnej		wnioski rekomendowane do dofinansowania		podpisane umowy			wskaźnik sukcesu		wykorzystanie alokacji PO IR
	liczba	wartość wnioskowanego dofinansowania (zł)	liczba	wartość wnioskowanego dofinansowania (zł)	liczba	wartość wnioskowanego dofinansowania (zł)	liczba	wartość dofinansowania (zł)	wartość wnioskowanego dofinansowania (%)	liczba wniosków (G/C)	wartość dofinansowania (H/D)	(%)
KIS 17. Automatyzacja i robotyka procesów technologicznych	34	16 689 159,05	27	13 693 263,80	12	2 076 478,00	11	1769016,24		35,29%	12,44%	
KIS 18. Fotonika	2	189 270,00	2	189 270,00	1	82 320,00	1	82320		50,00%	43,49%	
KIS 19. Inteligentne technologie kreatywne	46	14 560 890,28	34	9 611 894,64	5	2 125 980,00	4	1971540		10,87%	14,60%	
KIS 20. Inteligentne technologie morskie w zakresie specjalistycznych jednostek pływających, konstrukcji morskich i przybrzeżnych oraz logistyki opartej o transport morski i śródlądowy	6	3 467 071,73	3	1 269 490,23	1	674 801,43	1	674801,43		16,67%	19,46%	
Suma końcowa	360	442 642 161,22	277	389 835 432,59	82	79 754 504,38	61	66 122 094,44 zł	100,00			

Źródło: Ministerstwo Rozwoju

4.3. Wdrażanie RPO WSL 2014-2020 w obszarach inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego

Źródła danych dla wskaźnika stanowią:

- dokumenty programowe Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020;
- dane monitoringowe i sprawozdawcze z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020;
- dane monitoringowe i sprawozdawcze z realizacji Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój.

Do finansowania działań innowacyjnych w ramach RPO WSL 2014-2020 wykorzystywane są poniżej przedstawione osie priorytetowe wraz z przeznaczoną na nie alokacją.

Tabela. Osie priorytetowe RPO WSL związane z działaniami innowacyjnymi (stan na dzień 29 grudnia 2017 r.)

Oś priorytetowa	Alokacja ogółem PLN
I. Nowoczesna gospodarka	1 029 779 854
II. Cyfrowe Śląskie	403 330 373
III. Konkurencyjność MŚP	1 288 721 667
IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna	3 351 691 185
Ogółem alokacja RPO WSL na działania innowacyjne	6 230 916 961

Źródło: LSI 2014 RPO WSL.

W 2017 r. w ramach osi priorytetowych finansujących działania innowacyjne ogłoszono poniżej wskazane nabory.

Tabela. Ogłoszone nabory w osiach priorytetowych finansujących działania innowacyjne (stan na dzień 29 grudnia 2017 r.)

Oś priorytetowa	Alokacja ogółem PLN	Liczba ogłoszonych oraz uruchomionych naborów	Środki zaangażowane (wkład UE) PLN	Procent wykorzystania alokacji
I. Nowoczesna gospodarka	1 029 779 854	6	872 680 60,77	85%
II. Cyfrowe Śląskie	403 330 373	3	298 934 355,12	74%
III. Konkurencyjność MŚP	1 288 721 667	9	1 035 050 485,81	80%
IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna	3 351 691 185	40	3 026 764 520,18	90%
Ogółem	6 230 916 961	47	3 736 849 918	82%

Źródło: LSI 2014 RPO WSL.

W 2017 r. w ramach osi priorytetowych finansujących działania innowacyjne realizowano łącznie 1.014 projektów.

Tabela. Wnioski wybrane do dofinansowania (stan na dzień 29 grudnia 2017 r.) w osiach priorytetowych finansujących działania innowacyjne.

Oś priorytetowa	Liczba wniosków	Wartość wkładu UE	Alokacja ogółem
-----------------	-----------------	-------------------	-----------------

		PLN	PLN
I. Nowoczesna gospodarka	55	212 577 425	1 029 779 854
II. Cyfrowe Śląskie	64	209 802 178	403 330 373
III. Konkurencyjność MŚP	615	807 680 944	1 288 721 667
IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna	280	1 608 680 836	3 351 691 185
Razem:	1 014	2 838 741 383	6 230 916 961

Źródło: LSI 2014 RPO WSL.

Tabela. Wdrażanie inteligentnych specjalizacji w ramach osi priorytetowych I-III oraz IV, VII, VIII, X-XII w ramach RPO WSL 2014-2020 w 2017 r. Wnioski o dofinansowanie.

Numer naboru	Działanie - kod	Działanie - nazwa	Wnioski o dofinansowanie				
			% dofinansowania	Wartość ogółem	Wkład UE	Wnioskowane dofinansowanie	Wydatki kwalifikowalne
RPSL.01.01.00-IZ.01-24-078/16	RPSL.01.01.00	Kluczowa dla regionu infrastruktura badawcza	80,00	208 160 680,32	143 471 679,41	143 471 679,41	179 339 598,22
RPSL.01.02.00-IP.01-24-002/16	RPSL.01.02.00	Badania Rozwój i innowacje w przedsiębiorstwach	66,23	265 779 964,46	155 671 134,06	155 671 134,06	230 871 456,38
RPSL.01.02.00-IP.01-24-007/17	RPSL.01.02.00		64,48	163 700 739,70	97 434 538,03	97 434 538,03	144 668 418,99
RPSL.01.02.00-IP.01-24-008/17	RPSL.01.02.00		65,09	156 086 633,68	92 085 955,60	92 085 955,60	136 254 824,55
RPSL.01.03.00-IP.01-24-003/16	RPSL.01.03.00	Profesjonalizacja IOB	85,00	4 756 146,11	3 940 000,00	3 940 000,00	4 635 294,12
RPSL.01.03.00-IP.01-24-006/17	RPSL.01.03.00		85,00	550 272,50	450 500,00	450 500,00	530 000,00
RPSL.02.01.00-IZ.01-24-010/15	RPSL.02.01.00	Wsparcie rozwoju cyfrowych usług publicznych	80,70	311 954 529,35	246 044 384,55	246 044 384,56	294 354 158,02
RPSL.02.01.00-IZ.01-24-125/16	RPSL.02.01.00		84,92	152 352 839,52	124 991 696,21	124 991 696,21	147 192 459,38
RPSL.02.01.00-IZ.01-24-228/17	RPSL.02.01.00		85,00	177 984 591,14	151 218 281,97	151 218 281,97	177 903 861,14
RPSL.03.01.01-IZ.01-24-025/15	RPSL.03.01.00	Poprawa warunków do rozwoju MŚP	84,18	35 289 953,69	28 614 803,16	28 614 803,16	34 136 884,74
RPSL.03.01.01-IZ.01-24-222/17	RPSL.03.01.00		85,00	45 756 595,99	29 415 430,06	29 415 430,06	34 606 524,97
RPSL.03.01.02-IZ.01-24-122/16	RPSL.03.01.00		83,99	3 811 133,82	2 382 385,77	2 382 385,77	2 836 511,23
RPSL.03.01.02-IZ.01-24-223/17	RPSL.03.01.00		90,00	4 320 395,81	3 027 921,59	3 116 217,99	3 562 260,68
RPSL.03.02.00-IP.01-24-001/15	RPSL.03.02.00	Innowacje w MŚP	41,58	1 075 660 880,91	353 229 683,87	353 229 683,87	877 852 781,55
RPSL.03.02.00-IP.01-24-005/16	RPSL.03.02.00		42,09	925 519 511,31	298 555 345,13	298 762 345,13	740 695 204,42

			Wnioski o dofinansowanie				
Numer naboru	Działanie - kod	Działanie - nazwa	% dofinansowania	Wartość ogółem	Wkład UE	Wnioskowane dofinansowanie	Wydatki kwalifikowalne
RPSL.03.02.00-IP.01-24-009/17	RPSL.03.02.00		41,37	640 161 205,00	207 060 329,16	208 496 110,72	529 182 188,16
RPSL.03.03.00-IP.01-24-004/16	RPSL.03.03.00	Technologie informacyjno-komunikacyjne w działalności gospodarczej	42,66	263 450 460,40	91 015 198,54	91 015 804,54	213 670 599,29
RPSL.04.01.01-IZ.01-24-026/15	RPSL.04.01.00	Odnawialne źródła energii	79,39	72 330 226,64	51 835 086,70	52 055 557,01	65 928 702,05
RPSL.04.01.01-IZ.01-24-108/16	RPSL.04.01.00		80,18	47 237 124,42	32 821 188,77	32 821 188,79	41 713 217,67
RPSL.04.01.02-IZ.01-24-027/15	RPSL.04.01.00		84,28	32 814 998,08	27 482 879,43	27 482 879,44	32 447 961,86
RPSL.04.01.02-IZ.01-24-028/15	RPSL.04.01.00		80,65	4 433 127,64	3 298 350,18	3 298 350,18	4 121 760,82
RPSL.04.01.02-IZ.01-24-029/15	RPSL.04.01.00		72,44	6 078 149,56	3 789 826,81	3 789 826,81	5 920 714,31
RPSL.04.01.02-IZ.01-24-109/16	RPSL.04.01.00		82,73	13 506 712,15	9 822 693,44	9 822 693,44	12 342 556,01
RPSL.04.01.02-IZ.01-24-110/16	RPSL.04.01.00		82,37	44 854 031,72	33 285 030,65	33 285 030,65	39 987 383,06
RPSL.04.01.02-IZ.01-24-111/16	RPSL.04.01.00		82,79	15 538 663,55	11 413 015,05	11 413 015,05	13 836 134,81
RPSL.04.01.03-IZ.01-24-199/17	RPSL.04.01.00		85,00	27 615 591,44	21 590 563,85	21 590 563,85	25 400 663,35
RPSL.04.03.01-IZ.01-24-045/16	RPSL.04.03.00		Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej	79,90	306 789 010,19	194 329 371,80	194 329 371,80
RPSL.04.03.01-IZ.01-24-105/16	RPSL.04.03.00	83,53		369 735 240,11	259 352 444,24	262 316 789,88	308 647 198,61
RPSL.04.03.02-IZ.01-24-046/16	RPSL.04.03.00	82,20		77 277 863,88	47 522 640,27	47 522 640,28	57 118 051,73
RPSL.04.03.02-IZ.01-24-047/16	RPSL.04.03.00	79,37		39 791 345,15	27 046 893,29	27 046 893,29	33 949 441,00
RPSL.04.03.02-IZ.01-24-048/16	RPSL.04.03.00	82,23		69 060 747,20	51 280 790,14	51 280 790,14	61 435 213,97

			Wnioski o dofinansowanie				
Numer naboru	Działanie - kod	Działanie - nazwa	% dofinansowania	Wartość ogółem	Wkład UE	Wnioskowane dofinansowanie	Wydatki kwalifikowalne
RPSL.04.03.02-IZ.01-24-095/16	RPSL.04.03.00		80,61	90 141 541,75	41 841 252,59	43 480 870,13	54 404 407,33
RPSL.04.03.02-IZ.01-24-106/16	RPSL.04.03.00	Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej	80,10	107 241 280,60	62 985 478,13	63 201 052,01	78 035 447,96
RPSL.04.03.02-IZ.01-24-107/16	RPSL.04.03.00		73,24	42 999 330,00	24 545 276,52	24 850 577,04	32 200 103,15
RPSL.04.03.03-IZ.01-24-203/17	RPSL.04.03.00		85,00	19 304 681,85	7 847 893,46	7 847 893,46	9 232 815,84
RPSL.04.04.00-IZ.01-24-077/16	RPSL.04.04.00	Wysokosprawna Kogeneracja	84,74	18 314 203,68	13 762 119,78	13 762 119,78	16 305 806,52
RPSL.04.05.01-IZ.01-24-022/15	RPSL.04.05.00	Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie	84,72	737 563 577,96	515 936 429,71	515 936 429,71	608 023 856,81
RPSL.04.05.01-IZ.01-24-030/15	RPSL.04.05.00		84,31	75 728 763,27	49 395 182,94	49 395 182,94	58 294 723,79
RPSL.04.05.01-IZ.01-24-087/16	RPSL.04.05.00		79,27	182 031 940,22	145 382 568,52	145 382 568,52	174 177 434,48
RPSL.04.05.01-IZ.01-24-091/16	RPSL.04.05.00		84,38	24 518 648,91	17 523 989,80	17 523 989,80	20 701 412,68
RPSL.04.05.01-IZ.01-24-200/17	RPSL.04.05.00		81,96	147 598 851,17	120 613 001,21	122 721 063,91	145 528 887,83
RPSL.04.05.02-IZ.01-24-023/15	RPSL.04.05.00		77,92	114 872 348,23	79 509 207,19	79 509 207,20	94 624 228,16
RPSL.04.05.02-IZ.01-24-024/15	RPSL.04.05.00		84,72	49 558 643,40	34 046 243,00	34 046 243,00	40 291 580,00
RPSL.04.05.02-IZ.01-24-031/15	RPSL.04.05.00		73,40	7 400 453,20	5 356 106,46	5 356 106,46	7 368 473,20
RPSL.04.05.02-IZ.01-24-032/15	RPSL.04.05.00		82,27	9 535 892,33	6 798 357,45	6 798 357,45	8 090 203,98
RPSL.04.05.02-IZ.01-24-033/15	RPSL.04.05.00		85,00	4 605 023,66	3 003 885,82	3 003 885,82	3 533 983,31
RPSL.04.05.02-IZ.01-24-088/16	RPSL.04.05.00		85,00	43 879 824,50	28 903 607,79	28 903 607,79	34 004 244,50
RPSL.04.05.02-IZ.01-24-089/16	RPSL.04.05.00		85,00	12 544 188,98	8 739 652,81	8 739 652,81	10 281 944,48

			Wnioski o dofinansowanie				
Numer naboru	Działanie - kod	Działanie - nazwa	% dofinansowania	Wartość ogółem	Wkład UE	Wnioskowane dofinansowanie	Wydatki kwalifikowalne
RPSL.04.05.02-IZ.01-24-090/16	RPSL.04.05.00		83,89	8 547 038,17	5 948 059,02	5 948 059,02	7 090 318,30
RPSL.04.05.02-IZ.01-24-092/16	RPSL.04.05.00		75,72	9 845 621,21	7 028 760,42	7 028 760,42	9 678 512,68
RPSL.04.05.02-IZ.01-24-093/16	RPSL.04.05.00		85,00	5 778 601,66	4 295 084,86	4 295 084,86	5 053 041,01
RPSL.04.05.02-IZ.01-24-094/16	RPSL.04.05.00		77,82	5 192 086,91	2 716 439,64	2 716 439,64	3 777 284,30
RPSL.04.05.02-IZ.01-24-168/17	RPSL.04.05.00		80,98	31 808 729,09	21 440 557,42	21 440 557,42	27 142 335,80
RPSL.04.05.02-IZ.01-24-201/17	RPSL.04.05.00		69,73	3 156 322,90	1 744 749,43	2 036 849,19	2 920 997,61
RPSL.04.05.02-IZ.01-24-202/17	RPSL.04.05.00		75,52	18 359 602,51	11 697 888,00	12 146 130,20	15 618 422,08
RPSL.04.05.03-IZ.01-24-144/17	RPSL.04.05.00		85,00	272 350 961,67	188 210 014,12	188 210 014,12	221 423 546,07
RPSL.07.01.01-IP.02-24-011/16	RPSL.07.01.00	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	94,96	30 793 430,01	25 002 249,09	29 232 989,55	30 793 430,01
RPSL.07.01.01-IP.02-24-034/17	RPSL.07.01.00		94,68	6 018 705,29	5 115 899,50	5 698 500,01	6 018 705,29
RPSL.07.01.02-IP.02-24-012/16	RPSL.07.01.00		95,00	2 920 973,50	2 432 364,70	2 774 924,82	2 920 973,50
RPSL.07.01.02-IP.02-24-013/16	RPSL.07.01.00		95,00	2 258 856,88	1 920 028,35	2 145 914,03	2 258 856,88
RPSL.07.01.02-IP.02-24-014/16	RPSL.07.01.00		93,88	847 757,39	720 593,78	799 376,73	847 757,39
RPSL.07.01.02-IP.02-24-035/17	RPSL.07.01.00		95,00	788 900,75	670 565,63	749 455,71	788 900,75
RPSL.07.01.02-IP.02-24-038/17	RPSL.07.01.00		95,00	996 004,88	846 604,14	946 204,63	996 004,88
RPSL.07.01.03-IP.02-24-002/15	RPSL.07.01.00		94,81	266 331 648,35	221 706 576,83	252 228 980,74	266 331 648,35
RPSL.07.01.03-IP.02-24-010/16	RPSL.07.01.00		94,88	379 847 150,79	328 777 017,69	359 910 707,64	379 775 421,39

			Wnioski o dofinansowanie				
Numer naboru	Działanie - kod	Działanie - nazwa	% dofinansowania	Wartość ogółem	Wkład UE	Wnioskowane dofinansowanie	Wydatki kwalifikowalne
RPSL.07.01.03-IP.02-24-033/17	RPSL.07.01.00		95,00	31 924 607,40	25 975 601,52	30 328 376,97	31 924 607,40
RPSL.07.01.03-IP.02-24-037/17	RPSL.07.01.00		95,00	22 551 954,75	18 304 744,06	21 424 356,91	22 551 954,75
RPSL.07.01.04-IP.02-24-007/15	RPSL.07.01.00		95,00	891 708,75	757 952,44	847 123,31	891 708,75
RPSL.07.01.04-IP.02-24-031/16	RPSL.07.01.00		95,00	906 300,00	770 355,00	860 985,00	906 300,00
RPSL.07.02.00-IP.02-24-001/15	RPSL.07.02.00	Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia - projekty pozakonkursowe (dla publicznych służb zatrudnienia)	100,00	64 292 699,91	54 648 814,55	64 292 699,91	64 292 699,91
RPSL.07.02.00-IP.02-24-009/16	RPSL.07.02.00		100,00	62 405 012,71	53 044 287,53	62 405 012,71	62 405 012,71
RPSL.07.02.00-IP.02-24-032/17	RPSL.07.02.00		100,00	145 193 525,40	123 414 496,54	145 193 525,40	145 193 525,40
RPSL.07.03.01-IP.02-24-016/16	RPSL.07.03.00	Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej	97,54	29 848 165,76	25 463 798,91	29 007 401,09	29 848 165,76
RPSL.07.03.01-IP.02-24-039/17	RPSL.07.03.00		96,82	13 719 537,43	10 831 260,59	13 299 644,66	13 719 537,43
RPSL.07.03.02-IP.02-24-018/16	RPSL.07.03.00		96,98	1 216 918,56	1 034 380,77	1 180 187,11	1 216 918,56
RPSL.07.03.02-IP.02-24-019/16	RPSL.07.03.00		97,03	4 616 206,89	3 923 775,86	4 478 991,27	4 616 206,89
RPSL.07.03.02-IP.02-24-020/16	RPSL.07.03.00		96,01	1 130 566,75	1 040 909,24	1 079 577,06	1 130 566,75
RPSL.07.03.02-IP.02-24-040/17	RPSL.07.03.00		96,44	1 696 576,95	1 281 880,74	1 637 600,74	1 696 576,95
RPSL.07.03.02-IP.02-24-041/17	RPSL.07.03.00		96,34	669 506,58	417 069,32	644 986,58	669 506,58

			Wnioski o dofinansowanie				
Numer naboru	Działanie - kod	Działanie - nazwa	% dofinansowania	Wartość ogółem	Wkład UE	Wnioskowane dofinansowanie	Wydatki kwalifikowalne
RPSL.07.03.03-IP.02-24-004/15	RPSL.07.03.00		95,00	301 479 474,97	250 145 750,75	286 383 742,47	301 479 474,97
RPSL.07.03.03-IP.02-24-015/16	RPSL.07.03.00		96,94	212 650 671,58	184 545 221,09	206 439 700,79	212 650 671,58
RPSL.07.03.03-IP.02-24-036/17	RPSL.07.03.00		96,95	53 403 687,32	44 684 905,88	51 888 465,90	53 403 687,32
RPSL.07.04.01-IP.02-24-022/16	RPSL.07.04.00	Wspomaganie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie (działania z zakresu outplacementu)	100,00	10 200 137,24	8 670 116,65	10 200 137,24	10 200 137,24
RPSL.07.04.01-IP.02-24-046/17	RPSL.07.04.00		100,00	4 946 677,86	4 204 676,18	4 946 677,86	4 946 677,86
RPSL.07.04.02-IP.02-24-003/15	RPSL.07.04.00		99,67	183 098 131,67	154 945 464,24	182 635 147,27	183 098 131,67
RPSL.07.04.02-IP.02-24-021/16	RPSL.07.04.00		99,42	117 892 641,62	102 083 143,54	117 538 595,52	117 892 641,62
RPSL.07.04.02-IP.02-24-047/17	RPSL.07.04.00		100,00	76 484 249,54	65 465 097,41	76 484 249,54	76 484 249,54
RPSL.08.02.01-IP.02-24-028/16	RPSL.08.02.00	Wzmacnianie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw, przedsiębiorców i ich pracowników	79,90	42 817 174,98	33 878 722,31	34 053 514,99	42 817 174,98
RPSL.08.02.02-IP.02-24-043/17	RPSL.08.02.00		85,00	1 876 610,76	1 595 119,15	1 595 119,15	1 876 610,76
RPSL.08.02.03-IP.02-24-017/16	RPSL.08.02.00		80,38	855 403 570,31	686 521 937,14	686 527 937,14	855 403 570,31
RPSL.08.02.03-IP.02-24-042/17	RPSL.08.02.00		85,00	16 702 068,57	14 196 758,28	14 196 758,28	16 702 068,57

			Wnioski o dofinansowanie				
Numer naboru	Działanie - kod	Działanie - nazwa	% dofinansowania	Wartość ogółem	Wkład UE	Wnioskowane dofinansowanie	Wydatki kwalifikowalne
RPSL.08.02.03-IP.02-24-045/17	RPSL.08.02.00		82,73	184 151 333,17	152 299 149,99	152 299 149,99	184 151 333,17
RPSL.08.03.01-IZ.01-24-196/17	RPSL.08.03.00		90,00	1 488 948,51	1 265 606,22	1 340 053,66	1 488 948,51
RPSL.08.03.02-IZ.01-24-074/16	RPSL.08.03.00		88,00	769 312,50	653 915,62	676 995,00	769 312,50
RPSL.08.03.02-IZ.01-24-086/16	RPSL.08.03.00		85,80	11 264 328,89	9 328 872,43	9 481 182,18	11 264 328,89
RPSL.08.03.02-IZ.01-24-145/17	RPSL.08.03.00		88,00	2 224 337,89	1 876 117,58	1 957 417,34	2 224 337,89
RPSL.08.03.02-IZ.01-24-159/17	RPSL.08.03.00		88,00	2 617 732,50	2 163 872,62	2 303 604,60	2 617 732,50
RPSL.08.03.02-IZ.01-24-195/17	RPSL.08.03.00		88,00	18 047 970,50	15 346 202,61	15 882 214,04	18 047 970,50
RPSL.08.03.02-IZ.01-24-206/17	RPSL.08.03.00		88,00	15 461 348,56	13 184 003,61	13 605 986,73	15 461 348,56
RPSL.10.01.00-IZ.01-24-153/17	RPSL.10.01.00	Infrastruktura ochrony zdrowia	84,76	647 951 999,40	518 828 606,53	518 828 606,53	611 598 004,24
RPSL.11.02.01-IZ.01-24-049/16	RPSL.11.02.00	Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy - kształcenie zawodowe uczniów	95,03	60 694 730,71	51 620 023,83	57 683 360,14	60 694 730,71
RPSL.11.02.01-IZ.01-24-131/16	RPSL.11.02.00		95,00	27 475 161,21	23 347 588,49	26 101 403,12	27 475 161,21
RPSL.11.02.01-IZ.01-24-178/17	RPSL.11.02.00		94,99	20 600 215,66	17 510 183,21	19 568 698,44	20 600 215,66

			Wnioski o dofinansowanie				
Numer naboru	Działanie - kod	Działanie - nazwa	% dofinansowania	Wartość ogółem	Wkład UE	Wnioskowane dofinansowanie	Wydatki kwalifikowalne
RPSL.11.02.02-IZ.01-24-050/16	RPSL.11.02.00		95,00	16 754 420,56	14 241 257,47	15 916 699,53	16 754 420,56
RPSL.11.02.02-IZ.01-24-051/16	RPSL.11.02.00		95,00	5 835 631,75	5 001 303,86	5 543 850,16	5 835 631,75
RPSL.11.02.02-IZ.01-24-052/16	RPSL.11.02.00		94,44	6 874 819,55	5 843 596,61	6 496 957,99	6 874 819,55
RPSL.11.02.02-IZ.01-24-132/16	RPSL.11.02.00		95,00	7 806 087,61	6 635 174,47	7 415 783,23	7 806 087,61
RPSL.11.02.02-IZ.01-24-133/16	RPSL.11.02.00		95,00	5 381 538,31	4 574 307,56	5 112 461,39	5 381 538,31
RPSL.11.02.02-IZ.01-24-175/17	RPSL.11.02.00		95,00	9 766 565,18	8 301 580,41	9 278 236,90	9 766 565,18
RPSL.11.02.02-IZ.01-24-176/17	RPSL.11.02.00		95,00	14 101 838,59	11 986 562,79	13 396 746,66	14 101 838,59
RPSL.11.02.02-IZ.01-24-177/17	RPSL.11.02.00		95,00	5 672 449,14	4 821 581,76	5 388 826,67	5 672 449,14
RPSL.11.02.03-IZ.01-24-053/16	RPSL.11.02.00		94,60	53 971 114,69	45 597 002,78	51 090 594,91	53 971 114,69
RPSL.11.02.03-IZ.01-24-134/16	RPSL.11.02.00		94,98	34 268 598,84	29 560 404,99	32 544 356,33	34 268 598,84
RPSL.11.02.03-IZ.01-24-174/17	RPSL.11.02.00		95,00	26 898 143,30	22 863 421,79	25 553 236,11	26 898 143,30

			Wnioski o dofinansowanie				
Numer naboru	Działanie - kod	Działanie - nazwa	% dofinansowania	Wartość ogółem	Wkład UE	Wnioskowane dofinansowanie	Wydatki kwalifikowalne
RPSL.11.03.00-IP.02-24-008/16	RPSL.11.03.00	Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy - kształcenie zawodowe osób dorosłych	89,96	334 371 801,54	282 542 034,90	300 633 885,46	334 305 757,54
RPSL.11.03.00-IP.02-24-030/17	RPSL.11.03.00		89,98	198 268 218,57	167 497 046,05	178 413 501,39	198 268 218,57
RPSL.11.04.01-IP.02-24-024/16	RPSL.11.04.00	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych	85,00	14 874 107,92	12 471 616,41	12 642 991,41	14 874 107,92
RPSL.11.04.01-IP.02-24-049/17	RPSL.11.04.00		85,00	18 097 426,85	15 382 812,80	15 382 812,80	18 097 426,85
RPSL.11.04.02-IP.02-24-025/16	RPSL.11.04.00		85,00	856 875,00	728 343,75	728 343,75	856 875,00
RPSL.11.04.02-IP.02-24-026/16	RPSL.11.04.00		85,00	2 573 011,72	2 187 059,96	2 187 059,96	2 573 011,72
RPSL.11.04.02-IP.02-24-044/17	RPSL.11.04.00		85,00	2 087 427,22	1 774 313,14	1 774 313,14	2 087 427,22
RPSL.11.04.02-IP.02-24-050/17	RPSL.11.04.00		84,99	185 497,25	157 657,25	157 657,25	185 497,25
RPSL.11.04.02-IP.02-24-051/17	RPSL.11.04.00		85,00	5 064 241,57	4 304 522,11	4 304 522,11	5 064 241,57
RPSL.12.02.01-IZ.01-24-040/16	RPSL.12.02.00	Infrastruktura kształcenia zawodowego	84,68	66 425 845,26	48 387 149,09	48 387 149,09	57 046 615,93
RPSL.12.02.01-IZ.01-24-117/16	RPSL.12.02.00		84,25	21 554 528,17	13 738 639,26	13 738 639,26	16 477 270,18
RPSL.12.02.01-IZ.01-24-225/17	RPSL.12.02.00		84,00	13 776 284,14	10 566 750,05	10 566 750,05	12 499 090,26
RPSL.12.02.02-IZ.01-24-041/16	RPSL.12.02.00		85,00	11 543 857,68	9 464 829,28	9 464 829,28	11 135 093,27
RPSL.12.02.02-IZ.01-24-042/16	RPSL.12.02.00		85,00	18 606 285,02	15 051 068,94	15 051 068,94	17 707 838,59
RPSL.12.02.02-IZ.01-24-043/16	RPSL.12.02.00		85,00	15 746 335,03	13 024 318,94	13 024 318,94	15 322 728,17
RPSL.12.02.02-IZ.01-24-118/16	RPSL.12.02.00		85,00	5 414 742,03	4 537 053,03	4 537 053,03	5 337 709,53

			Wnioski o dofinansowanie				
Numer naboru	Działanie - kod	Działanie - nazwa	% dofinansowania	Wartość ogółem	Wkład UE	Wnioskowane dofinansowanie	Wydatki kwalifikowalne
RPSL.12.02.02-IZ.01-24-119/16	RPSL.12.02.00		85,00	5 704 098,68	4 566 746,69	4 566 746,69	5 372 643,21
RPSL.12.02.02-IZ.01-24-143/17	RPSL.12.02.00		80,24	2 644 280,44	1 500 000,00	1 500 000,00	1 869 494,99
RPSL.12.03.00-IZ.01-24-146/17	RPSL.12.03.00	Institucje popularyzujące naukę	85,00	98 927 500,00	82 475 650,66	82 475 650,66	97 030 177,25
Razem:				12 570 860 326,48	8 328 997 936,76	8 643 738 527,98	11 289 199 495,21

Źródło: SL

4.4. Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych. Raporty Roczne

Projekt systemowy pt. „Zarządzanie, wdrażanie i monitorowanie Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego”:

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego realizował w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w ramach Poddziałania 8.2.2 „Regionalne Strategie Innowacji” projekt systemowy pt. „Zarządzanie, wdrażanie i monitorowanie Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego”, który prowadzony był w ramach trzech edycji w latach 2008 - 2015, w partnerstwie z Politechniką Śląską w Gliwicach, Uniwersytetem Ekonomicznym w Katowicach, Głównym Instytutem Górnictwa oraz Parkiem Naukowo-Technologicznym TECHNOPARK Gliwice.

Jednym z rezultatów projektu było powołanie Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych, której zadaniem jest stworzenie przestrzeni komunikacji i współpracy, a także wymiany danych pomiędzy środowiskami przedsiębiorstw i środowiskiem naukowo-badawczym, instytucjami otoczenia biznesu oraz jednostkami samorządu terytorialnego. Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych została powołana 13 marca 2013r. Istotnym elementem działania Sieci jest opracowanie zintegrowanego modelu sieciowej współpracy specjalistycznych obserwatoriów zarówno z Jednostkami Samorządu Terytorialnego, jak i sferą biznesu i nauki. Stąd też jednym z przejawów aktywności Sieci była realizacja projektu systemowego pt. „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych” w partnerstwie z Głównym Instytutem Górnictwa; Parkiem Naukowo-Technologicznym TECHNOPARK Gliwice; konsorcjum w składzie: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju, Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii im. prof. Z. Religi, Instytut Techniki i Aparatury Medycznej; oraz Parkiem Naukowo-Technologicznym Euro-Centrum. 31 stycznia 2014r. do Sieci przystąpił również Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach. Głównym celem projektu był rozwój potencjału technologicznego i innowacyjnego regionu poprzez budowanie przewagi konkurencyjnej województwa opartej na programowaniu zmian gospodarczych wśród przedstawicieli JST.

Projekt „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania” (SO RIS w PPO):

Czas realizacji projektu: styczeń 2017 r. - marzec 2019 r.

Projekt „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania” jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 1.3 Profesjonalizacja IOB Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

Wartość projektu: 4 756 146,11 PLN

Wartość dofinansowania z UE: 3 940 000,00 PLN

Lider projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego.

Partnerzy projektu:

- Główny Instytut Górnictwa w Katowicach;
- Park Naukowo-Technologiczny „TECHNOPARK GLIWICE” Sp. z o.o.;
- Konsorcjum w składzie: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o.; Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM w Zabrze; Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii im. prof. Zbigniewa Religi, Politechnika Śląska, Wydział Inżynierii Biomedycznej;
- Konsorcjum w składzie: Park Naukowo-Technologiczny „Euro-Centrum” Sp. z o.o., Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A.;
- Konsorcjum w składzie: Uniwersytet Śląski w Katowicach, Fundacja Wspierania Nanonauk i Nanotechnologii – NANONET, Instytut Metali Nieżelaznych, Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN;
- Konsorcjum w składzie: Politechnika Śląska, Wydział Organizacji i Zarządzania, Instytut Metali Nieżelaznych.

Projekt Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania zakłada przede wszystkim kontynuację Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania (PPO), jaki obligatoryjnie samorządy województw muszą realizować w perspektywie 2014-2020, a który polega na wyłonieniu sektorów wzrostowych gospodarki, które mogą zmienić lub uzupełnić wskazane w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 regionalne inteligentne specjalizacje (medycyna, energetyka i ICT). Ponadto dzięki aktualizacji Programu Rozwoju Technologii województwa śląskiego na lata 2010-2020, w którym określono regionalne specjalizacje technologiczne możliwe będzie zweryfikowanie inteligentnych specjalizacji oraz wskazanie nowych technologii i obszarów.

Głównym celem projektu jest wsparcie i usprawnienie zarządzania rozwojem regionu w zakresie regionalnego potencjału naukowo-technologicznego oraz zwiększenie liczby Obserwatoriów Specjalistycznych zgodnych ze wskazanymi w PRT obszarami technologicznymi i podmiotów sektora B+R oraz przedsiębiorstw. Ponadto celem projektu jest upowszechnianie skutecznych modeli biznesowych przedsiębiorstwom, rozpowszechnianie raportów specjalistycznych opracowanych przez obserwatoria technologiczne dotyczących dostępnych technologii i możliwości współpracy B+R+I. Działanie w zakresie profesjonalizacji usług skoncentrowane będzie przede wszystkim na animowaniu współpracy pomiędzy aktorami ekosystemu innowacji poprzez m.in. analizę potrzeb technologiczno-innowacyjnych w przedsiębiorstwach i sektorze B+R, zastosowaniu modeli biznesowych i instrumentów w zakresie transferu i komercjalizacji technologii w działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw, określeniu możliwości biznesowych dla przedsiębiorstw, a także przygotowaniu do włączenia się w sieci kooperacyjne, oraz do udziału w łańcuchach gospodarki globalnej. Efektem podjętych działań w ramach projektu będzie intensyfikacja i wzrost znaczenia współpracy sieciowej podmiotów poczwórnej helisy, jako głównych aktorów ekosystemu innowacji, mających największy wpływ na rozwój gospodarczy, a co za tym idzie wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki regionu opartej o inteligentne specjalizacje.

Projekt będzie skierowany w głównej mierze do przedsiębiorstw aby zwiększyć ich wiedzę o technologiach i trendach rynkowych, co w konsekwencji pozwoli na podjęcie działań mających na celu podniesie ich konkurencyjności i innowacyjności zarówno na szczeblu regionalnym jak i krajowym, poprzez dostosowanie narzędzi wsparcia na poziomie regionalnym (PPO).

Zarówno Lider Projektu, jak i Partnerzy będą zaangażowani w realizację głównych zadań takich jak:

- aktualizacja Programu Rozwoju Technologii województwa śląskiego oraz Modelu wdrażania PRT;
- analizy potencjału województwa w wybranych specjalizacjach technologicznych zgodnych ze specjalizacjami Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych zawierających rekomendacje dotyczące kluczowych obszarów technologicznych stanowiące podstawę do sformułowania planu działania w poszczególnych obszarach oraz punkt wyjścia do wizualizacji potencjału technologicznego regionu, jak również wprowadzenie zmian w regionalnym systemie finansowania innowacji skierowane do przedsiębiorców;
- analizy potrzeb technologiczno-innowacyjnych przedsiębiorstw ukierunkowane na tworzenie polityki rozwoju;
- raporty roczne Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych zawierające trendy rynkowe w obszarach inteligentnej specjalizacji, związane z ich rozwojem. Będą one dostępne na platformie INNOBSERVATOR SILESIA dla wszystkich aktorów ekosystemu innowacji. Ponadto Raporty będą zawierać wiedzę trudną do pozyskania dla przedsiębiorców, umożliwiającą im podejmowanie decyzji strategicznych.

Projekt „Proces Przedsiębiorczego odkrywania w obszarze technologii lotniczych i z nimi powiązanych”:

Czas realizacji projektu: kwiecień 2017 r. – marzec 2019 r.

Projekt „Proces Przedsiębiorczego Odkrywania w obszarze technologii lotniczych i z nimi powiązanych” jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 1.3 Profesjonalizacja IOB Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

Wartość projektu: 550 272,50 PLN

Wartość dofinansowania z UE: 450 500,00 PLN

Lider projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

Partner projektu: Śląskie Centrum Naukowo-Technologiczne Przemysłu Lotniczego Sp. z o.o.

Projekt „Proces Przedsiębiorczego Odkrywania w obszarze technologii lotniczych i z nimi powiązanych” zakłada realizację Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania, który poprzez zintegrowanie różnych Interesariuszy ma doprowadzić do zidentyfikowania priorytetów w zakresie badań, rozwoju i innowacji. Efekty projektu posłużą

jako materiał do prowadzonej przez Samorząd Województwa Śląskiego aktualizacji (przeglądu) inteligentnych specjalizacji regionu wskazanych w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego oraz specjalizacji regionalnych wskazanych w Programie Rozwoju Technologii województwa śląskiego.

Głównym celem projektu jest zacieśnienie sieciowej współpracy wokół Obserwatorium Specjalistycznego w obszarze Technologii dla przemysłu lotniczego, a pośrednio wzrost wyspecjalizowanych, proinnowacyjnych usług na rzecz przedsiębiorstw oferowanych przez Instytucje Otoczenia Biznesu.

Projekt będzie skierowany przede wszystkim do przedsiębiorstw, dla których zostaną opracowane analizy potrzeb innowacyjno-technologicznych, na podstawie których powstaną raporty (rynkowe, otoczenia i technologiczne), co przyczyni się do wzrostu ich konkurencyjności, zarówno na rynku regionalnym, krajowym, jak i międzynarodowym.

Działania w zakresie profesjonalizacji usług skoncentrowane będą przede wszystkim na animowaniu współpracy pomiędzy aktorami ekosystemu innowacji poprzez m.in. analizę instrumentów w zakresie transferu i komercjalizacji technologii w działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw, określeniu możliwości biznesowych dla przedsiębiorstw, a także przygotowaniu ich do włączenia się w sieci kooperacyjne, oraz do udziału w łańcuchach gospodarki globalnej.

Zaplanowane w ramach projektu zadania mają na celu wzmocnienie rozwoju regionu poprzez wsparcie regionalnego potencjału naukowo-technologicznego w obszarze technologii lotniczych i z nimi powiązanych. Mają być również próbą przeniesienia współpracy naukowo-badawczej na poziom międzynarodowy, co w przypadku lotnictwa i branż gdzie są lub mogą być stosowane technologie lotnicze jest niezbędne ze względu na ich globalny charakter i rozproszenie innowacji. Monitorowane technologie lotnicze będą pozycjonowane pod kątem możliwości ich wykorzystania w innych, powiązanych z nimi gałęziach przemysłu. Obserwatorium Specjalistyczne będzie współdziałać z istniejącymi w regionie sieciami współpracy i centrami kompetencji w swoim obszarze.

W 2017 roku Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych Województwa Śląskiego tworzyły następujące obserwatoria:

Obserwatorium Technologii dla Ochrony Środowiska - Główny Instytut Górnictwa w Katowicach

Główny Instytut Górnictwa
Plac Gwarków 1, 40-166 Katowice
tel. 32 259 24 66
e-mail: obserwatorium@gig.eu
www.obserwatorium.gig.eu

Obserwatorium Technologii dla Energetyki - Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum w Katowicach

Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum Sp. z o.o.
ul. Ligocka 103, 40-568 Katowice
tel. 32 205 00 92

e-mail: obserwatorium@euro-centrum.com.pl
www.pnt.euro-centrum.com.pl

Obserwatorium Technologie Informacyjne i Telekomunikacyjne ICT - Park Naukowo-Technologiczny
TECHNOPARK Gliwice

Park Naukowo-Technologiczny TECHNOPARK GLIWICE Sp. z o.o.
ul. Konarskiego 18C, 44-100 Gliwice
tel. 32 335 85 29
e-mail: obserwatoriumict@technopark.gliwice.pl
<http://obserwatoriumict.pl>

Obserwatorium Technologie Medyczne:

Obszar - Technologie dla Medycyny:

Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o. - Lider Konsorcjum
ul. Wincentego Pola 16
44-100 Gliwice
tel.: +48 32 339 31 20, tel. kom.: +48 668 426 494
obserwatorium@gapr.pl
<http://obserwatorium-medyczne.pl>

Partnerzy:

- Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii im. prof. Zbigniewa Religii
- Instytut Techniki i Aparatury Medycznej w Zabrze
- Wydział Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej

Obszar - Usługi medyczne:

Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach
ul. Poniatowskiego 15, 40-055 Katowice
tel. 32 20 83 640
obserwatorium@sum.edu.pl

Obserwatorium Nanotechnologie i Nanomateriały:

Lider Konsorcjum:

Uniwersytet Śląski w Katowicach
ul. Bankowa 12, 40-007 Katowice
tel. 32 359 22 71

obserwatoriumnano@us.edu.pl

<http://obserwatoriumnano.us.edu.pl>

Partnerzy Konsorcjum:

- Fundacja Wspierania Nanonauk i Nanotechnologii NANONET
- Instytut Metali Nieżelaznych w Gliwicach
- Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN

Roczne raporty specjalistyczne Obserwatoriów obejmują następujące zagadnienia:

- 1) **Diagnoza regionalna danego obszaru technologicznym** - Charakterystyka stanu w ujęciu jakościowym i ilościowym danego obszaru technologicznego.
- 2) **Realizowane projekty w ramach danego obszaru technologicznego** - Charakterystyka projektów realizowanych w danym obszarze technologicznym współfinansowanych z EFRR, EFS, programów ramowych oraz krajowych i regionalnych programów.
- 3) **Posiadane zasoby** - Opis posiadanych zasobów: ludzkich, rzeczowych (infrastrukturalnych), finansowych, informacyjnych w ujęciu ilościowym i jakościowym w danym obszarze technologicznym.
- 4) **Trendy regionalne danego obszaru technologicznym** - Identyfikacja kierunków rozwoju regionu w danym obszarze technologicznym.
- 5) **Rekomendacje dla rozwoju danego obszaru technologicznego** - Przedstawienie rekomendacji w zakresie kierunków rozwoju regionu w danym obszarze technologicznym.
- 6) **Podsumowanie działań w ramach obserwatorium** - Streszczenie wykonanych działań (warsztatów, badań ankietowych itp.) w ramach obserwatorium w kontekście realizacji wskaźników o charakterze sprawozdawczym.
- 7) **Zestawienie wskaźników realizacji RIS 2013 – 2020**, zgodnie z załącznikiem nr 2 do Porozumienia Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych.

Roczne Raporty Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych znajdują się w załączniku do niniejszego Raportu Monitoringowego.

4.5. Klastry w obszarach regionalnych i inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego

Rozwój klastrów oraz inicjatyw klastrowych w województwie śląskim stanowi realizację Metaprzedsiewzięcia 2. Kooperacja inicjatyw klastrowych i środowisk innowacyjnych.

Poniżej przedstawiono rozwój klastrów w obszarach inteligentnych specjalizacji regionu zawartych w „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013 – 2020”, tj. energetyce, medycynie oraz ICT.

Kształtowanie się klastrów i inicjatyw klastrowych w pozostałych obszarach specjalizacji regionalnych stanowiących priorytetowe obszary technologiczne regionu, zidentyfikowanych w „Programie Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020” (PRT WŚL 2010-2020) zawarto w opisie realizacji Metaprzedsiewzięcia 2. Kooperacja inicjatyw klastrowych i środowisk innowacyjnych.

Tabela. Klastry i inicjatywy klastrowe województwa śląskiego w obszarach inteligentnych specjalizacji regionu

Nazwa klastra	Data powstania	www klastra	Nazwa koordynatora klastra	Adres koordynatora	www koordynatora	Liczba członków klastra	w tym liczba przedsiębiorstw	Branża wiodąca klastra
Klastry województwa śląskiego w obszarze Energetyki								
Innowacyjny Śląski Klaster Czystych Technologii Węglowych	2006	http://www.coal.silesia.pl/	Główny Instytut Górnictwa	ul. Gwarków 1, 40-166 Katowice	http://www.coal.silesia.pl/	b.d.	b.d.	energetyka, górnictwo
Klaster Technologii Energooszczędnych EURO-CENTRUM	2007	http://www.euro-centrum.com.pl/klastrer-technologie-energooszczednych	Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum Sp. z o.o.	ul. Ligocka 103, 40-568 Katowice	http://www.euro-centrum.com.pl/grupa-euro-centrum	103	89	energetyka, budownictwo
Klaster 3x20	2007	http://www.klaster3x20.pl/stowarzyszenie-klaster-3x20	eGmina, Infrastruktura, Energetyka Sp. z o.o., Politechnika Śląska, Wydział Elektryczny, Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów	ul. Bolesława Krzywoustego 2/618, 44-100 Gliwice	http://www.klaster3x20.pl/stowarzyszenie-klaster-3x20/aktualnosci	29	23	energetyka
Polish Wood Cluster	2007	http://www.polish-wood-cluster.pl/index.php/o-klastrze-2	Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Sp. z o.o.	ul. Boczna 12 44-240 Żory	http://www.polish-wood-cluster.pl/	115	92	energetyka, ochrona środowiska, drzewna

Nazwa klastra	Data powstania	www klastra	Nazwa koordynatora klastra	Adres koordynatora	www koordynatora	Liczba członków klastra	w tym liczba przedsiębiorstw	Branża wiodąca klastra
Pierwszy Polski Klaster Budownictwa Pasywnego i Energooszczędnego	2008	http://klasterbudownictwa.pl/pl/o_klastrze	Górnośląski Park Przemysłowy Sp. z o.o.	ul. Konduktorska 39a, 40-155 Katowice	http://www.gppkatowice.pl/	29	27	budownictwo
Klaster Energetyczny	2009	http://www.klaster-energetyczny.pl/	Zespół Doradców Klastra Energetycznego Sp. z o.o. (ZDKE)	ul. Konduktorska 39a, 40-155 Katowice	http://www.klaster-energetyczny.pl/16_kontakt.html	16	10	energetyka
Klaster Energetyki Obywatelskiej Województwa Śląskiego	2012	http://klaster.autogeneracja.pl/	Stowarzyszenie Energetyki Obywatelskiej Województwa Śląskiego Autogeneracja	ul. Gallusa 12/133 Katowice	http://autogeneracja.pl/	b.d.	b.d.	energetyka

Klasy województwa śląskiego w obszarze Medycyny

Śląski Klaster Transplantologii Szpiku	2011	http://www.klastertransplantologii.eu/	Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Bielsku-Białej	ul. Cieszyńska 365 43-382 Bielsko-Biała	http://www.arrsa.pl/pl/	20	17	medycyna, transplantologia szpiku
Klaster MediVite	2013	http://medivite.pl/	Kobold Public Relations Sp. z o. o.	ul. Czerwińskiego 6 40-123 Katowice	http://www.koboldpr.pl/	18	16	usługi w zakresie ochrony zdrowia
Klaster MedSilesia – Śląska Sieć Wyrobów Medycznych	2007	http://medsilesia.com	Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości I Rozwoju sp. z o.o.	Ul. Wincentego Pola 16 44-100 Gliwice	http://www.gapr.pl	56	35	Technologie, urządzenia i wyroby medyczne

Nazwa klastra	Data powstania	www klastra	Nazwa koordynatora klastra	Adres koordynatora	www koordynatora	Liczba członków klastra	w tym liczba przedsiębiorstw	Branża wiodąca klastra
Klasy województwa śląskiego w obszarze ICT								
Klaster Informatyczny Wzgórza Nowych Technologii NT Hills	2007	http://nthills.pl/wiadomosci/news/kat,1,aktualnosci.xhtml	Regionalne Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Klastrowych i Edukacyjnych NT Hills	ul. Barlickiego 5, 43-300 Bielsko-Biała	http://nthills.pl/wiadomosci/czytaj/23/o-stowarzyszeniu.xhtml	29	28	ICT
Klaster E-południe	2008	http://www.e-poludnie.pl/category/aktualnosci/	Stowarzyszenie na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego "E-Południe"	ul. Gnieźnińska 12 /II piętro/ 40-143 Katowice	http://www.e-poludnie.pl/	60	60	telekomunikacja
Klaster mobajl.org	2009	http://mobajlorg.blogspot.com/	Zrzeszenie Uczestników Rynku Mobilnego Mobajl.org	ul. Strażacka 81 43-382 Bielsko-Biała	http://mobajlorg.blogspot.com/	21	16	telekomunikacja
Śląski Klaster ICT	2009 (działania od 1999r.)	http://ict-silesia.pl/	Centrum Naukowo-Przemysłowe ICT Sp. z o.o.	ul. Mariacka 17 40-014 Katowice	http://ict-silesia.pl/uczestnicy/o-koordynatorze/	61	51	ICT
Śląski Klaster Multimedialny	2010	http://hubclub.pl/	Rudzki Inkubator Przedsiębiorczości Sp. z o.o.	ul. Karola Goduli 36 41-703 Ruda Śląska	http://www.inkubatorrudzki.pl/	35	33	ICT

Nazwa klastra	Data powstania	www klastra	Nazwa koordynatora klastra	Adres koordynatora	www koordynatora	Liczba członków klastra	w tym liczba przedsiębiorstw	Branża wiodąca klastra
Śląski Klaster IT	2012	http://www.slaskiklastert.pl/	Stowarzyszenie "Rytm Śląska"	ul. Gałeczki 61 41-506 Chorzów	http://www.slaskiklastert.pl/o-nas/stowarzyszenie-rytm-slaska,2,2,242,48,242	28	24	ICT

5.

**WSKAŹNIKI
MONITORINGU
REGIONALNEJ
STRATEGII
INNOWACJI
WOJEWÓDZTWA
ŚLĄSKIEGO NA LATA
2013-2020**

5. Wskaźniki monitoringu Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020

5.1. Realizacja wskaźników monitoringu Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020. Podsumowanie (tabele zbiorcze)

5.1.1. Podsumowanie: Oddziaływanie/ Efekty długoterminowe

Tabela. Monitoring wizji. Kamienie milowe (KM)

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika	
KM.1. Regionalny system informacji o działalności innowacyjnych regionu	szt.		2021	planowane badanie ewaluacyjne	
	szt.	1	2020	wartość docelowa	
	szt.	1	2017 r.	Badanie ewaluacyjne 2018 Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika	
	szt.	0	2012	wartość bazowa	
	szt.		2021	planowane badanie ewaluacyjne	
KM.2. Liczba world class clusters	szt.	2	2020	wartość docelowa, wzrost	
	szt.	3*	2017	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017) Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika	
	szt.	3*	2016	Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika	
	szt.	1*	2015	wzrost	
	szt.	0	2012	wartość bazowa	
	*Krajowy Klaster Kluczowy				
	szt.		2021	planowane badanie ewaluacyjne	
KM.3. Liczba obiektów wspólnej infrastruktury badawczo-rozwojowej w regionie	szt.	4	2020	wartość docelowa, wzrost	
	szt.	3	2017	wzrost, badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)	
	szt.	0	2012	wartość bazowa	
	szt.		2021	planowane badanie ewaluacyjne	
KM.4. Liczba kluczowych centrów kompetencji w priorytetowych	szt.	8	2020	wartość docelowa, wzrost	
	szt.	1 KCK 16 NBCK	2017	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)	
	szt.		2021	planowane badanie ewaluacyjne	

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
obszarach Programu Rozwoju Technologii województwa śląskiego na lata 2010-2020		103		
		FOCK		
	szt.	43 NBCK 120 FOCK	2014	zidentyfikowany potencjał do tworzenia centrów kompetencji*
	szt.	0	2012	wartość bazowa
*- Zgodnie z Modelem Wdrożeniowym Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013 – 2020, Zarząd Województwa Śląskiego, Katowice 2014 r.				
KM.5. Liczba living-labów dotyczących inteligentnych rynków	szt.		2021	planowane badanie ewaluacyjne
	szt.	16	2020	wartość docelowa, wzrost
	szt.	0	2017	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*
	szt.	0	2012	wartość bazowa
KM.6. Liczba projektów finansowanych przez programy ramowe UE, których liderami są podmioty z regionu	szt.		2021	planowane badanie ewaluacyjne
	szt.	32	2020	wartość docelowa, wzrost
	szt.	4	XII 2017	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)
	szt.	b.d.	V 2017	po 358 konkursach Horyzont 2020
	szt.	b.d.	II 2017	po 323 konkursach Horyzont 2020
	szt.	4	III-IV 2016	po 200 konkursach Horyzont 2020
	szt.	4	XI 2015	po 158 konkursach Horyzont 2020
	szt.	2	VIII 2015	po 112 konkursach Horyzont 2020
	szt.	0	III 2015	po 79 konkursach Horyzont 2020
	szt.	13	2012	wartość bazowa (w 355 konkursach 7PR 2007-2013)
	*- Liczba dofinansowanych projektów koordynowanych przez polskich uczestników. Brak danych w układzie regionalnym.			
KM.7. Liczba konsorcjów naukowo-badawczych dla realizacji projektów	szt.		2021	planowane badanie ewaluacyjne
	szt.	64	2020	wartość docelowa, wzrost
	szt.	11	2017	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)
	szt.	0	2012	wartość bazowa
KM.8. Liczba osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach innowacyjnych	osoby		2021	planowane badanie ewaluacyjne
	osoby	128 tys.	2020	wartość docelowa, wzrost
	osoby	101 tys.	2017	Stąły wzrost, badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)
		95 tys.	2016	
		90 tys.	2015	
		86 tys.	2014	
	80 tys.	2013		

Wskaźniki monitoringu wizji.	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
Kamienie milowe (KM)				
Pracujący w gospodarce narodowej w przetwórstwie przemysłowym wysokiej i średnio-wysokiej techniki (działy PKD 2007: 21, 26, 30.3, 20, 25.4, 27, 28, 29, 30.2, 30.4, 30.9, 32.5) w relacji do ogółu pracujących w przetwórstwie przemysłowym (działy PKD 2007: 10-33) i w sektorze usług (działy PKD 2007: 45-99) w 2013 r.	%	12,7* 12,6* 12,1* 11,7* 11,7* 11,5*	2017 2016 2015 2014 2013 2012	Stąły wzrost *Dane obejmują podmioty gospodarcze województwa śląskiego, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby zarządu jednostki.
Pracujący w gospodarce narodowej w tzw. sektorze usług wysokiej techniki (działy PKD 2007: 59 do 63; 72) w relacji do ogółu pracujących w przetwórstwie przemysłowym (działy PKD 2007: 10-33) i w sektorze usług (działy PKD 2007: 45-99)	%	2,2* 2,0* 1,9* 1,8* 1,6* 1,6*	2017 2016 2015 2014 2013 2012	Stąły wzrost *Dane obejmują podmioty gospodarcze województwa śląskiego, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby zarządu jednostki.
	osoby	0	2012	wartość bazowa
	%		2021	planowane badanie ewaluacyjne
	%	25,6%	2020	wartość docelowa, wzrost
KM.9. Liczba przedsiębiorstw wprowadzających innowacje produktowe i usługowe procesowe jako % ogólnej liczby MSP	%	11,5%	2015 r.	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)****
	%	13,9%	2014 r.	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)****
	%	10,5%	2013 r.	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)****
	%	12.2%	2012 r.	Wartość bazowa Wyniki badania ewaluacyjnego 2018 (XII 2017)****
Przedsiębiorstwa przemysłowe innowacyjne w zakresie innowacji produktowych i procesowych w % ogółu	%	20,0* 14,8** 13,2***	2014-2016	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017) Dane szacunkowe, GUS przygotowuje dane za okres 2014-2016

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
przedsiębiorstw w przemyśle	%	19,6*	2013-2015	* wprowadzone innowacje ogółem
		14,4**		** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty
		13,6***		*** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
	%	19,9*	2012-2014	* wprowadzone innowacje ogółem
		13,0**		** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty
		14,3***		*** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
	%	15,4*	2011-2013	* wprowadzone innowacje ogółem
		10,2**		** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty
		10,9***		*** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
	%	19,1*	2010-2012	* wprowadzone innowacje ogółem
		12,2**		** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty
		15,0***		*** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
Przedsiębiorstwa z sektora usług innowacyjne w zakresie innowacji produktowych i procesowych w % ogółu przedsiębiorstw w sektorze usług	%	7,8*	2014-2016	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)
		3,5**		Dane szacunkowe,
		6,8***		GUS przygotowuje dane za okres 2014-2016
	%	6,6*	2013-2015	* wprowadzone innowacje ogółem
		2,8**		** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty
		5,3***		*** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
%	11,4*	2012-2014	* wprowadzone innowacje ogółem	
	6,2**		** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty	
	9,8***		*** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy	
%	10,8*	2011-2013	* wprowadzone innowacje ogółem	
	5,8**		** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty	
	6,8***		*** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy	
%	8,9*	2010-2012	* wprowadzone innowacje ogółem	
	4,7**		** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty	
	6,8***		*** wprowadzone nowe lub istotnie	

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
				ulepszone procesy
	%	20,32 %	2012 r.	wartość bazowa
KM.10. Wartość wsparcia działań innowacyjnych	mln zł		2021	planowane badanie ewaluacyjne
	mln zł	512	2020	wartość docelowa, wzrost
	mln zł	6.231	2017	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)* Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika
	mln zł	6.231	2015	Znaczny wzrost. Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika
	mln zł	0	2012	wartość bazowa
KM.11. Liczba mieszkańców regionu objętych działaniami z zakresu kreatywności i innowacyjności	osoby		2021	planowane badanie ewaluacyjne
	osoby	1024 tys.	2020	wartość docelowa, wzrost
	osoby	732.345	2017	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*
	osoby	0	2012	wartość bazowa

Tabela. Monitoring wizji. Wskaźniki horyzontalne (WH)

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika	Uwagi
WH.1. Smart Index dla inteligentnych specjalizacji	%		2021		planowane badanie ewaluacyjne
	%	średniorocznie 5% od pierwszego pomiaru	2020	wartość docelowa, wzrost	
	%	0,43	2015 r.	Spadek wartości Indeksu	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)
	%	0,96*	2014	-	badanie pilotażowe
	%	0	2012	wartość bazowa	
* Badanie pilotażowe zrealizowane przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne ICT w latach 2014-2015.					
WH.1.1. Udział w przychodach inteligentnych specjalizacji	zł	209 884 946**	2015		Energetyka
		182 630 992**	2014		
		217 544 216**	2013		
	zł	91 069 561**	2015		ICT
		89 135 036**	2014		
		86 701 494**	2013		
	zł	96 637 071**	2015		Medycyna
		96 459 351**	2014		
		93 313 615**	2013		
WH.1.2. Średnia liczba zatrudnionych w organizacjach inteligentnych specjalizacji	szt.	122,06**	2015		Energetyka
		134,76**	2014		
		139,54**	2013		
	szt.	3,76**	2015		ICT
		3,98**	2014		
		3,67**	2013		
	szt.	2,91**	2015		Medycyna
		2,95**	2014		
		2,86**	2013		
WH.1.3. Liczba studentów i naukowców w grupie inteligentnych specjalizacji	osoby	3994**	2016		Energetyka
		4589 **	2015		
		5363**	2014		
	osoby	10070**	2016		ICT
		9821**	2015		
		9558**	2014		
	osoby	9815**	2013		Medycyna
		16658**	2016		
		15830**	2015		
	osoby	15978**	2014		Medycyna
		14019**	2013		
WH.1.4.	szt.	3**	2017		Energetyka

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika	Uwagi		
Liczba klastrów w inteligentnych specjalizacjach		3**	2016				
		3**	2015				
		3**	2014				
		2**	2013				
	szt.	5**	2017				
		5**	2016				
		5**	2015				
		5**	2014				
		5**	2013				
		szt.	1**			2017	
1**	2016						
1**	2015						
2**	2014						
3**	2013						
WH.1.5. Liczba przedsięwzięć i projektów w inteligentnych specjalizacjach	szt.	101**	2017		Energetyka		
		64**	2016				
		16**	2015				
		62*	2014				
		103*	2013				
	szt.	171**	2017				ICT
		87**	2016				
		37**	2015				
		336**	2014				
		334*	2013				
szt.	57**	2017		Medycyna			
	52**	2016					
	2**	2016					
	59*	2014					
	159*	2013					
WH.1.6. Wartość projektów i przedsięwzięć w inteligentnych specjalizacjach	zł	105 182 974,44**			2017		Energetyka
		47 692 992,52**			2016		
		10 463 878,83**			2015		
		100 230 447*			2014		
		63 951 600*			2013		
	zł	126 466 937,16**	2017		ICT		
		56 479 519,02**	2016				
		25 622 549,31**	2015				
		214 729 181,35**	2014				
		117 135 159,27*	2013				
zł	81 073 767,02**	2017				Medycyna	
	59 411 924,30**	2016					
	1 097 365,71**	2015					
	22 905 246,43**	2014					
	41 245 142,70*	2013					
* Badanie pilotażowe zrealizowane przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne ICT w latach 2014-2015.							
** Badanie ewaluacyjne zrealizowane przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.							
WH.2. Knowledge Index (KI)				2021	planowane badanie ewaluacyjne		
	8,29			2020	wartość docelowa, wzrost		
	7,29			2016	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)** Wzrost wartości wskaźnika.		

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika	Uwagi
WH.2.1. Edukacja i zasoby ludzkie	2 lokata w kraju				
		6,63	2013	Wartość bazowa. 2 lokata w kraju*	
		7,71	2012	2 lokata w kraju*	
		8,19	2011	1 lokata w kraju*	
		8,40	2010	1 lokata w kraju*	
		8,33	2009	1 lokata w kraju*	
		7,08	2016	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)** Spadek wartości wskaźnika. 3 lokata w kraju	
		8,75	2013	1 lokata w kraju*	
		8,75	2012	1 lokata w kraju*	
		8,75	2011	1 lokata w kraju*	
		8,75	2010	1 lokata w kraju*	
	WH.2.2. System innowacji		7,29	2016	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)** Spadek wartości wskaźnika. 3 lokata w kraju
		7,92	2012	2 lokata w kraju*	
		8,54	2011	1 lokata w kraju*	
		8,96	2010	1 lokata w kraju*	
		8,75	2009	1 lokata w kraju*	
WH.2.3. Technologie informatyczne		7,50	2016	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)** Wzrost wartości wskaźnika. 3 lokata w kraju	
		6,46	2012	3 lokata w kraju*	
		7,29	2011	3 lokata w kraju*	
		7,50	2010	3 lokata w kraju*	
		7,50	2009	3 lokata w kraju*	
* Wyniki badania pilotażowego zrealizowanego przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne - Technologie dla Energetyki.					
** Badanie ewaluacyjne zrealizowane przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.					
WH.3. Indeks kapitału społecznego	%		2021 r.	Planowane badanie ewaluacyjne	
	%	1,147	2016 r.	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Spadek wartości wskaźnika.	
	%	1,171	2012	Wartość bazowa. Wyniki badania pilotażowego*	

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika	Uwagi
	%	1,150	2011	Wyniki badania pilotażowego*	
	%	1,220	2010	Wyniki badania pilotażowego*	
WH.3.1.1. Zaufanie w sieciach współpracy (klastry, konsorcja naukowo-badawcze, naukowo-biznesowe, itp.)	%	0,42	2016 r.	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Utrzymanie wartości wskaźnika.	
	%	0,42	2015 r.	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Spadek wartości wskaźnika.	
	%	0,74	2014 r.	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Wzrost wartości wskaźnika.	
	%	0,52	2013	Jak wyżej**	
	%	0,53	2012	Jak wyżej**	
	%	0,83	2011	Jak wyżej**	
	%	0,63	2010	Jak wyżej**	
	%	0,87	2009	Jak wyżej**	
	%	0,84	2008	Jak wyżej**	
	WH.3.1.2. Zaufanie do administracji publicznej	%	60 % poziomu krajowego zaufania do administracji publicznej	2020	Wartość docelowa, wzrost
%		1,64	2016	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Wzrost wartości wskaźnika.	
%		0,79	2015	Badanie pilotażowe **	
%		0% w 2012 r. oraz 50 % poziomu krajowego zaufania do administracji publicznej w 2015 r.	2012	Wartość bazowa odniesiona do wskaźników krajowych	
<p>*Wyniki badania pilotażowego zrealizowanego przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne w obszarze Środowiska. **Wyniki badania pilotażowego zrealizowanego przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne w obszarze Medycyny w latach 2014-2015. ***Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.</p>					
WH.4. Indeks innowacyjności <i>(European Regional</i>	ERIS 2020	3 miejsce w kraju	2020 r.	wartość docelowa, wzrost – docelowo w pierwszej trójce wśród regionów w Polsce	

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika	Uwagi
<i>Innovation Scoreboard ERIS)</i>	ERIS 2017	śląskie w grupie 6 regionów kraju, 4 miejsce w kraju (198 miejsce w Europie)	2017 r.	utrzymanie pozycji, woj. śląskie w grupie Regional Moderate Innovators (-) (Regionalni Umiarkowani Innowatorzy minus)	
	ERIS 2016	śląskie w grupie 5 regionów kraju	2016r.	utrzymanie pozycji, woj. śląskie w grupie Regional Moderate Innovators (Regionalni Umiarkowani Innowatorzy)	
	ERIS 2014	śląskie w grupie 5 regionów kraju	2014r.	utrzymanie pozycji, woj. śląskie w grupie Regional Moderate Innovators (Regionalni Umiarkowani Innowatorzy)	
	ERIS 2012	śląskie w grupie 5 regionów kraju	2012 r.	podwyższenie pozycji , woj. śląskie w grupie Regional Modest Innovators (Regionalni Słabi Innowatorzy):	
	ERIS 2009	4 miejsce w kraju,	2009 r.	wartość bazowa, woj. śląskie w grupie Regional Moderate Innovators (Regionalni Umiarkowani Innowatorzy)	
WH.5. Indeks atrakcyjności inwestycyjnej	miejsce w rankingu		2021	Planowane badanie ewaluacyjne	
		1	2020	Wartość docelowa: utrzymanie pozycji lidera w kraju	
		1	2016	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Utrzymanie pozycji lidera w kraju, badanie IBnGR	
		1	2014	Utrzymanie pozycji lidera w kraju, badanie IBnGR**	
		1	2013	Wartość bazowa, utrzymanie pozycji lidera w kraju, badanie IBnGR**	
		1	2008-2012	Dane IBnGR**	
	śląskie/kraj	1,659	2015	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Spadek wartości wskaźnika. Obliczenia na podstawie GUS	
		2,387	2014	Dane IBnGR	
		2,568	2013	Wyniki badania pilotażowego*. Wartość bazowa	
		2,747	2012	Jak wyżej*	
		3,272	2011	Jak wyżej*	
		2,635	2010	Jak wyżej*	
		2,541	2009	Jak wyżej*	
1,657	2008	Jak wyżej*			

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika	Uwagi
		2,819	2007		Jak wyżej*
		3,212	2006		Jak wyżej*
		2.600	2005		Jak wyżej*
WH.5.1. Indeks Ratingowy Regionu, w tym:	śląskie/kraj	7,84	2015		Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Spadek wartości wskaźnika. Obliczenia na podstawie GUS
		10,72	2014		Dane IBnGR
		11,62	2013		jw.
		13,16	2012		jw.
		15,69	2011		jw.
		12,56	2010		jw.
		12,56	2009		jw.
		8,47	2008		jw.
		12,23	2007		jw.
		14,17	2006		jw.
		11,50	2005		jw.
WH.5.1.1. Usieciowienie	śląskie/kraj	1,53	2015		Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Spadek wartości wskaźnika. Obliczenia na podstawie GUS
		1,81	2014		Dane IBnGR
		1,42	2013		Jak wyżej*
		1,84	2012		Jak wyżej*
		1,95	2011		Jak wyżej*
		1,83	2010		Jak wyżej*
		2,01	2009		Jak wyżej*
		1,78	2008		Jak wyżej*
		1,96	2007		Jak wyżej*
		1,98	2006		Jak wyżej*
1,77	2005		Jak wyżej*		
WH.5.1.2. Występowanie obszarów atrakcyjnych inwestycyjnie (OA)	śląskie/kraj	2,51	2015		Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Spadek wartości wskaźnika. Obliczenia na podstawie GUS
		3,26	2014		Dane IBnGR
		1,42	2013		Wyniki badania pilotażowego*. Wartość bazowa
		5,56	2012		Jak wyżej*
		8,48	2011		Jak wyżej*
		4,43	2010		Jak wyżej*
		3,29	2009		Jak wyżej*
		1,26	2008		Jak wyżej*
		2,47	2007		Jak wyżej*
		5,68	2006		Jak wyżej*
3,83	2005		Jak wyżej*		
WH.5.1.3. Innowacyjność (IN)	śląskie/kraj	1,02	2015		Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Spadek wartości wskaźnika. Obliczenia na podstawie GUS
		2,71	2014		Dane IBnGR

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika	Uwagi
		1,53	2013	Wyniki badania pilotażowego*. Wartość bazowa	
		1,69	2012	Jak wyżej*	
		1,21	2011	Jak wyżej*	
		2,84	2010	Jak wyżej*	
		2,40	2009	Jak wyżej*	
		1,68	2008	Jak wyżej*	
		4,47	2007	Jak wyżej*	
		3,86	2006	Jak wyżej*	
		3,84	2005	Jak wyżej*	
WH.5.1.4. Nakłady inwestycyjne (NA)	śląskie/kraj	1,85	2015	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Spadek wartości wskaźnika. Obliczenia na podstawie GUS	
		2,00	2014	Dane IBnGR	
		3,18	2013	Wyniki badania pilotażowego*. Wartość bazowa	
		2,46	2012	Jak wyżej*	
		2,36	2011	Jak wyżej*	
		1,77	2010	Jak wyżej*	
		2,77	2009	Jak wyżej*	
		2,05	2008	Jak wyżej*	
		2,40	2007	Jak wyżej*	
		1,70	2006	Jak wyżej*	
		1,11	2005	Jak wyżej*	
WH.5.1.5. Demografia (DE)	śląskie/kraj	0,93**	2015	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Utrzymanie wartości wskaźnika. Obliczenia na podstawie GUS	
		0,94	2014	Dane IBnGR	
		0,93	2013	Wyniki badania pilotażowego*. Wartość bazowa	
		0,93	2012	Jak wyżej*	
		0,93	2011	Jak wyżej*	
		0,93	2010	Jak wyżej*	
		0,93	2009	Jak wyżej*	
		0,92	2008	Jak wyżej*	
		0,93	2007	Jak wyżej*	
		0,93	2006	Jak wyżej*	
		0,94	2005	Jak wyżej*	
<p>*Wyniki badania pilotażowego realizowanego w latach 2014-2015 przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne w obszarze Środowiska (Główny Instytut Górnictwa w Katowicach).</p> <p>** Dane Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową w Gdańsku.</p> <p>***Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.</p>					

5.1.2. Podsumowanie: Rezultaty/ Efekty średniookresowe

Tabela. Monitoring realizacji Priorytetu I. Powiększanie i wewnętrzna integracja potencjału innowacyjnego regionu (P.1.)

Wskaźniki monitoringu priorytetów (PI)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
P.1.1. Udział wydatków publicznych na B+R w PKB (GOVERD/HERD) (Nakłady wewnętrzne sektora rządowego i szkolnictwa wyższego na B+R w relacji do PKB)	%	min 1,5%	2020	Wartość docelowa wskaźnika, wzrost
	%	b.d.	2016	Wskaźnik krajowy (0,33%)
	%	0,50	2015	Wzrost wobec wartości bazowej
	%	b.d.	2014	Wskaźnik krajowy (0,50%)
	%	b.d.	2013	Wskaźnik krajowy (0,49%)
	%	0,29	2012	Spadek wartości wskaźnika
	%	0,32	2011	Utrzymana wartość wskaźnika
	%	0,32	2010	Wartość bazowa wskaźnika
	%	0,27	2009	
P.1.2. Udział wydatków przedsiębiorstw na B+R w PKB (BERD/PKB)	%	wzrost o dynamice większej niż przy wydatkach publicznych	2020	Wartość docelowa wskaźnika,
	%	0,35	2016	Osiągnięta wartość docelowa wskaźnika (wydatki publiczne 0.02%). Wzrost do wartości bazowej
	%	0,33	2015	wzrost do wartości bazowej
	%	0,27	2014	Spadek do wartości z 2013r.
	%	0,32	2013	wzrost do wartości bazowej
	%	0,34	2012	wzrost do wartości bazowej
	%	0,20	2011	wzrost do wartości bazowej
	%	0,14 0,13 (a)	2010	wartość bazowa

Wskaźniki monitoringu priorytetów (PI)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
				(a)- wartość wskaźnika według GUS
P.1.3. Liczba udzielonych patentów dla podmiotów z województwa śląskiego	szt.	min. 2 miejsce w kraju	2020	Wartość docelowa. Wzrost liczby patentów, co najmniej utrzymanie pozycji
	szt.	351	2017	Utrzymana wartość docelowa wskaźnika. Spadek liczby patentów, 2 miejsce w kraju
	szt.	477	2016	Utrzymana wartość docelowa wskaźnika. Wzrost liczby patentów, 2 miejsce w kraju
	szt.	299	2015	Utrzymana wartość docelowa wskaźnika. Spadek liczby patentów, 2 miejsce w kraju
	szt.	373	2014	Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika. Wzrost liczby patentów, 2 miejsce w kraju
	szt.	296	2013	Wzrost liczby patentów, 3 miejsce w kraju
	szt.	213	2012	Spadek liczby patentów, 3 miejsce w kraju
	szt.	321	2011	Wzrost liczby patentów, 2 miejsce w kraju
	szt.	233	2010	Wartość bazowa- 2 miejsce w kraju
	szt.	274	2009	2 miejsce w kraju
P.1.4. Przedsiębiorstwa przemysłowe, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej w ramach inicjatywy klastrowej, w % ogółu przedsiębiorstw	%	wzrost	2020	wartość docelowa: wzrost, miejsce 1-3 w kraju
	%	1,1	2014-2016	8 miejsce w kraju
	%	1,2	2013-2015	5 miejsce w kraju
	%	0,8	2012-2014	5 miejsce w kraju
	%	0,9	2011-2013	3 miejsce w kraju
	%	1,6	2010-2012	1 miejsce w kraju
	%	0,8	2009-2011	b.d.
P.1.5. Przedsiębiorstwa z sektora usług, które współpracowały w	%	wzrost	2020	wartość docelowa wskaźnika: wzrost, miejsce 1-3 w kraju

Wskaźniki monitoringu priorytetów (PI)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
zakresie działalności innowacyjnej w ramach inicjatywy klastrowej, w % ogółu przedsiębiorstw	%	0,9	2014-2016	Utrzymana zakładana wartość docelowa wskaźnika. 2 miejsce w kraju
	%	0,8	2013-2015	Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika. 2 miejsce w kraju
	%	0,3	2012-2014	9 miejsce w kraju
	%	0,3	2011-2013	7 miejsce w kraju
	%	0,7	2010-2012	6 miejsce w kraju
	%	0,8	2009-2011	b.d.
	%	0,4	2008-2010	wartość bazowa, 7 miejsce w kraju

Tabela. Monitoring realizacji Priorytetu II. Kreowanie inteligentnych rynków dla technologii przyszłości (P.2.)

Wskaźniki monitoringu priorytetów (PII)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
P.2.1. Wydatki na technologie informacyjne i telekomunikacyjne jako % PKB	%	wzrost	2020	Wartość docelowa: wzrost do poziomu o 25% powyżej średniej krajowej
	%	b.d.	2011-2016	
	%	4,5**	2010	Wartość bazowa, na poziomie krajowym
Wydatki na technologie informacyjne, jako % PKB	%	1,7*	2010	
	%	1,9*	2009	
Wydatki na technologie telekomunikacyjne, jako % PKB	%	2,8*	2010	
	%	3,2*	2009	
*- wartości krajowe, **- wartości dla woj. śląskiego				
P.2.2. Udział eksportu wyrobów wysokiej techniki w produkcji sprzedanej województwa śląskiego	%		2020	Wartość docelowa, utrzymanie 1 pozycji w kraju
	%	20,6	2009	wartość bazowa, 1 pozycja w kraju
Udział produkcji sprzedanej na eksport w przedsiębiorstwach przetwórstwa przemysłowego zaklasyfikowanych do sektora wysokiej techniki w produkcji sprzedanej na eksport ogółem w przetwórstwie przemysłowym w województwie śląskim	%	1,03*	2016	Wzrost wartości w stosunku do 2013 r.
	%	1,02*	2015	Utrzymanie pozycji z 2013 r.
	%	1,04*	2014	Wzrost wartości w stosunku do 2013 r.
	%	1,02*	2013	Wartość wyjściowa w 2013 r.
* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.				
P.2.3. Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ)	mld	10 mld USD w 2015* ³ , 790 mln USD**	2020	wartość docelowa,
	mld	9,2* mld USA b.d.**	2017	spadek wartości krajowej
	mld	15,7* mld USA b.d.**	2016	wzrost wartości krajowej
	mld	15,3* mld USA b.d.**	2015	wzrost wartości krajowej
	mld	14,3 * mld USA b.d.**	2014	znaczący wzrost wartości krajowej

³ Według danych monitorujących Strategii Rozwoju Kraju, www.stat.gov.pl, stan na lipiec 2013

Wskaźniki monitoringu priorytetów (PII)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
	mld	2,7* mld USD, -481,9** mln USD	2013	znaczący spadek wartości krajowych i regionalnych
	mld	6,1* mld USD, 481,9 mln USD**	2012	61% wartości docelowej**
	mld	20,7* mld USD, 1.635,3 mln USD**	2011	207 % wartości docelowej**
	mld	13,9* mld USD, 1.098,1 mln USD**	2010	139 % wartości docelowej**
	mln	568 mln euro (2.264 mln zł, 7,8 % wartości krajowych)	szacunek dla 2010 roku ⁴ ;	wartość bazowa,
		1.029 mln euro (3.975 mln zł)	szacunek dla lat 2007-2010*	
* - wartości krajowe				
** - wartości dla woj. śląskiego				

5.2. Oddziaływanie. Efekty długoterminowe.

5.2.1. Monitoring wizji. Kamienie milowe

Wskaźnik monitoringu wizji rozwoju. Kamień milowy (KM. 1). REGIONALNY SYSTEM INFORMACJI O DZIAŁALNOŚCIACH INNOWACYJNYCH REGIONU

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
	szt.		2021 r.	planowane badanie ewaluacyjne
	szt.	1	2020 r.	wartość docelowa
KM.1. Regionalny system informacji o działalności innowacyjnych regionu	szt.	1	2017 r.	Badanie ewaluacyjne 2018* Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika
	szt.	0	2012 r.	wartość bazowa

⁴ Szacunek PKB per capita i bezpośrednich inwestycji zagranicznych w województwach oraz wskaźniki wyprzedzające koniunktury. Ekspertyza wykonana na zlecenie MRR, Biuro Inwestycji i Cykli Zagranicznych, Warszawa, maj 2011.

*Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.

Cechy wskaźnika	Wskaźnik budowy regionalnego węzła/wspólnoty wiedzy.
Definicja wskaźnika	Budowa regionalnego sieciowego systemu przepływu i koncentracji wiedzy. Wartość bazowa wskaźnika została ustalona na podstawie wyników Ewaluacji bieżącej RIS WSL 2003-2013 przeprowadzonej w latach 2010-2011 oraz Ewaluacji Ex-post RIS WSL 2003-2013 zrealizowanej w 2012 roku.
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	wysoki
Dostępność danych	wymaga odrębnej ewaluacji
Źródła danych	Innobservator Silesia, badania ewaluacyjne
Moment pomiaru	Ewaluacja: 2018 (XII.2017), 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	0
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	1
Sposób pomiaru	badania bezpośrednie prowadzone za pomocą sondażu diagnostycznego, analizy i raporty.

Uwagi metodologiczne:

Założona metodologia/metodyka pomiaru wartości wskaźnika jest odpowiednia dla jego charakteru i umożliwia uzyskanie powtarzalności badania.

Do oceny wskaźnika wykorzystano metodę web search (przeszukiwanie stron internetowych) oraz indywidualne wywiady pogłębione przeprowadzone na potrzeby badania ewaluacyjnego.

Założono, że regionalny system informacji o działalności innowacyjnych regionu powinien:

- zbierać i agregować dane o projektach i przedsięwzięciach wpisujących się w realizację RSI,
- zapewniać interaktywność (gdyż system powinien zapewniać wymianę informacji),
- obejmować najważniejszych partnerów ekosystemu innowacji (czyli co najmniej regionalne obserwatoria specjalistyczne).

Warunki te powinny zostać spełnione jednocześnie, aby móc uznać system za funkcjonujący.

Diagnoza obecnego systemu wykazała, że istnieje system zbierający i agregujący dane o przedsięwzięciach wpisujących się w realizację RSI (warunek 1), który obejmuje wszystkich najważniejszych partnerów systemu innowacji (warunek 3). Warunek 2 – interaktywność jest spełniony poprzez funkcjonowanie: Regionalnej Sieci Obserwatoriów Specjalistycznych (jako systemu informacyjnego) oraz Regionalnej Platformy i Obserwatorium Innowacji Innobservator Silesia (jako systemu informatycznego).

Tak więc można stwierdzić, że regionalny system informacji o działalności innowacyjnych regionu został utworzony.

Wskaźnik monitoringu wizji rozwoju. Kamień milowy (KM.2). LICZBA WORLD CLASS CLUSTERS

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartość wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika	
KM.2. Liczba world class clusters	szt.		2021	planowane badanie ewaluacyjne	
	szt.	2	2020	wartość docelowa, wzrost	
	szt.	3*	2017	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)** Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika	
	szt.	3*	2016	Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika	
	szt.	1*	2015	wzrost	
	szt.	0	2012	wartość bazowa	
	*Krajowy Klaster Kluczowy				

**Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.

Cechy wskaźnika	<ul style="list-style-type: none"> - Warunki brzegowe - Aktorzy i uczestnicy klastra - Organizacja klastra - Wskaźnik udziału MŚP w łańcuchach gospodarki globalnej. Identyfikacja regionalnych klastrów kluczowych wyznaczających jednocześnie ich inteligentne specjalizacje.
Definicja wskaźnika	<p>Punktem odniesienia dla doprecyzowania kryteriów selekcji klastrów kluczowych może być charakterystyka klastrów o znaczeniu światowym (world-class clusters) pogrupowana w ramach trzech obszarów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Warunki ramowe: <ul style="list-style-type: none"> - jakość sektora B+R właściwego dla klastra, - jakość edukacji, - dynamika tworzenia nowych innowacyjnych firm, - atrakcyjność regionu i przyciąganie talentów i inwestycji zagranicznych, - regulacje stymulujące innowacyjność i zamówienia publiczne, 2. Aktorzy Klastra: <ul style="list-style-type: none"> - masa krytyczna liderów rynkowych i technologicznych, - międzynarodowe uznanie dla klastra i jego aktorów, - aktywne zaangażowanie głównych aktorów przemysłowych, akademickich i publicznych, - zaangażowanie konkurentów, - powiązania i współpraca międzynarodowa, 3. Organizacja klastrowa: <ul style="list-style-type: none"> - strategia klastra i jej implementacja, - profesjonalne zarządzanie klastrem. <p>Krajowy Klaster Kluczowy - to klaster o istotnym znaczeniu dla gospodarki kraju i wysokiej konkurencyjności międzynarodowej; krajowe klastry kluczowe są</p>

	<p>identyfikowane na poziomie krajowym, m.in. w oparciu o kryteria dotyczące: masy krytycznej, potencjału rozwojowego i innowacyjnego, dotychczasowej i planowanej współpracy oraz doświadczenia i potencjału koordynatora.</p> <p>Nagrodą w Konkursie jest status Krajowego Klastra Kluczowego, nadawany przez Ministra Rozwoju (w 2015 r. przez Ministra Gospodarki), który obowiązuje od dnia zatwierdzenia listy Krajowych Klastrów Kluczowych do końca okresu 36 miesięcy, liczonego od następnego miesiąca po zatwierdzeniu listy KKK.</p> <p>Konkurs jest organizowany w trakcie całej perspektywy finansowej 2014-2020 w ramach kolejnych rund.</p>
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	Wysoki
Dostępność danych	Wymaga odrębnej ewaluacji i wprowadzenia do regionalnego systemu innowacji w ramach rocznych raportów o stanie klastrów w regionie.
Źródła danych	Innobservator Silesia, badania ewaluacyjne prowadzone przez instytucje krajowe i regionalne.
Moment pomiaru	Ewaluacja: 2018 (XII.2017), 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	0
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	Wzrost, docelowo 2
Sposób pomiaru	Badania bezpośrednie prowadzone przez instytucje krajowe i regionalne

11 maja 2016 r. Ministerstwo Rozwoju podjęło decyzję, iż zgodnie z par. 6 ust. 4 Regulaminu ww. Konkursu (...) w 2017 r. Konkurs nie będzie realizowany. W świetle tej decyzji nie należy spodziewać się dalszych zmian wskaźnika in plus, należy natomiast monitorować dalsze funkcjonowanie śląskich klastrów:

- Polskiego Klastra Aluminium,
- MedSilesia – Śląskiej Sieci Wyrobów Medycznych,
- Śląskiego Klastra Lotniczego,

które w latach 2015 i 2016 otrzymały status Krajowego Klastra Kluczowego.

W 2015 r. zakończyła się I runda Konkursu o status Krajowego Klastra Kluczowego organizowanego przez Ministerstwo Gospodarki. Polski Klaster Aluminium uzyskał status Krajowego Klastra Kluczowego. **24 września 2015 Minister Gospodarki podpisał rozporządzenie, potwierdzające iż Polski Klaster Aluminium z siedzibą w Dąbrowie Górniczej jest klastrem o istotnym znaczeniu dla gospodarki kraju i wysokiej konkurencyjności**

międzynarodowej. Tym samym otwiera się dla członków Polskiego Klastra Aluminium szansa na pozyskiwanie większych unijnych środków na rozwój przedsiębiorstw i ich internacjonalizację.

Konkurs organizowany był przez Ministerstwo Gospodarki (we współpracy z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju, Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości, Narodowym Centrum Badań i Rozwoju). Miał on na celu wyłonienie klastrów o największym potencjale konkurencyjnym i znaczeniu dla polskiej gospodarki, konkurencyjnych w skali międzynarodowej, posiadających strategię rozwoju oraz plan działań nie tylko krótko-, ale i długoterminowych.

Do konkursu o ten status stanęło ponad 20 klastrów z całej Polski.

Dzięki uzyskanemu tytułowi, koordynator jest uprawniony do aplikowania o wsparcie publiczne w ramach dedykowanych instrumentów Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020. Sam tytuł jest uznawany za znak jakości, zwiększający prestiż podmiotów działających w klastrze. Status KKK uprawnia współpracujące w jego ramach podmioty do ubiegania się o wsparcie publiczne w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój. Projekty rozwojowe klastrów będą korzystały z preferencji w aplikowaniu do różnych programów dofinansowania.

Lista klastrów, które pozytywnie przeszły wszystkie etapy konkursu oraz otrzymały status Krajowego Klastra Kluczowego:

I runda (2015 rok):

- Klaster Dolina Lotnicza, reprezentowany przez Stowarzyszenie Grupy Przedsiębiorców Przemysłu Lotniczego „Dolina Lotnicza”,
- Klaster Interizon, reprezentowany przez Fundację Interizon,
- Klaster Obróbki Metali, reprezentowany przez Centrum Promocji Innowacji i Rozwoju,
- Mazowiecki Klaster ICT, reprezentowany przez Stowarzyszenie Rozwoju Społeczno-Gospodarczego „Wiedza”,
- **Polski Klaster Aluminium, reprezentowany przez City Consulting Institute Sp. z o.o.,**
- Wschodni Klaster Budowlany, reprezentowany przez Polskie Stowarzyszenie Doradcze i Konsultingowe,
- Zachodniopomorski Klaster Chemiczny „Zielona Chemia”, reprezentowany przez Stowarzyszenie Zachodniopomorski Klaster Chemiczny „Zielona Chemia”.

II runda (2016r.):

- Klaster Lifescience Kraków, reprezentowany przez Fundację Klaster LifeScience Kraków,
- **MedSilesie - Śląska Sieć Wyrobów Medycznych, reprezentowany przez Górnośląską Agencję Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o.,**
- NUTRIBIOMED Klaster, reprezentowany przez Wrocławski Park Technologiczny S. A.,
- **Śląski Klaster Lotniczy, reprezentowany przez Federację Firm Lotniczych Bielsko,**
- Wschodni Klaster ICT, reprezentowany przez Wschodnią Agencję Rozwoju Sp. z o.o.
- Klaster Gospodarki Odpadowej i Recyklingu, reprezentowany przez Centrum Kooperacji Recyklingu - not for profit system Sp. z o.o.,
- Klaster Zrównoważona Infrastruktura, reprezentowany przez Instytut Doradztwa Sp. z o.o.,
- Klaster Logistyczno-Transportowy Północ-Południe, reprezentowany przez Zarząd Nadbałtyckich Inicjatyw Klastrowych Sp. z o.o.,
- Bydgoski Klaster Przemysłowy, reprezentowany przez Bydgoski Klaster Przemysłowy.

Wskaźnik monitoringu wizji rozwoju. Kamień milowy (KM.3). LICZBA OBIEKTÓW WSPÓLNEJ INFRASTRUKTURY BADAWCZO-ROZWOJOWEJ W REGIONIE

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
	szt.		2021 r.	planowane badanie ewaluacyjne
KM.3.	szt.	4	2020 r.	wartość docelowa, wzrost
Liczba obiektów wspólnej infrastruktury badawczo-rozwojowej w regionie	szt.	3	2017 r.	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*
	szt.	0	2012 r.	wartość bazowa

* Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.

Cechy wskaźnika	Wskaźnik kluczowej infrastruktury badawczej w regionie.
Definicja wskaźnika	Obejmuje wspólne inwestycje oraz wspólne zarządzanie infrastrukturą materialną prowadzenia badań podstawowych przez co najmniej dwie instytucje publiczne lub w ramach partnerstwa publicznego.
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	Wysoki
Dostępność danych	wymaga odrębnej ewaluacji i wprowadzenia do regionalnego systemu innowacji w ramach badań prowadzonych przez Innoobservator Silesia i regionalne instytucje
Źródła danych	Innoobservator Silesia, badania ewaluacyjne prowadzone przez instytucje krajowe i regionalne
Moment pomiaru	Ewaluacja: 2018 (XII.2017), 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	0
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost, wartość docelowa 4
Sposób pomiaru	badania bezpośrednie w oparciu o audyt technologiczno-innowacyjny, analizy i oceny potencjału regionu (raporty coroczne)

Projekt „**Śląska Bio-Farma, Centrum Biotechnologii, Bioinżynierii i Bioinformatyki**” (POIG.02.01.00-00-166/08), dotyczący budowy wspólnej infrastruktury badawczo-rozwojowej w regionie został zrealizowany w 2013 roku. Członkami utworzonego w kwietniu 2007 r. konsorcjum Śląska Bio-Farma są: Politechnika Śląska, Centrum Onkologii – Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie Oddział w Gliwicach, Śląski Uniwersytet Medyczny (dawniej Śląska Akademia Medyczna) oraz Uniwersytet Śląski. Podmiotem odpowiedzialnym jest Politechnika Śląska.

Po weryfikacji zrealizowanych projektów partnerskich w ramach programów POIG, POIR, RPO WŚ 2007-2013 należy do powyższego projektu dodać jeszcze jeden: **Centrum Czystych Technologii Węglowych** (POIG.02.01.00-00-165/08-09) zrealizowany przez Główny Instytut Górnictwa w Katowicach oraz Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla z Zabrze.

Laboratorium XXI wieku w Zabrzu w obszarze genetyki i sportu ma powstać w oparciu o projekt „**Śląskie Centrum Inżynierskiego Wspomagania Medycyny i Sportu – Assist Med Sport Silesia**”, który znalazł się na liście projektów kluczowych województwa śląskiego w ramach RPO WSL 2014-2020. Umowa została podpisana w 2017 r. pomiędzy Politechniką Śląską i firmą Philips na stworzenie Śląskiego Centrum Inżynierskiego Wspomagania Medycyny i Sportu (RPSL.01.01.00-24-05H1/17). Planowana inwestycja jest również ważna dla samego Zabrze,

które wyrasta na wiodący ośrodek w dziedzinie medycyny innowacyjnej. Nowoczesna sieć laboratoriów tylko tę pozycję wzmocni.

Projekt obejmuje budowę budynku na potrzeby laboratoriów badawczych inżynierii biomedycznej, a także nabycie stanowiących wyposażenie tych laboratoriów środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych. Infrastruktura projektu służyć będzie zaawansowanym pracom badawczym, a także będzie udostępniana przedsiębiorstwom, co przyczyni się do rozwoju innowacyjnych technik badawczych i produkcyjnych.

Nowoczesne laboratoria, które powstaną na Wydziale Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej, mają poprawić system opieki zdrowotnej w regionie. Szybkie wykrywanie chorób genetycznych ma być głównym atutem nowego centrum. Obiekt pomoże też sportowcom, którzy cierpią na trudne do wykrycia choroby.

Przy opracowywaniu nowych technologii medycznych będzie uwzględniony cały przebieg leczenia pacjentów. Od prewencji do wyprowadzenia pacjenta z powrotem do funkcjonowania w społeczeństwie. Współpraca firmy z Politechniką ma dotyczyć głównie infrastruktury IT.-To niezwykle istotne, ponieważ odpowiednie zarządzanie danymi może wpłynąć na szybkość diagnozy i na przewidywanie tego, co się stanie z danym pacjentem.

Realizacja projektu wpłynie na wzrost konkurencyjności firm regionu i pozwoli na ich uczestnictwo m.in. w polskich i europejskich platformach technologicznych, tworząc szanse na skuteczne wykorzystanie możliwości jakie niesie międzynarodowa kooperacja oraz konkurowanie z firmami działającymi w branży wyrobów medycznych.

Wskaźnik monitoringu wizji rozwoju. Kamień milowy (KM.4)
**LICZBA KLUCZOWYCH CENTRÓW KOMPETENCJI W PRIORYTETOWYCH
OBSZARACH PROGRAMU ROZWOJU TECHNOLOGII WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
NA LATA 2010-2020**

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
KM.4. Liczba kluczowych centrów kompetencji w priorytetowych obszarach Programu Rozwoju Technologii województwa śląskiego na lata 2010-2020	szt.		2021 r.	planowane badanie ewaluacyjne
	szt.	8	2020 r.	wartość docelowa, wzrost
	szt.	1 KCK** 16 NBCK 103 FOCK	2017 r.	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)***
	szt.	43 NBCK 120 FOCK	2014 r.	zidentyfikowany potencjał do tworzenia centrów kompetencji*
	szt.	0	2012 r.	wartość bazowa

*- Zgodnie z Modelem Wdrożeniowym Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013 – 2020, Zarząd Województwa Śląskiego, Katowice 2014 r.

** KCK w obszarze MEDYCINA: Śląska Bio-Farma

*** Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.

Cechy wskaźnika	Liczba centrów kompetencji (wartość na koniec roku) - wskaźnik stopnia niwelacji luki między zdolnością do wykreowania pomysłów a ich wdrożeniem i komercjalizacją w ośmiu obszarach specjalizacji technologicznej regionu.
Definicja wskaźnika	<p><i>Centrum kompetencji</i> - jednostka organizacyjna lub sieć jednostek (uczelnie, jednostki naukowe, itp.), składające się z naukowców, analityków, ekspertów dziedzinowych, którzy stając się kluczowym łącznikiem pomiędzy nauką, biznesem i władzami samorządowymi, będą odpowiedzialni za inicjowanie i realizowanie projektów innowacyjnych o wysokim potencjale konkurencyjnym oraz dostarczanie wiedzy w tych procesach.</p> <p>W niniejszym dokumencie wyróżniono naukowo-badawcze centra kompetencji (NBCK) oraz funkcjonalno-operacyjne centra kompetencji (FOCK).</p> <p><i>Naukowo-badawcze centra kompetencji NBCK</i> są jednostkami organizacyjnymi lub sieciami jednostek (uczelnie, jednostki naukowe, itp.). Składają się z naukowców, analityków, ekspertów dziedzinowych, którzy pełniąc rolę kluczowego łącznika pomiędzy nauką, biznesem i władzami samorządowymi, których działalność jest skoncentrowana na rozwój specjalizacji regionalnej. Jako NBCK rozumiemy także dotychczasowe centra doskonałości zidentyfikowane w województwie.</p> <p><i>Funkcjonalno-operacyjne centra kompetencji FOCK</i> są jednostkami wspierającymi rozwój innowacyjności w regionie, które w ramach rozwoju ekosystemu innowacji będą świadczyć szczególne usługi, których nie rozwijają przedsiębiorstwa czy jednostki naukowe ze względu na ich unikatowe kompetencje.</p> <p>FOCK są jednostkami organizacyjnymi lub sieciami jednostek (takimi, jak między innymi parki naukowe, technologiczne, centra transferu), które skupiają specjalistów dziedzinowych, odpowiedzialnych za wdrożenia i koordynujących innowacyjne</p>

projekty, realizowane na rzecz rozwoju inteligentnych rynków. Charakteryzują się one unikatowymi kompetencjami, które pozwalają realizować działania w obszarach transferu technologii i komercjalizacji, internacjonalizacji, badań i rozwoju, finansowania innowacji, usług proinnowacyjnych, komunikacji i promocji innowacji w regionie.

Kluczowe centra kompetencji - będą tworzone w ramach 8 priorytetowych obszarów "Programu Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020": technologie medyczne i ochrony zdrowia; technologie dla energetyki i górnictwa; technologie dla ochrony środowiska; technologie informacyjne i komunikacyjne; produkcja i przetwarzanie materiałów; transport i infrastruktura transportowa; przemysł maszynowy, samochodowy, lotniczy i górniczy; nanotechnologie i nanomateriały.

Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	wysoki
Dostępność danych	wymaga odrębnej ewaluacji i wprowadzenia do regionalnego systemu innowacji w ramach badań prowadzonych przez Innoobservator Silesia i regionalne instytucje
Źródła danych	Innoobservator Silesia, badania ewaluacyjne prowadzone przez instytucje krajowe i regionalne
Moment pomiaru	Ewaluacja: 2018 (XII.2017), 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	nie wyznaczane
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost, wartość docelowa - 8
Sposób pomiaru	badania bezpośrednie w oparciu o audyt technologiczno-innowacyjny uwzględniający kryteria oceny centrów kompetencji

Uwagi metodologiczne:

W raporcie przygotowanym przez Obserwatorium Specjalistyczne w obszarze Technologie dla Medycyny (Raport Specjalistyczny dla Obszaru Technologicznego: Technologie Medyczne za rok 2016, str. 200) jako Kluczowe Centrum Kompetencji w obszarze medycyna wskazano klastery Śląska Bio-Farma. Jednocześnie w raporcie przygotowanym przez Obserwatorium Specjalistyczne w obszarze Nanotechnologie i Nanomateriały (Raport Specjalistyczny dla Obszaru Technologicznego: Nanotechnologie i Nanomateriały za rok 2016, str. 8) jako jeden z kluczowych klastrów w tym obszarze wskazuje się Śląski Klaster Nanotechnologiczny.

Jednocześnie zweryfikowano listę naukowo-badawczych centrów kompetencji NBCK w województwie śląskim i listę „Potencjał do tworzenia FOCK wśród aktorów regionu”.

Tabela. Naukowo-badawcze centra kompetencji NBCK w województwie śląskim (grudzień 2017)

Naukowo-badawcze centra kompetencji NBCK		Związek z regionalną specjalizacją
Politechnika Śląska:		
1	Śląska Bio-Farma. Centrum Biotechnologii, Bioinżynierii i Bioinformatyki	Medycyna, ICT
2	Centrum Biotechnologii	Medycyna
3	Centrum Inżynierii Biomedycznej	Medycyna

4	Centrum Zaawansowanych Technologii i Bezpieczeństwa	
5	Centrum Energetyki Prosumenckiej	Energetyka
6	Polska Akademia Nauk PAN Gliwice	
7	Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych	
8	Branżowy Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Maszyn Elektrycznych KOMEL	Energetyka
9	Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla – Centrum czystych technologii węglowych	Energetyka
10	Instytut Spawalnictwa – Polskie Spawalnicze Centrum Doskonałości	
11	Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM - Centrum Doskonałości dla Rozwoju Technologii Kardiostrymulacji (STIMKARD)	Medycyna
12	Centrum Onkologii	Medycyna
13	Centrum Leczenia Oparzeń	Medycyna
14	Śląskie Centrum Chorób Serca	Medycyna
15	Fundacja Kardiologii im. Prof. Zbigniewa Religi	Medycyna
16	Międzynarodowe Centrum Doskonałości w zakresie metanu i kopalń węgla (nowa jednostka powstała 08.06.2017: GIG, PGNiG, PiG, INiG)	

Źródło: opracowanie własne.

Analizując potencjał regionu pod kątem istniejących i przyszłych centrów kompetencji, zweryfikowano liczbę organizacji, które służą/mogą służyć rozwojowi innowacji. W sumie zidentyfikowano (XII.2017) niewiele ponad 100 organizacji tego typu działających w województwie śląskim.

Tabela. Potencjał dla tworzenia FOCK wśród aktorów regionu

Inkubatory Przedsiębiorczości (9)	
1	Częstochowski Inkubator Przedsiębiorczości
2	Będziński Inkubator Przedsiębiorczości
3	Zabrzeńskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości
4	Górnicy Inkubator Przedsiębiorczości
5	Śląskie Centrum Przedsiębiorczości w Chorzowie
6	Inkubator Przedsiębiorczości „Strażacka” Sp. z o.o.
7	Bielskie Centrum Przedsiębiorczości w Bielsku Białej
8	Inkubator Przedsiębiorczości w Jastrzębiu Zdroju
9	Centrum Kształcenia kadr lotnictwa cywilnego
Parki technologiczne i przemysłowe (16)	
10	Częstochowski Park Technologiczny (dawniej: Przemysłowy)
11	Park Przemysłowo Technologiczny EkoPark w Piekarach Śląskich Sp. z o.o.

12	Bytomski Park Przemysłowy
13	Park Przemysłowo-Technologiczny Zagłębie
14	Śląski Park Przemysłowo-Technologiczny
15	Park Przemysłowy STARA HUTA
16	Park Naukowo-Technologiczny TECHNOPARK GLIWICE
17	Górnośląski Park Przemysłowy
18	Park Biznesowo-Przemysłowy SYNERGY PARK
19	Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum (filia w Chełmie Śląskim)
20	Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum
21	Jaworznicki Park Przemysłowy
22	Żorski Park Przemysłowy ZPP
23	Bielski Park Technologiczny Lotnictwa, Przedsiębiorczości i Innowacji
24	Park Przemysłowy i Usługowy w Bielsku-Białej
25	Śląskie Centrum Naukowo-Technologiczne Przemysłu Lotniczego sp. z o.o. (dawniej: Śląski Park Naukowo-Technologiczne Przemysłu Lotniczego sp. z o.o.)
Centra transferu technologii (10)	
26	Centrum Transferu Technologii Politechniki Częstochowskiej
27	Ośrodek Innowacji NOT w Częstochowie
28	Biuro Współpracy z Gospodarką Uniwersytetu Śląskiego
29	Regionalne Centrum Innowacji i Transferu Technologii w GAPR sp. z o.o.
30	Ośrodek Innowacji NOT w Katowicach
31	Centrum Innowacji Silesia w Zabrze
32	Centrum Innowacji i Transferu Technologii (CITT), Politechnika Śląska
33	Ośrodek Innowacji NOT w Gliwicach
34	Centrum Innowacji i Transferu Technologii IMN
35	NOT. Beskidzka Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo – Technicznych (dawniej: Ośrodek Innowacji NOT w Bielsku Białej)
Inkubatory technologiczne (3)	
36	Górnośląski Inkubator Technologiczny
37	Rybnicki Inkubator Technologiczny
38	Beskidzki Inkubator Technologiczny
Akademickie inkubatory przedsiębiorczości (7)	
39	Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości Uniwersytecie Śląskim w Katowicach

40	Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy Śląskiej Wyższej Szkole Zarządzania w Katowicach
41	Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości w Gliwicach
42	Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy Górnośląskiej Wyższej Szkole Przedsiębiorczości im. Karola Goduli w Chorzowie
43	Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy Wyższej Szkole Lingwistycznej
44	Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej
45	Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości w Częstochowie
Centra Zaawansowanych Technologii (1)	
46	Śląskie Centrum Zaawansowanych Technologii

Agencje, ośrodki szkoleniowo-doradcze (18)	
47	Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Częstochowie
48	AT GROUP S.A. (dawniej: Agencja Rozwoju Lokalnego AGROTUR S.A.)
49	Rudzka Agencja Rozwoju „Inwestor” Sp. z o.o. Centrum Doradztwa Gospodarczego
50	Centrum Przedsiębiorczości Sp. z o.o. w Chorzowie
51	Centrum Kształcenia Zawodowego Regionalna Agencja Promocji Zatrudnienia Sp. z o.o.
52	Agencja Rozwoju Lokalnego S.A. w Sosnowcu
53	Centrum Szkoleniowo-Informacyjne. Główny Instytut Górnictwa
54	Regionalne Centrum Biznesu
55	Ośrodek Kształcenia Samorządu Terytorialnego im. Waleriana Pańki FRDL
56	Górnośląska Agencja Promocji Przedsiębiorczości S.A. (Rybnik)
57	Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o.
58	Agencja Rozwoju Lokalnego S.A. w Jaworznie
59	Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości S.A.
60	Śląskie Towarzystwo Gospodarcze Pro Europa
61	Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości. Fundacja „Jastrzębski Inkubator Przedsiębiorczości”
62	Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Bielsku-Białej
63	Centrum Przedsiębiorczości S.A. w Woli
64	Zamek Cieszyn. Ośrodek Badań i Dokumentacji nad Kulturą Materialną i Wzornictwem

Fundusze poręczeń kredytowych (5)	
65	Śląski Regionalny Fundusz Poręczeniowy
66	Agencja Rozwoju Lokalnego S.A. w Sosnowcu
67	Centrum Przedsiębiorczości Sp. z o.o. w Chorzowie

68	Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o. o.
69	Bielski Fundusz Poręczeń Kredytowych Spółka z o.o.
Izby i stowarzyszenia (26)	
70	Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach
71	Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Gliwicach
72	Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Częstochowie
73	Izba Przemysłowo-Handlowa w Tarnowskich Górach
74	Śląska Izba Budownictwa
75	Śląska Izba Rolnicza
76	Instytut Rozwoju Przedsiębiorczości Kobiet
77	Izba Rzemieślnicza oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości
78	Polska Izba Ekologii
79	Zrzeszenie Prywatnego Handlu i Usług (Doradztwo prawno – podatkowe)
80	Górnicza Izba Przemysłowo-Handlowa
81	Hutnicza Izba Przemysłowo-Handlowa
82	Górnośląskie Towarzystwo Gospodarcze
83	Polska Izba Przemysłowo-Handlowa Budownictwa O/Śląsk
84	Izba Gospodarcza Metali Nieżelaznych i Recyklingu
85	Stowarzyszenie Aktywnych Przedsiębiorców Śląskich
86	Stowarzyszenie Przedsiębiorców w Mysłowicach
87	Izba Gospodarcza Eksporterów i Importerów
88	Mysłowickie Stowarzyszenie Przedsiębiorców
89	Zagłębiowska Izba Gospodarcza
90	Okręgowa Izba Przemysłowo-Handlowa w Tychach
91	Żorska Izba Gospodarcza
92	Cech Rzemiosł oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości
93	Izba Przemysłowo Handlowa Rybnickiego Okręgu Przemysłowego
94	Cech Rzemieślników i Innych Przedsiębiorców w Wodzisławiu Śląskim
95	Regionalna Izba Handlu i Przemysłu w Bielsku Białej
Regionalne i lokalne fundusze pożyczkowe (5)	
96	Regionalny Fundusz Pożyczkowy. Fundusz Górnośląski S.A.
97	Fundusz Pożyczkowy. Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o.
98	Fundusz Pożyczkowy. Rudzka Agencja Rozwoju „Inwestor” Sp. z o.o.
99	Lokalny Fundusz Pożyczkowy przy Agencji Rozwoju Lokalnego S.A. w Sosnowcu

---

100 Bielskie Centrum Przedsiębiorczości

Platformy technologiczne (3)

---

101 Polska Platforma Technologiczna Transportu Szynowego

---

102 Polska Platforma Technologiczna Środowiska

---

103 Polska Platforma Technologiczna Stali

Źródło: opracowanie własne.

Podsumowując, należy stwierdzić iż mocną stroną województwa śląskiego są instytucje okołobiznesowe: parki technologiczne i przemysłowe, centra transferu technologii, centra innowacji, klastry, agencje rozwoju regionalnego i lokalnego, izby gospodarcze, przemysłowe i handlowe, cechy rzemieślnicze oraz ośrodki wspierania przedsiębiorczości, doradcze i informacji gospodarczej, a także stowarzyszenia. W oparciu o te jednostki można dokonywać wyboru funkcjonalno-operacyjnych centrów kompetencji [FOCK], stosując siedem kluczowych kryteriów: zdolności (umiejętności), tożsamości, wiarygodności, trwałości i zaangażowania, akredytacji, konkurencyjności oraz relacji z otoczeniem.

Wskaźnik monitoringu wizji rozwoju. Kamień milowy (KM.5). LICZBA LIVING-LABÓW DOTYCZĄCYCH INTELIGENTNYCH RYNKÓW

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
KM.5. Liczba living-labów dotyczących inteligentnych rynków	szt.		2021 r.	planowane badanie ewaluacyjne
	szt.	16	2020 r.	wartość docelowa, wzrost
	szt.	0	2017 r.	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*
	szt.	0	2012 r.	wartość bazowa

* Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.

Cechy wskaźnika	Kreowanie inteligentnych rynków.
Definicja wskaźnika	Living-lab – laboratorium, którego głównym zadaniem jest udostępnianie miejsca i środków do badań organizowanych przez przedsiębiorstwa (w modelu b2b) lub przedsiębiorstwa z udziałem użytkowników (w modelu b2c).
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	wysoki
Dostępność danych	wymaga odrębnej ewaluacji i wprowadzenia do regionalnego systemu innowacji w ramach badań prowadzonych przez Innoobservator Silesia i regionalne instytucje
Źródła danych	Innoobservator Silesia, badania ewaluacyjne. Coroczne raporty publikowane przez Krajowy Punkt Kontaktowy.
Moment pomiaru	Ewaluacja: 2018 (XII 2017), 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	0
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost, wartość docelowa 16
Sposób pomiaru	badania bezpośrednie w oparciu o audyt technologiczno-innowacyjny

Uwagi metodologiczne:

Definicja wskaźnika stwarza wątpliwości interpretacyjne w przypadku potencjalnego zakwalifikowania laboratoriów dostępnych w ramach infrastruktury wsparcia innowacji (np. parki naukowo-technologiczne) do wykorzystania przez przedsiębiorstwo.

Z następujących źródeł informacji: dane European Network of Living Labs (ENoLL); sprawozdania roczne z realizacji Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka; sprawozdania roczne z realizacji Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój; strony/dane parków technologicznych w województwie śląskim; strony/dane inkubatorów technologicznych w województwie śląskim wynika, że w województwie śląskim nie ma ośrodków spełniających wymogi uznania je za living-lab.

Najczęściej występującą sytuacją jest oferowanie usług badawczo-rozwojowych w oparciu o infrastrukturę laboratoryjną, bez udostępniania bezpośrednio laboratoriów przedsiębiorstwom i ich klientom. Formuła funkcjonowania living-labów – tworzenie otwartych innowacji opartych na podejściu popytowym – nie jest

uwzględniona w działaniach żadnego z podmiotów infrastruktury wsparcia innowacji – parków naukowo-technologicznych lub inkubatorów technologicznych. W jednym przypadku (Parku Naukowo-Technologicznego „Euro-Centrum” w Katowicach) zidentyfikowano możliwość uczestnictwa przedstawiciela klienta w trakcie przebiegu badania w charakterze obserwatora.

Żaden z podmiotów z województwa śląskiego nie jest członkiem Europejskiej Sieci Living-labów (ENoLL).

Biorąc pod uwagę dane sieci ENoLL, w której zidentyfikowano pięć living-labów z terenu Polski, w tym trzy, które zakończyły aktywne członkostwo w ENoLL oraz brak instrumentów finansowych dedykowanych wspieraniu tego rodzaju aktywności – zarówno na terenie kraju, jak i regionu – wartość docelowa określona dla tego wskaźnika może nie zostać osiągnięta w zakładanym czasie.

Rekomendowane jest również doprecyzowanie definicji wskaźnika, bądź zmiana wskaźnika dostosowująca go do typów interwencji, które są podejmowane przez region.

Proponowana zmiana definicji wskaźnika:

Living-lab – laboratorium udostępniające przedsiębiorstwom miejsce i środki lub prowadzone przez przedsiębiorstwo, wykorzystywane do badań, procesów testowania lub eksperymentowania w celu stworzenia nowych rozwiązań wspólnie z ich użytkownikami – w modelu b2b lub w modelu b2c.

Proponowane źródła danych:

Dane sieci European Network of Living Labs, oferty parków naukowo-technologicznych oraz parków przemysłowo-technologicznych, badanie ewaluacyjne w zakresie living-lab prowadzonych przez przedsiębiorstwa.

**Wskaźnik monitoringu wizji rozwoju. Kamień milowy (KM. 6). LICZBA PROJEKTÓW
FINANSOWANYCH PRZEZ PROGRAMY RAMOWE UE, KTÓRYCH LIDERAMI SĄ
PODMIOTY Z REGIONU**

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
KM.6. Liczba projektów finansowanych przez programy ramowe UE, których liderami są podmioty z regionu	szt.		2021 r.	planowane badanie ewaluacyjne
	szt.	32	2020 r.	wartość docelowa, wzrost
	szt.	4**	XII 2017	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)***
	szt.	b.d.	V 2017	po 358 konkursach Horyzont 2020
	szt.	b.d.	II 2017	po 323 konkursach Horyzont 2020
	szt.	4	III-IV 2016	po 200 konkursach Horyzont 2020
	szt.	4	XI 2015	po 158 konkursach Horyzont 2020
	szt.	2	VIII 2015	po 112 konkursach Horyzont 2020
	szt.	0	III 2015	po 79 konkursach Horyzont 2020
	szt.	17	2013 r.	Dane za okres od 2007 r. do 25.10.2013 r. dla woj. śląskiego po 478 konkursach 7PR
	szt.	13	2012 r.	wartość bazowa (w 355 konkursach 7PR 2007-2013)

*- Liczba dofinansowanych projektów koordynowanych przez polskich uczestników. Brak danych w układzie regionalnym.

** - wg informacji udostępnianych przez The Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises (EASME) nie zidentyfikowano nowych projektów, których liderem jest podmiot z regionu

*** Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.

Cechy wskaźnika	Wskaźnik uczestnictwa w sieciach globalnych.
Definicja wskaźnika	Kreowanie aliansów globalnych cechujących się unikatową wiedzą.
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	wysoki
Dostępność danych	wymaga odrębnej ewaluacji i wprowadzenia do regionalnego systemu innowacji w ramach badań prowadzonych przez Innoobservator Silesia i regionalne instytucje
Źródła danych	Innoobservator Silesia, badania ewaluacyjne. Coroczne raporty publikowane przez Krajowy Punkt Kontaktowy
Moment pomiaru	Ewaluacja: 2018 (XII 2017), 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	13 (w 355 konkursach 7PR 2007-2013)

Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost, docelowo 32 (wartość skumulowana w latach 2014-2020)
Sposób pomiaru	badania bezpośrednie -metodyka badań statystycznych publikowana w bazie e-Corda.

Uwagi metodologiczne:

Założona metodologia/metodyka pomiaru wartości wskaźnika jest odpowiednia dla jego charakteru i umożliwia powtarzalność badania. Dostępność danych uzależniona jest od publikacji pełnych Krajowego Punktu Kontaktowego. Dane cząstkowe, do wykorzystania do weryfikacji części informacji wobec braku danych opracowanych przez KPK, można pozyskać z informacji udostępnianych przez The Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises (EASME) – <https://ec.europa.eu/easme/en/horizon-2020-sme-instrument-beneficiaries>.

Tabela. Uczestnictwo województwa śląskiego w Programie Horyzont 2020 po 323 konkursach.

Lp.	ID projektu	Akronim	Tytuł projektu	Obszar tematyczny	Temat	Call	Typ projektu	Dofinansowanie KE	Planowane rozpoczęcie projektu	Planowane zakończenie projektu	Rola w projekcie	Nazwa organizacji	Typ organizacji	SME	Miasto	KIS
1	690636	Prosperity	Prosperity through innovation and promotion of Sustainable Urban Mobility Plans	TPT	MG-5.4-2015	H2020-MG-2015_Two Stages	RIA	26 772,50 €	2016-09-01	2019-08-31	PARTICIPANT	KATOWICE - MIASTO NA PRAWACH POWIATU	PUB		KATOWICE	KIS 9
2	643576	FRESHER	FoResight and Modelling for European HEalth Policy and Regulation	HEALTH	PHC-31-2014	H2020-PHC-2014-single-stage	RIA	64 500,00 €	2015-01-01	2017-12-31	PARTICIPANT	ŚLASKIE CENTRUM CHOROBY SERCA W ZABRZU	PRC	N	ZABRZE	KIS 1-3
3	733203	PAPA-ARTIS	Paraplegia Prevention in Aortic Aneurysm Repair by Thoracoabdominal Staging with 'Minimally-Invasive Segmental Artery Coil-Embolization': A Randomized Controlled Multicentre Trial	HEALTH	SC1-PM-09-2016	H2020-SC1-2016-RTD	RIA	119 910,00 €	2017-01-01	2021-12-31	PARTICIPANT	ŚLASKIE CENTRUM CHOROBY SERCA W ZABRZU	PRC	N	ZABRZE	KIS 1-3
4	644424	STARTIFY7	A TEAM-BUILDING, THEMATICALLY-FOCUSED AND LEAN-TRAINING SUMMER ACADEMY SYSTEM FOR YOUNG FUTURE ICT ENTREPRENEURS	ICT	ICT-35-2014	H2020-ICT-2014-1	IA	117 000,00 €	2015-01-01	2016-12-31	PARTICIPANT	UNIwersytet Ekonomiczny w Katowicach	HES		KATOWICE	KIS 15-19
5	649647	TOPTEN ACT	Enabling consumer action towards top energy-efficient products	ENERGY	EE-10-2014	H2020-EE-2014-3-MarketUp take	CSA	102 187,50 €	2015-03-01	2018-02-28	PARTICIPANT	FUNDACJA NA RZECZ EFEKTYWNEGO WYKORZYSTANIA ENERGII	OTH	Y	KATOWICE	KIS 7-8

Lp.	ID projektu	Akronim	Tytuł projektu	Obszar tematyczny	Temat	Call	Typ projektu	Dofinansowanie KE	Planowane rozpoczęcie projektu	Planowane zakończenie projektu	Rola w projekcie	Nazwa organizacji	Typ organizacji	SME	Miasto	KIS
6	695931	PremiumLight_Pro	Next-level energy efficient lighting systems in the service sector	ENERGY	EE-09-2015	H2020-EE-2015-3-MarketUptake	CSA	165 687,50 €	2016-04-01	2019-03-31	PARTICIPANT	FUNDACJA NA RZECZ EFEKTYWNEGO WYKORZYSTANIA ENERGII	OTH	Y	KATOWICE	KIS 7-8
7	695943	INTAS	INDustrial and tertiary product Testing and Application of Standards	ENERGY	EE-15-2015	H2020-EE-2015-3-MarketUptake	CSA	115 396,00 €	2016-03-01	2019-02-28	PARTICIPANT	FUNDACJA NA RZECZ EFEKTYWNEGO WYKORZYSTANIA ENERGII	OTH	Y	KATOWICE	KIS 7-8
8	662287	CONCERT	European Joint Programme for the Integration of Radiation Protection Research	Euratom	NFRP-07-2015	NFRP-2014-2015	COFUND-EJP	12 141,28 €	2015-06-01	2020-05-31	PARTICIPANT	GŁÓWNY INSTYTUT GORNICTWA	REC	N	KATOWICE	KIS 1,2,7
9	675206	ECCSEL	European Carbon Dioxide Capture and Storage Laboratory Infrastructure	INFRA	INFRAD-EV-3-2015	H2020-INFRADEV-1-2015-1	RIA	87 105,00 €	2015-09-01	2017-08-31	PARTICIPANT	GŁÓWNY INSTYTUT GORNICTWA	REC	N	KATOWICE	KIS 1-20
10	643326	KAM2SouthPL	Enhancing the innovation management capacity of SME's – new Enterprise Europe Network services for the SMEs in four regions of the Southern Poland	SME	INNOSUP	H2020-Adhoc-2014-20	CSA	4 200,00 €	2014-05-01	2014-12-31	PARTICIPANT	FUNDUSZ GORNOSLASKI SPOLKA AKCYJNA	OTH	N	KATOWICE	KIS 1-20
11	674820	KAM2SouthPL2	'Key account management' for the SME Instrument beneficiaries and 'Enhancing SME innovation management capacity' as new proinnovative services for SMEs in the	SME	INNOVATION	H2020-Adhoc-2014-20	H2020-EEN-SGA	36 750,00 €	2015-01-01	2016-12-31	PARTICIPANT	FUNDUSZ GORNOSLASKI SPOLKA AKCYJNA	OTH	N	KATOWICE	KIS 1-20

Lp	ID projektu	Akronim	Tytuł projektu	Obszar tematyczny	Temat	Call	Typ projektu	Dofinansowanie KE	Planowane rozpoczęcie projektu	Planowane zakończenie projektu	Rola w projekcie	Nazwa organizacji	Typ organizacji	SME	Miasto	KIS
			regions of Southern Poland													
12	737550	KAM2SouthPL2	'Key account management' for the SME Instrument beneficiaries and 'Enhancing SME innovation management capacity' as new proinnovative services for SMEs in the regions of Southern Poland	SME	H2020-SGA2-EEN	H2020-EEN-SGA2-2017-2018	H2020-EEN-SGA	20 000,00 €	2017-01-01	2018-12-31	PARTICIPANT	FUNDUSZ GORNOSLASKI SPOLKA AKCYJNA	OTH	N	KATOWICE	KIS 1-20
13	693642	SMART	Sustainable Market Actors for Responsible Trade	SOCIETY	INT-04-2015	H2020-INT-SOCIETY-2015	RIA	20 375,00 €	2016-03-01	2020-02-29	PARTICIPANT	POLSKI INSTYTUT PRAW CZLOWIEKA I BIZNESU - PIHRB	REC		CZESTOCHOWA	KIS 1-20
14	115797	INNODIA	Translational approaches to disease modifying therapy of type 1 diabetes: an innovative approach towards understanding and arresting type 1 diabetes.	HEALTH	IMI2-2014-01-01	H2020-JTI-IMI2-2014-01-two-stage	JTI-IMI2-RIA	271 000,00 €	2015-12-10	2022-10-31	PARTICIPANT	Slaski Uniwersytet Medyczny w Katowicach	HES	N	KATOWICE	KIS 1-3
15	643478	SCIENCE	Stem Cell therapy in Ischemic Non-treatable Cardiac disease (SCIENCE)	HEALTH	PHC-15-2014	H2020-PHC-2014-single-stage	RIA	416 000,00 €	2015-01-01	2019-12-31	PARTICIPANT	SLASKI UNIWERSYTET MEDYCZNY W KATOWICACH	HES		KATOWICE	KIS 1-3
16	731532	ReGenHeart	Clinical development and proof of principle testing of new regenerative VEGF-D	HEALTH	SC1-PM-11-2016-2017	H2020-SC1-2016-RTD	RIA	591 250,00 €	2017-01-01	2021-06-30	PARTICIPANT	SLASKI UNIWERSYTET MEDYCZNY W KATOWICACH	HES		KATOWICE	KIS 1-3

Lp	ID projektu	Akronim	Tytuł projektu	Obszar tematyczny	Temat	Call	Typ projektu	Dofinansowanie KE	Planowane rozpoczęcie projektu	Planowane zakończenie projektu	Rola w projekcie	Nazwa organizacji	Typ organizacji	SME	Miasto	KIS
			therapy for cost-effective treatment of refractory angina A phase II randomized, double-blinded, placebo-controlled study													
17	723764	GOOD MAN	aGent Oriented Zero Defect Multi-stage mANufacturing	ADVMA NU	FOF-03-2016	H2020-FOF-2016	IA	283 062,00 €	2016-10-01	2019-09-30	PARTICIPANT	ZANNINI POLAND SPOLKA Z OGRANICZONA ODPOWIEDZIALNO SCIA	PRC		CZELADZ	KIS 17
18	689289	CLAIR-CITY	Citizen Led Air pollution Reduction in Cities	ENV	SC5-04-2015	H2020-SC5-2015-two-stage	RIA	62 125,00 €	2016-05-01	2020-04-30	PARTICIPANT	Gmina Sosnowiec miasto na prawach powiatu	PUB	N	SOSNOWIEC	KIS 10-12
19	642571	CHIBOW	Children Born of War - Past, Present and Future	MSCA	MSCA-ITN-2014-ETN	H2020-MSCA-ITN-2014	MSCA-ITN-ETN	224 137,44 €	2015-03-01	2019-02-28	PARTICIPANT	UNIWERSYTET SLASKI	HES	N	KATOWICE	KIS 1-20
20	676541	OpenDreamKit	Open Digital Research Environment Toolkit for the Advancement of Mathematics	INFRA	EINFRA-9-2015	H2020-EINFRA-2015-1	RIA	161 235,00 €	2015-09-01	2019-08-31	PARTICIPANT	UNIWERSYTET SLASKI	HES	N	KATOWICE	KIS 1-20
21	727890	INTAROS	Integrated Arctic observation system	ENV	BG-09-2016	H2020-BG-2016-1	RIA	17 500,00 €	2016-12-01	2021-11-30	PARTICIPANT	UNIWERSYTET SLASKI	HES	N	KATOWICE	KIS 1-12
22	636820	RECOBA	Cross-sectorial real-time sensing, advanced control and optimisation of batch processes saving energy and raw materials	ADVMA NU	SPIRE-01-2014	H2020-SPIRE-2014	RIA	413 522,50 €	2015-01-01	2017-12-31	PARTICIPANT	MINKON SP ZOO	PRC		TARNOWSKI E GORY	KIS 17

Lp.	ID projektu	Akronim	Tytuł projektu	Obszar tematyczny	Temat	Call	Typ projektu	Dofinansowanie KE	Planowane rozpoczęcie projektu	Planowane zakończenie projektu	Rola w projekcie	Nazwa organizacji	Typ organizacji	SME	Miasto	KIS
23	723032	MOBISTYLE	MOTivating end-users Behavioral change by combined ICT based tools and modular Information services on energy use, indoor environment, health and lifestyle	ENERGY	EE-07-2016-2017	H2020-EE-2016-RIA-IA	IA	67 375,00 €	2016-10-01	2020-03-31	PARTICIPANT	TAURON POLSKA ENERGIA SA	PRC	N	KATOWICE	KIS 7-8
24	636862	ICP4Life	An Integrated Collaborative Platform for Managing the Product-Service Engineering Lifecycle	ADVMANU	FoF-05-2014	H2020-FoF-2014	RIA	393 813,00 €	2015-01-01	2018-12-31	PARTICIPANT	TAURON POLSKA ENERGIA SA	PRC	N	KATOWICE	KIS 17
25	684856	smaRtAIL	Smart protective coatings on classic materials for a new generation of ecologically sustainable 'green' railway vehicles	TPT	IT-1-2015-1	H2020-SMEINST-1-2015	SME-1	50 000,00 €	2015-07-01	2015-12-31	COORDINATOR	PLASMA SYSTEM SPOLKA AKCYJNA	PRC	Y	SIEMIANOWICE SLASKIE	KIS 9
26	688993	MSP-REFRAM	Multi-Stakeholder Platform for a Secure Supply of Refractory Metals in Europe	ENV	WASTE-4d-2015	H2020-WASTE-2015-one-stage	CSA	57 875,00 €	2015-12-01	2017-06-30	PARTICIPANT	INSTYTUT METALI NIEZELAZNYCH	REC		GLIWICE	KIS 10-12
27	680449	ADIR	Next generation urban mining - Automated disassembly, separation and recovery of valuable materials from electronic equipment	ADVMANU	SPIRE-07-2015	H2020-SPIRE-2015	IA	687 375,00 €	2015-09-01	2019-08-31	PARTICIPANT	INSTYTUT METALI NIEZELAZNYCH	REC		GLIWICE	KIS 17
28	730227	SCREEN	Solutions for CRITICAL Raw materials - a European Expert Network	ENV	SC5-15-2016-2017	H2020-SC5-2016-OneStage B	CSA	35 500,00 €	2016-11-01	2019-04-30	PARTICIPANT	INSTYTUT METALI NIEZELAZNYCH	REC		GLIWICE	KIS 10-12
29	689515	INTMET	Integrated innovative metallurgical system to benefit efficiently complex polycrystalline, complex	ENV	SC5-11e-2015	H2020-SC5-2015-one-stage	RIA	360 750,00 €	2016-02-01	2019-01-31	PARTICIPANT	INSTYTUT METALI NIEZELAZNYCH	REC		GLIWICE	KIS 10-12

Lp.	ID projektu	Akronim	Tytuł projektu	Obszar tematyczny	Temat	Call	Typ projektu	Dofinansowanie KE	Planowane rozpoczęcie projektu	Planowane zakończenie projektu	Rola w projekcie	Nazwa organizacji	Typ organizacji	SME	Miasto	KIS
			and low grade ores and concentrates													
30	690088	METGROW PLUS	Metal Recovery from Low Grade Ores and Wastes Plus	ENV	SC5-11e-2015	H2020-SC5-2015-one-stage	RIA	657 000,00 €	2016-02-01	2020-01-31	PARTICIPANT	INSTYTUT METALI NIEZELAZNYCH	REC		GLIWICE	KIS 10-12
31	642456	BioMOré	New Mining Concept for Extracting Metals from Deep Ore Deposits using Biotechnology	ENV	SC5-11a-2014	H2020-SC5-2014-one-stage	RIA	321 250,00 €	2015-02-01	2018-01-31	PARTICIPANT	INSTYTUT METALI NIEZELAZNYCH	REC		GLIWICE	KIS 10-12
32	687548	SMS	SANDWICH MATERIAL AND STRUCTURE	SPACE	COMPET-03-2015	H2020-COMPET-2015	RIA	156 250,00 €	2016-01-01	2017-12-31	PARTICIPANT	NORTH THIN PLY TECHNOLOGY SPOO.	PRC		CZECHOWICE DZIEDZICE	KIS 13-18
33	643326	KAM2SouthPL	Enhancing the innovation management capacity of SME's – new Enterprise Europe Network services for the SMEs in four regions of the Southern Poland	SME	INNOSUP	H2020-Adhoc-2014-20	CSA	4 200,00 €	2014-05-01	2014-12-31	PARTICIPANT	GORNOSLASKA AGENCJA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I ROZWOJU SP ZOO	PRC		GLIWICE	KIS 1-20
34	674820	KAM2SouthPL2	'Key account management' for the SME Instrument beneficiaries and 'Enhancing SME innovation management capacity' as new proinnovative services for SMEs in the regions of Southern Poland	SME	INNOVATION	H2020-Adhoc-2014-20	H2020-EEN-SGA	24 500,00 €	2015-01-01	2016-12-31	PARTICIPANT	GORNOSLASKA AGENCJA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I ROZWOJU SP ZOO	PRC		GLIWICE	KIS 1-20

Lp.	ID projektu	Akronim	Tytuł projektu	Obszar tematyczny	Temat	Call	Typ projektu	Dofinansowanie KE	Planowane rozpoczęcie projektu	Planowane zakończenie projektu	Rola w projekcie	Nazwa organizacji	Typ organizacji	SME	Miasto	KIS
35	737550	KAM2SouthPL2	'Key account management' for the SME Instrument beneficiaries and 'Enhancing SME innovation management capacity' as new proinnovative services for SMEs in the regions of Southern Poland	SME	H2020-SGA2-EEN	H2020-EEN-SGA2-2017-2018	H2020-EEN-SGA	13 200,00 €	2017-01-01	2018-12-31	PARTICIPANT	GORNOSLASKA AGENCJA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I ROZWOJU SP. Z O.O.	PRC		GLIWICE	KIS 1-20
36	721816	XP-RESILIENCE	EXTREME LOADING ANALYSIS OF PETROCHEMICAL PLANTS AND DESIGN OF METAMATERIAL-BASED SHIELDS FOR ENHANCED RESILIENCE	MSCA	MSCA-ITN-2016	H2020-MSCA-ITN-2016	MSCA-ITN-ETN	224 137,44 €	2016-09-01	2020-08-31	PARTICIPANT	POLITECHNIKA SLASKA	HES	N	GLIWICE	KIS 1-20
37	645696	REMINE	Reuse of mining waste into innovative geopolymeric-based structural panels, precast, ready mixes and insitu applications	MSCA	MSCA-RISE-2014	H2020-MSCA-RISE-2014	MSCA-RISE	67 500,00 €	2015-01-01	2018-12-31	PARTICIPANT	POLITECHNIKA SLASKA	HES	N	GLIWICE	KIS 1-20
38	741769	PL-ERADays	Polish ERA Mobility and Career Days	CAREER	SwafS-20-2016	H2020-SwafS-2016-1	CSA	9 270,00 €			PARTICIPANT	POLITECHNIKA SLASKA	HES	N	GLIWICE	KIS 1-20
39	691684	ORZEL	Boosting the scientific excellence and innovation capacity in organic electronics of the Silesian University of Technology	TWINNING	H2020-TWINNING-2015	H2020-TWINNING-2015	CSA	511 117,50 €	2016-02-01	2019-01-31	COORDINATOR	POLITECHNIKA SLASKA	HES	N	GLIWICE	KIS 1-20

Lp	ID projektu	Akronim	Tytuł projektu	Obszar tematyczny	Temat	Call	Typ projektu	Dofinansowanie KE	Planowane rozpoczęcie projektu	Planowane zakończenie projektu	Rola w projekcie	Nazwa organizacji	Typ organizacji	SME	Miasto	KIS
40	674990	EXCLIGHT	Donor-Acceptor light emitting exciplexes as materials for easily to tailor ultra-efficient OLED lighting	MSCA	MSCA-ITN-2015-ETN	H2020-MSCA-ITN-2015	MSCA-ITN-ETN	448 274,88 €	2015-09-01	2019-08-31	COORDINATOR	POLITECHNIKA SLASKA	HES	N	GLIWICE	KIS 1-20
41	730390	ZERO BRINE	Re-designing the value and supply chain of water and minerals: a circular economy approach for the recovery of resources from saline impaired effluent (brine) generated by process industries	ENV	CIRC-01-2016-2017	H2020-CIRC-2016TwoStage	IA	563 250,00 €			PARTICIPANT	POLITECHNIKA SLASKA	HES	N	GLIWICE	KIS 10-12
42	642231	New_InnoNet	NEW_InnoNet: The Near-zero European Waste Innovation Network	ENV	WASTE-4a-2014	H2020-WASTE-2014-one-stage	CSA	129 875,00 €	2015-02-01	2017-07-31	PARTICIPANT	INSTYTUT EKOLOGII TERENOW UPRZEMYSLOWIOWYCH	REC	N	KATOWICE	KIS 10-12
43	642372	INSPIRATION	INtegrated Spatial Planning, land use and soil management Research ActTION	ENV	SC5-10b-2014	H2020-SC5-2014-one-stage	CSA	158 750,00 €	2015-03-01	2018-02-28	PARTICIPANT	INSTYTUT EKOLOGII TERENOW UPRZEMYSLOWIOWYCH	REC	N	KATOWICE	KIS 10-12
44	709443	DITOs	Doing It Together science (DITOs)	INEGSO	ISSI-1-2015	H2020-ISSI-2015-1	CSA	178 812,50 €	2016-06-01	2019-05-31	PARTICIPANT	CENTRUM SZKOLEN I ROZWOJU OSOBISTEGO MERITUM	OTH	N	KATOWICE	KIS 1-20
45	691232	Knocky	Knock prevention and increase of reliability and efficiency of high power gaseous internal combustion engines	MSCA	MSCA-RISE-2015	H2020-MSCA-RISE-2015	MSCA-RISE	441 000,00 €	2015-12-01	2019-11-30	COORDINATOR	POLITECHNIKA CZESTOCHOWSKA	HES	N	CZESTOCHOWA	KIS 1-20

Źródło: Opracowanie JKW RIS na podstawie danych MR

Tabela. Statystyki uczestnictwa Polski oraz województwa śląskiego w Programie Horyzont 2020.

	Rok	Liczba podpisanych umów grantowych na KOORDYNACJĘ projektów H2020	Liczba uczestnictw w projektach*	Dofinansowanie KE (w Euro)
POLSKA:				
po 79 konkursach	III 2015	15	171	32.370.305
po 112 konkursach	VIII 2015	40	311	69.320.158
po 158 konkursach	XI 2015	57	494	80.444.360 (14 miejsce w UE)
po 200 konkursach	III-IV 2016	80	579	136.132.683 (15 miejsce w UE)
po 323 konkursach	II 2017	138	946	218.435.810
po 358 konkursach	V 2017	b.d.	1.015	237.772.378
po 404 konkursach	IX 2017	165	1.253	277.957.865
PL22 Śląskie				
po 79 konkursach	III 2015	0		
po 112 konkursach:	VIII 2015	2		
po 158 konkursach:	XI 2015	4		
po 200 konkursach	III-IV 2016	4	33	7.100.338,70
po 323 konkursach	II 2017	4	45	8.892.932,04
po 358 konkursach	V 2017	4	50	9.796.088,67
po 404 konkursach	IX 2017	4	67	11.825.088,67
			(w tym 3 dla Politechniki Śląskiej)	

Źródło: opracowanie JKW RIS na podstawie KPK oraz bazy e-Corda – raporty iSearch

* Uczestnictwo to udział jednego podmiotu prawnego w jednym wniosku / projekcie.

Tabela. Statystyki uczestnictwa Polski w 7PR

Rok	Liczba dofinansowanych projektów koordynowanych przez polskich uczestników – poziom krajowy**	Liczba dofinansowanych projektów koordynowanych przez polskich uczestników – z woj. śląskiego	Uczestnictwo polskich zespołów w 7PR w układzie regionalnym – woj. śląskie
2013	34	17	111
2012	34		
2011	50		
2010	36		
2009	28		
2008	33		
2007	14		
Razem 7PR:	229		91

Źródło: Opracowanie KPK na podstawie bazy e-Corda, wydanie 16.0, maj 2014 r.

Tabela pokazuje podstawowe informacje o uczestnictwie polskich jednostek w 478 konkursach 7PR odniesione do poszczególnych lat trwania programu. Nie wyszczególniono w nich projektów zgłoszonych i dofinansowanych w ramach konkursów ciągłych (trwających nieprzerwanie przez cały okres trwania 7PR), jednakże wynik ten uwzględniony został w kolumnie podsumowującej cały program.

**Wskaźnik monitoringu wizji rozwoju. Kamień milowy (KM.7). LICZBA
KONSORCJÓW NAUKOWO-BADAWCZYCH DLA REALIZACJI PROJEKTÓW**

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
KM.7. Liczba konsorcjów naukowo- badawczych dla realizacji projektów	szt.		2021 r.	planowane badanie ewaluacyjne
	szt.	64	2020 r.	wartość docelowa, wzrost
	szt.	11	2017 r.	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*
	szt.	0	2012 r.	wartość bazowa

* Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.

Cechy wskaźnika	Budowa biegunów doskonałości technologicznej oraz centrów wytwarzania wiedzy.
Definicja wskaźnika	Konsorcjum naukowo-badawcze dla realizacji projektów – w monitoringu powinny być analizowane konsorcja składające się z co najmniej 3 partnerów w regionie, których obszar badań jest zgodny ze specjalizacjami regionalnymi, powoływane do realizacji projektów o wartości co najmniej 1 mln zł.
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	wysoki
Dostępność danych	wymaga odrębnej ewaluacji i wprowadzenia do regionalnego systemu innowacji w ramach badań prowadzonych przez Innoobserverator Silesia i regionalne instytucje
Źródła danych	Innoobserverator Silesia, badania ewaluacyjne prowadzone przez instytucje krajowe i regionalne
Moment pomiaru	Ewaluacja 2018 (XII 2017), 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	nie obliczano
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost, docelowo 64 (wartość skumulowana 2014-20)
Sposób pomiaru	badania bezpośrednie, jeden ze wskaźników badanych w trakcie audytów technologiczno-innowacyjnego oraz statystykę publiczną opartą na evidence-base policy

Uwagi metodologiczne:

Założona metodologia/metodyka pomiaru wartości wskaźnika jest odpowiednia dla jego charakteru, ze względu na różną dostępność danych w zależności od instytucji realizującej i finansującej projekty, nie można zagwarantować powtarzalności wszystkich źródeł, z których pozyskiwane są dane.

Tabela 1. Liczba konsorcjów naukowo-badawczych o wartości powyżej 1 mln zł z udziałem co najmniej trzech podmiotów z regionu

Nr	Tytuł	Konsorcjum	Instrument finansowania
1	Personalizacja leczenia ostrej białaczki limfoblastycznej u dzieci w Polsce	Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach Instytut Technik Innowacyjnych EMAG, Uniwersytet Medyczny w Łodzi, Instytut Genetyki Człowieka Polskiej Akademii Nauk, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Warszawski Uniwersytet Medyczny, Gdański Uniwersytet Medyczny, Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku, Netology sp. z o.o.	Strategmed
2	Opracowanie i kompleksowa ocena biodegradowalnego i elastycznego stentu wewnątrznaczyniowego rozprężanego na balonie opartego na cienkich przęsłach o wysokiej wytrzymałości	American Heart of Poland SA Balton Sp. z o.o. Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych Polskiej Akademii Nauk Politechnika Śląska Śląskie Centrum Chorób Serca Wojskowa Akademia Techniczna Innovations for Heart and Vessels Sp. z o.o.	Strategmed
3	Akcja Nowe narzędzia diagnostyki molekularnej i obrazowania w indywidualizowanej terapii raka piersi, tarczycy i gruczołu krokowego	Centrum Onkologii – Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie, Oddział w Gliwicach Politechnika Śląska WASKO Spółka Akcyjna Polskie Towarzystwo Endokrynologiczne Polskie Towarzystwo Patologów Uniwersytet Medyczny w Łodzi Warszawski Uniwersytet Medyczny ENTE Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością NOVUM Spółka Akcyjna	Strategmed
4	Zintegrowany system do przezcewnikowego zamykania przecieków okołozastawkowych	Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 7 Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, Górnośląskie Centrum Medyczne im. prof. Leszka Gieca Uniwersytet Jagielloński – Collegium Medicum BALTON Sp. z o.o. Kraków Cardiovascular Research Institute sp. z o.o. Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu	Strategmed
5	Komórki zrębu oraz wzbogacony nimi skafold jako alternatywna forma terapii chorych z niewydolnością serca	Śląskie Centrum Chorób Serca Fundacja Rozwoju Kardiologii im. prof. Zbigniewa Religi Kardio-Med Silesia Sp. z o.o. ADAMED sp. z o.o. Uniwersytet Jagielloński American Heart of Poland S.A. The University of Dublin Trinity College, The School of Pharmacy and Pharmaceutical Sciences and Trinity Biomedical Sciences Institute Mezenchymalne	Strategmed

Nr	Tytuł	Konsorcjum	Instrument finansowania
6	Wprowadzenie do praktyki klinicznej oryginalnej polskiej wszczepialnej wirowej pompy wspomaganie serca oraz systemu zdalnego monitorowania i nadzorowanej zdalnie rehabilitacji pacjentów na wspomaganie serca	Fundacja Rozwoju Kardiologii im. prof. Zbigniewa Religi, Śląskie Centrum Chorób Serca Instytut Kardiologii im. Prymasa Tysiąclecia Stefana Kardynała Wyszyńskiego, Politechnika Warszawska, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach, WADIM PLAST Narojek SP.J., WASKO Spółka Akcyjna, WAMTECHNIK SP z o.o., Instytut Metali Nieżelaznych, Instytut Podstawowych Problemów Techniki Polskiej Akademii Nauk, EMTEL Przedsiębiorstwo Projektowo Produkcyjne, SONOMED Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Wdrożeniowo Produkcyjne Pro Plus Sp. z o.o., Kardio-Med Silesia Sp. z o.o.	Strategmed
7	Wykorzystanie teletransmisji danych medycznych w celu poprawy jakości życia chorych z niewydolnością serca i redukcji kosztów ich leczenia	Śląskie Centrum Chorób Serca, ENTE Sp. z o.o., Polsko-Japońska Wyższa Szkoła Technik Komputerowych, Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM, WASKO SA, Kardio-Med. Silesia sp. z o. o, American Heart of Poland SA NOVUM SA	Strategmed
8	Opracowanie i wdrożenie pierwszej polskiej niskoprofilowej zastawki aortalnej implantowanej przezskórnie	American Heart of Poland S.A., Balton sp. z o. o., Śląskie Centrum Chorób Serca, Centrum Materiałów Polimerowych i Węglanowych PAN, Politechnika Śląska, Zakład Doświadczalny Instytutu Zootechniki PIB Grodziec Śląski Sp. z o.o., Innovations for Heart and Vessels Sp. z o.o.	Strategmed
9	Zintegrowany system zmniejszenia eksploatacyjnej energochłonności budynków	Politechnika Śląska, Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki, Instytut Techniki Ciepłej, Politechnika Śląska, Wydział Elektryczny, Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów, Uniwersytet Śląski, Wydział Nauk o Ziemi, Główny Instytut Górnictwa, Instytut Technik Innowacyjnych EMAG, Park Naukowo-Technologiczny „Euro-Centrum”	Strategiczny projekt badawczy NCBR
10	Poprawa bezpieczeństwa pracy w kopalniach	Główny Instytut Górnictwa, Instytut Mechaniki Górotworu PAN, Wydział Górnictwa i Geoinżynierii AGH, Kompania Węglowa S.A., Katowicki Holding Węglowy S.A., Jastrzębska Spółka Węglowa S.A., KGHM Polska Miedź S.A.,	Strategiczny projekt badawczy NCBR
11	Ścianowy przenośnik zgrzeblowy z innowacyjnym systemem regulacji parametrów pracy napędów	Instytut Techniki Górniczej KOMAG KOPEX Electric Systems S.A., Politechnika Śląska, Wydział Górnictwa i Geologii, KOPEX Machinery S.A.	Innotech

Źródło: Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, dane pobrane dnia 4 grudnia 2017 r.

**Wskaźnik monitoringu wizji rozwoju. Kamień milowy (KM.8). LICZBA OSÓB
ZATRUDNIONYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH INNOWACYJNYCH**

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
KM.8. Liczba osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach innowacyjnych	osoby		2021 r.	planowane badanie ewaluacyjne
	osoby	128 tys.	2020 r.	wartość docelowa, wzrost
	osoby	101 tys.	2017 r.	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)**
		95 tys.	2016 r.	
		90 tys.	2015 r.	
86 tys.		2014 r.		
	80 tys.	2013 r.		
Pracujący w gospodarce narodowej w przetwórstwie przemysłowym wysokiej i średnio-wysokiej techniki (działy PKD 2007: 21, 26, 30.3, 20, 25.4, 27, 28, 29, 30.2, 30.4, 30.9, 32.5) w relacji do ogółu pracujących w przetwórstwie przemysłowym (działy PKD 2007: 10-33) i w sektorze usług (działy PKD 2007: 45-99)	%	12,7* 12,6* 12,1* 11,7* 11,7* 11,5*	2017 2016 2015 2014 2013 2012	*Dane obejmują podmioty gospodarcze województwa śląskiego, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby zarządu jednostki.
Pracujący w gospodarce narodowej w tzw. sektorze usług wysokiej techniki (działy PKD 2007: 59 do 63; 72) w relacji do ogółu pracujących w przetwórstwie przemysłowym (działy PKD 2007: 10-33) i w sektorze usług (działy PKD 2007: 45-99)	%	2,2* 2,0* 1,9* 1,8* 1,6* 1,6*	2017 2016 2015 2014 2013 2012	*Dane obejmują podmioty gospodarcze województwa śląskiego, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby zarządu jednostki.
	osoby	0	2012 r.	wartość bazowa

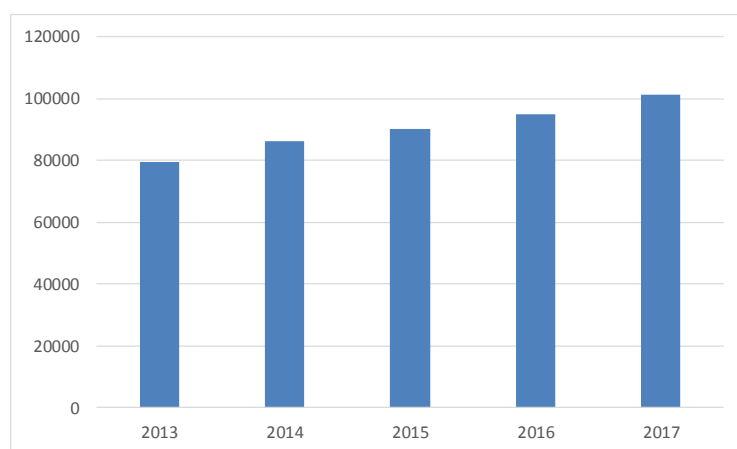
** Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.

Cechy wskaźnika	Zasoby ludzkie dla innowacji
Definicja wskaźnika	Przedsiębiorstwo innowacyjne - w kontekście metodologii Oslo - jest to takie przedsiębiorstwo, które w badanym okresie (najczęściej trzyletnim) wprowadziło przynajmniej jedną innowację technologiczną: nowy lub ulepszony produkt bądź nowy lub ulepszony proces, będące nowością przynajmniej w skali danego przedsiębiorstwa.
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	niski
Dostępność danych	dostępne
Źródła danych	GUS
Moment pomiaru	Ewaluacja: 2018 (XII 2017), 2021

Wartość bazowa, wartość wyjściowa	nie obliczano
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost, docelowo 128 tys. osób
Sposób pomiaru	wskaźnik liczony wg metodyki GUS

Wskaźnik liczby osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach innowacyjnych rośnie systematycznie z roku na rok, co świadczy o pozytywnych zmianach, jakie zachodzą w przedsiębiorstwach wysokiej i średnio wysokiej techniki. Tworzą się w regionie lepsze warunki do absorpcji wysoko wykwalifikowanych pracowników, którzy ze względu na rosnący rynek, mogą w lepszy sposób znajdować miejsca pracy odpowiadające wysokim kwalifikacjom. Zapewnia to także lepsze warunki dla mobilności tych pracowników.

Wykres. Liczba osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach innowacyjnych w województwie śląskim

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS oraz PontInfo.

Uwagi metodologiczne:

Odrębnie dla przemysłu i usług wyznaczono roczne wskaźniki zmiany i korzystając z nawiązań łańcuchowych⁵, wyznaczono wartości do 2017 roku. Wskaźnik zmiany wyznaczono jako iloczyn dynamiki zatrudnienia w przedsiębiorstwach innowacyjnych (z braku danych na poziomie województwa przyjęto dynamikę łącznego zatrudnienia w sekcjach wskazanych w opisie wskaźnika na poziomie kraju, PontInfo) oraz dynamikę zatrudnienia odpowiednio w przemyśle i usługach w województwie śląskim (GUS).

⁵ Metoda nawiązań łańcuchowych (chain-linking method) bazuje na dynamikach rocznych.

Wskaźnik monitoringu wizji rozwoju. Kamień milowy (KM.9). LICZBA PRZEDSIĘBIORSTW WPROWADZAJĄCYCH INNOWACJE PRODUKTOWE I USŁUGOWE PROCESOWE JAKO % OGÓLNEJ LICZBY MSP

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartość i wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
KM.9. Liczba przedsiębiorstw wprowadzających innowacje produktowe i usługowe procesowe jako % ogólnej liczby MSP	%		2021 r.	Planowane badanie ewaluacyjne
	%	25,6%	2020 r.	Wartość docelowa, wzrost
	%	11,5%	2015 r.	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)****
	%	13,9%	2014 r.	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)****
	%	10,5%	2013 r.	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)****
	%	12,2%	2012 r.	Wartość bazowa Wyniki badania ewaluacyjnego 2018 (XII 2017)****
	Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzaju wprowadzonych innowacji	%	20,0 14,8 13,2	2014-2016
%		19,6* 14,4** 13,6***	2013-2015	*wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty ***wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
%		19,9* 13,0** 14,3***	2012-2014	*wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty ***wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
%		15,4* 10,2** 10,9***	2011-2013	*wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty ***wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
%		7,8 3,5 6,8	2014-2016	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)****

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartość i wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
				Dane szacunkowe, GUS przygotowuje dane za okres 2014-2016
Przedsiębiorstwa innowacyjne z sektora usług według rodzaju wprowadzonych innowacji	%	6,6* 2,8** 5,3***	2013-2015	*wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty ***wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
	%	11,4* 6,2** 9,8***	2012-2014	*wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty ***wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
	%	10,8* 5,8** 6,8***	2011-2013	*wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty ***wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
	%	8,9* 4,7** 6,8***	2010-2012	*wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty ***wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
	%	20,32 %	2012 r.	wartość bazowa (zgodnie z RIS 2013-2020)

****Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.

Cechy wskaźnika	Wskaźnik obejmuje nakłady na prace badawcze i rozwojowe (B+R) związane z opracowywaniem nowych i istotnie ulepszonych produktów (innowacji produktowych) i procesów (innowacji procesowych), wykonane przez własne zaplecze rozwojowe lub nabyte od innych jednostek.
Definicja wskaźnika	Wskaźnik obejmuje nakłady na prace badawcze i rozwojowe (B+R) związane z opracowywaniem nowych i istotnie ulepszonych produktów (innowacji produktowych) i procesów (innowacji procesowych), wykonane przez własne zaplecze rozwojowe lub nabyte od innych jednostek.
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	niski
Dostępność danych	dostępne
Źródła danych	GUS BDL
Moment pomiaru	Ewaluacja: 2018 (XII 2017), 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	20,32 %
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost, wartość docelowa 25,6% (256 na 1000)

Sposób pomiaru

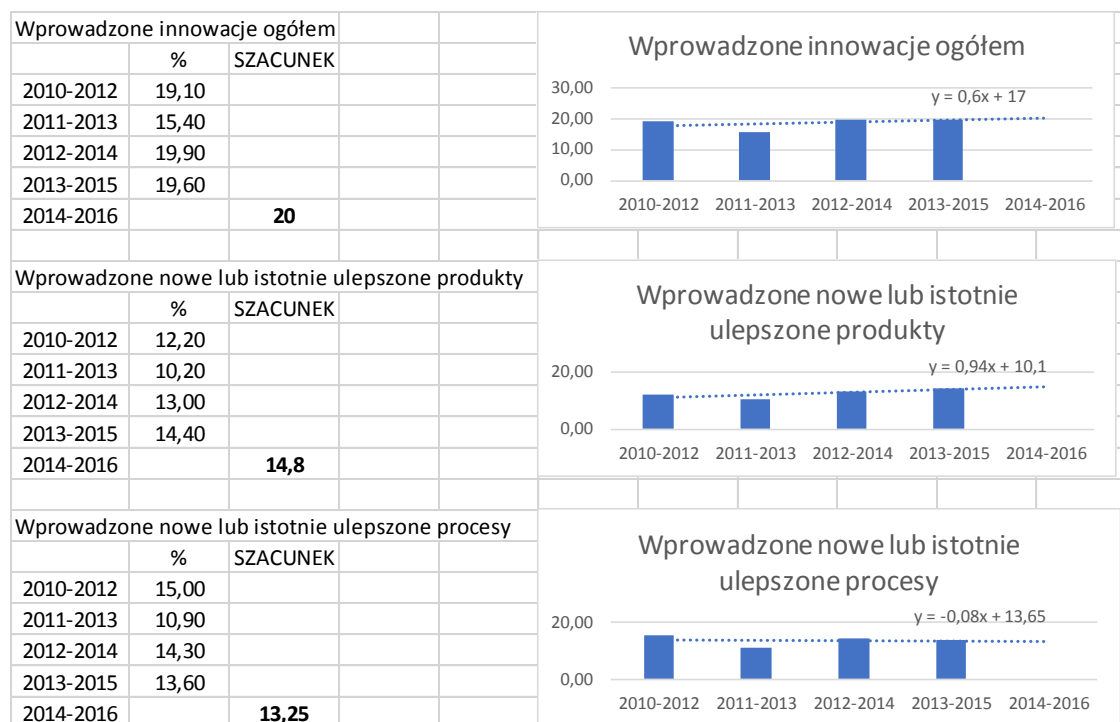
wskaźnik liczony wg metodyki GUS

Uwagi metodologiczne:

Ze względu na brak aktualnych danych GUS (zgodnie z informacją GUS: dane za okres 2014-2016 są w przygotowaniu) przeprowadzono szacunek wartości na lata 2014-2016 w oparciu o szereg czasowy 2010-2012 do 2013-2015.

Metoda oszacowania danych została podana na stronach kolejnych.

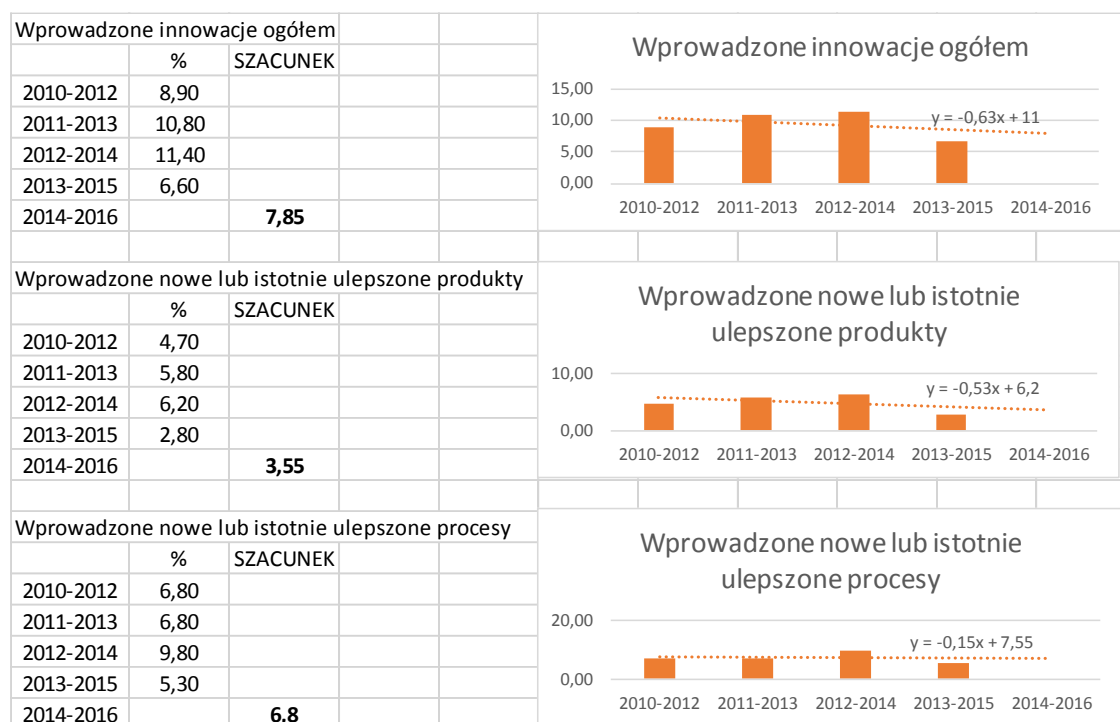
Dla przedsiębiorstw innowacyjnych województwa śląskiego w przemyśle wg rodzaju wprowadzanych innowacji:

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Dla Przedsiębiorstw innowacyjnych województwa śląskiego z sektora usług wg rodzaju wprowadzanych innowacji:

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zawarta w dokumencie *Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020. Roczny raport monitoringowy za rok 2016* metodologia obliczania wskaźnika KM.9. wymaga drobnych modyfikacji. Zgodnie z metodyką GUS, wskaźniki 1) przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle wg rodzaju wprowadzonych innowacji oraz 2) przedsiębiorstwa innowacyjne z sektora usług wg rodzaju wprowadzonych innowacji, odnoszą się do sekcji i kategorii PKD 2007: B05-09, C10-33, D35, E36-39 wskaźnik 1 oraz do sekcji oraz kategorii PKD 2007: G46, H49-53, J58-63, K64-66 i M71-73 wskaźnik 2.

Jednocześnie jako finalną wartość wskaźnika KM.9. przyjmuje się *Liczbę przedsiębiorstw wprowadzających innowacje produktowe i usługowe procesowe jako % ogólnej liczby MSP*. Jest to inne podejście do obliczania wskaźników częściowych 1 i 2 niż stosowane przez GUS, które odnoszą się do sekcji i działów wskazanych powyżej, a jednocześnie zgodnie z metodyką badania (...) *badaniem innowacji realizowanym przy użyciu formularza PNT-02 objęte były przedsiębiorstwa, w których pracowało więcej niż 9 osób* (...) (źródło: *Działalność innowacyjna przedsiębiorstw 2012-2014, GUS, Urząd Statystyczny w Szczecinie*). Oznacza to, że brana jest do obliczeń inna populacja – populacja przedsiębiorstw, w których pracowało więcej niż 9 osób. W takiej sytuacji należy zweryfikować, czy rzeczywiście wskaźnik KM.9. powinien odnosić liczbę przedsiębiorstw do liczby MŚP. Naszym zdaniem baza powinna być taka sama, jak w przypadku metodologii GUS, czyli przedsiębiorstw, w których pracowało więcej niż dziewięć osób.

Przyjęcie jako danych źródłowych jedynie danych względnych (%) o przedsiębiorstwach innowacyjnych w przemyśle oraz przedsiębiorstwach innowacyjnych sektora usług uniemożliwia prostą agregację tych danych do wskaźnika i odniesienie do ogólnej liczby przedsiębiorstw ze względu na różne bazy porównawcze – raz odnoszące się do przedsiębiorstw innowacyjnych w przemyśle, a w drugim przypadku do przedsiębiorstw innowacyjnych sektora usług. Dlatego też w oparciu o dane dotyczące liczby *przedsiębiorstw innowacyjnych w przemyśle wg rodzaju innowacji* i *liczbę przedsiębiorstw innowacyjnych z sektora usług według rodzaju innowacji* (GUS BDL), bazując na wartości *wprowadzone innowacje ogółem* przeliczono wartości względne na wartości bezwzględne, a następnie po zsumowaniu liczby przedsiębiorstw innowacyjnych obu grup odniesiono je do ogólnej liczby przedsiębiorstw.

Zastosowano algorytm:
$$KM9 = \frac{Pp \cdot Lp + Pu \cdot Lu}{Lp + Lu}$$

Gdzie:

P_p – przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle wg rodzaju wprowadzonych innowacji ogółem [%]

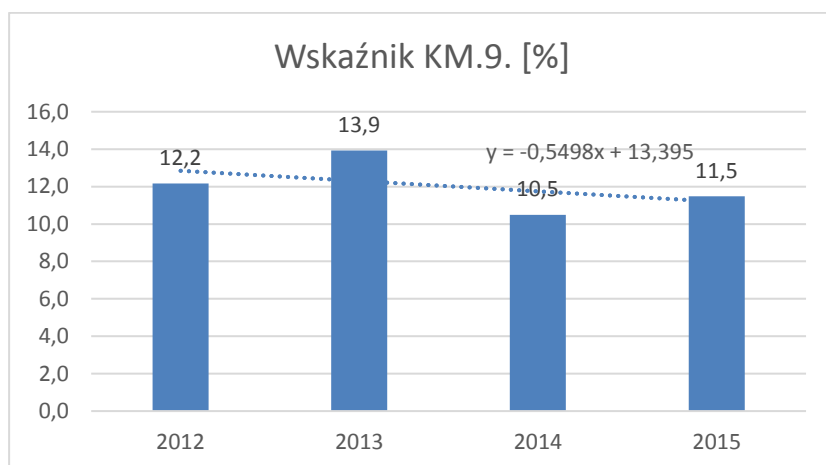
P_u – przedsiębiorstwa innowacyjne z sektora usług wg rodzaju wprowadzonych innowacji ogółem [%]

L_p – Liczba przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle wg działów PKD

L_u – Liczba przedsiębiorstwa innowacyjne z sektora usług wg działów PKD

W oparciu o ten algorytm powtórnie przeliczono wartość bazową wskaźnika oraz dla lat 2013, 2014. Otrzymana wartość bazowa wynosi 12,2%, zaś wartości dla kolejnych lat prezentuje wykres poniżej.

Wykres. Liczba przedsiębiorstw wprowadzających innowacje w województwie śląskim (KM 9)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na podstawie obliczeń przeprowadzonych zgodnie z przyjętą metodologią należy stwierdzić, że istnieje ryzyko nieosiągnięcia założonej wartości docelowej przez wskaźnik KM.9. Przyczyną takiej sytuacji jest stosunkowo niewielka innowacyjność sektora usług (na co wskazuje szacunek wartości wskaźnika cząstkowego dla lat 2014-2016).

**Wskaźnik monitoringu wizji rozwoju. Kamień milowy (KM.10). WARTOŚĆ
WSPARCIA DZIAŁAŃ INNOWACYJNYCH**

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
KM.10. Wartość wsparcia działań innowacyjnych	mln zł		2021	planowane badanie ewaluacyjne
	mln zł	512	2020	wartość docelowa, wzrost
	mln zł	6231	2017 r.	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)* Utrzymano zakładaną wartość docelową wskaźnika
	mln zł	6.231	2015	Znaczny wzrost. Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika
	mln zł	0	2012	wartość bazowa

* Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.

Cechy wskaźnika	Finansowanie działań innowacyjnych.
Definicja wskaźnika	Alokacja w ramach Funduszu Spójności na działania innowacyjne w regionie w latach 2014-2020.
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	duży
Dostępność danych	wymaga odrębnej ewaluacji i wprowadzenia do regionalnego systemu informacji
Źródła danych	Innoobserver Silesia, badania ewaluacyjne
Moment pomiaru	Ewaluacja: 2018 (XII 2017), 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	nie obliczano
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost, wartość docelowa na poziomie min. 512 mln PLN
Sposób pomiaru	analiza danych ze źródeł pierwotnych i wtórnych

Źródła danych dla wskaźnika stanowią:

- dokumenty programowe Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020;
- dane monitoringowe i sprawozdawcze z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020;
- dane monitoringowe i sprawozdawcze z realizacji Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój.

Do finansowania działań innowacyjnych w ramach RPO WSL 2014-2020 wykorzystywane są poniżej przedstawione osie priorytetowe wraz z przeznaczoną na nie alokacją.

Tabela. Osie priorytetowe RPO WSL związane z działaniami innowacyjnymi (stan na dzień 29 grudnia 2017 r.)

Oś priorytetowa	Alokacja ogółem PLN
-----------------	---------------------

I. Nowoczesna gospodarka	1 029 779 854
II. Cyfrowe Śląskie	403 330 373
III. Konkurencyjność MŚP	1 288 721 667
IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna	3 351 691 185
Ogółem alokacja RPO WSL na działania innowacyjne	6 230 916 961

Źródło: Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych LSI 2014 RPO WSL.

W 2017 r. w ramach osi priorytetowych finansujących działania innowacyjne ogłoszono poniżej wskazane nabory.

Tabela. Ogłoszone nabory w osiach priorytetowych finansujących działania innowacyjne (stan na dzień 29 grudnia 2017 r.)

Oś priorytetowa	Alokacja ogółem PLN	Liczba ogłoszonych oraz uruchomionych naborów	Środki zaangażowane (wkład UE) PLN	Procent wykorzystania alokacji
I. Nowoczesna gospodarka	1 029 779 854	6	872 680 60,77	85%
II. Cyfrowe Śląskie	403 330 373	3	298 934 355,12	74%
III. Konkurencyjność MŚP	1 288 721 667	9	1 035 050 485,81	80%
IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna	3 351 691 185	40	3 026 764 520,18	90%
Ogółem	6 230 916 961	47	3 736 849 918	82%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych LSI 2014 RPO WSL.

W 2017 r. w ramach osi priorytetowych finansujących działania innowacyjne realizowano łącznie 1.014 projektów.

Tabela. Wnioski wybrane do dofinansowania (stan na dzień 29 grudnia 2017 r.) w osiach priorytetowych finansujących działania innowacyjne.

Oś priorytetowa	Liczba wniosków	Wartość wkładu UE PLN	Alokacja ogółem PLN
I. Nowoczesna gospodarka	55	212 577 425	1 029 779 854
II. Cyfrowe Śląskie	64	209 802 178	403 330 373
III. Konkurencyjność MŚP	615	807 680 944	1 288 721 667
IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna	280	1 608 680 836	3 351 691 185
Razem:	1 014	2 838 741 383	6 230 916 961

Źródło: Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych LSI 2014 RPO WSL.

Wskaźnik monitoringu wizji rozwoju. Kamień milowy (KM.11). LICZBA MIESZKAŃCÓW REGIONU OBJĘTYCH DZIAŁANAMI Z ZAKRESU KREATYWNOŚCI I INNOWACYJNOŚCI

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
KM.11. Liczba mieszkańców regionu objętych działaniami z zakresu kreatywności i innowacyjności	osoby		2021 r.	planowane badanie ewaluacyjne
	osoby	1024 tys.	2020 r.	wartość docelowa, wzrost
	osoby	732 345*	2017 r.	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*
	osoby	0	2012 r.	wartość bazowa

Cechy wskaźnika	Wskaźnik rozwoju kultury innowacyjnej w regionie
Definicja wskaźnika	Wskaźnik działań podejmowanych w regionie w zakresie kreowania przedsiębiorczości oraz transferu informacji i wiedzy.
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	duży
Dostępność danych	wymaga odrębnej ewaluacji i wprowadzenia do regionalnego systemu informacji
Źródła danych	Innoobserver Silesia, badania ewaluacyjne
Moment pomiaru	Ewaluacja: 2018 (XII 2017), 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	nie obliczano
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost, wartość docelowa 1024 tys.
Sposób pomiaru	badania ilościowe na wybranych próbach

*W 2017 r. w wyniku badania ewaluacyjnego dokonano uszczegółowienia i aktualizacji KM.11 LICZBA MIESZKAŃCÓW REGIONU OBJĘTYCH DZIAŁANAMI Z ZAKRESU KREATYWNOŚCI I INNOWACYJNOŚCI

Definicja wskaźnika wymagała doprecyzowania:

- jakiego rodzaju działania w zakresie kreatywności i innowacyjności zasilają wartość wskaźnika;
- przez jakie podmioty działania muszą być realizowane, aby mogły być uznane za zasilające wartość wskaźnika.

W wyniku przeprowadzonego badania zaproponowano zmianę definicji wskaźnika:

Wskaźnik działań podejmowanych w latach 2013-2020 przez instytucje ekosystemu innowacji (w tym: parki naukowo-technologiczne, inkubatory przedsiębiorczości, inkubatory technologiczne, samorząd terytorialny, jednostki naukowe) w regionie w zakresie kreowania przedsiębiorczości oraz transferu informacji i wiedzy poprzez rozpowszechnianie wiedzy i promowanie innowacyjności, kreatywności, nauki.

W związku z zakładaną wartością docelową wskaźnika rekomendowane jest uwzględnienie w źródłach danych:

- danych sprawozdawczych z działań informacyjno-promocyjnych i szkoleniowych realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego 2014-2020 oraz klientów punktów informacyjnych;
- danych dotyczących działań informacyjno-promocyjnych i edukacyjnych podejmowanych przez inne instytucje uczestniczące w systemie finansowania działań innowacyjnych np. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju;
- działań informacyjnych, promocyjnych i edukacyjnych realizowanych przez podmioty wsparcia innowacyjności – parki naukowo-technologiczne, inkubatory przedsiębiorczości, inkubatory technologiczne;
- odwiedzin stron poświęconej tematyce innowacyjności, liczbę subskrypcji *newslettera* stron;
- liczby uczestników konkursów poświęconych innowacyjności, w tym konkursu Innowator Śląska;
- wartości wskaźnika dla Priorytetu inwestycyjnego 10a – Inwestycje w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury szkoleniowej i edukacyjnej, Celu szczegółowego 3 – zwiększona liczba osób odwiedzających instytucje paramuzealne.

5.2.2. Monitoring wizji. Wskaźniki horyzontalne

Wskaźniki horyzontalne (WH) „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020” stanowią stworzone przez region własne, zintegrowane wskaźniki w postaci następujących indeksów:

- Smart Index dla inteligentnych specjalizacji,
- Knowledge Index – KI,
- Indeks kapitału społecznego, w tym szczególnie poziom zaufania,
- Indeks innowacyjności,
- Indeks atrakcyjności inwestycyjnej.

W latach 2014 – 2015 zostaną opracowane: metodologie obliczania wskaźników horyzontalnych oraz wartości dla 2015 roku (pilotaż) przez Regionalne Obserwatoria Specjalistyczne.

Wskaźnik horyzontalny monitoringu wizji rozwoju (WH.1). SMART INDEX DLA INTELIGENTNYCH SPECJALIZACJI

Wskaźnik horyzontalny monitoringu wizji rozwoju (WH.1). SMART INDEX DLA INTELIGENTNYCH SPECJALIZACJI

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
WH.1. Smart Index dla inteligentnych specjalizacji:			2021 r.	planowane badanie ewaluacyjne
		średniorocznie 5% od pierwszego pomiaru	2020 r.	wartość docelowa
		0,43**	2015 r.	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)** Spadek wartości Indeksu
		1,03** 0,96*	2014 r	badanie pilotażowe*
		-	2012 r.	wartość bazowa
WH.1.1. Przychody netto ogółem według działów PKD 2007		209 884 946**	2015	Energetyka
	zł	182 630 992**	2014	
		217 544 216**	2013	
	zł	91 069 561**	2015	ICT
		89 135 036**	2014	
		86 701 494**	2013	
zł	96 637 071**	2015	Medycyna	
	96 459 351**	2014		

		93 313 615**	2013	
WH.1.2. średnia liczba pracujących przypadająca na 1 podmiot w grupie inteligentnych specjalizacji	szt.	122,06**	2015	Energetyka
		134,76**	2014	
		139,54**	2013	
	szt.	3,76**	2015	ICT
		3,98**	2014	
		3,67**	2013	
	szt.	2,91**	2015	Medycyna
		2,95**	2014	
		2,86**	2013	
WH.1.3. Liczba studentów i naukowców w grupie inteligentnych specjalizacji	osoby	3994**	2016	Energetyka
		4589**	2015	
		5363**	2014	
		5779**	2013	
	osoby	10070**	2016	ICT
		9821**	2015	
		9558**	2014	
		9815**	2013	
	osoby	16658**	2016	Medycyna
		15830**	2015	
		15978**	2014	
		14019**	2013	
WH.1.4. Liczba kłastrów w inteligentnych specjalizacjach	szt.	3**	2017	Energetyka
		3**	2016	
		3**	2015	
		3**	2014	
		2**	2013	
	szt.	5**	2017	ICT
		5**	2016	
		5**	2015	
		5**	2014	
		5**	2013	
szt.	1**	2017	Medycyna	
	1**	2016		
	1**	2015		
	2**	2014		

		3**	2013	
WH.1.5. Liczba przedsięwzięć i projektów w inteligentnych specjalizacjach	szt.	101**	2017	Energetyka
		64**	2016	
		16**	2015	
		62*	2014	
		103*	2013	
	szt.	171**	2017	ICT
		87**	2016	
		37**	2015	
		336**	2014	
		334*	2013	
	szt.	57**	2017	Medycyna
		52**	2016	
		2**	2015	
		59*	2014	
		159*	2013	
WH.1.6. Wartość i przedsięwzięć w inteligentnych specjalizacjach	zł	105 182 974,44**	2017	Energetyka
		47 692 992,52**	2016	
		10 463 878,83**	2015	
		100 230 447*	2014	
		63 951 600*	2013	
	zł	126 466 937,16**	2017	ICT
		56 479 519,02**	2016	
		25 622 549,31**	2015	
		214 729 181,35**	2014	
		117 135 159,27*	2013	
	zł	81 073 767,02**	2017	Medycyna
		59 411 924,30**	2016	
		1 097 365,71**	2015	
		22 905 246,43**	2014	
		41 245 142,70*	2013	

* Badanie pilotażowe zrealizowane przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne ICT w latach 2014-2015.

** Badanie ewaluacyjne zrealizowane przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.

Biorąc pod uwagę specyfikę 6 cech smart index-u dla inteligentnych specjalizacji określonych w dokumencie Regionalnej Strategii Innowacji dla Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 dokonano kalkulacji

poszczególnych subindeksów oraz smart indexu poszerzając listę cech o zapotrzebowanie na wybrany rodzaj patentów w ramach grupy klas PKD tworzących daną specjalizację (relacje IPC-PKD).

W latach 2013-2014 w ramach każdej specjalizacji odnotowano wzrost liczby patentów, a co za tym idzie wzrost wartości iloczynu średniej wagi i liczby patentów w ramach danej podklasy (zmiennej X7). **Największy wzrost dotyczył specjalizacji medycyna (142%), następnie specjalizacji ICT (75%) i specjalizacji energetyka (39%).**

Wartość smart index (przy różnych wagach dla siedmiu cech) w latach 2013-2014 wzrosła o 18%. Subindeks specjalizacji energetyka wzrósł o 13%, specjalizacji ICT wzrósł o 21%, natomiast specjalizacji medycyna wzrósł o 20%.

Dotychczasowa metodologia obliczania wskaźnika Smart Index dla inteligentnych specjalizacji:

Cechy wskaźnika	<p>Metodyka Smart Indeksu dla inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego została opracowana w 2014 roku w ramach wieloetapowych prac zespołu badawczego w obserwatorium specjalistycznym ICT przy Parku Naukowo-Technologicznym TECHNOPARK Gliwice Sp. z o.o.</p> <p>W 2014 r. wskaźnik opracowano na podstawie danych wywiadowni gospodarczych, GUS, PARP, uczelni z woj. śląskiego, Portalu Informacyjno-Komunikacyjnego (PIK).</p>
Definicja wskaźnika	<p>Smart Index (SI) jest tzw. indeksem złożonym opartym na trzech subindeksach (specjalizacji energetyka – EI, specjalizacji ICT – ICTI i specjalizacji medycyna – MI) oraz sześciu wskaźnikach cząstkowych dla każdego z tych subindeksów.</p> <p>W 2014 r. subindeksy stanowią:</p> <p>X1 udział w przychodach z inteligentnych specjalizacji, X2 zatrudnienie w organizacjach inteligentnych specjalizacji, X3 liczba studentów i naukowców w grupie inteligentnych specjalizacji, X4 liczba klastrów w inteligentnych specjalizacjach, X5 liczba przedsięwzięć i projektów w inteligentnych specjalizacjach, X6 wartość projektów i przedsięwzięć w inteligentnych specjalizacjach.</p> <p>Wskazane w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 cechy Smart Indeksu dla inteligentnych specjalizacji determinowały konieczność opracowania kryterium (-ów) klasyfikacji podmiotów i rodzajów działalności do poszczególnych specjalizacji.</p> <p>W wyniku podjętych w 2014 roku prac badawczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opracowano klasyfikacje poszczególnych rodzajów działalności dla poziomu czwartego (klas PKD) w ramach trzech specjalizacji – energetyka, ICT i medycyna. - wykorzystano Portal Informacyjno-Komunikacyjny w celu powiązania składowych specjalizacji na poziomie klas PKD z danymi dotyczącymi patentów wg podklas IPC.
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	wysoki
Dostępność danych	wymaga odrębnej ewaluacji i wprowadzenia do regionalnego systemu informacji
Źródła danych	stworzony przez region własny wskaźnik; GUS, Eurostat, PARP, MR
Moment pomiaru	Ewaluacja: 2018 (grudzień 2017), 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	nie wyznaczano
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	Wzrost (średniorocznie 5% od pierwszego pomiaru)

Sposób pomiaru	ewaluacja tematyczna, metody ilościowe na wybranych próbach, badania bezpośrednie, benchmarking, analizy wskaźnikowe, cykliczne (roczne) badania realizowane przez specjalistyczne obserwatoria
Klasyfikacja poszczególnych rodzajów działalności dla poziomu czwartego (klas PKD) w ramach trzech specjalizacji – energetyka, ICT, medycyna	<p>Wskazane w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 cechy Smart Indeksu dla inteligentnych specjalizacji determinowały konieczność opracowania kryterium (-ów) klasyfikacji podmiotów i rodzajów działalności do poszczególnych specjalizacji.</p> <p>Zidentyfikowano w tym kontekście międzynarodowe doświadczenia dotyczące wyodrębnienia sektora ICT na bazie klasyfikacji rodzajów działalności gospodarczej konstytuujących ten sektor. Mając świadomość ograniczeń podejścia sektorowego wykorzystano Polską Klasyfikację Działalności (PKD) na poziomie czwartym (klas).</p> <p>Całość klasyfikacji PKD dla poziomu czwartego liczy 615 grupowań rodzajów działalności dających się wyodrębnić przede wszystkim z punktu widzenia specjalizacji procesu produkcyjnego czy też działalności usługowej.</p> <p>Zespół badawczy odpowiedzialny za stworzenie metodologii i wyliczenie Smart Indeksu dokonał przyporządkowania odpowiednich kodów PKD na poziomie klas do trzech specjalizacji. Następnie te propozycje poddano szerokim konsultacjom merytorycznym w ramach sieci obserwatoriów tematycznych, Śląskiej Rady Innowacji oraz Komitetu Sterującego Regionalnej Strategii Innowacji. W wyniku tych prac opracowano klasyfikacje poszczególnych rodzajów działalności dla poziomu czwartego (klas PKD) w ramach trzech specjalizacji – energetyka, ICT i medycyna.</p>

Uszczegółowienie i aktualizacja WH.1. Smart Index dla inteligentnych specjalizacji

Cechy wskaźnika	<p>Metodyka Smart Indeksu dla inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego została opracowana w 2014 roku w ramach wieloetapowych prac zespołu badawczego w obserwatorium specjalistycznym ICT przy Parku Naukowo-Technologicznym TECHNOPARK Gliwice Sp. z o.o.</p> <p>W 2014 r. wskaźnik opracowano na podstawie danych wywiadowni gospodarczych, GUS, PARP, uczelni z woj. śląskiego, Portalu Informacyjno-Komunikacyjnego (PIK).</p> <p>W 2017 r., w niniejszym badaniu ewaluacyjnym, w związku z warunkiem dostępności i porównywalności wyników wskaźnik opracowano na podstawie ogólnodostępnych danych GUS, PARP, danych MR dotyczących realizowanych projektów, Eurostat.</p>
Definicja wskaźnika	<p>Smart index (SI) jest tzw. indeksem złożonym opartym na trzech subindeksach (specjalizacji energetyka – EI, specjalizacji ICT – ICTI i specjalizacji medycyna – MI) oraz sześciu wskaźnikach cząstkowych dla każdego z tych subindeksów.</p> <p>W 2014 r. subindeksy stanowią:</p> <p>X1 dział w przychodach z inteligentnych specjalizacji, X2 zatrudnienie w organizacjach inteligentnych specjalizacji, X3 liczba studentów i naukowców w grupie inteligentnych specjalizacji, X4 liczba klastrów w inteligentnych specjalizacjach, X5 liczba przedsięwzięć i projektów w inteligentnych specjalizacjach, X6 wartość projektów i przedsięwzięć w inteligentnych specjalizacjach.</p> <p>Wskazane w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 cechy Smart Indeksu dla inteligentnych specjalizacji determinowały konieczność opracowania kryterium (-ów) klasyfikacji podmiotów i rodzajów działalności do poszczególnych specjalizacji.</p> <p>W wyniku podjętych w 2014 roku prac badawczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opracowano klasyfikacje poszczególnych rodzajów działalności dla poziomu czwartego (klas PKD) w ramach trzech specjalizacji – energetyka, ICT i medycyna. - wykorzystano Portal Informacyjno-Komunikacyjny w celu powiązania składowych specjalizacji na poziomie klas PKD z danymi dotyczącymi patentów wg podklas IPC. <p>W wyniku badania ewaluacyjnego w grudniu 2017 r. ze względu na brak dostępnych danych i brak kontynuacji funkcjonowania Portalu Informacyjno-Komunikacyjnego zrezygnowano z opracowania dodatkowego subindeksu, wykorzystanego w 2014 r. i obliczono Smart Indeks dla sześciu subindeksów.</p> <p>Ze względu na konieczność spełnienia warunku dostępności i porównywalności danych w latach subindeksy zostały zmodyfikowane:</p> <p>X1 „udział w przychodach z inteligentnych specjalizacji” – do obliczenia wartości wykorzystano dane dotyczące przychodów netto ogółem, tj. przychodów ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), ze sprzedaży towarów i materiałów, ze sprzedaży na eksport towarów i materiałów, ze sprzedaży na eksport produktów (wyrobów i usług), na podstawie dezagregowanych danych GUS wg działów PKD2007, przekazanych przez Zamawiającego.</p> <p>X2 „zatrudnienie w organizacjach inteligentnych specjalizacji” – do obliczenia wartości zostały wykorzystane dane Eurostat dotyczące pracujących oraz liczby podmiotów wg NACE – na poziomie działu PKD. Dane dostępne z wyłączeniem danych dla sekcji Q – w tym przypadku wykorzystano dane GUS dotyczące liczby przedsiębiorstw i pracujących na poziomie sekcji.</p>

	<p>X3 „liczba studentów i naukowców w grupie inteligentnych specjalizacji” – wykorzystano dane dotyczące liczby studentów pochodzące wyłącznie z GUS, dla poziomu ‘kierunek’, dostępne dla wszystkich specjalizacji.</p> <p>X4 „liczba klastrów w inteligentnych specjalizacjach” – przeanalizowano funkcjonowanie klastrów na podstawie przeprowadzonej przez PARP inwentaryzacji klastrów; w przypadku braku identyfikacji przez PARP klastra, o którym zawarto informację w Rocznych Raportach monitoringowych dla Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020, weryfikowano jego funkcjonowanie na podstawie analizy aktywności podejmowanych przez klastry w oparciu o materiały internetowe. W przypadku stwierdzenia braku aktywności klastrów w kolejnych latach nie był brany pod uwagę przy wyliczaniu wartości subindeksu.</p> <p>X5 „liczba przedsięwzięć i projektów w inteligentnych specjalizacjach” – wykorzystano dane gromadzone i publikowane przez Ministerstwo Rozwoju dotyczące realizowanych projektów w ramach programów w perspektywie 2014-2020.</p> <p>X6 „wartość projektów i przedsięwzięć w inteligentnych specjalizacjach” – wykorzystano dane gromadzone i publikowane przez Ministerstwo Rozwoju dotyczące realizowanych projektów w ramach programów w perspektywie 2014-2020.</p> <p>X7 – ze względu na brak kontynuowania funkcjonowania Portalu Informacyjno-Komunikacyjnego, stanowiącego podstawę do wyliczenia wskaźnika, dodatkowy subindeks nie został wykorzystany.</p>
Dostępność danych	wymaga odrębnej ewaluacji i wprowadzenia do regionalnego systemu informacji
Źródła danych	stworzony przez region własny wskaźnik; GUS, Eurostat, PARP, MR
Moment pomiaru	Ewaluacja: 2018 (grudzień 2017), 2021
	Uwaga: ze względu na charakter wskaźnika indeksu łańcuchowego i opóźnienie w dostępności danych GUS, Eurostat, badania prowadzone w latach 2017, 2018, 2021 umożliwiają obliczenie wskaźnika dla lat odpowiednio: 2015, 2016, 2019.
Klasyfikacja poszczególnych rodzajów działalności dla poziomu czwartego (klas PKD) w ramach trzech specjalizacji – energetyka, ICT, medycyna	<p>Wskazane w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 cechy Smart Indeksu dla inteligentnych specjalizacji determinowały konieczność opracowania kryterium (-ów) klasyfikacji podmiotów i rodzajów działalności do poszczególnych specjalizacji.</p> <p>Zidentyfikowano w tym kontekście międzynarodowe doświadczenia dotyczące wyodrębnienia sektora ICT na bazie klasyfikacji rodzajów działalności gospodarczej konstytuujących ten sektor. Mając świadomość ograniczeń podejścia sektorowego wykorzystano Polską Klasyfikację Działalności (PKD) na poziomie czwartym (klas).</p> <p>Całość klasyfikacji PKD dla poziomu czwartego liczy 615 grupowań rodzajów działalności dających się wyodrębnić przede wszystkim z punktu widzenia specjalizacji procesu produkcyjnego czy też działalności usługowej.</p> <p>Zespół badawczy odpowiedzialny za stworzenie metodologii i wyliczenie Smart Indeksu dokonał przyporządkowania odpowiednich kodów PKD na poziomie klas do trzech specjalizacji. Następnie te propozycje poddano szerokim konsultacjom merytorycznym w ramach sieci obserwatoriów tematycznych, Śląskiej Rady Innowacji oraz Komitetu Sterującego Regionalnej Strategii Innowacji. W wyniku tych prac opracowano klasyfikacje poszczególnych rodzajów działalności dla poziomu czwartego (klas PKD) w ramach trzech specjalizacji – energetyka, ICT i medycyna.</p> <p>W ramach badania w 2017 r. dla obliczenia Smart Indeksu dla inteligentnych specjalizacji wykorzystane zostało pierwotnie opracowane przyporządkowanie. Biorąc pod uwagę cechy wskaźnika – porównywalność i dostępność danych – użyteczność przyporządkowania dla celów wykorzystywania i analiz danych pochodzących ze statystyki publicznej jest ograniczona.</p>

Klasyfikacja poszczególnych rodzajów działalności dla poziomu czwartego (klas PKD) w ramach trzech specjalizacji inteligentnych – energetyka, ICT, medycyna

Zgodnie z księgą znaków Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych, kolor zielony przypisano specjalizacji energetyka, kolor żółty specjalizacji ICT i kolor niebieski specjalizacji medycyna. Składowa edukacyjno-badawcza może występować w kilku specjalizacjach (kolor szary). Szczegóły zaprezentowano w poniższych tabelach.

Tabela. Składowe specjalizacji energetyka wg klas PKD 2007

Klasa	Nazwa grupowania	Opis - wyjaśnienia PKD 2007. Klasa obejmuje:
05.10/07	Wydobywanie węgla kamiennego	<ul style="list-style-type: none"> – wydobywanie węgla kamiennego w kopalniach (podziemne lub odkrywkowe), włączając wydobywanie w postaci ciekłej, – czyszczenie, sortowanie, proszkowanie itp. węgla kamiennego w celu poprawienia jakości lub przygotowania do transportu lub składowania, – odzyskiwanie węgla kamiennego z hałd.
06.20/07	Górnictwo gazu ziemnego	<ul style="list-style-type: none"> – górnictwo gazu ziemnego, – wydobywanie kondensatów (skroplin) gazu ziemnego, – odprowadzanie i oddzielanie frakcji płynnych węglowodorów, – odsiarczanie gazu ziemnego, – górnictwo płynnych węglowodorów poprzez skraplanie lub pirolizę, – składowanie gazu ziemnego w górotworze podziemnym, wyrobisku górniczym, komorach solnych lub miejscach powstałych po wydobyciu.
09.10/07	Działalność usługowa wspomagająca eksploatację złóż ropy naftowej i gazu ziemnego	<ul style="list-style-type: none"> – działalność usługowa wspomagająca eksploatację złóż ropy naftowej i gazu ziemnego świadczoną na zlecenie, taka jak: <ul style="list-style-type: none"> • usługi poszukiwania w powiązaniu z wydobyciem ropy naftowej i gazu ziemnego, np. tradycyjne metody poszukiwawcze, takie jak prowadzenie obserwacji geologicznych w miejscach poszukiwań, • wiercenia i odwierty kierunkowe, • wznoszenie wież wiertniczych, naprawę i demontowanie, • cementowanie odwiertów ropy naftowej i gazu ziemnego, • pompowanie, zatykanie i zamykanie szybów, • skraplanie i ponowną gazyfikację gazu ziemnego, prowadzone na terenie kopalni, dla potrzeb transportowych, • odwadnianie i wypompowywanie, wykonywane na zlecenie, • wiercenia próbne związane z górnictwem ropy naftowej i gazu, – gaszenie pożarów szybów.
09.90/07	Działalność usługowa wspomagająca pozostałe	<ul style="list-style-type: none"> działalność usługowa świadczona na zlecenie, wspomagająca górnictwo i wydobywanie sklasyfikowane w odpowiednich podklasach działów 05, 07 i 08: <ul style="list-style-type: none"> – prowadzenie prac poszukiwawczych poprzez pobieranie próbnego rdzeni wiertniczych oraz prowadzenie obserwacji geologicznych w miejscach poszukiwań,

Klasa	Nazwa grupowania	Opis - wyjaśnienia PKD 2007. Klasa obejmuje:
	górnictwo i wydobywanie	<ul style="list-style-type: none"> - odwadnianie kopalń i wypompowywanie wód kopalnianych, wykonywane na zlecenie, - próbne wiercenia i pogłębianie otworów wiertniczych.
19.10/07	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu	<ul style="list-style-type: none"> - eksploatację pieców koksowniczych, - produkcję koksu, półkoksu, - produkcję paku, koksu pakowego, - produkcję gazu koksowniczego, - produkcję surowej smoły z węgla kamiennego i brunatnego (lignitu), - brykietowanie koksu.
19.20/07	Wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej	<ul style="list-style-type: none"> - wytwarzanie płynnych i gazowych paliw lub pozostałych produktów z ropy naftowej, minerałów bitumicznych lub ich frakcji. Rafinacja ropy naftowej wymaga jednego lub kilku następujących procesów: frakcjonowania, bezpośredniej destylacji ropy naftowej oraz krakingu, - produkcję paliw silnikowych: benzyny, nafty lotniczej (kerozyny) itp., - produkcję paliw: olejów opałowych (lekkich, średnich i ciężkich), gazów rafineryjnych, np. etan, propan, butan itp., - produkcję olejów smarowych i smarów, włączając powstałe z przeróbki olejów przepracowanych, - produkcję wyrobów dla przemysłu petrochemicznego i produkcji pokryć drogowych, - produkcję różnych wyrobów: benzyn lakierniczych, wazelin, parafin itp., - produkcję brykietów z produktów naftowych, węgla brunatnego (lignitu), węgla kamiennego, torfu, - mieszanie komponentów z ropą naftową, np. mieszanie alkoholi z ropą naftową (paliwo alkoholowe, gazohol).
24.46/07	Wytwarzanie paliw jądrowych	<ul style="list-style-type: none"> - produkcję uranu z blendy smolistej i pozostałych rud, - wytapianie i rafinację uranu.
25.30/07	Produkcja wytwornic pary, z wyłączeniem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą	<ul style="list-style-type: none"> - produkcję kotłów wytwarzających parę wodną lub inne rodzaje pary, - produkcję pomocniczych urządzeń do kotłów parowych, takich jak: <ul style="list-style-type: none"> • skraplacze, odzyskiwacze, podgrzewacze, kolektory i zasobniki pary, - produkcję reaktorów jądrowych, z wyłączeniem separatorów izotopów, - produkcję części kotłów okrętowych i energetycznych, - produkcję systemów rurowych ciśnieniowych lub pozostałych systemów rurowych, włączając projekty techniczne i prace konstrukcyjne.

Klasa	Nazwa grupowania	Opis - wyjaśnienia PKD 2007. Klasa obejmuje:
27.11/07	Produkcja elektrycznych silników, prądnic i transformatorów: prądu zmiennego (AC), prądu stałego (DC) i prądu przemiennego AC/DC.	<ul style="list-style-type: none"> - produkcję silników elektrycznych, z wyłączeniem silników do rozruchu silników spalinowych wewnętrznego spalania, - produkcję rozdzielczych transformatorów elektrycznych, - produkcję transformatorów do spawania łukowego, - produkcję stateczników fluorescencyjnych (np. transformatorów), - produkcję podstacji transformatorowych do dystrybucji energii elektrycznej, - produkcję regulatorów napięcia do przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej, - produkcję prądnic, z wyłączeniem alternatorów do ładowania akumulatorów w pojazdach silnikowych, - produkcję zespołów prądotwórczych, z wyłączeniem zespołów prądnicowo-turbinowych, - przewijanie elektrycznych silników, prądnic i transformatorów.
27.12/07	Produkcja aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej	<ul style="list-style-type: none"> - produkcję wyłączników energii elektrycznej, - produkcję ochronników przeciwprzepięciowych w celu wyrównywania napięcia, - produkcję pulpity sterowniczych dla aparatury rozdzielczej energii elektrycznej, - produkcję elektrycznych przekaźników, - produkcję elementów elektrycznych tablic rozdzielczych, - produkcję bezpieczników elektrycznych, - produkcję aparatury elektrycznej do przełączania, - produkcję wyłączników sieciowych, z wyłączeniem przycisków, łączników migowych, solenoidów, zapadek, - produkcję zespołów prądnic będących źródłem napędu.
27.20/07	Produkcja baterii i akumulatorów, doładowywanych lub nie	<ul style="list-style-type: none"> - produkcję ogniw i baterii galwanicznych: <ul style="list-style-type: none"> • ogniw zawierających dwutlenek manganu, dwutlenek rtęci, tlenek srebra itp., - produkcję akumulatorów elektrycznych oraz części do nich, takie jak: <ul style="list-style-type: none"> • separatory, pojemniki, pokrywy, - produkcję baterii akumulatorowych kwasowo-ołowiowych, - produkcję baterii akumulatorowych kadmowo-niklowych, - produkcję baterii akumulatorowych NiMH (nikiel-wodorek metalu), - produkcję baterii akumulatorowych litowych, - produkcję baterii ogniw suchych, - produkcję baterii ogniw mokrych.
27.32/07	Produkcja pozostałych elektronicznych i elektrycznych przewodów i kabli	<ul style="list-style-type: none"> - produkcję izolowanych przewodów i kabli wykonanych ze stali, miedzi lub aluminium, - produkcji elementów izolacyjnych dla elektrycznych przewodów i kabli.

Klasa	Nazwa grupowania	Opis - wyjaśnienia PKD 2007. Klasa obejmuje:
27.33/07	Produkcja sprzętu instalacyjnego	<ul style="list-style-type: none"> – produkcję szyn zbiorczych, przewodników elektrycznych, z wyłączeniem stosowanych w aparaturze łączeniowej, – produkcję przerywaczy ziemnozwarciowych (GFCI), – produkcję oprawek lampowych, – produkcję odgromników i cewek, – produkcję przełączników do przewodów instalacji elektrycznej (np. przełączników naciskowych, wyłączników przyciskowych, przełączników migowych, zapadek), – produkcję elektrycznych gniazdek i wtyczek, – produkcję skrzynek i puszek do instalacji elektrycznej (np. dla przyłączy, gniazdek wtykowych, przełączników), – produkcję elektrycznych przyłączy i elementów instalacji, – produkcję osprzętu instalacyjnego do słupów i elementów linii przesyłowych, – produkcję elementów nieprzewodzących prądu z tworzyw sztucznych do sprzętu instalacyjnego, włączając skrzynki przyłączeniowe z tworzyw sztucznych.
28.11/07	Produkcja silników i turbin, z wyłączeniem silników lotniczych, samochodowych i motocyklowych	<ul style="list-style-type: none"> – produkcję silników tłokowych spalania wewnętrznego (z wyłączeniem do pojazdów samochodowych, lotniczych), takich jak: <ul style="list-style-type: none"> • silniki do jednostek pływających, • silniki kolejowe, – produkcję tłoków, pierścieni tłoków, gaźników itp. do silników spalania wewnętrznego, silników Diesla itp., – produkcję zaworów wlotowych i wylotowych, do silników spalania wewnętrznego – produkcję turbin i części do nich: <ul style="list-style-type: none"> • turbin na parę wodną i turbin na inne rodzaje pary, • turbin hydraulicznych, kół wodnych i regulatorów do nich, • turbin wiatrowych, • turbin gazowych, z wyłączeniem silników turboodrzutowych i turbośmigłowych do napędu samolotów, – produkcję zespołów turbinowo-kotłowych, – produkcję zespołów turbinowo-prądnicowych, – produkcję silników stosowanych w przemyśle.
28.21/07	Produkcja pieców, palenisk i palników piecowych	<ul style="list-style-type: none"> – produkcję pieców elektrycznych i pozostałych pieców przemysłowych i laboratoryjnych oraz pieców do spalania, – produkcję palników piecowych, – produkcję grzejników elektrycznych do zamontowania na stałe do basenów pływackich, – produkcję nieelektrycznego domowego sprzętu grzejnego, do zamontowania na stałe, takiego jak system ogrzewania wykorzystujący energię promieniowania słonecznego, ogrzewanie parowe, ogrzewanie olejowe i podobne piece i urządzenia grzewcze, – produkcję elektrycznych pieców typu domowego (elektrycznych pieców z wymuszonym przepływem powietrza, pomp ciepłych itp.), nieelektrycznych pieców typu domowego z wymuszonym przepływem powietrza, – produkcję rusztów mechanicznych, rusztów zwykłych, palenisk, popielników itp.

Klasa	Nazwa grupowania	Opis - wyjaśnienia PKD 2007. Klasa obejmuje:
35.11/07	Wytwarzanie energii elektrycznej	– wytwarzanie energii elektrycznej w elektrowniach, elektrociepłowniach, elektrowniach atomowych lub hydroelektrowniach, za pomocą turbin gazowych, generatorów wysokoprężnych i ze źródeł odnawialnych.
35.12/07	Przesyłanie energii elektrycznej	– przesyłanie energii elektrycznej sieciami przesyłowymi z miejsca jej wytworzenia do systemu dystrybucji.
35.13/07	Dystrybucja energii elektrycznej	– działalność systemów dystrybucji (obejmujących linie, słupy, liczniki oraz instalacje elektryczne), przesyłających energię elektryczną z miejsca jej wytworzenia lub z systemu przesyłowego, do odbiorcy końcowego.
35.14/07	Handel energią elektryczną	– sprzedaż energii elektrycznej użytkownikom, – działalność pośredników i agentów organizujących sprzedaż energii elektrycznej za pomocą systemów dystrybucji, obsługiwanych przez inne jednostki, – działalność w zakresie wymiany mocy i zdolności przesyłowej energii elektrycznej.
35.21/07	Wytwarzanie paliw gazowych	– produkcję paliw gazowych o standardowej wartości opałowej poprzez oczyszczanie, mieszanie i w innych procesach, z gazów różnego pochodzenia, włączając gaz ziemny, – produkcję gazu uzyskanego z destylacji węgla lub jako produkt uboczny pochodzenia rolniczego lub z odpadów.
35.22/07	Dystrybucja paliw gazowych w systemie sieciowym	– dystrybucję i dostarczanie wszelkiego rodzaju paliw gazowych w systemie sieciowym.
35.23/07	Handel paliwami gazowymi w systemie sieciowym	– sprzedaż detaliczną i hurtową paliw gazowych dostarczanych użytkownikom systemem sieciowym, – działalność pośredników i agentów organizujących sprzedaż paliw gazowych za pomocą systemów dystrybucji obsługiwanych przez inne jednostki, – zdolność wymienną towarów i transportu dla paliw gazowych.
35.30/07	Wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	– produkcję, gromadzenie i dystrybucję pary wodnej oraz gorącej wody dla celów grzewczych, energetycznych i innych, – produkcję oraz dystrybucję schłodzonego powietrza, – produkcję oraz dystrybucję wody schłodzonej dla celów chłodniczych, – produkcję lodu dla celów żywnościowych lub nie (np. dla celów chłodniczych).
38.21/07	Obróbka i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne stałych lub nie	– działalność składowisk odpadów innych niż niebezpieczne, – usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne poprzez spalanie lub inne metody, któremu może towarzyszyć produkcja prądu, pary, kompostu, paliw zastępczych, biogazu, popiołu lub innych produktów ubocznych do dalszego zastosowania itp., – obróbkę odpadów organicznych w celu ich usunięcia.
43.13/07	Wykonywanie wykopów i wierceń geologiczno-inżynierskich	– wykopy i wiercenia próbne mające na celu badanie mechaniki gruntu dla celów budowlanych, geofizycznych, geologicznych i podobnych.

Klasa	Nazwa grupowania	Opis - wyjaśnienia PKD 2007. Klasa obejmuje:
43.21/07	Wykonywanie instalacji elektrycznych	<p>wykonywanie instalacji elektrycznych we wszelkiego rodzaju budynkach i budowlach, takich jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instalacje telekomunikacyjne, - strukturalne sieci komputerowe i instalacje dla telewizji kablowej, włącznie ze światłowodami, - instalacje anten satelitarnych, - instalacje oświetleniowe, włączając oświetlenie ulic, sygnalizację świetlną oraz oświetlenie pasów startowych, - instalacje alarmowe: przeciwpożarowe, przeciwwłamaniowe itp., - instalacje dla elektrycznych urządzeń i sprzętu gospodarstwa domowego, włączając ogrzewanie podłogowe.
43.22/07	Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych	<p>wykonywanie w budynkach i budowlach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instalacje systemów grzewczych (elektrycznych, gazowych i olejowych), - instalacje pieców, wieży chłodniczej, - instalacje niefektrycznych kolektorów słonecznych, - instalacje wodno-kanalizacyjnych i sanitarnych, - instalacje wentylacyjnych, klimatyzacyjnych, - instalacje gazowych, - instalacje przewodów doprowadzających parę, - instalacje przeciwpożarowych systemów zraszających, - instalacje systemów zraszania trawników, - instalacje przewodów.
46.71/07	Sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych	<p>obejmuje wyspecjalizowaną sprzedaż hurtową paliw, smarów, olejów, takich jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - węgiel drzewny, węgiel, koks, drewno opałowe, ciężka benzyna, - ropa naftowa, olej surowy, olej napędowy, benzyna, paliwo olejowe, olej opałowy, nafta, - gaz ziemny skroplony, butan, propan, mieszanki propan-butan, - oleje smarowe i smary, produkty rafinacji ropy naftowej.
72.19/07	Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk przyrodniczych i technicznych	<p>prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych w dziedzinie nauk przyrodniczych i technicznych, innych niż biotechnologia, w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nauk przyrodniczych, - nauk technicznych, - nauk medycznych, włączając badania kliniczne, - nauk rolniczych, - międzydyscyplinarnych nauk z przewagą nauk przyrodniczych i technicznych.

Klasa	Nazwa grupowania	Opis - wyjaśnienia PKD 2007. Klasa obejmuje:
77.40/07	Dzierżawa własności intelektualnej i podobnych produktów, z wyłączeniem prac chronionych prawem autorskim	<p>działalności związane z dzierżawą własności intelektualnej i podobnych produktów, za którą pobierane są opłaty w formie tantiemów lub opłat licencyjnych dla ich właściciela. Dzierżawa tych produktów może dotyczyć: zezwolenia na reprodukcję, wykorzystywania w późniejszych procesach lub produktach, koncesji autoryzowanej dystrybucji (franszyzy).</p> <p>Obecni właściciele mogą, ale nie muszą, być twórcami tych produktów.</p> <p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dzierżawę własności intelektualnej, z wyłączeniem prac chronionych prawem autorskim, takich jak książki lub oprogramowanie komputerowe, - tantiemy lub opłaty licencyjne płacone za prawo do korzystania z: <ul style="list-style-type: none"> • prawa do patentu, • znaków handlowych, nazwy marek, • prawa do badania i oceny minerałów, • franszyzy.
85.42/07	Zakłady kształcenia nauczycieli, kolegia pracowników służb społecznych oraz szkoły wyższe	<p>85.42.A. Zakłady kształcenia nauczycieli, kolegia pracowników służb społecznych. Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - działalność zakładów kształcenia nauczycieli tj. 3-letnich nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów nauczycielskich, których celem jest kształcenie nauczycieli przedszkoli, szkół podstawowych, placówek oświatowo-wychowawczych oraz nauczycieli języków obcych. Warunkiem formalnym przyjęcia do kolegium jest legitymowanie się świadectwem maturalnym. Kształcenie w kolegiach zakończone jest egzaminem dyplomowym. Dyplom ukończenia kolegium potwierdza uzyskane kwalifikacje nauczycielskie. Absolwenci kolegiów mają możliwość składania egzaminu dyplomowego w szkole wyższej, sprawującej opiekę naukowo-dydaktyczną nad kolegium i uzyskania tytułu zawodowego licencjata, co umożliwia ubieganie się o przyjęcie na studia drugiego stopnia, - edukację w trzyletnich kolegiach pracowników służb społecznych. Kolegia kształcą w zawodzie pracownika socjalnego w systemie dziennym, wieczorowym lub zaocznym. Słuchaczem kolegium może być osoba, która posiada świadectwo dojrzałości oraz uzyskała pozytywny wynik w postępowaniu rekrutacyjnym. Absolwenci kolegiów mają możliwość składania egzaminu dyplomowego i po spełnieniu odpowiednich warunków możliwość uzyskania tytułu zawodowego licencjata w szkole wyższej sprawującej opiekę naukowo-dydaktyczną nad kolegium, co umożliwia ubieganie się o przyjęcie na studia drugiego stopnia. <p>85.42.B. Szkoły wyższe. Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczelnie publiczne i niepubliczne prowadzące kształcenie na poziomie studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, których absolwenci otrzymują dyplom licencjata (inżyniera), magistra (magistra inżyniera) lub równorzędny, - studia trzeciego stopnia (studia doktoranckie), na które przyjmowani są kandydaci posiadający tytuł magistra lub równorzędny, umożliwiające uzyskanie zaawansowanej wiedzy w określonej dziedzinie lub dyscyplinie nauki, przygotowujące do samodzielnej działalności badawczej i twórczej oraz uzyskanie stopnia naukowego doktora. <p>Kształcenie odbywa się w systemie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.</p>

Źródło: Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne ICT na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności, Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24.12.2007r., Dz. U. 251, poz.1885

Tabela. Składowe specjalizacji ICT wg klas PKD 2007

Klasa	Nazwa grupowania	Opis - wyjaśnienia PKD 2007. Klasa obejmuje:
26.11/0 7	Produkcja elementów elektronicznych	<p>produkcję półprzewodników i pozostałych elementów elektronicznych, takich jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kondensatory elektroniczne, - rezystory elektroniczne, - mikroprocesory, - lampy elektronowe, - złączki elektroniczne, - puste płytki obwodów drukowanych, - układy scalone (analogowe, cyfrowe, hybrydowe), - diody, tranzystory i podobne elementy, - induktry elektroniczne (np. dławiki, cewki, transformatory), - kryształy elektroniczne i zestawy kryształów, - solenoidy, przełączniki, przetworniki dla zastosowań elektronicznych, - kostki lub płytki do półprzewodników - wyroby gotowe lub półwyroby, - elementy monitorów (plazmowych, polimerowych, ciekłokrystalicznych (LCD)), - diody elektroluminescencyjne (LED), - kable do drukarek, monitorów, do USB (uniwersalnych magistrali szeregowych), złącza itp.
26.12/0 7	Produkcja elektronicznych obwodów drukowanych	<ul style="list-style-type: none"> - produkcję zmontowanych płytek obwodów drukowanych, - montaż obwodów drukowanych, - produkcję kart interfejsu (np. dźwięk, obraz, sterowniki, sieć, modemy).
26.20/0 7	Produkcja komputerów i urządzeń peryferyjnych	<p>Obejmuje produkcję i/lub montaż komputerów elektronicznych, takich jak komputery dużej mocy (mainframe), komputery biurkowe (desktopy), laptopy i serwery komputerowe oraz produkcję komputerowego sprzętu peryferyjnego, takiego jak urządzenia pamięci, urządzenia wejścia/wyjścia (drukarki, monitory, klawiatury). Istnieją następujące typy komputerów: analogowe, cyfrowe lub hybrydowe.</p> <p>Komputery cyfrowe, najbardziej popularne, spełniają następujące funkcje:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) przechowują programy użytkowe lub programy i dane niezbędne do jego realizacji; (2) mogą być dowolnie programowane zgodnie z wymaganiami użytkownika; (3) wykonują obliczenia arytmetyczne określone przez użytkownika; (4) wykonują, bez udziału człowieka, program użytkowy, który wymaga, aby komputer modyfikował swoje postępowanie na podstawie logicznych decyzji podejmowanych podczas uruchamiania przetwarzania. <p>Komputery analogowe mogą realizować symulację modeli matematycznych, zawierają co najmniej analogowe sterowanie i elementy oprogramowania.</p>

Klasa	Nazwa grupowania	Opis - wyjaśnienia PKD 2007. Klasa obejmuje:
		<p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - produkcję komputerów biurkowych (desktopów), - produkcję laptopów, - produkcję komputerów dużej mocy (mainframe), - produkcję komputerów kieszonkowych (np. notesów elektronicznych), - produkcję napędów dysków magnetycznych, modułów pamięci typu „flash” i pozostałych urządzeń pamięci, - produkcję napędów dysków optycznych (np. CD-RW, CD-ROM, DVD-ROM, DVD-RW), - produkcję drukarek, - produkcję monitorów komputerowych, - produkcję klawiatur, - produkcję wszelkiego rodzaju myszy, joysticków i manipulatorów kulowych (trackball), - produkcję specjalistycznych terminali komputerowych, - produkcję serwerów komputerowych, - produkcję skanerów, włączając skanery kodu kreskowego, - produkcję czytników kart inteligentnych, - produkcję kasków do kreowania rzeczywistości wirtualnej, - produkcję projektorów komputerowych (projektorów wideo), - produkcję terminali komputerowych, bankomatów (typu ATM), terminali kasowych (POS), które działają na zasadach innych niż mechaniczne, - produkcję wielofunkcyjnych urządzeń spełniających dwie lub więcej funkcji: drukowanie, skanowanie, kopiowanie, faksowanie.

Klasa	Nazwa grupowania	Opis - wyjaśnienia PKD 2007. Klasa obejmuje:
26.30/0 7	Produkcja sprzętu (tele)komunikacyjnego	<p>Obejmuje produkcję telefonów i urządzeń transmisyjnych, stosowanych do elektronicznego przesyłania sygnałów drogą przewodową lub za pomocą fal przy pomocy nadajników radiowych, telewizyjnych oraz urządzeń transmisji bezprzewodowej.</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - produkcję sprzętu przekaźnikowego dla centrali telefonicznych, - produkcję telefonów bezprzewodowych, - produkcję sprzętu dla prywatnych centrali (PAX) połączonych z publiczną siecią telefoniczną, - produkcję telefonów, faksów, włączając urządzenia typu automatyczne sekretarki telefoniczne, - produkcję urządzeń komunikacyjnych do przesyłania danych, takich jak pomosty, routery i przejścia, - produkcję anten nadawczych i odbiorczych, - produkcję urządzeń dla telewizji kablowej, - produkcję pagerów, - produkcję telefonów komórkowych, - produkcję przenośnych urządzeń komunikacyjnych, - produkcję urządzeń dla rozgłośni radiowych i studiów telewizyjnych oraz urządzeń nadawczych, włączając produkcję kamer telewizyjnych, - produkcję modemów, sprzętu do przesyłania informacji, - produkcję systemów przeciwwłamaniowych i przeciwpożarowych, wysyłających sygnały do stacji kontrolnej, - produkcję radiowych i telewizyjnych nadajników przekaźnikowych, - produkcję urządzeń komunikacyjnych działających na podczerwień (np. urządzeń zdalnie sterowanych, pilotów).

Klasa	Nazwa grupowania	Opis - wyjaśnienia PKD 2007. Klasa obejmuje:
26.40/0 7	Produkcja elektronicznego sprzętu powszechnego użytku	<p>Obejmuje produkcję elektronicznego sprzętu audio i wideo do użytku domowego, w pojazdach samochodowych, do systemów nagłaśniających i wzmacnienia instrumentów muzycznych.</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - produkcję magnetowidów i podobnego sprzętu nagrywającego, - produkcję odbiorników telewizyjnych, - produkcję monitorów i ekranów telewizyjnych, - produkcję urządzeń do nagrywania i kopiowania dźwięku, - produkcję aparatury stereofonicznej, - produkcję odbiorników radiowych, - produkcję aparatury nagłaśniającej, - produkcję kamer wideo użytku domowego, - produkcję szaf grających, - produkcję wzmacniaczy do instrumentów muzycznych i systemów nagłaśniających, - produkcję mikrofonów, - produkcję odtwarzaczy CD i DVD, - produkcję sprzętu do karaoke, - produkcję słuchawek (np. radiowych, stereofonicznych, komputerowych), - produkcję konsoli do gier video.
26.80/0 7	Produkcja magnetycznych i optycznych niezapisanych nośników informacji	<p>produkcję niezapisanych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - magnetycznych taśm i kaset służących do rejestrowania obrazu i dźwięku, - dyskietek, - nośników napędu dysków optycznych i twardych.
46.51/0 7	Sprzedaż hurtowa komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania	brak opisu
46.52/0 7	Sprzedaż hurtowa sprzętu elektronicznego i telekomunikacyjnego oraz części do niego	<p>obejmuje sprzedaż hurtową:</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektronicznych zaworów i lamp, - urządzeń półprzewodnikowych, - układów scalonych i obwodów zintegrowanych, - obwodów drukowanych, - czystych taśm audio i wideo, dyskietek, dysków magnetycznych i optycznych (CD, DVD), - wyposażenia telefonicznego i komunikacyjnego.

Klasa	Nazwa grupowania	Opis - wyjaśnienia PKD 2007. Klasa obejmuje:
58.21/0 7	Działalność wydawnicza w zakresie gier komputerowych	działalność wydawniczą w zakresie gier komputerowych dla wszystkich platform.
58.29/0 7	Działalność wydawnicza w zakresie pozostałego oprogramowania	tworzenie, dostarczanie oraz dokumentację standardowego oprogramowania, bez uwzględniania specyficznych wymagań klienta: – systemów operacyjnych, – programów użytkowych i pozostałych.
61.10/0 7	Działalność w zakresie telekomunikacji przewodowej	Obejmuje działalności związane z obsługą, konserwacją lub udostępnianiem systemów transmisyjnych do przesyłania głosu, danych, tekstu, dźwięku i obrazu realizowane za pomocą infrastruktury telekomunikacji przewodowej. Systemy transmisyjne mogą być oparte na jednej technologii lub ich kombinacji. Podklasa ta obejmuje: – obsługę i konserwację systemów łącznościowych i transmisyjnych w celu zapewnienia komunikacji pomiędzy dwiema centralami przez linie naziemne, mikrofały lub kombinację linii naziemnych z połączeniami satelitarnymi, – obsługę systemów dystrybucji kablowej, np. dystrybucja danych, sygnałów telewizyjnych, – zapewnienie komunikacji telegraficznej i pozostałej innej niż głosowa, przy użyciu własnych systemów, – dzierżawę łączy od właścicieli i operatorów, – świadczenie usług telekomunikacyjnych firmom i gospodarstwom domowym, – zapewnianie dostępu do Internetu przez operatora sieci przewodowej.
61.20/0 7	Działalność w zakresie telekomunikacji bezprzewodowej, z wyłączeniem telekomunikacji satelitarnej	– obsługę, konserwację lub udostępnianie systemów transmisyjnych do przesyłania głosu, danych, tekstu, dźwięku i obrazu realizowane za pomocą infrastruktury telekomunikacji bezprzewodowych. Systemy transmisyjne zapewniają transmisję wielokierunkową dzięki wykorzystaniu fal radiowych i mogą być one oparte na jednej technologii lub ich kombinacji, – obsługę i konserwację bezprzewodowych sieci telekomunikacyjnych, takich jak: pagery, telefony komórkowe i podobne, – zakup dostępu i pojemności do sieci od właścicieli i operatorów sieci, – świadczenie usług telekomunikacji bezprzewodowej (z wyłączeniem satelitarnych) firmom i gospodarstwom domowym, – zapewnianie dostępu do Internetu przez operatora sieci bezprzewodowej.

Klasa	Nazwa grupowania	Opis - wyjaśnienia PKD 2007. Klasa obejmuje:
61.30/0 7	Działalność w zakresie telekomunikacji satelitarnej	<ul style="list-style-type: none"> - działalność związaną z obsługą, konserwacją lub udostępnianiem systemów transmisyjnych do przesyłania głosu, danych, tekstu, dźwięku i obrazu realizowane za pomocą infrastruktury telekomunikacji satelitarnej, - dostarczanie programów wizualnych, dźwiękowych i tekstowych odbieranych z kanałów telewizyjnych, stacji i sieci telewizyjnych lub radiowych, przez systemy satelitarne bezpośrednio do domu odbiorców. Jednostki które są tu klasyfikowane nie uczestniczą w tworzeniu programów, - zapewnianie dostępu do Internetu przez operatora sieci satelitarnej.
61.90/0 7	Działalność w zakresie pozostałej telekomunikacji	<ul style="list-style-type: none"> - świadczenie wyspecjalizowanych usług telekomunikacyjnych takich jak: śledzenie za pomocą satelitów, telemetria komunikacyjna i obsługa stacji radarowych, - obsługę końcowych stacji satelitarnych i związanych z nimi systemów operacyjnych połączonych z jednym lub większą liczbą naziemnych systemów komunikacyjnych, zdolnych do przesyłania lub odbioru sygnałów telekomunikacyjnych z systemów satelitarnych, - zapewnienie dostępu do Internetu przez sieci, na podstawie umowy pomiędzy klientem a dostawcą usług internetowych (ISP – Internet Service Provider), które nie są jego własnością i nie są przez niego kontrolowane, tak jak na przykład komutowany dostęp do Internetu, - udostępnienie telefonu i Internetu w obiektach ogólnie dostępnych, - dostarczanie usług telekomunikacyjnych przez istniejące połączenia telekomunikacyjne: <ul style="list-style-type: none"> • umożliwianie rozmów za pośrednictwem Internetu (VOIP - Voice Over Internet Protocol), - pośrednictwo w zakresie usług telekomunikacyjnych (tj. zakup i odsprzedaż uprawnień do sieci bez świadczenia dodatkowych usług).
62.01/0 7	Działalność związana z oprogramowaniem	<ul style="list-style-type: none"> - pisanie, modyfikowanie, badanie, dokumentowanie i wspomaganie oprogramowania, włączając pisanie zleceń sterujących programami dla użytkowników. analizowanie, projektowanie systemów gotowych do użycia: - rozbudowę, tworzenie, dostarczanie oraz dokumentację oprogramowania wykonanego na zlecenie określonego użytkownika, - pisanie programów na zlecenie użytkownika, - projektowanie stron internetowych.
62.02/0 7	Działalność związana z doradztwem w	<ul style="list-style-type: none"> - planowanie i projektowanie systemów komputerowych, które łączą sprzęt komputerowy, oprogramowanie i technologie komunikacyjne, włączając szkolenia dla użytkowników.

Klasa	Nazwa grupowania	Opis - wyjaśnienia PKD 2007. Klasa obejmuje:
	zakresie informatyki	
62.03/0 7	Działalność związana z zarządzaniem urządzeniami informatycznymi	– zarządzanie i obsługę systemów komputerowych i/lub urządzeń przetwarzania danych należących do klienta w miejscu ich zainstalowania, włączając usługi wspomagające.
62.09/0 7	Pozostała działalność usługowa w zakresie technologii informatycznych i komputerowych	pozostałą działalność związaną z technologią informatyczną i komputerową, gdzie indziej niesklasyfikowaną: – usługi odzyskiwania danych z uszkodzonych komputerów, – instalowanie komputerów osobistych, – instalowanie oprogramowania.
63.11/0 7	Przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność	– działalności związane z zapewnieniem infrastruktury dla usług hostingowych, przetwarzania danych i działalności powiązanych, – specjalistyczne usługi hostingowe, takie jak: hosting sieci www, usługi przesyłania strumieniowego lub oferowania hostingu do wykonywania aplikacji, świadczenie usług aplikacyjnych, dostarczanie klientom urządzeń głównego komputera ze współdzieleniem czasu, – przetwarzanie danych, włączając kompletną obróbkę i specjalistyczne raporty z danych dostarczonych przez klienta lub zapewnienie automatycznego przetwarzania danych oraz wprowadzania danych, włącznie z prowadzeniem bazy danych.
63.12/0 7	Działalność portali internetowych	– działanie witryn internetowych, które wykorzystują wyszukiwarki, aby generować i utrzymywać obszerne bazy danych internetowych adresów i treści w formie łatwej do wyszukania, – działanie pozostałych witryn internetowych, które działają jak portale internetowe, tj.: strony mediów dostarczających aktualne informacje.
72.19/0 7	Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk przyrodniczych i technicznych	prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych w dziedzinie nauk przyrodniczych i technicznych, innych niż biotechnologia, w zakresie: – nauk przyrodniczych, – nauk technicznych, – nauk medycznych, włączając badania kliniczne, – nauk rolniczych, – międzydyscyplinarnych nauk z przewagą nauk przyrodniczych i technicznych.

Klasa	Nazwa grupowania	Opis - wyjaśnienia PKD 2007. Klasa obejmuje:
72.20/0 7	Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych	<p>prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nauk społecznych, – nauk humanistycznych, – międzydyscyplinarnych nauk z przewagą nauk społecznych i humanistycznych.
77.40/0 7	Dzierżawa własności intelektualnej i podobnych produktów, z wyłączeniem prac chronionych prawem autorskim	<p>działalności związane z dzierżawą własności intelektualnej i podobnych produktów, za którą pobierane są opłaty w formie tantiemów lub opłat licencyjnych dla ich właściciela. Dzierżawa tych produktów może dotyczyć: zezwolenia na reprodukcję, wykorzystywania w późniejszych procesach lub produktach, koncesji autoryzowanej dystrybucji (franszyzy).</p> <p>Obecni właściciele mogą, ale nie muszą, być twórcami tych produktów.</p> <p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dzierżawę własności intelektualnej, z wyłączeniem prac chronionych prawem autorskim, takich jak książki lub oprogramowanie komputerowe, – tantiemy lub opłaty licencyjne płacone za prawo do korzystania z: <ul style="list-style-type: none"> • prawa do patentu, • znaków handlowych, nazwy marek, • prawa do badania i oceny minerałów, • franszyzy.
85.42/0 7	Zakłady kształcenia nauczycieli, kolegia pracowników służb społecznych oraz szkoły wyższe	<ul style="list-style-type: none"> - uczelnie publiczne i niepubliczne prowadzące kształcenie na poziomie studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, których absolwenci otrzymują dyplom licencjata (inżyniera), magistra (magistra inżyniera) lub równorzędny, - studia trzeciego stopnia (studia doktoranckie), na które przyjmowani są kandydaci posiadający tytuł magistra lub równorzędny, umożliwiające uzyskanie zaawansowanej wiedzy w określonej dziedzinie lub dyscyplinie nauki, przygotowujące do samodzielnej działalności badawczej i twórczej oraz uzyskanie stopnia naukowego doktora. Kształcenie odbywa się w systemie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.
95.11/0 7	Naprawa i konserwacja komputerów i urządzeń peryferyjnych	<p>naprawę i konserwację:</p> <ul style="list-style-type: none"> – komputerów stacjonarnych, – komputerów przenośnych (laptopów), – napędów dysków magnetycznych, dysków przenośnych i pozostałych układów pamięci, – napędów dysków optycznych (CD-RW, CD-ROM, DVD-ROM, DVD- RW), – drukarek, – monitorów,

Klasa	Nazwa grupowania	Opis - wyjaśnienia PKD 2007. Klasa obejmuje:
		<ul style="list-style-type: none"> - klawiatury, - akcesoriów typu mysz, joystick i manipulator kulkowy (trackball), - wewnętrznych i zewnętrznych modemów komputerowych, - wyspecjalizowanych terminali komputerowych, - serwerów komputerowych, - skanerów, włączając skanery kodów kreskowych, - czytników kart magnetycznych (smart card), - kasków (hełmów) do kreowania rzeczywistości wirtualnej, - rzutników komputerowych, - terminali komputerowych typu: bankomat (ATM); terminale kasowe (POS), które nie są obsługiwane mechanicznie, - podręcznych komputerów typu „hand-help” (PDA).
95.12/0 7	Naprawa i konserwacja sprzętu (tele)komunikacyjnego	naprawę i konserwację: <ul style="list-style-type: none"> - telefonów bezprzewodowych, - telefonów komórkowych, - modemów (sprzętu transmisyjnego), - faksów, - urządzeń komunikacyjnych do przesyłania danych (np. urządzeń trasujących, pomostów, modemów), - krótkofalówek, urządzeń nadawczo-odbiorczych, - komercyjnych kamer telewizyjnych i kamer wideo.

Źródło: Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne ICT na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności, Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24.12.2007r., Dz.U. 251, poz.1885

Tabela. Składowe specjalizacji medycyna wg klas PKD 2007

Klasa	Nazwa grupowania	Opis - wyjaśnienia PKD 2007. Klasa obejmuje:
21.10/0 7	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych	<ul style="list-style-type: none"> - produkcję aktywnych medycznie substancji wykorzystywanych w produkcji medykamentów: antybiotyków, podstawowych witamin, kwasu salicylowego, aspiryny itp., - przetwarzanie krwi, - produkcję chemicznie czystych cukrów, - przetwarzanie gruczołów, - produkcję ekstraktów z gruczołów.
21.20/0 7	Produkcja leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych	<ul style="list-style-type: none"> - produkcję medykamentów, takich jak: <ul style="list-style-type: none"> • różne frakcje krwi, włączając frakcje zawierające przeciwciała, • szczepionki, • leki, włączając preparaty homeopatyczne, - produkcję chemicznych środków antykoncepcyjnych do użycia zewnętrznego i środków antykoncepcyjnych opartych na hormonach, - produkcję medycznych preparatów diagnostycznych, włączając testy ciążowe, - produkcję radioaktywnych substancji diagnostycznych w żywym organizmie (ustroju), - produkcję substancji farmaceutycznych w procesach biotechnologicznych, - produkcję impregnowanej lub powlekananej substancjami leczniczymi waty, gazy, bandaży, opatrunków itp., - przygotowanie produktów roślinnych (kruszenie, sortowanie, mielenie) dla zastosowań farmaceutycznych.
26.60/0 7	Produkcja urządzeń napromieniowujących, sprzętu elektromedycznego i elektroterapeutycznego	<p>Obejmuje produkcję urządzeń elektromedycznych i elektroterapeutycznych, takich jak: sprzęt do obrazowania metodą rezonansu magnetycznego, medyczne urządzenia ultradźwiękowe, elektrokardiografy, endoskopy; produkcję aparatury i lamp wykorzystujących promieniowanie do zastosowań medycznych, diagnostycznych, terapeutycznych, przemysłowych oraz w badaniach i nauce. Do napromieniowania mogą być stosowane aparaty wykorzystujące promienie rentgenowskie, beta, gamma lub inne promieniowanie jonizujące.</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - produkcję aparatury i lamp wykorzystujących promieniowanie beta, gamma, rentgenowskie lub inne promieniowanie do zastosowań przemysłowych, medycznych, diagnostycznych, terapeutycznych oraz w badaniach i nauce, - produkcję tomografów komputerowych (CT), - produkcję tomografów emisji pozytonowej (PET), - produkcję sprzętu do obrazowania metodą rezonansu magnetycznego (MRI), - produkcję urządzeń do ultrasonografii, - produkcję elektrokardiografów,

Klasa	Nazwa grupowania	Opis - wyjaśnienia PKD 2007. Klasa obejmuje:
		<ul style="list-style-type: none"> - produkcję medycznego sprzętu laserowego, - produkcję elektromedycznego sprzętu endoskopowego, - produkcję rozruszników serca, - produkcję aparatów i protez słuchowych, - produkcję urządzeń do naświetlania żywności i mleka.
32.50/0 7	Produkcja urządzeń, instrumentów oraz wyrobów medycznych, włączając dentystyczne	<p>Obejmuje produkcję aparatury i mebli laboratoryjnych, instrumentów medycznych (włączając chirurgiczne); produkcję urządzeń i artykułów chirurgicznych, sprzętu i artykułów dentystycznych (włączając wyroby ortodontyczne, protezy dentystyczne) i przyrządów ortopedycznych.</p> <p>Obejmuje także meble medyczne, włączając dentystyczne, posiadające specjalną funkcję, która określa ich przeznaczenie, np. fotele dentystyczne z wbudowaną funkcją hydrauliczną.</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - produkcję prześcieradeł chirurgicznych, sterylnych chusteczek, - produkcję dentystycznych wypełniaczy i cementu (z wyłączeniem klejów do protez dentystycznych), produkcję wosku dentystycznego i pozostałych gipsowych preparatów dentystycznych, - produkcję cementu do rekonstrukcji kości, - produkcję pieców dentystycznych, - produkcję laboratoryjnych ultradźwiękowych urządzeń czyszczących, - produkcję sterylizatorów laboratoryjnych, - produkcję laboratoryjnych urządzeń filtrujących oraz wirówek laboratoryjnych, - produkcję mebli medycznych, włączając chirurgiczne, dentystyczne i weterynaryjne: <ul style="list-style-type: none"> • stołów operacyjnych, • mebli do przeprowadzania badań, • łóżek szpitalnych z wyposażeniem mechanicznym, • foteli dentystycznych, - produkcję płytek i śrub do łączenia kości, strzykawek, igieł, cewników, kaniuli itp., - produkcję narzędzi dentystycznych, włączając fotele dentystyczne wyposażone w sprzęt dentystyczny, - produkcję sztucznych zębów, mostków itp., wykonywanych w laboratoriach dentystycznych, - produkcję urządzeń ortopedycznych i protetycznych,

Klasa	Nazwa grupowania	Opis - wyjaśnienia PKD 2007. Klasa obejmuje:
		<ul style="list-style-type: none"> - produkcję obuwia ortopedycznego, - produkcję aparatów słuchowych, - produkcję szklanych oczu, - produkcję termometrów medycznych, - produkcję okularów korekcyjnych, okularów słonecznych, soczewek wykonywanych na receptę, soczewek kontaktowych, okularów ochronnych.
46.46/0 7	Sprzedaż hurtowa wyrobów farmaceutycznych i medycznych	obejmuje także sprzedaż hurtową wyrobów ortopedycznych
47.73/0 7	Sprzedaż detaliczna wyrobów farmaceutycznych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	- sprzedaż detaliczną wyrobów farmaceutycznych prowadzoną w wyspecjalizowanych sklepach, w tym w aptekach.
47.74/0 7	Sprzedaż detaliczna wyrobów medycznych, włączając ortopedyczne, prowadzona w	Podklasa ta obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> - sprzedaż detaliczną wyrobów farmaceutycznych prowadzoną w wyspecjalizowanych sklepach, w tym w aptekach.

Klasa	Nazwa grupowania	Opis - wyjaśnienia PKD 2007. Klasa obejmuje:
	wyspecjalizowanych sklepach	
72.11/07	Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie biotechnologii	<p>prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych w dziedzinie biotechnologii:</p> <ul style="list-style-type: none"> - związanych z budową DNA/RNA (kwas deoksyrybonukleinowy /kwas rybonukleinowy): badaniem genomów, farmakogenetyką, genosondą, inżynierią genetyczną, sekwencjonowaniem /synteza/ rozwinięcie DNA/RNA, określaniem profilu genu, - w zakresie białek i pozostałych cząsteczek: sekwencjonowanie/synteza/inżynieria białek i peptydów (włączając wielkie cząsteczki hormonów); ulepszone metody pozyskiwania leków; proteom (zespół białek wytwarzanych w organizmie na podstawie informacji genetycznej), białko - izolacja, oczyszczanie i oznakowanie, rozpoznanie receptorów komórkowych, - związanych z hodowlą i inżynierią komórek i tkanek: hodowla komórek/tkanek, inżynieria tkanek (włączając strukturyzację tkanek i inżynierię biomedyczną), łączenie komórek, stymulanty szczepionek/środków odpornościowych, prace nad embrionami, - w zakresie technik/metod procesu biotechnologicznego: fermentacje stosujące bioreaktory, bioproceny, bioekstrakcje, bioroztworzenie, biowycieranie, bioodsieranie, biokorektę, biofiltrację i fitokorektę, - w zakresie wektorów genów i RNA: terapia genowa, wektory wirusowe, - w zakresie bioinformatyki: opracowywanie baz danych o genomach, sekwencjach białek; modelowanie kompleksowych procesów biologicznych, włączając biologię systemów, - w zakresie nanobiotechnologii: zastosowanie narzędzi i procesów nano/mikroprodukcji służących do zbudowania urządzeń stosowanych w badaniach biosystemów i zastosowania w produkcji leków, diagnostyce itp.
72.19/07	Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk przyrodniczych i technicznych	<p>prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych w dziedzinie nauk przyrodniczych i technicznych, innych niż biotechnologia, w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nauk przyrodniczych, - nauk technicznych, - nauk medycznych, włączając badania kliniczne, - nauk rolniczych, - międzydyscyplinarnych nauk z przewagą nauk przyrodniczych i technicznych.

Klasa	Nazwa grupowania	Opis - wyjaśnienia PKD 2007. Klasa obejmuje:
77.40/0 7	Dzierżawa własności intelektualnej i podobnych produktów, z wyłączeniem prac chronionych prawem autorskim	<p>działalności związane z dzierżawą własności intelektualnej i podobnych produktów, za którą pobierane są opłaty w formie tantiemów lub opłat licencyjnych dla ich właściciela. Dzierżawa tych produktów może dotyczyć: zezwolenia na reprodukcję, wykorzystywania w późniejszych procesach lub produktach, koncesji autoryzowanej dystrybucji (franszyzy). Obecni właściciele mogą, ale nie muszą, być twórcami tych produktów.</p> <p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dzierżawę własności intelektualnej, z wyłączeniem prac chronionych prawem autorskim, takich jak książki lub oprogramowanie komputerowe, - tantiemy lub opłaty licencyjne płacone za prawo do korzystania z: <ul style="list-style-type: none"> • prawa do patentu, • znaków handlowych, nazwy marek, • prawa do badania i oceny minerałów, • franszyzy.
85.42/0 7	Zakłady kształcenia nauczycieli, kolegia pracowników służb społecznych oraz szkoły wyższe	<p>85.42.A. Zakłady kształcenia nauczycieli, kolegia pracowników służb społecznych. Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - działalność zakładów kształcenia nauczycieli tj. 3-letnich nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów nauczycielskich, których celem jest kształcenie nauczycieli przedszkoli, szkół podstawowych, placówek oświatowo-wychowawczych oraz nauczycieli języków obcych. Warunkiem formalnym przyjęcia do kolegium jest legitymowanie się świadectwem maturalnym. Kształcenie w kolegiach zakończone jest egzaminem dyplomowym. Dyplom ukończenia kolegium potwierdza uzyskane kwalifikacje nauczycielskie. Absolwenci kolegiów mają możliwość składania egzaminu dyplomowego w szkole wyższej, sprawującej opiekę naukowo-dydaktyczną nad kolegium i uzyskania tytułu zawodowego licencjata, co umożliwia ubieganie się o przyjęcie na studia drugiego stopnia, - edukację w trzyletnich kolegiach pracowników służb społecznych. Kolegia kształcą w zawodzie pracownika socjalnego w systemie dziennym, wieczorowym lub zaocznym. Słuchaczem kolegium może być osoba, która posiada świadectwo dojrzałości oraz uzyskała pozytywny wynik w postępowaniu rekrutacyjnym. Absolwenci kolegiów mają możliwość składania egzaminu dyplomowego i po spełnieniu odpowiednich warunków możliwość uzyskania tytułu zawodowego licencjata w szkole wyższej sprawującej opiekę naukowo-dydaktyczną nad kolegium, co umożliwia ubieganie się o przyjęcie na studia drugiego stopnia. <p>85.42.B. Szkoły wyższe. Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczelnie publiczne i niepubliczne prowadzące kształcenie na poziomie studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, których absolwenci otrzymują dyplom licencjata (inżyniera), magistra (magistra inżyniera) lub równorzędny,

Klasa	Nazwa grupowania	Opis - wyjaśnienia PKD 2007. Klasa obejmuje:
		<p>- studia trzeciego stopnia (studia doktoranckie), na które przyjmowani są kandydaci posiadający tytuł magistra lub równorzędny, umożliwiające uzyskanie zaawansowanej wiedzy w określonej dziedzinie lub dyscyplinie nauki, przygotowujące do samodzielnej działalności badawczej i twórczej oraz uzyskanie stopnia naukowego doktora. Kształcenie odbywa się w systemie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.</p>
86.10/0 7	Działalność szpitali	<ul style="list-style-type: none"> - działalność szpitali ogólnych oraz specjalistycznych, takich jak: szpitale psychiatryczne, zakłady dla osób uzależnionych, szpitale zakaźne, położnicze zapewniające pacjentom zakwaterowanie i wyżywienie, - działalność prewentoriów, sanatoriów, centrów rehabilitacyjnych i pozostałych placówek medycznych zapewniających pacjentom zakwaterowanie i wyżywienie, - działalność szpitali wojskowych i w zakładach karnych, - usługi personelu medycznego i paramedycznego, - działalność prowadzoną przez laboratoria, pracownie techniczne, włącznie z usługami radiologów, - działalność izb przyjęć, - działalność aptek szpitalnych, - obsługę sal operacyjnych, usługi wyżywienia oraz pozostałe usługi szpitalne. <p>Działalność tych placówek nastawiona jest głównie na obsługę pacjentów przebywających w szpitalach i prowadzona jest pod bezpośrednim nadzorem lekarzy.</p>
86.21/0 7	Praktyka lekarska ogólna	<p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - działalności szpitali, sklasyfikowanej w 86.10.Z, - praktyki lekarskiej specjalistycznej, sklasyfikowanej w 86.22.Z, - praktyki lekarskiej dentystycznej, sklasyfikowanej w 86.23.Z, - działalności fizjoterapeutycznej, sklasyfikowanej w 86.90.A, - działalności paramedycznej, sklasyfikowanej w 86.90.D.
86.22/0 7	Praktyka lekarska specjalistyczna	<p>- porady, diagnostykę i leczenie świadczone przez lekarzy specjalistów, włączając chirurgów.</p>

Klasa	Nazwa grupowania	Opis - wyjaśnienia PKD 2007. Klasa obejmuje:
86.23/0 7	Praktyka lekarska dentystyczna	– praktyki dentystyczne o charakterze ogólnym lub specjalistycznym np. periodontologia, ortodoncja, operacje dentystyczne.
86.90/0 7 w tym 86.90A 86.90B 86.90C 86.90D 86.90E	Pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej	– pomocniczą działalność dentystyczną, taką jak: działalność higienistek i asystentek dentystycznych. Osoby te mogą pracować samodzielnie, lecz co jakiś czas są kontrolowane przez lekarzy dentystów, – działalność związaną z prowadzeniem profilaktyki i promocji zdrowia prowadzoną m.in. przez higienistki szkolne, ortoptystów, instruktorów higieny, dietetyków i specjalistów promocji zdrowia, – działalność diagnostyczną prowadzoną przez samodzielne laboratoria medyczne, – działalność banków krwi, spermy, organów i tkanek do przeszczepów oraz zbiorów moczu kobiecego do produkcji leków hormonalnych, – działalność w dziedzinie terapii logopedycznej, optometrii, – działalność w zakresie zdrowia psychicznego świadczoną przez psychologów i psychoterapeutów.
86.90.A	Działalność fizjoterapeutyczna	Podklasa ta obejmuje: – indywidualną lub zespołową działalność fizjoterapeutów, prowadzoną w takich dziedzinach jak: diagnostyka fizjoterapeutyczna, fizykoterapia, hydroterapia, masaż leczniczy, terapia ruchowa itp. Działalność ta może być prowadzona w placówkach medycznych, takich jak: przychodnie (ogólne, przyszpitalne, medycyny pracy, przy domach pomocy społecznej), specjalistyczne placówki medyczne inne niż szpitale, prywatne gabinety oraz w domu pacjenta. Działalność ta może być prowadzona także w obiektach zapewniających zakwaterowanie, ale innych niż szpitale.
86.90.B	Działalność pogotowia ratunkowego	Podklasa ta obejmuje: – działalność pogotowia ratunkowego w zakresie transportu chorych, włączając transport samolotowy. Podklasa ta nie obejmuje: – transportu chorych, bez użycia sprzętu do ratowania życia ani udziału personelu medycznego, sklasyfikowanego w odpowiednich podklasach Sekcji H, – działalności szpitalnego oddziału ratunkowego, sklasyfikowanej w 86.10.Z.

Klasa	Nazwa grupowania	Opis - wyjaśnienia PKD 2007. Klasa obejmuje:
86.90.C	Praktyka pielęgniarek i położnych	<p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualną praktykę pielęgniarek i położnych, włącznie z indywidualną praktyką specjalistyczną, - grupową praktykę pielęgniarek i położnych <p>Działalność ta może być prowadzona w placówkach medycznych, takich jak: przychodnie (ogólne, przyszpitalne, medycyny pracy), specjalistyczne placówki medyczne inne niż szpitale, prywatne gabinety oraz w domu pacjenta.</p> <p>Działalność ta nie obejmuje leczenia medycznego.</p> <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomocy społecznej z zakwaterowaniem zapewniającej opiekę pielęgniarską, sklasyfikowanej w 87.10.Z, - działalności domów pomocy społecznej z minimalną opieką pielęgniarską, sklasyfikowanej w 87.30.Z.
86.90.D	Działalność paramedyczna	<p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - działalność paramedyczną prowadzoną w takich dziedzinach jak: irydologia, homeopatia, akupunktura, akupresura itp. <p>Działalność ta może być prowadzona w placówkach medycznych, takich jak: przychodnie ogólne, specjalistyczne placówki medyczne inne niż szpitale, prywatne gabinety oraz w domu pacjenta.</p> <p>Działalność ta może być prowadzona także w obiektach zapewniających zakwaterowanie, ale innych niż szpitale.</p>
86.90.E	Pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej, gdzie indziej niesklasyfikowana	<p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomocniczą działalność dentystryczną, taką jak: działalność higienistek i asystentek dentystrycznych. Osoby te mogą pracować samodzielnie, lecz co jakiś czas są kontrolowane przez lekarzy dentyistów, - działalność związaną z prowadzeniem profilaktyki i promocji zdrowia prowadzoną m.in. przez higienistki szkolne, ortoptystów, instruktorów higieny, dietetyków i specjalistów promocji zdrowia, - działalność diagnostyczną prowadzoną przez samodzielne laboratoria medyczne, - działalność banków krwi, spermy, organów i tkanek do przeszczepów oraz zbioru moczu kobiecego do produkcji leków hormonalnych, - działalność w dziedzinie terapii logopedycznej, optometrii,

Klasa	Nazwa grupowania	Opis - wyjaśnienia PKD 2007. Klasa obejmuje:
		- działalność w zakresie zdrowia psychicznego świadczoną przez psychologów i psychoterapeutów.
87.10/07	Pomoc społeczna z zakwaterowaniem zapewniająca opiekę pielęgniarzką	pomoc społeczną z zakwaterowaniem zapewniającą opiekę pielęgniarzką realizowaną w: - domach pomocy społecznej, - domach rehabilitacyjnych, - pozostałych placówkach pomocy społecznej.
87.20/07	Pomoc społeczna z zakwaterowaniem dla osób z zaburzeniami psychicznymi	pomoc społeczną zapewniającą zakwaterowanie, wyżywienie, nadzór ochronny, pomoc i opiekę zdrowotną do pewnego stopnia świadczoną osobom upośledzonym umysłowo lub osobom uzależnionym w placówkach innych niż szpitale, takich jak: - placówki dla osób uzależnionych od alkoholu lub narkotyków, - psychiatryczne placówki rekonwalescencyjne, - domy mieszkalne dla osób z zaburzeniami emocjonalnymi, - placówki dla osób opóźnionych umysłowo, - ośrodki zdrowia psychicznego.
87.30/07	Pomoc społeczna z zakwaterowaniem dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych	pomoc społeczną zapewniającą całodobową opiekę osobom w podeszłym wieku i osobom niepełnosprawnym realizowaną w: - domach emeryta, - domach pomocy społecznej z minimalną opieką pielęgniarzką, - domach pomocy społecznej bez opieki pielęgniarzkiej.
88.10/07	Pomoc społeczna bez zakwaterowania dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych	działalność poradni, schronisk i pozostałą pomoc społeczną bez zakwaterowania świadczoną osobom w podeszłym wieku i osobom niepełnosprawnym, realizowaną przez instytucje administracji publicznej, organizacje o zasięgu ogólnopolskim lub lokalnym oraz przez specjalistów udzielających porad, m.in. poprzez: - odwiedzanie osób w podeszłym wieku i chorych w ich domach, - dzienną opiekę dla osób w podeszłym wieku lub dorosłych osób niepełnosprawnych, - działalność związaną z przystosowaniem zawodowym osób upośledzonych umysłowo lub niepełnosprawnych fizycznie; w działalności tego typu czynnik edukacyjny powinien występować w ograniczonym zakresie.

Źródło: Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne ICT na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności, Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24.12.2007r., Dz.U. 251, poz.1885.

Zidentyfikowane w powyższych trzech tabelach rodzaje działalności wchodzące w skład poszczególnych specjalizacji należy analizować biorąc pod uwagę następujące zalecenia:

- Nie jest to lista zamknięta.
- Nie jest to lista rozłączna.
- Zakres list wymaga ciągłych konsultacji eksperckich.
- Zakres list determinuje nie tylko potencjalną wartość smart indexu.
- Wskazanie typów działalności tworzących daną specjalizację nie rozwiązuje problemu braku danych statystycznych na poziomie NUTS2.

Wskaźnik horyzontalny monitoringu wizji rozwoju (WH.2).
KNOWLEDGE INDEX (KI)

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
WH.2. Knowledge Index (KI)			2021 r.	planowane badanie ewaluacyjne
		8,29	2020 r.	wartość docelowa, wzrost
		7,29	2016 r.	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)** Wzrost wartości wskaźnika. 2 lokata w kraju
		6,63	2013 r.	Wartość bazowa. 2 lokata w kraju*
		7,71	2012 r.	2 lokata w kraju*
		8,19	2011 r.	1 lokata w kraju*
		8,40	2010 r.	1 lokata w kraju*
		8,33	2009 r.	1 lokata w kraju*
WH.2.1. Edukacja i zasoby ludzkie		7,08	2016 r.	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)** Spadek wartości wskaźnika. 3 lokata w kraju
		8,75	2013 r.	1 lokata w kraju*
		8,75	2012 r.	1 lokata w kraju*
		8,75	2011 r.	1 lokata w kraju*
		8,75	2010 r.	1 lokata w kraju*
		8,75	2009 r.	1 lokata w kraju*
WH.2.2. System innowacji		7,29	2016 r.	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)** Spadek wartości wskaźnika. 3 lokata w kraju
		7,92	2012 r.	2 lokata w kraju*
		8,54	2011 r.	1 lokata w kraju*
		8,96	2010 r.	1 lokata w kraju*

	8,75	2009 r.	1 lokata w kraju*
WH.2.3. Technologie informatyczne	7,50	2016 r.	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)** Wzrost wartości wskaźnika. 3 lokata w kraju
	6,46	2012 r.	3 lokata w kraju*
	7,29	2011 r.	3 lokata w kraju*
	7,50	2010 r.	3 lokata w kraju*
	7,50	2009 r.	3 lokata w kraju*
<p>* Wyniki badania pilotażowego zrealizowanego przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne – Technologie dla Energetyki. ** Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.</p>			

Poniżej opis odnosi się do właściwości wskaźnika horyzontalnego monitoringu wizji (WH.2.) Knowledge Index (KI) opisanych w Rocznym raporcie monitoringowym RSI WSL na lata 2013-2020. Metodologia ta stanowiła przedmiot ewaluacji, a wyniki oceny, związane z nią modyfikacje metodologii i wyliczenie wartości wskaźnika według jej zaktualizowanej wersji przedstawiono w dalszej części podrozdziału.

Cechy wskaźnika

Metodologia Banku Światowego, popularyzowana jako KAM (ang. Knowledge Assessment Methodology), prezentuje narzędzie badawcze – Knowledge Economy Index – umożliwiające porównywanie konkurencyjności w zakresie gospodarki wiedzą pomiędzy różnymi obszarami działalności ekonomicznej na podstawie zestawu zmiennych strukturalnych oraz jakościowych.

FILAR I. Edukacja i zasoby ludzkie. Komponenty wskaźnika:

- stopa alfabetyzacji dorosłych,
- udział osób odbierających edukację na poziomie średnim do ogółu populacji w wieku odpowiadającym uczniom szkół średnich,
- udział osób odbierających edukację na poziomie wyższym do ogółu populacji w wieku odpowiadającym studentom dla szkolnictwa wyższego. Knowledge Index (KAM).

FILAR II. System innowacji. Komponenty wskaźnika:

- naukowcy w sektorze B+R,
- zgłoszenia patentowe przyznane,
- liczba artykułów naukowych w czasopismach naukowych i technicznych na milion obywateli.

FILAR III. Technologie informatyczne. Komponenty wskaźnika:

- telefony na 1.000 osób,
- komputery na 1.000 osób,

Definicja wskaźnika	<p>– użytkownicy Internetu na 10.000 osób.</p> <p>Metodologię Banku Światowego – KAM – wykorzystano do pomiaru stopnia konkurencyjności 16 województw w Polsce na przestrzeni lat 2009-2012 za pomocą wskaźnika Knowledge Economy Index (KEI).</p> <p>Knowledge Index (KEI). FILAR I. Edukacja i zasoby ludzkie. Komponenty wskaźnika:</p> <ul style="list-style-type: none"> – liczba uczniów w szkołach podstawowych, – przeciętny udział osób odbierających edukację na poziomie średnim: licea ogólnokształcące (16-18 lat), szkoły zawodowe i ogólnozawodowe (16-18 lat), szkoły policealne (18-21 lat); w stosunku do populacji w danej grupie wiekowej), – ilość osób odbierających edukację na poziomie wyższym: szkoły publiczne oraz niepubliczne. <p>Knowledge Index (KEI). FILAR II. System innowacji. Komponenty wskaźnika:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach usługowych oraz w przedsiębiorstwach przemysłowych (w tys. zł.), – przeciętna wartość wskaźnika nowych wdrożeń technologicznych w przedsiębiorstwach usługowych oraz produkcyjnych (w %), – ilość zgłoszonych wynalazków i udzielonych patentów. <p>Knowledge Index (KEI). FILAR III. Technologie informatyczne. Komponenty wskaźnika:</p> <ul style="list-style-type: none"> – odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w telefon, – odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer, – odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer z dostępem do Internetu.
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	niski
Dostępność danych	wymaga odrębnej ewaluacji i wprowadzenia do regionalnego systemu informacji
Źródła danych	stworzony przez region własny wskaźnik
Moment pomiaru	Ewaluacja: 2018 (XII 2017), 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	nie obliczano na poziomie regionalnym; wartości dla kraju: 7,20, Edukacja – 7,76, Innowacje – 7,16, ICT – 6,70

Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	Na poziomie regionalnym wzrost – do wartości 8,29 (połowa dystansu do lidera rankingu – Szwecji)
Sposób pomiaru	benchmarking na podstawie międzynarodowego i krajowego wskaźnika KI w oparciu o badania szczegółowych wskaźników wskazanych w opisie

WH.2. Knowledge Index (KI): uszczegółowienie i aktualizacja (2017 r.)

W przypadku WH.2. Knowledge Index (KI) procedura uszczegółowienia i aktualizacji przebiegała dwuetapowo. W pierwszej kolejności należało rozważyć, na ile zmieniły się globalne praktyki dotyczące wykorzystania Knowledge Assessment Methodology opracowanej przez Bank Światowy (w tym w szczególności jej zmodyfikowane warianty regionalne). W swojej najbardziej podstawowej wersji obejmuje on cztery filary⁶, przy uwzględnieniu danych makroekonomicznych właściwych analizowanej jednostce. Przegląd publikacji Banku Światowego pozwala stwierdzić, iż struktura indeksu od lat pozostaje niemal niezmienna (dokonywane są drobne modyfikacje w filarze innowacji). Analiza źródeł wskazuje także, iż obecnie nie ma liczonego na poziomie UE i/lub globalnie wskaźnika, który pozwalałby na międzyregionalne porównania w zakresie, którego dotyczy Knowledge Index. Pewnym punktem odniesienia mógłby być The EU Regional Human Development Index, jednak nie jest on w pełni spójny z RIS WSL 2013-2020 – obejmuje bowiem np. komponent zdrowia mieszkańców. Dodatkowo regularność jego obliczania i niezmiennosc metodologii mogą być kwestionowane. Z tego względu zalecane jest monitorowanie porównawczo wartości tego wskaźnika, jednak nie traktowanie go jako miary stopnia osiągnięcia celów RIS WSL 2013-2020.

Drugi aspekt aktualizacji odnosi się bezpośrednio do stosowanej dotychczas metodologii obliczania wskaźnika WH.2. Knowledge Index (KI). Biorąc pod uwagę, iż jak zaznaczono powyżej – na przestrzeni lat nie zakwestionowano podstawowych założeń tego miernika, które pozostały niezmiennie – zasadne wydaje się poczynienie jedynie drobnych uszczegółowień metodologii obliczania wartości indeksu związanych ze zmianą dostępności w czasie/dążeniem do zapewnienia powtarzalności wyników badania.

---

⁶ W tym nieuwzględniony w ramach RSI WSL wymiar reżimu ekonomiczno-instytucjonalnego, który ma jednak istotne znaczenie dopiero w wymiarze porównań krajów/regionów o innym ustroju politycznym czy systemie gospodarczym, stąd można uznać za w pełni uzasadnione jego pominięcie w przypadku analiz porównawczych polskich województw czy nawet regionów europejskich.

Tabela. Dotychczasowa metodologia obliczania wskaźnika Knowledge Index

Etap	Czynność wykonywana w ramach etapu	Uszczegółowienie		
		Filar	Zmienna	Opis
Etap I	wybór zmiennych określających filary gospodarki dla analizowanych obszarów	Edukacja i zasoby ludzkie	X_1	Liczba uczniów w szkołach podstawowych
			X_2	Przeciętny udział osób odbierających edukację na poziomie średnim: licea ogólnokształcące (16-18 lat), szkoły zawodowe i ogólnozawodowe (16-18 lat), szkoły policealne (18-21 lat); w stosunku do populacji w danej grupie wiekowej)
			X_3	Ilość osób odbierających edukację na poziomie wyższym: szkoły publiczne oraz niepubliczne
		Innowacje	X_4	Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach usługowych oraz w przedsiębiorstwach przemysłowych (w tys. zł.)
			X_5	Przeciętna wartość wskaźnika nowych wdrożeń technologicznych w przedsiębiorstwach usługowych oraz produkcyjnych (w %)
			X_6	Ilość zgłoszonych wynalazków i udzielonych patentów
		Technologie informatyczne i komunikacyjne	X_7	Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w telefon
			X_8	Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer
			X_9	Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer z dostępem do Internetu
Etap II	rangowanie zmiennych	Przyporządkowanie wartościom zmiennych pierwotnych kolejnych liczb naturalnych		
Etap III	transformacja zmiennych celem porównywalności	$\hat{x}_{ij}(unit) = 10 \frac{N_i^{low} - 1}{N}$		

Etap	Czynność wykonywana w ramach etapu	Uszczegółowienie
		gdzie: $\hat{x}_{ij}$ – rangowana wartość i -tej zmiennej dla j -tego obszaru $(i = 1, 2, \dots, k, j = 1, 2, \dots, N)$ N_i^{bw} – liczba obszarów o wartościach rang mniejszych lub równych niż badany obszar dla i -tej zmiennej N – liczba obszarów uwzględnionych w badaniu
Etap IV	wyznaczenie wskaźnika KEI dla badanych obszarów	Zagregowany wskaźnik Knowledge Economy Index, będący średnią arytmetyczną ważoną rangowanych zmiennych wejściowych.
Etap V	utworzenie rankingu dla badanych obszarów w oparciu o wartości wskaźnika KEI	Wariant 1 równe wagi dla każdego z trzech filarów Wariant 2 Filar 1: waga 0,3 Filar 2: waga 0,5 Filar 3: waga 0,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie metodologii opisanej w opracowaniu: *Gospodarka oparta na wiedzy. Raport analityczny na przykładzie wojewódzkiego podziału terytorialnego Polski w latach 2009-2012*, Euro-Centrum Park Naukowo-Technologiczny, Katowice 2014 [<http://pnt.euro-centrum.com.pl/files/post/830/Raport-analityczny-Knowledge-Economy-Index---22-maj-2014.pdf>].

W ramach uszczegółowienia metodologii obliczania wartości wskaźnika Wykonawca rekomenduje przede wszystkim doprecyzowanie opisu zmiennych wchodzących w skład poszczególnych filarów. Jest to istotne, jeśli weźmie się pod uwagę, iż nazwy zmiennych stanowiących subindeksy WH.2. nie zawsze odpowiadają wprost nazwom zmiennych dostępnych w BDL GUS. Dodatkowo niektóre zmienne subindeksowe stanowią wynik przekształceń dokonanych na więcej niż jednej zmiennej z BDL GUS. Wreszcie zdecydowano się na zamianę indeksu dotyczącego telefonów stacjonarnych na dotyczący telefonów komórkowych, gdyż obecnie jesteśmy świadkami wypierania tych pierwszych przez telefonię mobilną.

Tabela. Propozycja uszczegółowienia etapu I – opis zmiennych

Filar	Zmienna	Opis	Sposób pozyskania danych z zasobów BDL GUS oraz ew. przekształcenia
Edukacja i zasoby ludzkie	X_1	Liczba uczniów w szkołach podstawowych	Kategoria: Szkolnictwo, Grupa: Szkolnictwo podstawowe, Podgrupa: Szkoły podstawowe ogółem -> uczniowie
	X_2	Przeciętny udział osób odbierających edukację na poziomie średnim: licea ogólnokształcące (16-18 lat), szkoły zawodowe i ogólnozawodowe (16-18 lat), szkoły policealne (18-21 lat); w stosunku do populacji w danej grupie wiekowej)	Kategoria: Szkolnictwo, Grupa: Skolaryzacja, Podgrupa: Współczynniki skolaryzacji (szkolnictwo ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne -> Współczynnik skolaryzacji netto; licea ogólnokształcące (wiek 16-18 lat); szkoły zawodowe (bez zasadniczych zawodowych) i ogólnozawodowe (wiek 16-18 lat); szkoły policealne (wiek 19-21 lat)
	X_3	Ilość osób odbierających edukację na poziomie wyższym: szkoły publiczne oraz niepubliczne	Kategoria: Szkolnictwo wyższe, Grupa: Szkoły wyższe; Podgrupa: Studenci i absolwenci wg typów szkół i rodzaju studiów -> szkoły wyższe ogółem, studenci, ogółem
Innowacje	X_4	Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach usługowych oraz w przedsiębiorstwach przemysłowych (w tys. zł.)	Kategoria: nauka I technika, Grupa: działalność innowacyjna; Podgrupa: Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach wg rodzajów działalności innowacyjnej -> przedsiębiorstwa z sektora usług, ogółem PLUS Kategoria: nauka i technika, Grupa: działalność innowacyjna; Podgrupa: Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach wg rodzajów działalności innowacyjnej -> przedsiębiorstwa z przemysłowe, ogółem
	X_5	Przeciętna wartość wskaźnika nowych wdrożeń technologicznych w przedsiębiorstwach usługowych oraz produkcyjnych (w %)	Kategoria: nauka I technika; Grupa: działalność innowacyjna; Podgrupa: Przedsiębiorstwa innowacyjne wg rodzajów wprowadzonych innowacji -> przedsiębiorstwa z sektora usług,

Filar	Zmienna	Opis	Sposób pozyskania danych z zasobów BDL GUS oraz ew. przekształcenia
			nowe lub istotnie ulepszone procesy PLUS Kategoria: nauka i technika; Grupa: działalność innowacyjna; Podgrupa: Przedsiębiorstwa innowacyjne wg rodzajów wprowadzonych innowacji -> przedsiębiorstwa przemysłowe, nowe lub istotnie ulepszone procesy
	χ_6	Ilość zgłoszonych wynalazków i udzielonych patentów	Kategoria: nauka i technika; Grupa: Ochrona własności przemysłowej w Polsce; Podgrupa: Wynalazki -> zgłoszenia w URP PLUS Kategoria: nauka i technika; Grupa: Ochrona własności przemysłowej w Polsce; Podgrupa: Wynalazki -> patenty udzielone przez URP
Technologie informatyczne i komunikacyjne	χ_7	Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w telefon	Kategoria: Ludność; Grupa: Gospodarstwa domowe; Podgrupa: Wyposażenie w niektóre przedmioty trwałego użytkowania w % ogółu gospodarstw domowych -> telefon komórkowy
	χ_8	Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer	Kategoria: Ludność; Grupa: Gospodarstwa domowe; Podgrupa: Wyposażenie w niektóre przedmioty trwałego użytkowania w % ogółu gospodarstw domowych -> Komputer osobisty ogółem
	χ_9	Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer z dostępem do Internetu	Kategoria: Ludność; Grupa: Gospodarstwa domowe; Podgrupa: Wyposażenie w niektóre przedmioty trwałego użytkowania w % ogółu gospodarstw domowych -> Komputer osobisty z dostępem do Internetu

Źródło: Ewaluacja wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020”, w tym ocena wartości wskaźników monitoringu wizji, ECORYS Polska Sp. z o.o., Warszawa 2017 r. na podstawie danych BDL GUS.

Drugie uszczegółowienie dotyczy etapu IV obliczania wartości indeksów. W obecnie funkcjonującym opisie wskazano, iż wyznaczenie wskaźnika KEI dla badanych obszarów sprowadza się do obliczenia średniej arytmetycznej ważonej rangowanych zmiennych wejściowych. Zaproponowana metodologia nie precyzuje jednak wag, jakie należy przypisać każdej ze zmiennych wejściowych. Przegląd literatury nie pozwala również jednoznacznie wskazać, która jest ważniejsza – co powinno znaleźć przełożenie w sformułowanych wagach. Z tego względu aktualizacja polega na zastąpieniu średniej arytmetycznej ważonej rangowanych zmiennych wejściowych dla wyliczania wartości KEI dla Filarów I-III.

Tabela. Propozycja aktualizacji w zakresie sposobu wyliczania wartości KEI dla Filarów I-III

Było:	Etap IV	wyznaczenie wskaźnika KEI dla badanych obszarów	Zagregowany wskaźnik Knowledge Economy Index, będący średnią arytmetyczną ważoną rangowanych zmiennych wejściowych.
Jest:	Etap IV	wyznaczenie wskaźnika KEI dla badanych obszarów	Zagregowany wskaźnik Knowledge Economy Index, będący średnią arytmetyczną rangowanych zmiennych wejściowych.

Źródło: Ewaluacja wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020”, w tym ocena wartości wskaźników monitoringu wizji, ECORYS Polska Sp. z o.o., Warszawa 2017 r. na podstawie danych BDL GUS.

WH.2. Knowledge Index (KI): oszacowanie wartości oraz ocena

Poniżej zaprezentowano wyniki wyliczenia wartości wskaźnika KEI zgodnie z zaproponowaną, zaktualizowaną metodologią.

Tabela. Wartości KEI dla Filaru I – wyliczenia wg zaktualizowanej metodologii

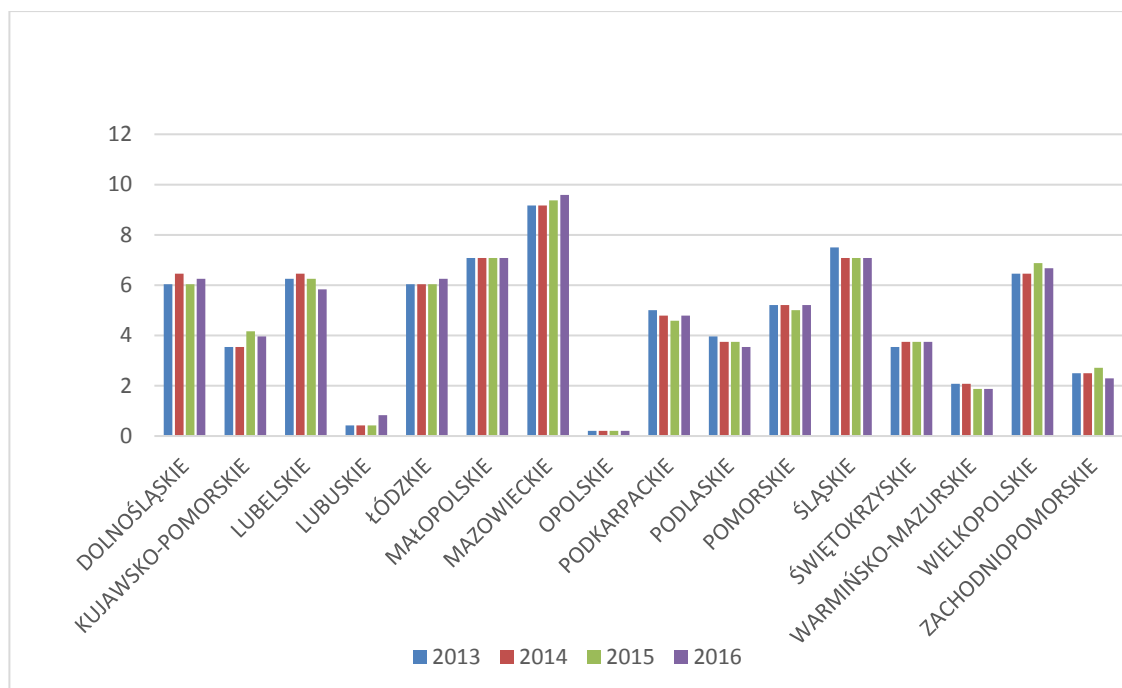
Województwo	FILAR I							
	2013		2014		2015		2016	
	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking
Dolnośląskie	6,04	7	6,46	6	6,04	7	6,25	6
Kujawsko-pomorskie	3,54	12	3,54	12	4,17	10	3,96	10
Lubelskie	6,25	5	6,46	6	6,25	5	5,83	7
Lubuskie	0,42	15	0,42	15	0,42	15	0,83	15
Łódzkie	6,04	7	6,04	7	6,04	7	6,25	6
Małopolskie	7,08	3	7,08	3	7,08	3	7,08	3
Mazowieckie	9,17	1	9,17	1	9,17	1	9,38	1

Województwo	FILAR I							
	2013		2014		2015		2016	
	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking
Opolskie	0,21	16	0,21	16	0,21	16	0,21	16
Podkarpackie	5,00	9	4,79	9	4,58	9	4,79	9
Podlaskie	3,96	10	3,75	11	3,75	12	3,54	12
Pomorskie	5,21	8	5,21	8	5,00	8	5,21	8
Śląskie	7,50	2	7,08	3	7,08	3	7,08	3
Świętokrzyskie	3,54	12	3,75	11	3,75	12	3,75	11
Warmińsko-mazurskie	2,08	14	2,08	14	1,88	14	1,88	14
Wielkopolskie	6,46	4	6,46	6	6,88	4	6,67	4
Zachodniopomorskie	2,50	13	2,50	13	2,71	13	2,29	13

Źródło: Ewaluacja wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020”, w tym ocena wartości wskaźników monitoringu wizji, ECORYS Polska Sp. z o.o., Warszawa 2017 r. na podstawie danych BDL GUS.

W obszarze Filaru I pozycja województwa od 2013 r. jest wiodąca, Śląsk konkuruje przede wszystkim z Mazowszem i Małopolską – regionami, na terenie których mieszczą się dwa kluczowe ośrodki akademickie, jakimi są Warszawa i Kraków. Zbliżoną, choć nieco gorszą sytuację obserwuje się również w Wielkopolsce oraz województwach dolnośląskim i lubelskim. W obszarze edukacji i zasobów ludzkich zdecydowanie najgorzej prezentują się dane dla województw opolskiego i lubuskiego – małych regionów bez silnych ośrodków naukowo-badawczych.

Wykres. Wartości KEI dla Filaru I – wyliczenia wg zaktualizowanej metodologii

Źródło: Ewaluacja wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020”, w tym ocena wartości wskaźników monitoringu wizji, ECORYS Polska Sp. z o.o., Warszawa 2017 r. na podstawie danych BDL GUS.

Tabela. Wartości KEI dla Filaru II – wyliczenia wg zaktualizowanej metodologii

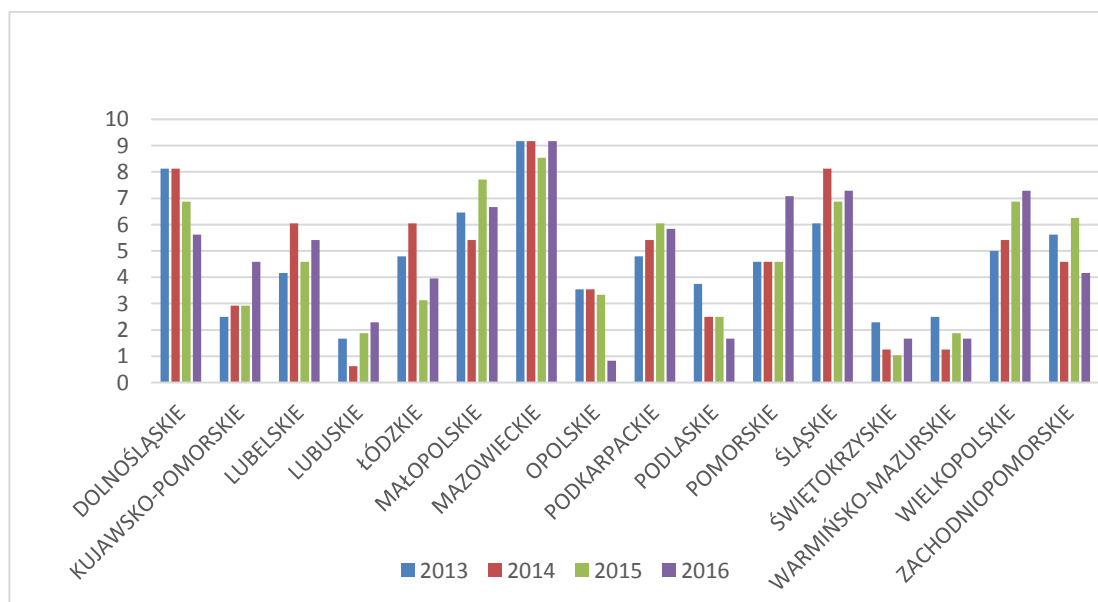
Województwo	FILAR II							
	2013		2014		2015		2016	
	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking
Dolnośląskie	8,13	2	8,13	3	6,88	5	5,63	7
Kujawsko-pomorskie	2,50	14	2,92	12	2,92	12	4,58	9
Lubelskie	4,17	10	6,04	5	4,58	9	5,42	8
Lubuskie	1,67	16	0,63	16	1,88	15	2,29	12
Łódzkie	4,79	8	6,04	5	3,13	11	3,96	11
Małopolskie	6,46	3	5,42	8	7,71	2	6,67	5
Mazowieckie	9,17	1	9,17	1	8,54	1	9,17	1
Opolskie	3,54	12	3,54	11	3,33	10	0,83	16

Podkarpackie	4,79	8	5,42	8	6,04	7	5,83	6
Podlaskie	3,75	11	2,50	13	2,50	13	1,67	15
Pomorskie	4,58	9	4,58	10	4,58	9	7,08	4
Śląskie	6,04	4	8,13	3	6,88	5	7,29	3
Świętokrzyskie	2,29	15	1,25	15	1,04	16	1,67	15
Warmińsko-mazurskie	2,50	14	1,25	15	1,88	15	1,67	15
Wielkopolskie	5,00	6	5,42	8	6,88	5	7,29	3
Zachodniopomorskie	5,63	5	4,58	10	6,25	6	4,17	10

Źródło: Ewaluacja wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020”, w tym ocena wartości wskaźników monitoringu wizji, ECORYS Polska Sp. z o.o., Warszawa 2017 r. na podstawie danych BDL GUS.

W obszarze innowacji województwo śląskie zajmuje jedną z wyższych pozycji w skali kraju, choć corocznym liderem zestawienia jest Mazowsze. Ważne pozycje zajmują również Małopolska, Wielkopolska oraz Dolny Śląsk (zwłaszcza na początku analizowanego okresu) oraz Pomorze (znaczący wzrost w analizowanym okresie). Z kolei o niskiej wartości subindeksu można mówić w przypadku województw: lubuskiego świętokrzyskiego, warmińsko-mazurskiego i opolskiego (w tym przypadku znaczny spadek wartości indeksu w 2016 r.).

Wykres. Wartości KEI dla Filaru II – wyczerpania wg zaktualizowanej metodologii

Źródło: Ewaluacja wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020”, w tym ocena wartości wskaźników monitoringu wizji, ECORYS Polska Sp. z o.o., Warszawa 2017 r. na podstawie danych BDL GUS.

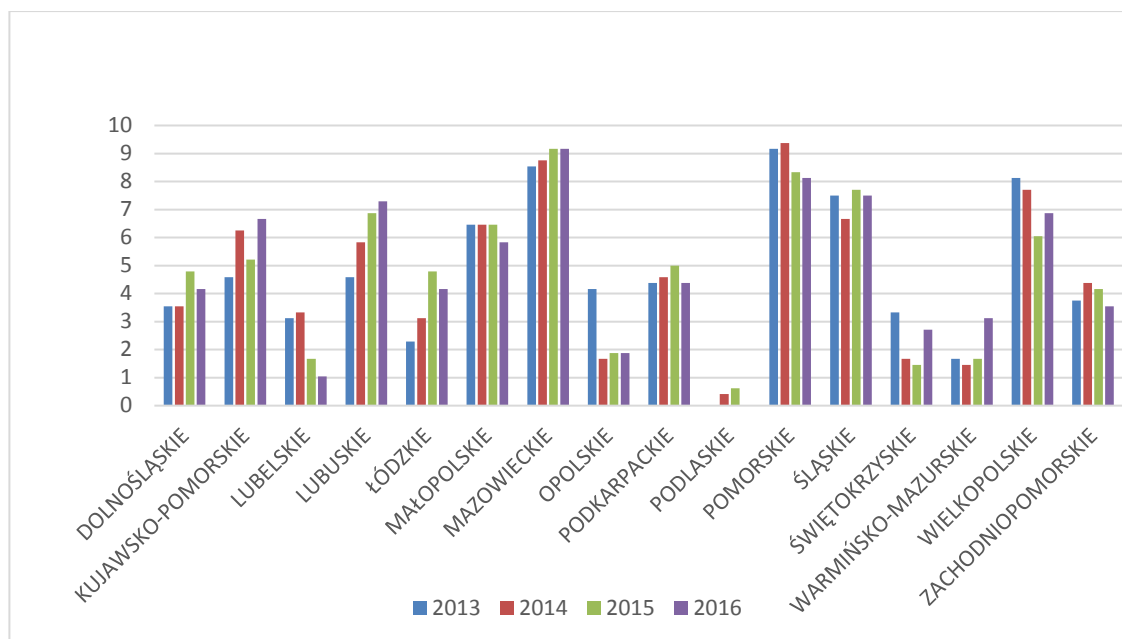
Tabela. Wartości KEI dla Filaru III – wyliczenia wg zaktualizowanej metodologii

Województwo	FILAR III							
	2013		2014		2015		2016	
	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking
Dolnośląskie	3,54	11	3,54	10	4,79	10	4,17	10
Kujawsko-pomorskie	4,58	7	6,25	6	5,21	7	6,67	6
Lubelskie	3,13	13	3,33	11	1,67	14	1,04	15
Lubuskie	4,58	7	5,83	7	6,88	4	7,29	4
Łódzkie	2,29	14	3,13	12	4,79	10	4,17	10
Małopolskie	6,46	5	6,46	5	6,46	5	5,83	7
Mazowieckie	8,54	2	8,75	2	9,17	1	9,17	1
Opolskie	4,17	9	1,67	14	1,88	12	1,88	14
Podkarpackie	4,38	8	4,58	8	5,00	8	4,38	8
Podlaskie	0,00	16	0,42	16	0,63	16	0,00	16
Pomorskie	9,17	1	9,38	1	8,33	2	8,13	2
Śląskie	7,50	4	6,67	4	7,71	3	7,50	3
Świętokrzyskie	3,33	12	1,67	14	1,46	15	2,71	13
Warmińsko-mazurskie	1,67	15	1,46	15	1,67	14	3,13	12
Wielkopolskie	8,13	3	7,71	3	6,04	6	6,88	5
Zachodniopomorskie	3,75	10	4,38	9	4,17	11	3,54	11

Źródło: Ewaluacja wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020”, w tym ocena wartości wskaźników monitoringu wizji, ECORYS Polska Sp. z o.o., Warszawa 2017 r. na podstawie danych BDL GUS.

W zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych w 2016 r. województwo śląskie ustępowało jedynie Mazowszu i Pomorzu. W analizowanym okresie zbliżone wartości subindeksu osiągały również województwa wielkopolskie i – co może stanowić pewne zaskoczenie, biorąc pod uwagę słabe rezultaty w pozostałych dwóch subindeksach – lubuskie. Najniższe wartości KEI dla Filaru III osiąga zdecydowanie Podlasie, choć niekorzystna sytuacja jest również w województwach warmińsko-mazurskim, świętokrzyskim, opolskim i lubelskim.

Wykres. Wartości KEI dla Filaru III – wyliczenia wg zaktualizowanej metodologii

Źródło: Ewaluacja wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020”, w tym ocena wartości wskaźników monitoringu wizji, ECORYS Polska Sp. z o.o., Warszawa 2017 r. na podstawie danych BDL GUS.

Tabela. Wartości KEI dla wariantu I – wyliczenia wg zaktualizowanej metodologii

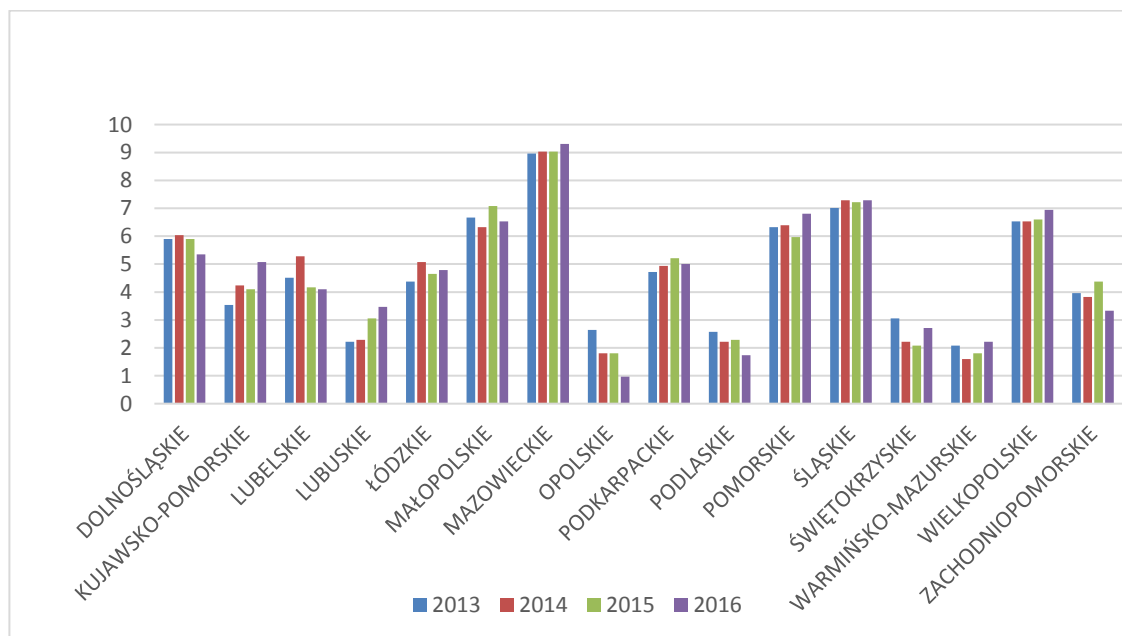
Województwo	KEI - I wariant							
	2013		2014		2015		2016	
	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking
Dolnośląskie	5,90	6	6,04	6	5,90	6	5,35	6
Kujawsko-pomorskie	3,54	11	4,24	10	4,10	11	5,07	7
Lubelskie	4,51	8	5,28	7	4,17	10	4,10	10
Lubuskie	2,22	15	2,29	12	3,06	12	3,47	11
Łódzkie	4,38	9	5,07	8	4,65	8	4,79	9
Małopolskie	6,67	3	6,32	5	7,08	3	6,53	5
Mazowieckie	8,96	1	9,03	1	8,96	1	9,24	1
Opolskie	2,64	13	1,81	15	1,81	16	0,97	16
Podkarpackie	4,72	7	4,93	9	5,21	7	5,00	8

Województwo	KEI - I wariant							
	2013		2014		2015		2016	
	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking
Podlaskie	2,57	14	2,22	14	2,29	13	1,74	15
Pomorskie	6,32	5	6,39	4	5,97	5	6,81	4
Śląskie	7,01	2	7,29	2	7,22	2	7,29	2
Świętokrzyskie	3,06	12	2,22	14	2,08	14	2,71	13
Warmińsko-mazurskie	2,08	16	1,60	16	1,81	16	2,22	14
Wielkopolskie	6,53	4	6,53	3	6,60	4	6,94	3
Zachodniopomorskie	3,96	10	3,82	11	4,38	9	3,33	12

Źródło: Ewaluacja wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020”, w tym ocena wartości wskaźników monitoringu wizji, ECORYS Polska Sp. z o.o., Warszawa 2017 r.

Przy wyliczaniu wartości KEI w wariantcie pierwszym województwo śląskie w całym analizowanym okresie (2012-2016) zajmowało drugą lokatę w kraju, ustępując jedynie Mazowszu. Regionami o dużym potencjale w obszarze KEI były również Małopolska, Wielkopolska i Pomorze, z kolei najslabiej prezentuje się sytuacja na Opolszczyźnie, Podlasiu oraz Warmii i Mazurach.

Wykres. Wartości KEI dla wariantu I – wyliczenia wg zaktualizowanej metodologii

Źródło: Ewaluacja wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020”, w tym ocena wartości wskaźników monitoringu wizji, ECORYS Polska Sp. z o.o., Warszawa 2017 r.

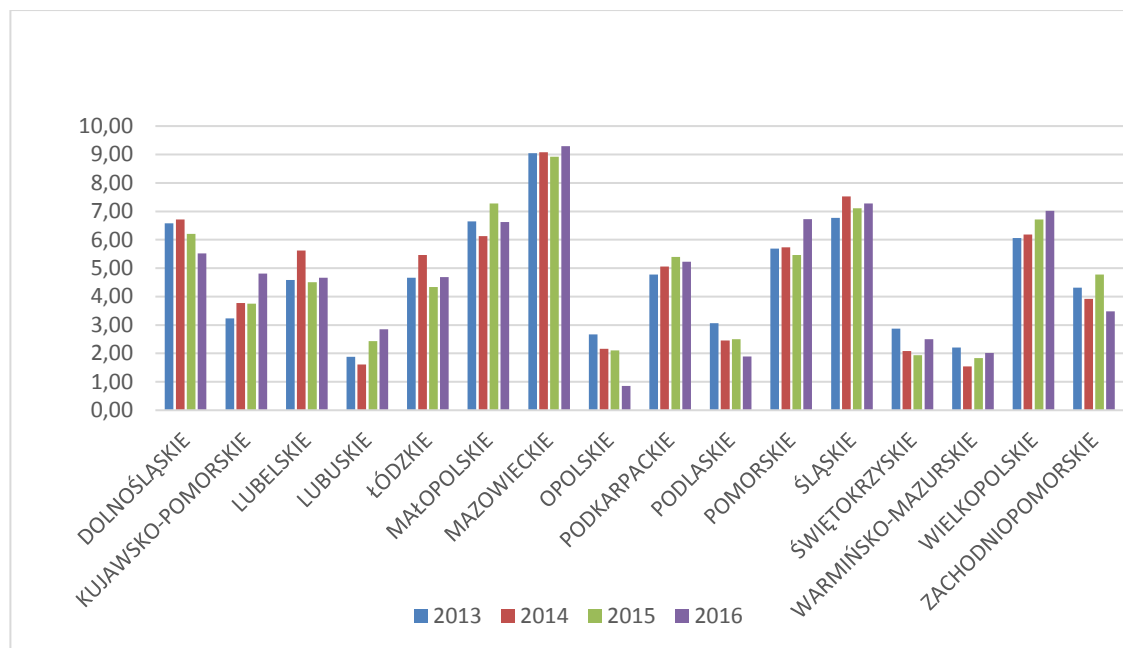
Tabela. Wartości KEI dla wariantu II – wyliczenia wg zaktualizowanej metodologii

Województwo	KEI - II wariant							
	2013		2014		2015		2016	
	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking
Dolnośląskie	6,58	4	6,71	3	6,21	5	5,52	6
Kujawsko-pomorskie	3,23	11	3,77	11	3,75	11	4,81	8
Lubelskie	4,58	9	5,63	7	4,50	9	4,67	10
Lubuskie	1,88	16	1,60	15	2,44	13	2,85	12
Łódzkie	4,67	8	5,46	8	4,33	10	4,69	9
Małopolskie	6,65	3	6,13	5	7,27	2	6,63	5
Mazowieckie	9,04	1	9,08	1	8,85	1	9,23	1
Opolskie	2,67	14	2,17	13	2,10	14	0,85	16
Podkarpackie	4,77	7	5,06	9	5,40	7	5,23	7
Podlaskie	3,06	12	2,46	12	2,50	12	1,90	15
Pomorskie	5,69	6	5,73	6	5,46	6	6,73	4
Śląskie	6,77	2	7,52	2	7,10	3	7,27	2
Świętokrzyskie	2,88	13	2,08	14	1,94	15	2,50	13
Warmińsko-mazurskie	2,21	15	1,54	16	1,83	16	2,02	14
Wielkopolskie	6,06	5	6,19	4	6,71	4	7,02	3
Zachodniopomorskie	4,31	10	3,92	10	4,77	8	3,48	11

Źródło: Ewaluacja wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020”, w tym ocena wartości wskaźników monitoringu wizji, ECORYS Polska Sp. z o.o., Warszawa 2017 r.

W przypadku wyliczenia wartości KEI w wariantcie II województwo śląskie zachowuje pozycję jednego z liderów rankingu, ustępując jedynie (poza Mazowszem) – w porównaniu do wariantu I – Małopolsce w 2015 r. Warto zauważyć, iż zmiana wag nie powoduje kompletnego przetasowania rankingu; Mazowsze, Śląsk, Wielkopolska i Pomorze nadal są województwami o szczególnym potencjale w obszarze KEI. Zwraca również uwagę Lubuskie, które nie tylko dokonało największego postępu w czasie – awansowało o 4 pozycje w rankingu od 2012 do 2016 r. – ale na dodatek zmiana jest konsekwentna, regularnie co roku region ten nieco poprawia swoją pozycję w zestawieniu.

Wykres. Wartości KEI dla wariantu II – wyliczenia wg zaktualizowanej metodologii

Źródło: Ewaluacja wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020”, w tym ocena wartości wskaźników monitoringu wizji, ECORYS Polska Sp. z o.o., Warszawa 2017 r.

**Wskaźnik horyzontalny monitoringu wizji rozwoju (WH.3). INDEKS
KAPITAŁU SPOŁECZNEGO, W TYM SZCZEGÓLNIIE POZIOM ZAUFANIA**

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
WH.3. Indeks kapitału społecznego			2021 r.	planowane badanie ewaluacyjne
		1,147	2016 r.	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Spadek wartości wskaźnika.
		1,171	2012 r.	Wartość bazowa. Wyniki badania pilotażowego*
		1,150	2011 r.	Jak wyżej*
		1,220	2010 r.	Jak wyżej*
WH.3.1.1. Zaufanie w sieciach współpracy (klastry, konsorcja naukowo-badawcze, naukowo-biznesowe itp.).		0,42	2016 r.	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Utrzymanie wartości wskaźnika.
		0,42	2015 r.	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Spadek wartości wskaźnika.
		0,74	2014 r.	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Wzrost wartości wskaźnika.
		0,52	2013 r.	Wyniki badania pilotażowego**
		0,53	2012 r.	Jak wyżej**
		0,83	2011 r.	Jak wyżej**
		0,63	2010 r.	Jak wyżej**
		0,87	2009 r.	Jak wyżej**
		0,84	2008 r.	Jak wyżej**
WH.3.1.2. Zaufanie do administracji publicznej		60 % poziomu krajowego zaufania do administracji publicznej	2020 r.	Wartość docelowa, wzrost

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
		1,64	2016 r.	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Wzrost wartości wskaźnika.
		0,79	2015 r.	Badanie pilotażowe **
		0% w 2012 r. oraz 50% poziomu krajowego zaufania do administracji publicznej w 2015 r.	2012 r.	Wartość bazowa odniesiona do wskaźników krajowych
<p>* Wyniki badania pilotażowego zrealizowanego przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne w obszarze Środowiska , Główny Instytut Górnictwa.</p> <p>** Wyniki badania pilotażowego zrealizowanego przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne w obszarze Medycyny w latach 2014-2015 (GAPR Gliwice).</p> <p>***Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.</p>				

Poniżej opis odnosi się do właściwości wskaźnika horyzontalnego monitoringu wizji (WH.3.) Indeks kapitału społecznego opisanych w Rocznym raporcie monitoringowym RSI WSL na lata 2013-2020. Metodologia ta stanowiła przedmiot ewaluacji, a wyniki oceny, związane z nią modyfikacje metodologii i wyliczenie wartości wskaźnika według jej zaktualizowanej wersji przedstawiono w dalszej części podrozdziału.

Cechy wskaźnika

Kapitał społeczny jest obok wskaźników inwestycyjnych istotną składową ocenę skuteczności realizacji regionalnej polityki społeczno-gospodarczej i elementem oceny interwencji publicznej.

Istotą kapitału społecznego jest konkurencyjność zespołowa oparta na wzajemnych relacjach członków grupy. Powszechnie wykorzystywanymi w badaniach miarami kapitału społecznego są zaufanie interpersonalne i dobrowolna przynależność do organizacji społecznych. Metodologia pomiaru wskaźników została opracowana w 2014 r. przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne w obszarze Środowiska (Główny Instytut Górnictwa w Katowicach) w ramach projektu „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych”.

Opracowanie metodyczne na potrzeby obliczenia indeksu kapitału społecznego regionu wymagało:

- przeglądu i wyboru obszarów odzwierciedlających związek kapitału społecznego z priorytetami rozwojowymi regionu,
- przedstawienia zmian w wybranych obszarach za pomocą celowo dobranych danych ilościowych (statystycznych), w tym analizy

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
		<p>i interpretacji zjawisk opisywanych przez dane ilościowe w kontekście regionalnym i krajowym,</p> <ul style="list-style-type: none"> – skonstruowania formuły łączącej wybrane dane ilościowe, w tym metody agregowania różnych danych, – opracowanie narzędzia dla prowadzenia obliczeń i jego testowanie, – wykonanie modelu matematycznego dla prognozowania przyszłych wartości indeksu, – opracowanie sposobu wnioskowania i interpretacji dla uzyskanych wartości indeksu w kontekście realizacji polityk regionalnych, – przygotowanie analizy symulacyjnej opisującej wrażliwość indeksu na zmiany w poszczególnych składowych oraz wnioskowania. 		
Definicja wskaźnika		<p>Kapitał społeczny według Roberta Putnama (2000, 2003) jest zjawiskiem kulturowym, stanowi zasób wspólnoty, a nie tworzących ją jednostek. Obejmuje obywatelskie nastawienie członków społeczeństwa, normy wspierające współdziałanie oraz zaufanie interpersonalne i zaufanie obywateli do instytucji publicznych. Zasadniczym elementem kapitału społecznego jest zaufanie, gwarantujące najlepsze dla całej wspólnoty, choć niekoniecznie najbardziej korzystne dla każdego z jej członków rozwiązanie dylematu więźnia: maksymalizację dobra wspólnego zamiast.</p> <p>Kapitał społeczny (definicja według Francis Fukuyama (1997, 2000)) – zestaw nieformalnych wartości i norm etycznych wspólnych dla członków określonej grupy i umożliwiających im skuteczne współdziałanie. Podstawą współdziałania na rzecz dobra publicznego jest wzajemne zaufanie członków grupy. Zasady, które tworzą kapitał społeczny, rozciągają się od normy wzajemności między dwojgiem przyjaciół aż po bardzo złożone i skodyfikowane doktryny, takie jak chrześcijaństwo czy konfucjanizm.</p> <p>Pierre Bourdieu (1986, 1993) definiuje kapitał społeczny jako indywidualne inwestycje w sieci związków społecznych. Według niego kapitał społeczny jest dobrem prywatnym, a nie publicznym, i może owocować zamożnością, albo „kapitałem symbolicznym”, czyli oznakami statusu społecznego. Kapitał społeczny jednostki jest według tego badacza zasadniczym elementem jej pozycji społecznej.</p> <p>Definicja wg Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 (Załącznik do uchwały nr 61 Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r.)</p> <p>Kapitał społeczny rozumiany jest jako wynikająca z zaufania oraz obowiązujących norm i wzorów postępowania zdolność do mobilizacji i łączenia zasobów, która sprzyja kreatywności oraz wzmacnia wolę współpracy i porozumienia w osiągnięciu wspólnych celów.</p> <p>Dla określenia kapitału społecznego wybrano następujące główne obszary:</p>		
		1. Obszar I Postawy i kompetencje społeczne		

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
		<ul style="list-style-type: none"> – Edukacja formalna – Edukacja pozaszkolna/nieformalna i obywatelska <p>2. Obszar II Współdziałanie i partycypacja społeczna</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zagrożenie wykluczeniem społecznym – Zaangażowanie / wpływ na życie publiczne – Non- profit / partycypacja społeczna <p>3. Obszar III Komunikacja społeczna</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zwiększenie dostępności komunikacji – Współpraca, wymiana wiedzy <p>4. Obszar IV Potencjał kulturowy i kreatywny</p> <ul style="list-style-type: none"> – Udział w kulturze – Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego – Sport. <p>Powyższe obszary korespondują z celami szczegółowymi Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 (Załącznik do uchwały nr 61 Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji, 2. Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne, 3. Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy, 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego. 		
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym		wysoki		
Dostępność danych		wymaga odrębnej ewaluacji i wprowadzenie do regionalnego systemu informacji		
Źródła danych		stworzony przez region własny wskaźnik, CBOS, GUS		
Moment pomiaru		Ewaluacja: 2018 (XII 2017r.), 2021		
Wartość bazowa, wartość wyjściowa		nie obliczano na poziomie regionalnym;		
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.		wzrost;		
Sposób pomiaru		ewaluacja tematyczna; benchmarking na podstawie międzynarodowego i krajowego wskaźnika European Social Survey, dane CBOS oraz GUS		

Poniżej opis odnosi się do właściwości dwóch subindeksów wskaźnika horyzontalnego monitoringu wizji (WH.3.) Indeks kapitału społecznego, tj.: (WH.3.1.1.) Zaufanie w sieciach współpracy (klastry, konsorcja naukowo-badawcze, naukowo-biznesowe itp.) oraz (WH.3.1.2.) Zaufanie do administracji publicznej opisanych w Rocznym raporcie monitoringowym RSI WSL na lata 2013-2020. Metodologia ta stanowiła przedmiot ewaluacji, a wyniki oceny, związane z nią modyfikacje metodologii i wyliczenie wartości subindeksów według jej zaktualizowanej wersji przedstawiono w dalszej części podrozdziału.

Cechy wskaźnika

Indeks Kapitału Społecznego – Poziom zaufania

Metodologia pomiaru wskaźników została opracowana w 2014 r. przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne Technologie dla Medycyny w ramach projektu „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych”. Obserwatorium tworzy konsorcjum w składzie: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o. o. (Lider Obserwatorium), Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii im. prof. Zbigniewa Religi oraz Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM. W obszarze usług medycznych konsorcjum reprezentuje Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach.

Metodologia ma charakter nowatorski, wykorzystuje ilościowe i jakościowe metody pomiaru wskaźnika. W rezultacie pionierskich prac w kraju podjętych na poziomie regionalnym, opracowano odrębną i niezależną metodę pomiaru, która koncentruje się na współpracy międzyinstytucjonalnej i zaufaniu międzyorganizacyjnym.

Definicja wskaźnika

Zaufanie według Roberta Putnama jest zasadniczym (podstawowym) składnikiem kapitału społecznego, ponieważ napędza współpracę. Stąd też istotnym rezultatem występowania tego zaufania będzie podejmowane przez podmioty współdziałanie. Szczególnym typem zaufania, wg typologii Piotra Sztompki jest zaufanie publiczne, kierowane do organizacji, w obrębie których zachodzą działania i interakcje.

Wskaźnik WH.3.1.1.: Zaufanie w sieciach współpracy (klastry, konsorcja naukowo-badawcze, naukowo-biznesowe itp.), tj. Wskaźnik współdziałania:

Charakterystyka składowych wskaźnika (badanie ilościowe):

(X1) Przedsiębiorstwa przemysłowe, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej w % ogółu przedsiębiorstw,

(X2) Przedsiębiorstwa usługowe, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej w % ogółu przedsiębiorstw,

(X3) Przedsiębiorstwa przemysłowe sektora MŚP współpracujące w ramach inicjatywy klastrowej lub innej sformalizowanej współpracy w % przedsiębiorstw aktywnych innowacyjnie,

(X4) Projekty naukowo-badawcze realizowane przez co najmniej dwa różne podmioty w % ogółu projektów (wg siedziby pierwszej instytucji realizującej),

	<p>(X5) Zgłoszenia patentowe do UPRP przez co najmniej dwa współuprawnione podmioty w % ogółu patentów (wg siedziby pierwszego współuprawnionego).</p> <p>Zgodnie z opracowaną metodyką obliczono wartość wskaźnika współdziałania dla lat 2008-2013.</p> <p>Wskaźnik WH.3.1.2.: Zaufanie do administracji publicznej, tj. Wskaźnik zaufania instytucjonalnego w regionie:</p> <p>Wskaźnik opiera się na autorskim narzędziu badawczym (kwestionariusze, badanie jakościowe)) służące określeniu dynamiki kształtowania się zaufania do instytucji regionalnego systemu innowacji w województwie śląskim.</p> <p>Kwestionariusz ankiety w ramach badań pilotażowych rozdyskrebowano głównie drogą elektroniczną i listową do przedstawicieli instytucji naukowych oraz instytucji otoczenia biznesu zlokalizowanych w województwie śląskim.</p> <p>Charakterystyka składowych wskaźnika (badanie jakościowe):</p> <p>(X1) Czynne zaufanie instytucji naukowo-badawczych do pozostałych aktorów,</p> <p>(X2) Bierne zaufanie względem instytucji naukowo-badawczych,</p> <p>(X3) Czynne zaufanie instytucji otoczenia biznesu do pozostałych aktorów,</p> <p>(X4) Bierne zaufanie względem instytucji otoczenia biznesu. Wskaźnik ma postać średniej ważonej, powyższych czterech zmiennych, mieszczącej się w przedziale <-2,0;2,0>.</p> <p>Zgodnie z opracowaną metodyką obliczono wartość wskaźnika współdziałania dla roku 2015.</p>
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	wysoki
Dostępność danych	wymaga odrębnej ewaluacji i wprowadzenie do regionalnego systemu informacji
Źródła danych	stworzony przez region własny wskaźnik, CBOS, GUS
Moment pomiaru	Ewaluacja 2018 (XII 2017r.), 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	nie obliczano na poziomie regionalnym, na poziomie krajowym wskaźnik zaufania do administracji publicznej wynosił w 2010 – 42%, w 2012 – 45%.
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost; na poziomie krajowym wzrost zaufania do administracji publicznej planuje się na poziomie 50% (w 2015) – w regionie należy dążyć do 50% w 2015 roku i 60% w 2020

Sposób pomiaru	ewaluacja tematyczna; benchmarking na podstawie międzynarodowego i krajowego wskaźnika European Social Survey, dane CBOS oraz GUS
----------------	---

Indeks kapitału społecznego

WH.3. Indeks kapitału społecznego: uszczegółowienie i aktualizacja

Dla określenia kapitału społecznego wybrano następujące główne obszary:

1. **Obszar I Postawy i kompetencje społeczne**
  - Edukacja formalna
  - Edukacja pozaszkolna/nieformalna i obywatelska
2. **Obszar II Współdziałanie i partycypacja społeczna**
  - Zagrożenie wykluczeniem społecznym
  - Zaangażowanie / wpływ na życie publiczne
  - Non- profit / partycypacja społeczna
3. **Obszar III Komunikacja społeczna**
  - Zwiększenie dostępności komunikacji
  - Współpraca, wymiana wiedzy
4. **Obszar IV Potencjał kulturowy i kreatywny**
  - Udział w kulturze
  - Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego
  - Sport
  - Potencjał turystyczny

W opracowywanym indeksie kapitału społecznego obszarom przyznano równoważną wartość punktową.

Tabela. Wagi obszarów i podobszarów w oryginalnej metodologii

Obszar	Podobszar	Waga podobszarów	Waga obszaru
Obszar I Postawy i kompetencje społeczne	PO ₁ Edukacja formalna	0,3	0,25
	PO ₂ Edukacja pozaszkolna / nieformalna i obywatelska	0,7	
Obszar II Współdziałanie i partycypacja społeczna	PO ₃ Zagrożenie wykluczeniem społecznym	0,3	0,25
	PO ₄ Zaangażowanie / wpływ na życie publiczne	0,2	
	PO ₅ Non- profit / partycypacja społeczna	0,5	
Obszar III Komunikacja społeczna	PO ₆ Zwiększenie dostępności komunikacji	0,4	0,25
	PO ₇ Współpraca, wymiana wiedzy	0,6	

Obszar	Podobszar	Waga podobszarów	Waga obszaru
Obszar IV Potencjał kulturowy i kreatywny	PO ₈ Udział w kulturze	0,4	0,25
	PO ₉ Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	0,2	
	PO ₁₀ Sport	0,2	
	PO ₁₁ Potencjał turystyczny	0,2	

Źródło: opracowanie GIG.

Powyższa tabela prezentuje wagi właściwe poszczególnym obszarom i podobszarom. Każdemu z podobszarów przyporządkowano wagi obrazujące istotność danego obszaru charakteryzującego kapitał społeczny regionu.

Ogólna oraz szczegółowa postać matematyczna Indeksu Kapitału Społecznego przyjmie postać zgodnie ze wzorem:

Wartość podobszaru

$$\text{Podobszar} = \left(\frac{W1PON_{region}}{W1PON_{\bar{x}kraj}} + \frac{W2PON_{region}}{W2PON_{\bar{x}kraj}} + \frac{WnPON_{region}}{WnPON_{\bar{x}kraj}} \right) \div \text{ilość wskaźników}$$

Indeks obszarów

$$\begin{aligned} \text{Indeks}_{01} &= \sum (\text{podobszar}_{1,2} \times \text{waga}) \\ \text{Indeks}_{02} &= \sum (\text{podobszar}_{3,4,5} \times \text{waga}) \\ \text{Indeks}_{03} &= \sum (\text{podobszar}_{6,7} \times \text{waga}) \\ \text{Indeks}_{04} &= \sum (\text{podobszar}_{8,9,10,11} \times \text{waga}) \end{aligned}$$

Indeks kapitału społecznego

$$\text{Indeks}_{KS} = \sum (\text{Indeks}_{01 \div 0n} \times 0,25)$$

Tabela. Wskaźniki statystyczne uwzględnione w obszarze I Postawy i kompetencje społeczne w oryginalnej metodologii

Podobszar	Wskaźnik	Jednostka
EDUKACJA FORMALNA	Odsetek dzieci w wieku 0-3 lata objętych opieką w żłobkach (%)	%
	Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (%)	%
	Odsetek osób w wieku 15-64 lata posiadających wyższe wykształcenie (%)	%
	Odsetek studentów – cudzoziemców studiujących na polskich uczelniach (%)	%
	Osoby dorosłe uczestniczące w kształceniu i szkoleniu (%)	%
EDUKACJA POZASZKOLNA / NIEFORMALNA i OBYWATELSKA	Liczba członków w klubach	szt.
	Liczba imprez oświatowych w muzeach na 10 tys. mieszkańców	szt./10 tys. mieszkańców
	Przeciętna liczba uczestników imprez w domach i ośrodkach kultury, klubach i świetlicach na 1 mieszkańca	szt./1 mieszkańca
	Absolwenci ogółem kursów organizowanych przez jednostkę (działalność domów, ośrodków kultury, klubów i świetlic)	osoba

Źródło: opracowanie GIG.

Tabela. Wskaźniki statystyczne uwzględnione w obszarze II Współdziałanie i partycypacja społeczna w oryginalnej metodologii

Podobszar	Wskaźnik	Jednostka
ZAGROŻENIE WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw (%)	%
	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym (%)	%
	Liczba osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia na 1000 osób zatrudnionych w badanej zbiorowości	osoba/1000 osób
	Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych (%)	%
	Udział osób pozostających bez pracy powyżej dwunastu miesięcy w ogólnej liczbie osób bezrobotnych zarejestrowanych (%)	%
	Wskaźnik zatrudnienia (%)	%
ZANGAŻOWANIE / WPŁYW NA ŻYCIE PUBLICZNE	Frekwencja w wyborach do Sejmu RP (%)	%
	Frekwencja w wyborach do Senatu RP (%)	%
NON-PROFIT/PARTYCYPACJA SPOŁECZNA	Odsetek pracujących w III sektorze gospodarki (%)	%
	Liczba podmiotów zaliczanych do III sektora (fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne) na 1000 mieszkańców	szt. / 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie GIG.

Tabela. Wskaźniki statystyczne uwzględnione w obszarze III Komunikacja społeczna w oryginalnej metodologii

Podobszar	Wskaźnik	Jednostka
ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACJI	Odsetek przedsiębiorstw otrzymujących zamówienia poprzez sieci komputerowe (%)	%
	Komputeryzacja bibliotek (liczba komputerów podłączonych do Internetu w placówkach bibliotecznych)	szt.
	Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów przypadająca na 1 komputer z szerokopasmowym dostępem do Internetu	osoba / 1 komputer
	Wyposażenie w komputer osobisty z szerokopasmowym dostępem do Internetu w % ogółu gospodarstw domowych	%
	Przedsiębiorstwa ogółem posiadające szerokopasmowy dostęp do Internetu	%
WSPÓŁPRACA, WYMIANA WIEDZY	Odsetek przedsiębiorstw przemysłowych, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej (%)	%
	Udział przedsiębiorstw przemysłowych współpracujących w ramach inicjatywy klastrowej lub w innych sformalizowanych rodzajach współpracy w liczbie przedsiębiorstw aktywnych innowacyjnie – przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 10-249 (%)	%

Źródło: Opracowanie GIG.

Tabela. Wskaźniki statystyczne uwzględnione w obszarze IV Potencjał kulturowy i kreatywny w oryginalnej metodologii

Podobszar	Wskaźnik	Jednostka
UDZIAŁ W KULTURZE	Liczba osób zwiedzających muzea i oddziały muzealne na 10 tys. mieszkańców	os.
	Wystawy w obiektach działalności wystawienniczej – polskie w kraju i za granicą	szt.
	Udział wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w wydatkach budżetu jednostek samorządu terytorialnego ogółem (%)	%
	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych na 1000 ludności	osoba
	Czytelnicy w ciągu roku w placówkach bibliotecznych	osoba
	Widzowie w kinach na 1000 ludności	osoba
SPORT	Członkowie w klubach sportowych łącznie z klubami wyznaniowymi i UKS	osoba
OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO	Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem	%
POTENCJAŁ TURYSTYCZNY	Turyści zagraniczni korzystający z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania	Osoba

Źródło: opracowanie GIG.

WH.3. Indeks kapitału społecznego: uszczegółowienie i aktualizacja metodologii

Indeks kapitału społecznego oceniany jest zdecydowanie pozytywnie, jednak można sformułować pewne uwagi metodologiczne, które stanowią podstawę do sformułowania uszczegółowienia i aktualizacji:

- odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (%) – brak danych dla 2015 r. (dla 2016 r. – ponownie dostępne), posłużono się ostatnim okresem referencyjnym;
- liczba podmiotów zaliczanych do III sektora (fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne) na 10 tys. mieszkańców – brak danych dla 2016 r., posłużono się ostatnim okresem referencyjnym;
- odsetek przedsiębiorstw otrzymujących zamówienia poprzez sieci komputerowe (%) – brak danych dla 2016 r., posłużono się ostatnim okresem referencyjnym;
- liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów przypadająca na 1 komputer z szerokopasmowym dostępem do Internetu – dana obecnie nie jest zbierana; posłużono się ostatnim okresem referencyjnym, aczkolwiek docelowo można rozważyć usunięcie wskaźnika (już obecnie można założyć wysoki poziom informatyzacji szkół podstawowych

i gimnazjów, a z biegiem czasu znaczenie tej zmiennej jako różnicującej regiony będzie maleć – na ten moment pozostawiono ją jednak w subindeksie);

- ➔ Ogólne zalecenie metodologiczne: jeśli dla wybranego roku brak jest określonej danej, natomiast jest ona zbierana w przeszłości oraz wiadomo, iż będzie zbierana w przyszłości – należy posłużyć się danymi dla ostatniego okresu referencyjnego.
  - Komputeryzacja bibliotek (liczba komputerów podłączonych do Internetu w placówkach bibliotecznych) – z uwagi na brak pomiaru stosowanego wskaźnika, użyto nowego miernika „Komputery użytkowane w bibliotece ogółem”.
- ➔ Ogólne zalecenie metodologiczne: jeśli dana zmienna nie jest już mierzona, natomiast GUS dokonuje pomiaru nowej zmiennej/indeksu/wskaźnika o zbliżonej wartości informacyjnej względem zmiennej zaniechanej – należy zaimplementować nową daną do wskaźnika, przy czym nie należy tego traktować jako zmiany całościowej metodologii pomiaru.

Warto zauważyć, iż istnieje duża liczba opracowań poświęconych problematyce kapitału społecznego, w tym również na poziomie regionalnym. Większość z nich nie stanowi jednak indeksów liczonych na szeregach czasowych, które umożliwiałyby porównywalność danych, a tym samym nie mogą być rekomendowane jako substytut miernika zaproponowanego w ramach RSI WSL 2013-2020.

Przywołany w SIWZ Indeks Rozwoju Społecznego nie jest odpowiednikiem indeksu kapitału społecznego (w takim znaczeniu, jakie nadaje temu terminowi RSI WSL). Jest to jednak kwestia poboczna, gdyż analizowane pojęcie nie ma konsensualnej definicji w gronie badaczy społecznych. Bardziej problematyczne wydaje się, iż nie ma dla niego danych poza 2016 r. Co więcej, nie jest to miernik liczony wprost przez EUROSTAT, lecz we współpracy z Social Progress Imperative i Deloitte. Nie można więc rekomendować zastąpienia obecnie funkcjonującego wskaźnika miernikiem, którego trwałość zliczania nie została jeszcze zweryfikowana. Jednakże zaleca się monitorowanie wartości tegoż wskaźnika i używanie go porównawczo w przypadku analiz na poziomie międzynarodowym, przy porównaniach z innymi regionami UE.

Co istotne, w fachowej literaturze HDI – zaproponowany w poprzednim rozdziale jako miernik warty monitorowania w kontekście KEI – bywa tłumaczony jako Wskaźnik Rozwoju Społecznego⁷.

---

⁷ Np. R. Antczak. Nowe ujęcie wskaźnika rozwoju społecznego HDI. W: Studia i Prace Kolegium Zarządzania i Finansów / Szkoła Główna Handlowa, 2012 (z. 117), s. 7-24; E. Jankowska. Zastosowanie wskaźnika rozwoju społecznego HDI do oceny sytuacji społeczno-gospodarczej krajów Unii Europejskiej w latach 2004–2011. W: Toruńskie Studia Międzynarodowe, NR 1 (5) 2012, s. 33-42.

WH.3. Indeks kapitału społecznego: oszacowanie wartości oraz ocena

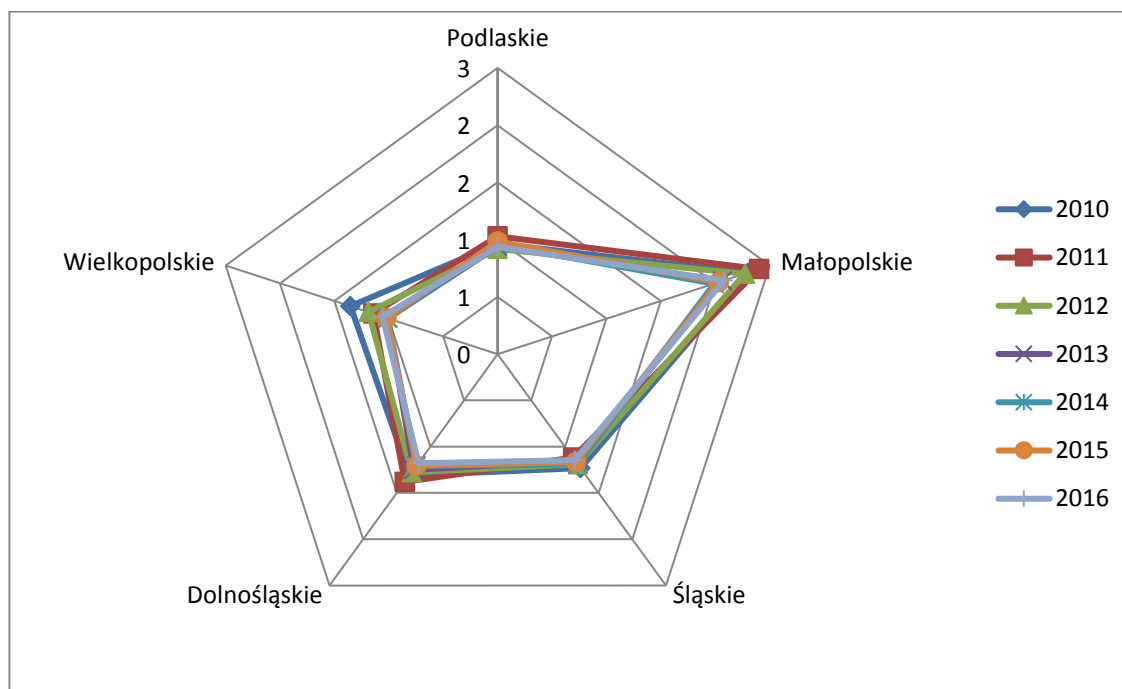
Tabela. Wartości indeksu kapitału społecznego wyliczone wg oryginalnej metodologii

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1,232	1,120	1,192	1,155	1,192	1,166	1,147

Źródło: Ewaluacja wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020”, w tym ocena wartości wskaźników monitoringu wizji, ECORYS Polska Sp. z o.o., Warszawa 2017 r.

Od 2014 r. obserwowany jest konsekwentne, choć nieznaczne obniżanie się wartości wskaźnika indeksu kapitału społecznego. Dokładna analiza składowych wykazała m.in., iż pomiędzy 2015 a 2016 r. zaobserwowano największy spadek wartości wskaźnika dla podobszaru „Udział w kulturze”, co z kolei wiązało się z obniżeniem udziału wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w wydatkach budżetu jednostek samorządu terytorialnego ogółem. Można przypuszczać, iż jest to powiązane z harmonogramem wydatkowania środków w ramach Polityki Spójności. Przykładowo analogiczny spadek w omawianym obszarze zaobserwowano również w Małopolsce, która od lat niezmiennie charakteryzuje się wysoką wartością indeksu kapitału społecznego (ok. 2,00 – por. [Rysunek](#)).

Rysunek. Zmiany wartości indeksu kapitału społecznego w wybranych regionach w latach 2010-2016

Źródło: Ewaluacja wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020”, w tym ocena wartości wskaźników monitoringu wizji, ECORYS Polska Sp. z o.o., Warszawa 2017 r. na podstawie danych BDL GUS/STRATEG.

Zaufanie w sieciach współpracy (klastry, konsorcja naukowo-badawcze, naukowo-biznesowe itp.)

WH.3.1.1. Zaufanie w sieciach współpracy (klastry, konsorcja naukowo-badawcze, naukowo-biznesowe, itp.): uszczegółowienie i aktualizacja

Tabela. Oryginalne i zaproponowane składowe wskaźnika zaufania w sieciach współpracy

Symbol	Nazwa składowej wskaźnika	Źródło oryginalne	Źródło proponowane – aktualizacja metodologii obliczania wskaźnika
X ₁	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej w % ogółu przedsiębiorstw	Bank Danych Lokalnych (Nauka i Technika → Działalność innowacyjna)	Bank Danych Lokalnych (Nauka i Technika → Działalność innowacyjna)
X ₂	Przedsiębiorstwa usługowe, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej w % ogółu przedsiębiorstw	Bank Danych Lokalnych (Nauka i Technika → Działalność innowacyjna)	Bank Danych Lokalnych (Nauka i Technika → Działalność innowacyjna)
X ₃	Przedsiębiorstwa przemysłowe sektora MŚP współpracujące w ramach inicjatywy klastrowej lub innej sformalizowanej współpracy w % przedsiębiorstw aktywnych innowacyjnie	Bank Danych Lokalnych (Nauka i Technika → Działalność innowacyjna)	Bank Danych Lokalnych (Nauka i Technika → Działalność innowacyjna)
X ₄	Projekty naukowo-badawcze realizowane przez co najmniej 2 różne podmioty w % ogółu projektów (wg siedziby pierwszej instytucji realizującej)	Baza „Projekty naukowe” POL-on (https://polon.nauka.gov.pl/)	Rekomendacja usunięcia składowej wskaźnika
X ₅	Zgłoszenia patentowe do UPRP przez co najmniej 2 współuprawnione podmioty w % ogółu patentów (wg siedziby	Baza „Wynalazki” UPRP (www.uprp.pl)	BDL GUS lub raporty roczne UPRP: Zgłoszenia wynalazków i wzorów użytkowych dokonane w UPRP przez podmioty

Symbol	Nazwa składowej wskaźnika	Źródło oryginalne	Źródło proponowane – aktualizacja metodologii obliczania wskaźnika
	pierwszego współuprawnionego)		krajowe według siedziby pierwszego zgłaszającego

Źródło: Ewaluacja wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020”, w tym ocena wartości wskaźników monitoringu wizji, ECORYS Polska Sp. z o.o., Warszawa 2017 r.

Przyjęto klasyczną formułę normalizacyjną. Normalizację zmiennych przeprowadzono w oparciu o formułę:

$$\frac{x_{ij} - \min x_{ij}}{\max x_{ij} - \min x_{ij}}$$

gdzie: x_{ij} oznacza zunitaryzowaną wartość i-tej zmiennej dla j-tego województwa,

$\min x_{ij}$ oznacza minimalną wartość i-tej zmiennej dla j-tego województwa występująca w zbiorze, $\max x_{ij}$ oznacza maksymalną wartość i-tej zmiennej dla j-tego województwa występująca w zbiorze.

W ramach zaktualizowanej metodologii zachowano klasyczną formułę normalizacyjną.

Tabela. Oryginalne wagi zmiennych wskaźnika współdziałania

Zmienna	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅
Waga	W ₁ =0,30	W ₂ =0,30	W ₃ =0,15	W ₄ =0,10	W ₅ =0,15

Opracowanie: GAPR, Gliwice.

Zgodnie z zastrzeżeniem autorów oryginalnej metodologii, przyjęte wagi wynikają z ocen istotności uwzględnianych zmiennych dla konstruowanego wskaźnika współdziałania. Rekomenduje się utrzymanie proporcji wag przy uwzględnieniu eliminacji jednej ze zmiennych.

Tabela. Zaktualizowane wagi zmiennych wskaźnika współdziałania

Zmienna	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄
Waga	W ₁ =0,30	W ₂ =0,30	W ₃ =0,15	W ₄ =0,25

Źródło: Ewaluacja wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020”, w tym ocena wartości wskaźników monitoringu wizji, ECORYS Polska Sp. z o.o., Warszawa 2017 r.

Zgodnie z powyższym, wartość wskaźnika współdziałania (WW) obliczana była i jest obliczana według następującego wzoru:

$$WW = \frac{\sum_{i=1}^n w_i x_i}{\sum_{i=1}^n w_i}, \text{ gdzie } i = 1, 2, \dots, n$$

WH.3.1.1. Zaufanie w sieciach współpracy (klastry, konsorcja naukowo-badawcze, naukowo-biznesowe, itp.): uszczegółowienie i aktualizacja: oszacowanie wartości oraz ocena

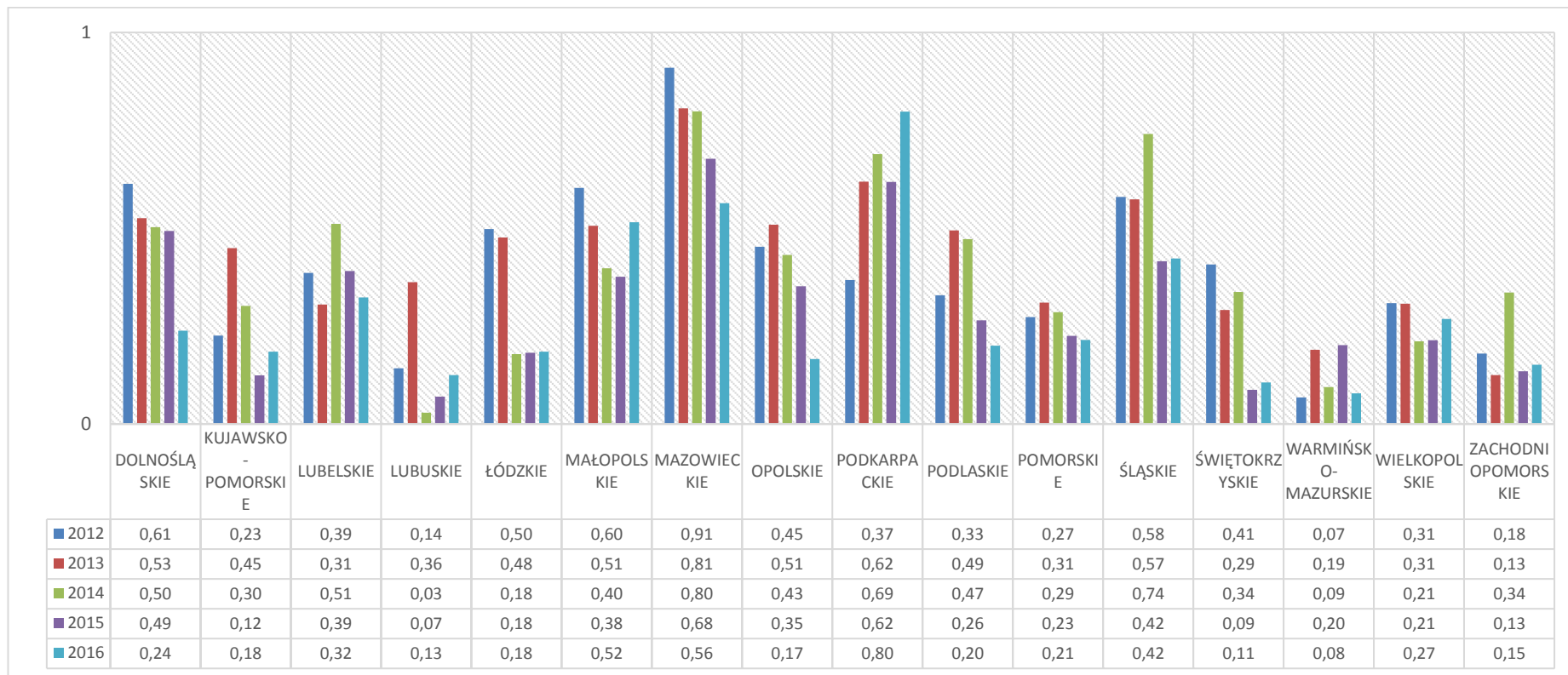
Tabela. Wskaźnik współdziałania w latach 2014-2016 – wyliczenia wg zaktualizowanej metodologii

Województwo	2012	2013	2014	2015	2016
Dolnośląskie	0,61	0,53	0,50	0,49	0,24
Kujawsko-pomorskie	0,23	0,45	0,30	0,12	0,18
Lubelskie	0,39	0,31	0,51	0,39	0,32
Lubuskie	0,14	0,36	0,03	0,07	0,13
Łódzkie	0,50	0,48	0,18	0,18	0,18
Małopolskie	0,60	0,51	0,40	0,38	0,52
Mazowieckie	0,91	0,81	0,80	0,68	0,56
Opolskie	0,45	0,51	0,43	0,35	0,17
Podkarpackie	0,37	0,62	0,69	0,62	0,80
Podlaskie	0,33	0,49	0,47	0,26	0,20
Pomorskie	0,27	0,31	0,29	0,23	0,21
Śląskie	0,58	0,57	0,74	0,42	0,42
Świętokrzyskie	0,41	0,29	0,34	0,09	0,11
Warmińsko-mazurskie	0,07	0,19	0,09	0,20	0,08
Wielkopolskie	0,31	0,31	0,21	0,21	0,27
Zachodniopomorskie	0,18	0,13	0,34	0,13	0,15

Źródło: Ewaluacja wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020”, w tym ocena wartości wskaźników monitoringu wizji, ECORYS Polska Sp. z o.o., Warszawa 2017 r. na podstawie danych BDL GUS/Raportów rocznych UPRP.

W ostatnim roku, dla którego dostępne są dane (tj. 2016 r.), liderem rankingu w zakresie wskaźnika współdziałania było województwo podkarpackie, wysokie wartości osiągnęły również Małopolska i Mazowsze. Jeśli chodzi o województwo śląskie, najwyższą wartość indeksu – 0,74 – osiągnął on w 2014 r., ustępując wówczas jedynie Mazowszu. W 2015 i 2016 r. wartość wskaźnika dla woj. śląskiego była stała i wynosiła 0,42.

Wykres. Wskaźnik współdziałania w latach 2014-2016 – wyliczenia wg zaktualizowanej metodologii

Źródło: Ewaluacja wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020”, w tym ocena wartości wskaźników monitoringu wizji, ECORYS Polska Sp. z o.o., Warszawa 2017 r. oraz BDL GUS/Raporty Roczne UPRP.

Zaufanie do administracji publicznej

WH.3.1.2. Zaufanie do administracji publicznej: uszczegółowienie i aktualizacja

Dotychczasowa metodologia obliczania wartości zaufania do administracji publicznej obejmowała diagnozę poziomu zaufania w 2 perspektywach:

- czynnej → ocena poziomu zaufania instytucji reprezentowanego ogniwa RSI względem pozostałych aktorów,
- biernej → ocena poziomu zaufania pozostałych aktorów względem instytucji reprezentowanego ogniwa.

Poziom zaufania to mediana ocen dla danej kategorii podmiotu przy uwzględnieniu skalowania odpowiedzi („nie” –2 pkt; „raczej nie” –1 pkt; „raczej tak” +1 pkt; „tak” +2 pkt; „trudno powiedzieć” 0 pkt.).

$$Me = \begin{cases} \frac{x_{n+1}}{2} \text{ dla } n - \text{nieparzystego} \\ 0,5 \left(x_{\frac{n}{2}} + x_{\frac{n}{2}+1} \right) \text{ dla } n - \text{parzystego} \end{cases}$$

Gdzie x_n oznacza n -tą pozycję badanej zmiennej w uporządkowanym szeregu statystycznym. Przesłanką dla zastosowania mediany jako miary przeciętnej jest poziom pomiaru badanej zmiennej (jest to zmienna jakościowa).

Dla każdego z typów instytucji obliczono odrębny wskaźnik zaufania bazujący na uśrednionych wynikach dla każdej z kategorii odpowiedzi.

Tabela. Przyjęte wagi zmiennych wskaźnika zaufania instytucjonalnego w oryginalnej metodologii

Zmienna	Waga
Czynne zaufanie instytucji naukowo-badawczych do pozostałych aktorów	$W_1=0,25$
Bierne zaufanie względem instytucji naukowo-badawczych	$W_2=0,25$
Czynne zaufanie instytucji otoczenia biznesu do pozostałych aktorów	$W_3=0,25$
Bierne zaufanie względem instytucji otoczenia biznesu	$W_4=0,25$

Opracowanie: GAPR, Gliwice.

Wskaźnik zaufania instytucjonalnego (WZ) ma postać średniej ważonej wskazanych zmiennych, mieszczącej się w przedziale $\langle -2,0;2,0 \rangle$.

$$WZ = \frac{\sum_{i=1}^n w_i x_i}{\sum_{i=1}^n w_i}, \text{ gdzie } i = 1, 2, \dots, n$$

Tabela. Subindeksy wskaźnika zaufania instytucjonalnego

Zmienna	Wartość wskaźnika	Waga
Czynne zaufanie instytucji naukowo-badawczych do pozostałych aktorów	1,45	$W_1=0,25$
Bierne zaufanie względem instytucji naukowo-badawczych	1,78	$W_2=0,25$
Czynne zaufanie instytucji otoczenia biznesu do pozostałych aktorów	1,70	$W_3=0,25$

Zmienna	Wartość wskaźnika	Waga
Bierne zaufanie względem instytucji otoczenia biznesu	1,63	W ₄ =0,25

Źródło: Ewaluacja wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020”, w tym ocena wartości wskaźników monitoringu wizji, ECORYS Polska Sp. z o.o., Warszawa 2017 r.

Zaufanie do administracji publicznej = 1,64.

Należy zauważyć, iż osiągnięta wartość wskaźnika, wynosząca 1,64 (w skali od -2 do 2), jest wynikiem wysokim i świadczy o wysokim wzajemnym zaufaniu badanych podmiotów. Co również istotne, subindeksy składowe nie odznaczają się dużymi różnicami osiągniętych wartości – czynne zaufanie instytucji naukowo-badawczych do pozostałych aktorów (dla którego zarejestrowano najniższą wartość wskaźnika równą 1,45) jest jedynie o 0,33 niższe od biernego zaufanie względem instytucji naukowo-badawczych (o najwyższej wartości wskaźnika wynoszącej 1,78). Może to wskazywać na generalne tendencje podmiotów ze Śląska do ufania innym aktorom systemu innowacji.

**Wskaźnik horyzontalny monitoringu wizji rozwoju (WH.4). INDEKS
INNOWACYJNOŚCI**

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
WH.4. Indeks innowacyjności (<i>European Regional Innovation Scoreboard ERIS</i>)	ERIS 2020	3 miejsce w kraju	2020 r.	wartość docelowa, wzrost – docelowo w pierwszej trójce wśród regionów w Polsce
	ERIS 2017	śląskie w grupie 6 regionów kraju, 4 miejsce w kraju (198 miejsce w Europie)	2017 r.	utrzymanie pozycji, woj. śląskie w grupie Regional Moderate Innovators (-) (Regionalni Umiarkowani Innowatorzy minus)
	ERIS 2016	śląskie w grupie 5 regionów kraju	2016r.	utrzymanie pozycji, woj. śląskie w grupie Regional Moderate Innovators (Regionalni Umiarkowani Innowatorzy)
	ERIS 2014	śląskie w grupie 5 regionów kraju	2014r.	utrzymanie pozycji, woj. śląskie w grupie Regional Moderate Innovators (Regionalni Umiarkowani Innowatorzy)
	ERIS 2012	śląskie w grupie 5 regionów kraju	2012 r.	podwyższenie pozycji , woj. śląskie w grupie Regional Modest Innovators (Regionalni Słabi Innowatorzy):
	ERIS 2009	4 miejsce w kraju	2009 r.	wartość bazowa, woj. śląskie w grupie Regional Moderate Innovators (Regionalni Umiarkowani Innowatorzy)
Cechy wskaźnika	Pozycja województwa śląskiego wśród regionów europejskich o najwyższej innowacyjności			
Definicja wskaźnika	Europejska Regionalna Tablica Wyników Innowacyjności (<i>European Regional Innovation Scoreboard</i>) jest częścią Europejskiej Tablicy Wyników (<i>Innovation Union Scoreboard</i>) i stanowi źródło informacji nt. działalności innowacyjnej gospodarek regionalnych UE. Indeks złożony wyliczany w oparciu o następujące składowe: <ul style="list-style-type: none"> – Udział (%) osób z wyższym wykształceniem w grupie wiekowej 30-34 – Udział (%) osób w kształceniu ustawicznym w grupie wiekowej 25-64 – Liczba międzynarodowych publikacji naukowych na 1 mln ludności 			

	<ul style="list-style-type: none"> - Udział publikacji naukowych powstających w regionie wśród 10% najczęściej cytowanych publikacji na świecie (w %) - Udział wydatków sektora publicznego na B+R w PKB (w %) - Udział wydatków przedsiębiorstw na B+R w PKB (w %) - Wydatki na innowacje nie związane z pracami B+R w firmach sektora MŚP (% obrotów) - Udział MŚP wprowadzających innowacje produktowe lub procesowe (w %) - Udział MŚP wprowadzających innowacje marketingowe lub organizacyjne (w %) - Udział MŚP wprowadzających własne innowacje (w %) - Udział MŚP kooperujących w zakresie innowacji (w %) - Publikacje w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego na 1 mln ludności - Liczba wynalazków zgłoszonych do EPO w przeliczeniu na 1 mld regionalnego PKB - Liczba zgłoszeń wspólnotowych znaków towarowych w przeliczeniu na 1 mld regionalnego PKB - Liczba zgłoszeń wspólnotowych wzorów przemysłowych w przeliczeniu na 1 mld regionalnego PKB - Udział zatrudnionych w sektorach średnio-wysokiej i wysokiej techniki i usług wiedzochłonnych (w %) - Udział eksportu wyrobów średnio-wysokiej i wysokiej techniki (w %) - Udział sprzedaży nowych lub zmodernizowanych wyrobów dla rynku i dla przedsiębiorstw (w %)
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	niski
Dostępność danych	wyniki European Regional Innovation Scoreboard prezentowane przez Komisję Europejską
Źródła danych	wyniki European Regional Innovation Scoreboard – dane pochodzące głównie z Eurostatu (przede wszystkim z badania Community Innovation Survey), a w mniejszym zakresie także ze statystyki regionalnej, Web of Science (dane zamawiane przez DG Research and Innovation), danych European Union Intellectual Property Office, badania ewaluacyjnego zlecanego przez DG GROW
Moment pomiaru	zgodnie z cyklem prac Komisji Europejskiej (orientacyjnie w cyklu dwuletnim)
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	4. miejsce wśród regionów Polski w 2009 roku
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost – docelowo w pierwszej trójce wśród regionów w Polsce
Sposób pomiaru	dane pochodzące bezpośrednio z wyników publikowanych w ramach European Regional Innovation Scoreboard

Uwagi metodologiczne (XII 2017r.):

Założona metodologia/metodyka pomiaru wartości wskaźnika umożliwia uzyskanie powtarzalności badania i porównywalności międzyregionalnej w oparciu o rzetelne dane. Wskaźnik nie wymaga zmian.

Tabela. European Regional Innovation Scoreboard (Europejska Tablica Wyników Innowacji). Pozycja województwa śląskiego w układzie polskich regionów.

NUTS	POLSKA/ REGIONY	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2016	2017
PL11	śląskie								

PL12	Mazowieckie								
PL21	Małopolskie								
PL22	Śląskie								
PL31	Lubelskie								
PL32	Podkarpackie								
PL33	Świętokrzyskie								
PL34	Podlaskie								
PL41	Wielkopolskie								
PL42	Zachodniopomorskie								
PL 43	Lubuskie								
PL51	Dolnośląskie								
PL52	Opolskie								
PL61	Kujawsko-Pomorskie								
PL62	Warmińsko-Mazurskie								
PL63	Pomorskie								

Źródło: Jednostka Koordynująca Wdrażanie RIS na podstawie European Regional Innovation Scoreboard

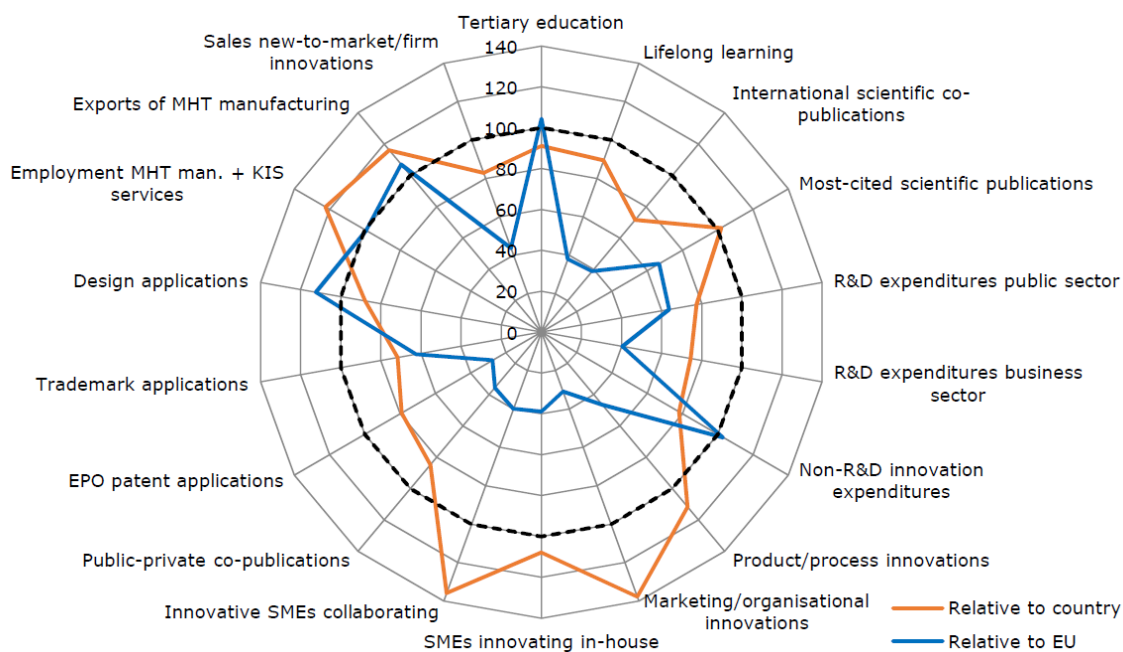
 Regionalni Umiarkowani Innowatorzy
 Regionalni Słabi Innowatorzy

Tabela. European Regional Innovation Scoreboard 2017. Pozycja województwa śląskiego.

Wskaźnik horyzontalny monitoringu wizji rozwoju (WH.5). INDEKS ATRAKCYJNOŚCI
INWESTYCYJNEJ

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika	
WH.5. Indeks atrakcyjności inwestycyjnej	miejsce w rankingu		2021	Planowane badanie ewaluacyjne	
		1	2020	Wartość docelowa, utrzymanie pozycji lidera	
		1	2016	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Utrzymanie pozycji lidera w kraju, badanie IBnGR	
		1	2015	Utrzymanie pozycji lidera w kraju, badanie IBnGR	
		1	2014	Utrzymanie pozycji lidera w kraju, badanie IBnGR	
		1	2013	Wartość bazowa, utrzymanie pozycji lidera w kraju, badanie IBnGR	
		1	2008-2012	Dane IBnGR	
			1,659*	2015	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Spadek wartości wskaźnika. Obliczenia na podstawie GUS
	śląskie/kraj		2,387	2014	Dane IBnGR
			2,568	2013	jw.
			2,911	2012	jw.
			3,456	2011	jw.
			2,822	2010	jw.
			2,824	2009	jw.
			1,848	2008	jw.
		2,820	2007	jw.	
		3,214	2006	jw.	
	2,601	2005	jw.		

WH.5.1. Indeks Ratingowy Regionu	śląskie/kraj	7,84	2015	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Spadek wartości wskaźnika. Obliczenia na podstawie GUS
		10,72	2014	Dane IBnGR
		11,62	2013	jw.
		13,16	2012	jw.
		15,69	2011	jw.
		12,56	2010	jw.
		12,56	2009	jw.
		8,47	2008	jw.
		12,23	2007	jw.
		14,17	2006	jw.
w tym:		11,50	2005	jw.
WH.5.1.1. Usieciowienie	śląskie/kraj	1,53	2015	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Spadek wartości wskaźnika. Obliczenia na podstawie GUS
		1,81	2014	Dane IBnGR
		1,42	2013	jw.
		1,84	2012	jw.
		1,95	2011	jw.
		1,83	2010	jw.
		2,01	2009	jw.
		1,78	2008	jw.
		1,96	2007	jw.
		1,98	2006	jw.
1,77	2005	jw.		
WH.5.1.2. Występowanie obszarów atrakcyjnych inwestycyjnie (OA)	śląskie/kraj	2,51	2015	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Spadek wartości wskaźnika. Obliczenia na podstawie GUS
		3,26	2014	Dane IBnGR
		4,56	2013	jw.
		5,57	2012	jw.
		8,48	2011	jw.
		4,43	2010	jw.

		3,30	2009	jw.
		1,26	2008	jw.
		2,47	2007	jw.
		5,69	2006	jw.
		3,84	2005	jw.
WH.5.1.3. Innowacyjność (IN)	śląskie/kraj	1,02	2015	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Spadek wartości wskaźnika. Obliczenia na podstawie GUS
		2,71	2014	Dane IBnGR
		1,53	2013	jw.
		1,69	2012	jw.
		1,21	2011	jw.
		2,84	2010	jw.
		2,40	2009	jw.
		1,68	2008	jw.
		4,47	2007	jw.
		3,86	2006	jw.
		3,84	2005	jw.
WH.5.1.4. Nakłady inwestycyjne (NA)	śląskie/kraj	1,85	2015	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Spadek wartości wskaźnika. Obliczenia na podstawie GUS
		2,00	2014	Dane IBnGR
		3,18	2013	jw.
		2,46	2012	jw.
		2,36	2011	jw.
		1,77	2010	jw.
		2,77	2009	jw.
		2,05	2008	jw.
		2,40	2007	jw.
		1,70	2006	jw.
		1,11	2005	jw.
WH.5.1.5. Demografia (DE)	śląskie/kraj	0,93**	2015	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Utrzymanie wartości wskaźnika.

Obliczenia na podstawie GUS		
0,94	2014	Dane IBnGR
0,93	2013	jw.
0,93	2012	jw.
0,93	2011	jw.
0,93	2010	jw.
0,93	2009	jw.
0,93	2008	jw.
0,93	2007	jw.
0,93	2006	jw.
0,94	2005	jw.

* przy założeniu braku zmian w zakresie subindeksu Demografia, który w latach 2005-2014 wykazywał niski poziom zmienności i kształtował się w przedziale 0,93 – 0,94 (brak danych za 2015 rok dla zmiennej „saldo migracji zagranicznych”).

** brak danych GUS dot. salda migracji zewnętrznych za 2015 rok; do obliczeń przyjęto ostatnie dostępne dane.

*** Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.

W 2017r. w przypadku większości zmiennych (wskaźników częściowych) najnowsze dane są dostępne za 2015 rok.

Cechy wskaźnika

Indeks atrakcyjności inwestycyjnej regionu określa pozycję poszczególnych województw Polski pod względem atrakcyjności inwestycyjnej. Konstrukcja wskaźnika bazuje na dotychczasowym dorobku w zakresie badania atrakcyjności inwestycyjnej regionów, w szczególności na corocznie publikowanych przez Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową raportach. Dopelnieniem wskaźnika jest Indeks ratingowy, który uwzględnia specyficzne uwarunkowania regionu śląskiego i bazuje na wytycznych dokumentów strategicznych województwa śląskiego, w tym zwłaszcza Regionalnej Strategii Innowacji.

Definicja wskaźnika

Indeks atrakcyjności inwestycyjnej (WH.5.) uwzględnia szereg czynników:

- dostępność transportowa,
- koszty pracy,
- wielkość i jakość zasobów pracy
- chłonność rynku zbytu
- poziom rozwoju infrastruktury gospodarczej
- poziom rozwoju infrastruktury społecznej
- poziom rozwoju gospodarczego
- stopień ochrony i stan środowiska przyrodniczego
- poziom bezpieczeństwa powszechnego
- aktywność regionów wobec inwestorów

Indeks Ratingowy Regionu (WH.5.1.) jest wyliczany w oparciu o następujące składowe:

- usieciowienie
- występowanie obszarów atrakcyjnych inwestycyjnie
- innowacyjność

	<ul style="list-style-type: none"> – nakłady inwestycyjne – demografia <p>Wskaźnik Usieciowienie (WH.5.1.1.) jest wyliczany w oparciu o następujące składowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podmioty z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. mieszkańców – przedsiębiorstwa, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej w % ogółu przedsiębiorstw – wydatki, przychody i koszty podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego (przychody z całokształtu działalności) <p>Wskaźnik Występowanie obszarów atrakcyjnych inwestycyjnie (OA) (WH.5.1.2.) jest wyliczany w oparciu o następujące składowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskaźnik urbanizacji – wskaźnik terenów zrewitalizowanych (procent powierzchni gruntów zrekultywowanych i zagospodarowanych w ogólnej powierzchni gruntów zdewastowane i zdegradowane) – drogi publiczne – linie kolejowe – kanalizacja – długość czynnej sieci rozdzielczej <p>Wskaźnik Innowacyjność (WH.5.1.3.) jest wyliczany w oparciu o następujące składowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach przemysłowych wg rodzajów działalności innowacyjnej – nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach usługowych wg rodzajów działalności innowacyjnej – udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogóle przedsiębiorstw przemysłowych – udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogóle przedsiębiorstw usługowych – udział produkcji sprzedanej wyrobów nowych/istotnie ulepszonych w przedsiębiorstwach przemysłowych w wartości sprzedaży wyrobów ogółem <p>Wskaźnik Nakłady inwestycyjne (WH.5.1.4.) jest wyliczany w oparciu o następujące składowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nakłady na działalność B+R – nakłady inwestycyjne na 1 mieszkańca – nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach <p>Wskaźnik Demografia (WH.5.1.5.) jest wyliczany w oparciu o następujące składowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – saldo migracji – udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem (w wieku przedprodukcyjnym) – udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem (w wieku produkcyjnym)
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	niski
Dostępność danych	wskaźnik dostępny mierzony na poziomie regionów
Źródła danych	badanie IBnGR atrakcyjności inwestycyjnej regionu oraz ogólnodostępne dane statystyki publicznej (bazy Banku Danych Lokalnych i Stratega)

Moment pomiaru	corocznie
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	1. miejsce w latach 2008-2012
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	utrzymanie pozycji lidera
Sposób pomiaru	dane przeliczane automatycznie po zasileniu wynikami badania IBnGR atrakcyjności inwestycyjnej regionu oraz baz Banku Danych Lokalnych i Stratega

Uwagi metodologiczne:

Indeks atrakcyjności inwestycyjnej umożliwia uzyskanie powtarzalności badania i porównywalności międzyregionalnej w oparciu o rzetelne dane. Ograniczeniem może być utrzymanie ciągłości badania według ustalonej metodyki przez IBnGR. Kalkulacja Indeksu Ratingowego Regionu oparta na ogólnodostępnych danych GUS.

Od 2011 roku notowany jest systematyczny spadek wartości indeksu atrakcyjności inwestycyjnej. Największy wpływ na kształtowanie się wartości tego indeksu w ostatnich pięciu latach miał subindeks „Występowanie Obszarów Atrakcyjnych Inwestycyjnie”, który rokrocznie zmniejszał się. Należy przy tym podkreślić, że jedyną jego składową, która uległa w tym okresie istotnej zmianie, była zmienna „Wskaźnik terenów zrehabilitowanych”. Wpływ tego czynnika na kształtowanie się całego indeksu należy uznać za mocno przeszacowany, jeśli dodatkowo uwzględnić korzystny trend zmniejszenia się w województwie śląskim powierzchni gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji. Dokonujące się w tym zakresie zmiany wskazują, że tej determinancie atrakcyjności inwestycyjnej jest przypisywana należyta uwaga ze strony władz województwa. Na wartość całego indeksu wpłynęły zmiany w zakresie subindeksu „Nakłady Inwestycyjne”. Składowe odpowiedzialne za te zmiany to w głównej mierze:

- (a) spadek wielkości zmiennej „Nakłady inwestycyjne według PKD”; warto jednak podkreślić, że zmiana wartości nominalnych w perspektywie 5-letniej nie oddaje w tym przypadku bardzo korzystnego długofalowego trendu dokonujących się zmian – w przypadku województwa śląskiego te nakłady uległy niemalże podwojeniu w latach 2005-2015, przy jednoczesnym bardzo umiarkowanym wzroście obserwowanym dla całego kraju (o zaledwie 1,7%);
- (b) wolniejszy wzrost wielkości zmiennej „Nakłady na działalność B+R” w porównaniu ze zmianą jej wielkości dla całego kraju; należy przy tym podkreślić, że trajektoria zmian w zakresie tej zmiennej nie odbiega od zmian w większości innych, wiodących regionach Polski, a na spadkowy trend zmian subindeksu dla województwa śląskiego wpływa przede wszystkim dynamiczny wzrost wielkości nakładów na B+R w województwie mazowieckim, do czego prawdopodobnie przyczynia się jego większa zdolność do pozyskiwania zewnętrznych środków finansujących działalność B+R.

Wskaźnik horyzontalny monitoringu wizji rozwoju (WH.6). GREEN ENERGY INDEX

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
WH. 6. Green Energy Index (GEI) (Wskaźnik obliczony dodatkowo dla RIS 2013-2020)	miejsce w rankingu		2020	Planowane badanie ewaluacyjne, wartość docelowa
			2018	Planowane badanie ewaluacyjne
		1,99	2013	Wartość bazowa, 14 miejsce w kraju*
		5,06	2012	5 miejsce w kraju*
		4,68	2011	4 miejsce w kraju*
		4,47	2010	3 miejsce w kraju*
		4,42	2009	6 miejsce w kraju*
		3,42	2008	9 miejsce w kraju*
Cechy wskaźnika	Dodatkowy indeks opracowany na potrzeby RIS 2013-2020 przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne Technologie dla Energetyki (Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum w Katowicach). Metodologia badawcza została zweryfikowana w ramach badania pilotażowego w latach 2014-2015.			
Definicja wskaźnika	Green Energy Index to nowatorskie narzędzie umożliwiające porównanie wybranych obszarów oraz obserwację rozwoju wybranej jednostki terytorialnej na przełomie lat, w zakresie stopnia oraz efektywności wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Elementami składowymi indeksu są cztery wskaźniki, które odpowiednio zagregowane tworzą wartość miernika Green Energy Index. Są to kolejno: <ol style="list-style-type: none"> 1) Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej (%) 2) Produkcja energii elektrycznej z odnawialnych nośników energii (GWh) 3) Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych (t/r) 4) Zużycie energii elektrycznej (TWh) Metodologię wskaźnika zastosowano do stworzenia rankingu obejmującego 16 województw w Polsce.			
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	wysoki			
Dostępność danych	wskaźnik dostępny mierzony na poziomie regionów			
Źródła danych	stworzony przez region własny wskaźnik; obserwatoria tematyczne			
Moment pomiaru	Ewaluacja 2018, 2021			
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	nie wyznaczano			

Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	
Sposób pomiaru	Ewaluacja tematyczna

Biorąc pod uwagę powyższe składowe Indeksu, wyniki dla poszczególnych województw w Polsce kształtują się następująco:

Województwa	2011		2012		2013	
	GEI	Ranking	GEI	Ranking	GEI	Ranking
Warmińsko-Mazurskie	5,53	2	5,56	3	7,07	1
Pomorskie	4,97	3	5,17	4	7,06	2
Kujawsko-Pomorskie	7,32	1	6,57	1	4,24	3
Zachodniopomorskie	4,65	6	5,72	2	3,97	4
Lubelskie	2,46	14	2,60	13	3,96	5
Łódzkie	1,89	16	2,19	15	3,69	6
Wielkopolskie	3,88	9	4,12	9	3,67	7
Mazowieckie	4,46	7	5,00	6	3,58	8
Lubuskie	2,92	13	3,08	12	3,01	9
Podlaskie	4,66	5	4,95	7	2,88	10
Podkarpackie	3,31	12	3,33	11	2,75	11
Dolnośląskie	3,67	10	3,82	10	2,66	12
Opolskie	2,30	15	2,44	14	2,15	13
Śląskie	4,68	4	5,06	5	1,99	14
Świętokrzyskie	3,36	11	3,82	10	1,71	15
Małopolskie	4,42	8	4,29	8	1,54	16

Źródło: Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne Technologie dla Energetyki (Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum w Katowicach).

Dzięki rankingom GEI można ocenić pozycję danego miasta, województwa czy państwa na tle konkurencyjnych jednostek terytorialnych, tym samym przedsięwziąć działania mające na celu zwiększenie udziału wykorzystywanej energii ze źródeł odnawialnych.

5.3. Rezultaty. Efekty średniookresowe

5.3.1. Monitoring realizacji Priorytetu I. Powiększanie i wewnętrzna integracja potencjału innowacyjnego regionu

Wskaźnik realizacji Priorytetu I. 1.1. UDZIAŁ WYDATKÓW PUBLICZNYCH NA B+R W PKB (GOVERD+HERD)

Wskaźniki monitoringu priorytetów (P)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
	%	min 1,5%	2020	Wartość docelowa wskaźnika, wzrost
	%	b.d.	2016	Wskaźnik krajowy (0,33%)
P.1.1.	%	0,50	2015	Wzrost wobec wartości bazowej
Udział wydatków publicznych na B+R w PKB (GOVERD+HERD)	%	b.d.	2014	wskaźnik krajowy (0,50%)
	%	b.d.	2013	wskaźnik krajowy (0,49%)
(Nakłady sektora rządowego i szkolnictwa wyższego na działalność B+R w relacji do PKB)	%	0,29	2012	Spadek wartości wskaźnika
	%	0,32	2011	Utrzymana wartość wskaźnika
	%	0,32	2010	Wartość bazowa wskaźnika
	%	0,27	2009	
Cechy wskaźnika	Wskaźnik liczony wg metodyki GUS uwzględniający nakłady finansowane przez NCN, NCBIR, MNiSW, UE			
Definicja wskaźnika	Nakłady wewnętrzne sektora rządowego na B+R w relacji do PKB (GOVERD/HERD) w województwie śląskim.			
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	niski			
Dostępność danych	wskaźnik dostępny mierzony na poziomie regionów			
Źródła danych	GUS – Nauka i Technika w Polsce, US Katowice			
Moment pomiaru	corocznie			
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	0,32 (2010)			
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost, do poziomu min 1,5%			
Sposób pomiaru	wskaźnik liczony wg metodyki GUS			

Wskaźnik realizacji Priorytetu I. 1.2. UDZIAŁ WYDATKÓW PRZEDSIĘBIORSTW NA B+R W PKB (BERD/PKB)

Wskaźniki monitoringu priorytetów (P)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
P.1.2. Udział wydatków przedsiębiorstw na B+R w PKB (BERD/PKB)	%	wzrost o dynamice większej niż przy wydatkach publicznych	2020	Wartość docelowa wskaźnika,
	%	0,35	2016	Osiągnięta wartość docelowa wskaźnika (wydatki publiczne 0.02%). Wzrost do wartości bazowej
	%	0,33	2015	wzrost do wartości bazowej
	%	0,27	2014	Spadek do wartości z 2013r.
	%	0,32	2013	wzrost do wartości bazowej
	%	0,34	2012	wzrost do wartości bazowej
	%	0,20	2011	wzrost do wartości bazowej
	%	0,14 0,13 (a)	2010	wartość bazowa (a)- wartość wskaźnika według GUS
Cechy wskaźnika	Wskaźnik liczony wg metodyki GUS			
Definicja wskaźnika	<p>Udział wydatków przedsiębiorstw na B+R w PKB (BERD/PKB)</p> <p><i>Działalność badawcza i rozwojowa (B+R)</i> to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy. Obejmuje ona trzy rodzaje badań, a mianowicie badania podstawowe, stosowane (łącznie z przemysłowymi) oraz prace rozwojowe.</p> <p>Działalność B+R odróżnia od innych rodzajów działalności dostrzegalny element nowości i eliminacja niepewności naukowej i/lub technicznej, czyli rozwiązanie problemu niewypływające w sposób oczywisty z dotychczasowego stanu wiedzy.</p> <p>Źródło: GUS</p>			
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	niski			
Dostępność danych	wskaźnik dostępny mierzony na poziomie regionów			

Źródła danych	GUS – Nauka i Technika w Polsce
Moment pomiaru	corocznie
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	0,14 (2010) – wartość wskaźnika zgodnie z zapisami RIS 2013-2020 obliczona w 2012 r. 0,13 (2010) - aktualna wartość wskaźnika
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	Wzrost o dynamice większej niż przy wydatkach publicznych
Sposób pomiaru	wskaźnik liczony wg metodyki GUS

**Wskaźnik realizacji Priorytetu I. 1.3. LICZBA UDZIELONYCH PATENTÓW DLA
PODMIOTÓW Z WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO**

Wskaźniki monitoringu priorytetów (P)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
P.1.3. Liczba udzielonych patentów dla podmiotów z województwa śląskiego	szt.	min. 2 miejsce w kraju	2020r.	Wartość docelowa. Wzrost liczby patentów, co najmniej utrzymanie pozycji
	szt.	351	2017	Utrzymana wartość docelowa wskaźnika. Spadek liczby patentów, 2 miejsce w kraju
	szt.	477	2016	Utrzymana wartość docelowa wskaźnika. Wzrost liczby patentów, 2 miejsce w kraju
	szt.	299	2015	Utrzymana wartość docelowa wskaźnika. Spadek liczby patentów, 2 miejsce w kraju
	szt.	373	2014	Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika. Wzrost liczby patentów, 2 miejsce w kraju
	szt.	296	2013	Wzrost liczby patentów, 3 miejsce w kraju
	szt.	213	2012	Spadek liczby patentów, 3 miejsce w kraju
	szt.	321	2011	Wzrost liczby patentów, 2 miejsce w kraju
	szt.	233	2010	Wartość bazowa- 2 miejsce w kraju
	szt.	274	2009	2 miejsce w kraju
Cechy wskaźnika	Wskaźnik liczony wg metodyki GUS			
Definicja wskaźnika	Suma patentów udzielonych na wynalazki krajowe przez Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej w danym roku w danym województwie według siedziby pierwszego (głównego) wnioskodawcy. Źródło: GUS			
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	niski			
Dostępność danych	wskaźnik dostępny mierzony na poziomie regionów			
Źródła danych	GUS – Nauka i Technika w Polsce			
Moment pomiaru	corocznie			
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	233 (2009), 2 miejsce w Polsce			

Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	Wzrost liczby patentów, co najmniej utrzymanie pozycji
Sposób pomiaru	wskaźnik liczony wg metodyki GUS

Wskaźnik realizacji Priorytetu I. 1.4. PRZEDSIĘBIORSTWA PRZEMYSŁOWE, KTÓRE WSPÓŁPRACOWAŁY W ZAKRESIE DZIAŁALNOŚCI INNOWACYJNEJ W RAMACH INICJATYWY KLASTROWEJ, W % OGÓŁU PRZEDSIĘBIORSTW

Wskaźniki monitoringu priorytetów (P)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
P.1.4. Przedsiębiorstwa przemysłowe, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej w ramach inicjatywy klastrowej, w % ogółu przedsiębiorstw*	%	wzrost	2020r.	wartość docelowa: wzrost, miejsce 1-3 w kraju
	%	1,1	2014-2016	8 miejsce w kraju
	%	1,2	2013-2015	5 miejsce w kraju
	%	0,8	2012-2014	5 miejsce w kraju
	%	0,9	2011-2013	3 miejsce w kraju
	%	1,6	2010-2012	1 miejsce w kraju
	%	0,8	2009-2011	b.d.
	%	0,9	2008-2010	wartość bazowa, 4 miejsce w kraju
	*Dane dotyczące liczbie pracujących 10-249 osób			

Cechy wskaźnika	GUS/ Działalność innowacyjna przedsiębiorstw
Definicja wskaźnika	Udział przedsiębiorstw przemysłowych o liczbie pracujących 10-249 osób, współpracujących w ramach inicjatywy klastrowej lub w innych sformalizowanych rodzajach współpracy w zakresie działalności innowacyjnej w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych aktywnych innowacyjnie o liczbie pracujących 10-249 osób, wyrażony w %. Źródło: GUS
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	wysoki
Dostępność danych	wskaźnik dostępny mierzony na poziomie regionów
Źródła danych	GUS/ Działalność innowacyjna przedsiębiorstw
Moment pomiaru	corocznie
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	0,9 (2008-2010) – 4 miejsce
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost – miejsce w pierwszej trójce
Sposób pomiaru	wskaźnik liczony wg metodyki GUS

Wskaźnik realizacji Priorytetu I. 1.5. PRZEDSIĘBIORSTWA Z SEKTORA USŁUG, KTÓRE WSPÓŁPRACOWAŁY W ZAKRESIE DZIAŁALNOŚCI INNOWACYJNEJ W RAMACH INICJATYWY KLASTROWEJ, W % OGÓŁU PRZEDSIĘBIORSTW

Wskaźniki monitoringu priorytetów (P)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika	
P.1.5. Przedsiębiorstwa z sektora usług, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej w ramach inicjatywy klastrowej, w % ogółu przedsiębiorstw*	%	wzrost	2020	wartość docelowa wskaźnika: wzrost, miejsce 1-3 w kraju	
	%	0,9	2014-2016	Utrzymana zakładana wartość docelowa wskaźnika. 2 miejsce w kraju	
	%	0,8	2013-2015	Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika. 2 miejsce w kraju	
	%	0,3	2012-2014	9 miejsce w kraju	
	%	0,3	2011-2013	7 miejsce w kraju	
	%	0,7	2010-2012	6 miejsce w kraju	
	%	0,8	2009-2011	b.d.	
	%	0,4	2008-2010	wartość bazowa, 7 miejsce w kraju	
	*Dane dotyczące liczbie pracujących 10-249 osób				
	Cechy wskaźnika	GUS/ Działalność innowacyjna przedsiębiorstw			
Definicja wskaźnika	Udział przedsiębiorstw przemysłowych o liczbie pracujących 10 osób i więcej, współpracujących w ramach inicjatywy klastrowej w zakresie działalności innowacyjnej w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych współpracujących w zakresie działalności innowacyjnej o liczbie pracujących 10 osób i więcej, wyrażony w %.				
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	wysoki				
Dostępność danych	wskaźnik dostępny mierzony na poziomie regionów				
Źródła danych	GUS/ Działalność innowacyjna przedsiębiorstw				
Moment pomiaru	corocznie				
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	0,4 (2008-2010) – 7 miejsce				
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost – miejsce w pierwszej trójce				
Sposób pomiaru	wskaźnik liczony wg metodyki GUS				

5.3.2. Monitoring realizacji Priorytetu II. Kreowanie inteligentnych rynków dla technologii przyszłości

Wskaźnik realizacji Priorytetu II. 2.1. WYDATKI NA TECHNOLOGIE INFORMACYJNE I TELEKOMUNIKACYJNE JAKO % PKB

Wskaźniki monitoringu priorytetów (P)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
P.2.1. Wydatki na technologie informacyjne i telekomunikacyjne, jako % PKB	%	wzrost	2020r.	Wartość docelowa: wzrost do poziomu o 25% powyżej średniej krajowej
	%	b.d.	2011-2016	
	%	4,5*	2010r.	Wartość bazowa na poziomie krajowym
Wydatki na technologie informacyjne, jako % PKB	%	1,7*	2010r.	
	%	1,9*	2009r.	
Wydatki na technologie telekomunikacyjne, jako % PKB	%	2,8*	2010r.	
	%	3,2*	2009r.	

* - wartości krajowe, ** - wartości dla woj. śląskiego

Cechy wskaźnika	Wydatki na technologie informacyjne (sprzęt komputerowy, oprogramowanie) i technologie telekomunikacyjne (sieci teleinformatyczne, sprzęt telefoniczny, aparatura radiowa, telewizyjna lub sygnalizacyjna) w procentach PKB regionu.
Definicja wskaźnika	Relacja wydatków poniesionych na technologie informacyjne (sprzęt komputerowy, oprogramowanie) w danym roku do PKB, wyrażona w %. Źródło: GUS
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	niski
Dostępność danych	wskaźnik określany na poziomie krajowym
Źródła danych	Eurostat/ EITO
Moment pomiaru	corocznie
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	na poziomie krajowym 2010 – 4,5% PKB
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa w 2020 r.	poziom o 25% powyżej średniej krajowej
Sposób pomiaru	Wymaga pomiaru przez GUS na poziomie regionu, wskaźnik określony dla GUS jako monitorujący dla Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO).

Wskaźnik realizacji Priorytetu II. 2.2. UDZIAŁ EKSPORTU WYROBÓW WYSOKIEJ TECHNIKI W PRODUKCJI SPRZEDANEJ WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Wskaźniki monitoringu priorytetów (P)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
P.2.2. Udział eksportu wyrobów wysokiej techniki w produkcji sprzedanej województwa śląskiego	%	1 miejsce w kraju	2020	Wartość docelowa, utrzymanie 1 pozycji w kraju
	%	20,6 1 miejsce w kraju	2009	wartość bazowa, 1 pozycja w kraju
Udział produkcji sprzedanej na eksport w przedsiębiorstwach przetwórstwa przemysłowego zaklasyfikowanych do sektora wysokiej techniki w produkcji sprzedanej na eksport ogółem w przetwórstwie przemysłowym w województwie śląskim	%	1,03*	2016	Wzrost wartości w stosunku do 2013 r.
	%	1,02*	2015	Utrzymanie pozycji z 2013 r.
	%	1,04*	2014	Wzrost wartości w stosunku do 2013 r.
	%	1,02*	2013	Wartość wyjściowa w 2013 r.
* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.				

Definicja wskaźnika	Udział produkcji sprzedanej na eksport w przedsiębiorstwach przetwórstwa przemysłowego zaklasyfikowanych do sektora wysokiej techniki w produkcji sprzedanej na eksport ogółem w przetwórstwie przemysłowym w województwie śląskim. Źródło: GUS
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	niski
Dostępność danych	dostępne
Źródła danych	GUS, Nauka i Technika
Moment pomiaru	corocznie
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	20,6 (2009) 1 miejsce w kraju
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	utrzymanie 1 pozycji w kraju
Sposób pomiaru	wskaźnik liczony wg metodyki GUS

Wskaźnik realizacji Priorytetu II. 2.3. NAPŁYW BEZPOŚREDNICH INWESTYCJI ZAGRANICZNYCH (BIZ)

Wskaźniki monitoringu priorytetów (P)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
P.2.3. Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ)	mld	10 mld USD w 2015* ⁸ , 790 mln USD**	2020	wartość docelowa,
	mld	9,2* mld USA b.d.**	2017	spadek wartości krajowej
	mld	15,7* mld USA b.d.**	2016	wzrost wartości krajowej
	mld	15,3* mld USA b.d.**	2015	wzrost wartości krajowej
	mld	14,3 * mld USA b.d.**	2014	znaczny wzrost wartości krajowej
	mld	2,7* mld USD, -481,9** mln USD	2013	znaczny spadek wartości krajowych i regionalnych
	mld	6,1* mld USD, 481,9 mln USD**	2012	61% wartości docelowej**
	mld	20,7* mld USD, 1.635,3 mln USD**	2011	207 % wartości docelowej**
	mld	13,9* mld USD, 1.098,1 mln USD**	2010	139 % wartości docelowej**
	mln	568 mln euro (2.264 mln zł, 7,8 % wartości krajowych)	szacunek dla 2010 roku ⁹ ;	wartość bazowa,
	mln	1.029 mln euro (3.975 mln zł)	szacunek dla lat 2007-2010*	wartość bazowa,

*- wartości krajowe

** - wartości dla woj. śląskiego

Cechy wskaźnika	Roczny napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ) w regionie wyrażony w mln EUR/ USD. Budowa wskaźnika: suma sald należności i zobowiązań w zakresie kapitału własnego, reinwestowanych zysków oraz pozostałych inwestycji.
Definicja wskaźnika	Suma funduszy ulokowanych w danym roku przez inwestora zagranicznego w przedsiębiorstwo krajowe, wyrażona w mln EUR/ USD. <i>Bezpośrednie inwestycje zagraniczne</i> to inaczej przepływy kapitału przez granice państw polegające na zakupie istniejącego przedsiębiorstwa lub na utworzeniu nowej firmy przez inwestora zagranicznego, co oznacza, że inwestor zagraniczny staje się współwłaścicielem lub właścicielem przedsiębiorstwa funkcjonującego w danym kraju. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne oznaczają długotrwałą współpracę, będącą odzwierciedleniem trwałego zainteresowania inwestora.

⁸ Według danych monitorujących Strategii Rozwoju Kraju, www.stat.gov.pl, stan na lipiec 2013

⁹ Szacunek PKB per capita i bezpośrednich inwestycji zagranicznych w województwach oraz wskaźniki wyprzedzające koniunktury. Ekspertyza wykonana na zlecenie MRR, Biuro Inwestycji i Cykli Zagranicznych, Warszawa, maj 2011.

	<p><i>Inwestycje</i> to aktywa finansowe, nieruchomości lub wartości niematerialne i prawne, które nie są użytkowane przez daną jednostkę, lecz zostały nabyte w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych. Oznaczają one wydatki ponoszone w celu zwiększenia zasobów kapitału produkcyjnego, którym dysponuje jednostka. Inwestycje realizowane są zazwyczaj w drodze zakupów towarów i usług przez przedsiębiorstwa, a w mniejszym stopniu przez gospodarstwa domowe i instytucje państwowe. (Źródło: GUS).</p>
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	przeciętny
Dostępność danych	Dostępny na poziomie krajowym
Źródła danych	NBP
Moment pomiaru	corocznie
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	568 mln euro (2.264 mln zł, 7,8 % wartości krajowych) szacunek dla 2010 roku ¹⁰ ; 1.029 mln euro (3.975 mln zł) szacunek dla lat 2007-2010*
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	Wzrost, na poziomie krajowym 10 mld USD w 2015 ¹¹ , w woj. śląskim 790 mln USD
Sposób pomiaru	wskaźnik określany na poziomie krajowym wg metodyki NBP, wymaga pomiaru przez NBP na poziomie regionu

¹⁰ Szacunek PKB per capita i bezpośrednich inwestycji zagranicznych w województwach oraz wskaźniki wyprzedzające koniunktury. Ekspertyza wykonana na zlecenie MRR, Biuro Inwestycji i Cykli Zagranicznych, Warszawa, maj 2011.

¹¹ Według danych monitorujących Strategii Rozwoju Kraju, www.stat.gov.pl, stan na lipiec 2013

5.4. Produkty. Metaprzedsiewzięcia, projekty

5.4.1. Metaprzedsiewzięcie 1. Akademia Śląska.

Przykładowe wydarzenia zorganizowane w 2017 roku w ramach realizacji Metaprzedsiewzięcia 1. Akademia Śląska.

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
2017-04-04 – 2017-04-05	22. Międzynarodowy Kongres Ogólnopolskiego Systemu Ochrony Zdrowia - Innowacyjna ochrona zdrowia	Organizator: Czasopismo Ogólnopolski System Ochrony Zdrowia. Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach, Plac Sławika i Antalla 1 (wejście od strony Spodka).
<p>Kongres skupił ponad 1200 gości oraz ponad 70 prelegentów z Polski i zagranicy. Podczas 2 dni odbyły się debaty z udziałem ekspertów oraz łącznie 12 sesji tematycznych.</p> <p>Międzynarodowy Kongres OSOZ jest miejscem, gdzie spotykają się przedstawiciele środowiska medycznego, farmaceutycznego oraz organizacji rynku ochrony zdrowia, politycy, naukowcy, lekarze i pielęgniarki, menedżerowie placówek medycznych, pacjenci, firmy działające w sektorze, studenci uczelni medycznych. Prowadzone są rozmowy o wyzwaniach cyfryzacji ochrony zdrowia, są prezentacje praktycznych rozwiązań wdrażanych przez liderów rynku z Polski i Europy, informacje trendach e-zdrowia.</p> <p>Oprócz debat, wykładów, warsztatów i sesji partnerów zagranicznych, zorganizowana zostanie tzw. Strefa Innowacji, czyli wystawa kreatywnych rozwiązań w ochronie zdrowia.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2017-05-10 – 2017-05-12	IX Europejski Kongres Gospodarczy	Organizator: Grupa PTWP Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach.
<p>W 132 debatach wzięło udział 800 panelistów, a w całym trzydniowym wydarzeniu rekordowa liczba ponad 9 000 uczestników największej imprezy biznesowej w Europie Centralnej.</p> <p>Co najważniejsze, wzbogaciła się formuła Kongresu – o kolejne wydarzenia dedykowane młodej przedsiębiorczości i innowacjom (European Start-up Days), globalnym relacjom europejskich i polskich firm (nowe fora gospodarczej współpracy międzynarodowej) czy ekspansywnym trendom w światowej gospodarce (cyfryzacja, Przemysł 4.0).</p> <p>Szczególnie udana okazała się inicjatywa związana z kulturą start-upów, która przyciągnęła 2,5 tysiąca uczestników. Unikatową wśród wydarzeń gospodarczych siłą Europejskiego Kongresu Gospodarczego tworzy aktywny udział małego i średniego biznesu – przedsiębiorców, którzy z kategorii „średniaków” awansują do pierwszej ligi, tworząc – poprzez swoją dynamikę, kreatywność i ambicję – niezwykle cenne dla gospodarki wartości.</p> <p>Organizatorzy konsekwentnie podtrzymują otwartość na różnicowane poglądy, środowiska i opcje polityczne. Różnorodność stanowić będzie nadal o wyjątkowej wartości Kongresu, podobnie jak podkreślana co roku przez Gości Kongresu, wolna od sztywnych form atmosfera sprzyjająca dyskusji i nawiązywaniu relacji biznesowych.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2017-05-12	Seminarium dedykowane współczesnej Teorii Rozwiązywania Innowacyjnych Zadań (TRIZ)	Organizator: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego wraz z firmami współpracującymi. Miejsce: Katowice, ul. Plebiscytowa 36, w Sala Konferencyjna 1.08.

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
		<p>Celem seminarium było zapoznanie jego uczestników z obszarami, narzędziami i technikami zastosowania TRIZ jako metodyki strategicznego zarządzania innowacjami, a także przedstawienie możliwości dalszej współpracy względem absorpcji i transferu wiedzy wspomnianej metodyki w podmiotach przez Państwa reprezentowanych.</p> <p>TRIZ jako szkoła zarządzania procesem innowacji i rozwoju technologii jest skutecznie inkorporowana do kultury organizacyjnej światowych gigantów takich jak Siemens, Samsung, General Electrics oraz wielu innych.</p> <p>Więcej informacji</p>
2017-06-09	XII Forum Nowej Gospodarki	Organizator i miejsce: Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum Katowice
		<p>Forum Nowej Gospodarki to ponadregionalna inicjatywa skupiająca się na rozwoju innowacyjnych technologii w Polsce Południowej, organizowana naprzemiennie w Katowicach i Krakowie, we współpracy z Marszałkami województw śląskiego i małopolskiego.</p> <p>XII Forum Nowej Gospodarki odbyło się pod hasłem: „Gospodarka niskoemisyjna szansą dla województw śląskiego i małopolskiego”, a wśród szczegółowo omawianych tematów były sposoby ograniczania zjawiska niskiej emisji w miastach, Śląskie i Małopolskie liderami gospodarki niskoemisyjnej, efektywność energetyczna budynków sposobem na smog, inteligentne miasto – technologie informacyjne i komunikacyjne narzędziem w walce ze smogiem, klastry energetyczne – współpraca społeczności lokalnych przeciw smogowi.</p> <p>W trakcie sesji plenarnej uczestnicy Forum zastanawiali się nad finansowaniem działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji, systemami kontroli i nadzoru realizacji uchwał antysmogowych czy ekonomicznych, społecznych i ekologicznych korzyściach dla regionu z rozwoju gospodarki niskoemisyjnej.</p> <p>Więcej informacji</p>
2017-06-22 - 2017-06-23	X edycja Międzynarodowych Targi Wynalazków i Innowacji INTARG 2017	Organizator: EUROBUSINESS-HALLER we współpracy z FUNDACJĄ HALLER PRO INVENTIO. Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach.
		<p>Międzynarodowe Targi Wynalazków i Innowacji INTARG, są narzędziem prorynkowej promocji innowacyjnych produktów, technologii i usług o poziomie gotowości technicznej TRL od 4 do 9, jak również innowacji, które weszły już na rynek i rozpoczęła się ich komercjalizacja. Targi są też platformą bezpośredniego kontaktu i spotkań przedstawicieli nauki, innowacyjnych przedsiębiorstw, przemysłu i otoczenia biznesu oraz podmiotów wspomagających i finansujących badania i rozwój.</p> <p>Więcej informacji</p>
2017-08-29 – 2017-09-01	Międzynarodowe Targi Górnictwa, Przemysłu Energetycznego i Hutniczego KATOWICE 2017	Organizator: Polska Technika Górnicza S.A., której akcjonariuszami są kluczowi producenci maszyn i urządzeń górniczych (Grupa KOPEX, Grupa FAMUR,, FTT Wolbrom, Carboautomatyka, Damel, Komag). Miejsce: Targi o ponad 30-letniej tradycji (dawny SIMMEX) organizowane są co 2 lata w Międzynarodowym Centrum Kongresowym o powierzchni 35 000 m2 i na palcu przed „Spodkiem”.
		<p>W targach uczestniczyło około 400 firm z 14 krajów, m.in. z Ukrainy, Czech, Słowacji, Słowenii, Rosji, Chin, Niemiec, Turcji, Belgii, Francji, Wielkiej Brytanii, Danii i Grecji. Ekspozycję odwiedziło około 20 tys. profesjonalistów. Bardzo licznie reprezentowane były kierownictwa kopalń oraz spółek węglowych.</p> <p>Oferta prezentowana na targach obejmuje kompleksowe usługi dla górnictwa. Targom towarzyszą międzynarodowe konferencje i sympozja, w których uczestniczą przedstawiciele Komisji Europejskiej, polskiego rządu, Międzynarodowej Agencji Energii, Światowego Kongresu Górniczego i europejskiej nauki.</p> <p>Więcej informacji</p>

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
2017-06-22 – 2017-06-23	X edycja Międzynarodowych Targi Wynalazków i Innowacji INTARG 2017	Organizator: EUROBUSINESS-HALLER we współpracy z FUNDACJĄ HALLER PRO INVENTIO. Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach.

Międzynarodowe Targi Wynalazków i Innowacji INTARG, są narzędziem prorynkowej promocji innowacyjnych produktów, technologii i usług o poziomie gotowości technicznej TRL od 4 do 9, jak również innowacji, które weszły już na rynek i rozpoczęła się ich komercjalizacja. Targi są też platformą bezpośredniego kontaktu i spotkań przedstawicieli nauki, innowacyjnych przedsiębiorstw, przemysłu i otoczenia biznesu oraz podmiotów wspomagających i finansujących badania i rozwój.

[Więcej informacji](#)

2017-10-18 – 2017-10-20	VII Europejski Kongres MŚP pod hasłem UWOLNIĆ BIZNES!	Organizator: Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach. Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe (MCK), Katowice, plac Sławika i Antalla 1.
----------------------------	--	---

Najbardziej prestiżowe i znaczące wydarzenie w Europie dla sektora MŚP. „Uwolnić biznes!” to motyw przewodni tegorocznego kongresu, rozumiany jako wielopłaszczyznowy postulat przedsiębiorców, wyrażający gotowość zmiany prawa, postaw przedsiębiorczości, otwarcia się na nowe technologie oraz ekspansję zagraniczną, na rzecz którego chcemy realnie działać. VII edycja Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw była areną wymiany myśli, zdobywania praktycznej wiedzy oraz pozyskiwania kontaktów i narzędzi niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej.

Hasłem przewodnim wszystkich Kongresów jest: Nauka — Biznes — Samorząd — RAZEM DLA GOSPODARKI, ponieważ współpraca pomiędzy trzema środowiskami daje szansę na stworzenie otoczenia sprzyjającego rozwojowi innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki. Podczas Kongresu sektor MŚP jest postrzegany i analizowany z szerokiej perspektywy i w wielu kontekstach. Kongres daje przedsiębiorcom narzędzia i wiedzę, które pomagają im w codziennym rozwijaniu siebie i swojego biznesu.

[Więcej informacji](#)

2017-11-16 – 2017-11-17	II edycja Festiwalu Innowacji i Technologii	Organizator: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o., Miasto Gliwice i Politechnika Śląska. Miejsce: Centrum Edukacji i Biznesu „Nowe Gliwice”.
----------------------------	--	--

W ramach dwudniowego Festiwalu odbyło się V Międzynarodowe Forum Innowacji – Nowe Technologie, Nowe Horyzonty, czyli debata z udziałem międzynarodowych ekspertów, praktyków dotycząca innowacji i potencjału inwestycyjnego Gliwic. MedicaSilesia, czyli panele dyskusyjne dotyczące rozwoju i przyszłości medycyny w obszarze robotyki i sztucznej inteligencji. Odwiedzający Festiwal mieli okazję „dotknąć” innowacyjnych rozwiązań 10 firm oraz jednostek badawczo-rozwojowych, a także nawiązać nowe relacje biznesowe w trakcie spotkań brokerskich. Drugiego dnia odbyła się konferencja Badania, Rozwój, Innowacje - Nauka w dobie globalnego transferu technologii - wydarzenie poruszające zagadnienia kooperacji pomiędzy biznesem a nauką, podczas którego w gronie ekspertów zostaną omówione dobre praktyki i najciekawsze technologie Politechniki Śląskiej o potencjale międzynarodowym. 17 listopada odbyła się także gala konkursu „Innowator Śląska 2016”, podczas której wyróżnione zostały innowacyjne osiągnięcia przedsiębiorstw i instytucji naukowych naszego regionu oraz panel dyskusyjny „Innowacje – Start-upy – Rozwój – Finansowanie”.

[Więcej informacji](#)

2017-12-08 – 2017-12-09	Konferencja ROBOTY MEDYCZNE 2017	Organizator: Międzynarodowe Stowarzyszenie na rzecz Robotyki Medycznej (International Society for Medical Robotics) i Fundacja Rozwoju Kardiologii im. prof. Zbigniewa Religi w Zabrze.
----------------------------	---	---

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
------	------------	----------------------------------

Miejsce: Zabrze

W trakcie konferencji odbyła się specjalna sesja konkursowa dla młodych naukowców o nagrodę „Statuetka Robina” i nagrodę publiczności „Strzała Robina”. Zakres tematyczny tego spotkania naukowców, projektantów, konstruktorów i użytkowników związanych z robotyką obejmuje wszystkie zrobotyzowane urządzenia stosowane w medycynie. Inicjatorem dotychczasowych spotkań w Fundacji Rozwoju Kardiochirurgii (FRK) w Zabrzu jest grono naukowców i konstruktorów polskiego robota chirurgicznego Robin Heart. W czasie realizacji projektu badawczego rozpoczętego w Fundacji w 2000 r. organizowane były otwarte konferencje, na których poddawano ocenie stan prowadzonych prac i określano kierunki dla szeregu praktycznych rozwiązań. Projekt Robin Heart przyczynił się do ożywienia zainteresowania robotyką medyczną w Polsce. Podczas międzynarodowej konferencji Roboty Medyczne 2017 zademonstrowane zostały nowości związane z projektem polskiego robota chirurgicznego Robin Heart.

Konferencja Roboty Medyczne 2017 odbyła się w dniach 8-9 grudnia 2017. Pierwszego dnia zorganizowano otwartą dla wszystkich naukowców konferencję poświęconą robotyce medycznej, następnego dnia spotkanie Akademii Sztuki Projektowania Robotów Medycznych – Akademia ISMR, spotkanie to miało charakter zamknięty, wejście tylko dla członków Stowarzyszenia, aktywnych uczestników konferencji Roboty Medyczne 2017 (zgłaszających prace) oraz gości zaproszonych przez Stowarzyszenie. Na spotkaniu tym zgromadzono fachowców wielu dziedzin nauki – od psychologii i socjologii przez specjalistów wzornictwa przemysłowego i innych sztuk pięknych do przedstawicieli użytkowników – medycyny i generalnie usług medycznych. Chcemy się uczyć jak projektować roboty medyczne by spełniły oczekiwania społeczne, by były użyteczne i piękne.

[Więcej informacji](#)

Źródło: Innobservator Silesia

5.4.2. Metaprzedsiewzięcie 2. Kooperacja inicjatyw klastrowych i środowisk innowacyjnych

Rozwój klastrów umacnia regionalne specjalizacje i jest ściśle związany z regionalną strategią innowacji województwa. Obecnie posiadanie specjalizacji decyduje o przewadze konkurencyjnej przedsiębiorstw i regionów, a sytuacja taka z pewnością pogłębi się w przyszłości. Tworzenie efektywnie działających klastrów powinno opierać się na wiedzy kształtowanej we współpracy biznes-nauka-samorząd.

Szczegółowe informacje dotyczące realizowanych przez struktury klastrowe działań znajdują się w Raportach Sieci Obserwatoriów Specjalistycznych (Załączniki do niniejszego dokumentu). Poniżej znajdują się przykładowe wydarzenia zorganizowane w 2017 roku w ramach realizacji Metaprzedsiewzięcia 2. Kooperacja inicjatyw klastrowych i środowisk innowacyjnych.

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
------	------------	----------------------------------

2017-06-12	Warsztaty otwarte na Akademii Sztuk Pięknych. Wzornictwo wyrobów medycznych oraz możliwości współpracy	Organizator: Klaster MedSilesia oraz GAPR Sp. z o.o. Miejsce: Siedziba ASP ul. Raciborska 50 Katowice (sala kinowa).
------------	---	---

Spotkanie było okazją do zapoznania się z wielokrotnie nagradzonymi rozwiązaniami designerów z Akademią Sztuk Pięknych w Katowicach dla branży medycznej.

„Szukasz nowych rozwiązań z zakresu wzornictwa dla swoich produktów?”

Chcesz nawiązać współpracę z uznanymi w Polsce i na świecie profesjonalistami?”

Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach od maja 2017 r. jest członkiem Klastra MedSilesia i przygotowała specjalne warunki współpracy oraz zaprezentowała najnowocześniejsze zaplecze przeznaczone do projektowania, prototypowania i testowania wyrobów.

[Więcej informacji](#)

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
2017-06-22 – 2017-06-23	II edycja InterNanoPoland 2017	Organizator: Fundacja NANONET i Śląski Klaster Nano we współpracy z Miastem Katowice. Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach

Druga edycja konferencji naukowo-biznesowej InterNanoPoland stanowiła międzynarodowe forum dla naukowców, przedsiębiorców, instytucji otoczenia biznesu oraz studentów pracujących w obszarach związanych z nanomateriałami oraz nanotechnologią.

Wśród 185 uczestników Konferencji byli przedstawiciele 40 firm, 20 jednostek naukowych oraz 5 klastrów z Polski i Europy.

Podczas INP2017 przedstawiono najnowsze naukowe i przemysłowe osiągnięcia w dziedzinie nanotechnologii i zaawansowanych materiałów. Dominowała tematyka zastosowania nauki w przemyśle, funkcjonalizacji materiałów i ich użyteczności w medycynie, nowości w dziedzinach prawno-etycznych, najnowszej aparatury badawczej oraz możliwości rozwoju projektów badawczo-rozwojowych.

[Więcej informacji](#)

2017-09-18	Dobre praktyki NANO w regionie spotkanie w ramach projektu SO RIS w PPO	Organizator: Fundacja NANONET i Śląski Klaster Nano. Miejsce: Katowice, Hotel BW Mariacki przy ulicy Mariackiej 15.
2017-10-04 – 2017-10-29	2. Festiwal Innowacji Inno Katowice	Organizator: Ogrody Przedsiębiorczości i Referat Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Wydziale Obsługi Inwestorów Miasta Katowice. Miejsce: Katowice, zgodnie z programem

Październik był w Katowicach miesiącem innowacji. Festiwal składał się z 12 otwartych dla wszystkich spotkań, konferencji i konkursów dotyczących innowacji, startupów i nowych technologii. Dodatkowo można było wziąć udział w 15 warsztatach i szkoleniach związanych z innowacjami i nowymi technologiami.

[Więcej informacji](#)

2017-11-16 - 2017-11-17	II edycja Festiwalu Innowacji i Technologii	Organizator: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o., Miasto Gliwice i Politechnika Śląska. Miejsce: Centrum Edukacji i Biznesu „Nowe Gliwice”.
-------------------------	--	--

W ramach dwudniowego Festiwalu odbyło się V Międzynarodowe Forum Innowacji – Nowe Technologie, Nowe Horyzonty, czyli debata z udziałem międzynarodowych ekspertów, praktyków dotycząca innowacji i potencjału inwestycyjnego Gliwic. *MedicaSilesia*, czyli panele dyskusyjne dotyczące rozwoju i przyszłości medycyny w obszarze robotyki i sztucznej inteligencji. Odwiedzający Festiwal mieli okazję „dotknąć” innowacyjnych rozwiązań 10 firm oraz jednostek badawczo-rozwojowych, a także nawiązać nowe relacje biznesowe w trakcie spotkań brokerskich. Drugiego dnia odbyła się konferencja Badania, Rozwój, Innowacje - Nauka w dobie globalnego transferu technologii - wydarzenie poruszające zagadnienia kooperacji pomiędzy biznesem a nauką, podczas którego w gronie ekspertów zostaną omówione dobre praktyki i najciekawsze technologie Politechniki Śląskiej o potencjale międzynarodowym. 17 listopada odbyła się także gala konkursu „Innowator Śląska 2016”, podczas której wyróżnione zostały innowacyjne osiągnięcia przedsiębiorstw i instytucji naukowych naszego regionu oraz panel dyskusyjny „Innowacje – Start-upy – Rozwój – Finansowanie”.

[Więcej informacji](#)

Źródło: Innobservator Silesia

Poniżej przedstawiono klastry i inicjatywy klastrowe województwa śląskiego w obszarach regionalnych specjalizacji regionu tj. w priorytetowych obszarach technologicznych regionu zgodnie z Programem Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020. Klastry w obszarach inteligentnych specjalizacji regionu zostały zaprezentowane w rozdziale 4.

Tabela. Klasy i inicjatywy klastrowe województwa śląskiego w obszarach regionalnych specjalizacji regionu (z wyjątkiem specjalizacji inteligentnych)

Nazwa klastra	Data powstania	www klastra	Nazwa koordynatora klastra	Adres koordynatora	www koordynatora	Liczba członków klastra	w tym liczba przedsiębiorstw	Branża wiodąca klastra
Klasy województwa śląskiego w obszarze ochrony środowiska								
Śląski Klaster Wodny	2007	http://www.slaskiklastrerwodny.pl/	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A.	ul. Wojewódzka 19, 40-026 Katowice	http://www.gpw.katowice.pl/	67	48	gospodarka wodno-ściekowa
Klaster Usług Architektura - Budownictwo - Geodezja	2009	http://sppt.pl/pl/klaster	Śląski Park Przemysłowo - Technologiczny sp. z o.o.	ul. Szyb Walenty 26 41-700 Ruda Śląska	http://sppt.pl/pl/	11	9	Architektura, Budownictwo, Geodezja
Specjalistyczny Klaster Budowlany „Szkody Górnicze”	2012	http://sppt.pl/pl/klaster-gorniczy-1	Śląski Park Przemysłowo-Technologiczny sp. z o.o.	ul. Szyb Walenty 26 41-700 Ruda Śląska	http://sppt.pl/pl/	9	8	problematyka szkód górniczych
Klaster Innowacji Budowlanych	2011	http://www.fundacja.blk.pl/klaster.html	Bielska Fundacja Wspierania Przedsiębiorczości i Kultury	ul. Teodora Sixta 5 43-300 Bielsko-Biała	http://www.fundacja.blk.pl/	13	10	budownictwo
Regionalny Częstochowski Klaster Budownictwa i Infrastruktury BUDOSFERA	2011	http://www.riph.czest.pl/klasy/budosfera	Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Częstochowie	Aleja Najświętszej Maryi Panny 24 lok. 5 42-202 Częstochowa	http://www.riph.czest.pl/	b.d.	b.d.	budownictwo
Śląski Klaster Rewitalizacji i Technologii Środowiskowych	2011	http://www.revita.klastrer.pl/	Park Przemysłowo-Technologiczny EkoPark w Piekarach Śląskich	ul. W. Rozdzieńskiego 38 41-946 Piekary Śląskie	http://ekopark.piekary.pl/	30	21	Wdrażanie innowacyjnych technologii środowiskowych, a także instrumentów

Nazwa klastra	Data powstania	www klastra	Nazwa koordynatora klastra	Adres koordynatora	www koordynatora	Liczba członków klastra	w tym liczba przedsiębiorstw	Branża wiodąca klastra
								rewitalizacyjnych
Częstochowski Klaster Komunalny AGLOMERACJA	2011	http://www.riph.czest.pl/klastry/aglomeracja	Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Częstochowie	Aleja Najświętszej Maryi Panny 24 lok. 5 42-202 Częstochowa	http://www.riph.czest.pl/	b.d.	b.d.	Usługi publiczne, niezbędne do funkcjonowania miasta i regionu, a w szczególności: komunikacji, dostaw wody, energii elektrycznej, gazu, ciepła, telefonii i internetu itp.
Klaster BEZPIECZNA PRACA	2011	http://www.klaster-bhp.pl/	Katedra inżynierii Produkcji Wydziału Inżynierii Materiałowej i Metalurgii Politechniki Śląskiej w Katowicach	Katedra inżynierii Produkcji Wydziału Inżynierii Materiałowej i Metalurgii Politechniki Śląskiej w Katowicach, 40-019 Katowice, ul. Krasińskiego 8	http://www.polsl.pl/Wydzialy/RM/Stroiny/wimim.aspx	17	11	Wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w obszarze bhp i ergonomii uwzględniające potrzeby środowiskowe
Śląski Klaster Ekologiczny	2012	http://www.ecocluster.com.pl/	Europejskie Forum Odpowiedzialności Ekologicznej (EFOE)	ul. Dąbrówki 10 40-081 Katowice	http://efoe.org.pl/home/	28	21	Rozwój i transfer technologii środowiskowych

Nazwa klastra	Data powstania	www klastra	Nazwa koordynatora klastra	Adres koordynatora	www koordynatora	Liczba członków klastra	w tym liczba przedsiębiorstw	Branża wiodąca klastra
								h, w tym ekoinnowacyjnych
Śląski Klaster Gospodarki Odpadami	2013	http://skgo.pl/	Stowarzyszenie Zrzeszenie Ekspertów Ekologii	ul. Dąbrówki 10 40-081 Katowice	http://www.zee.org.pl/	33	28	gospodarka odpadami
Klaster Ratownictwa, Bezpieczeństwa, Ochrony Ludności i Środowiska Naturalnego	2013	http://www.klasterratownictwa.pl/pl/	Nowe Technologie Sp. z o.o.	ul. Cieszyńska 313 43-300 Bielsko-Biała	http://www.klaster-ratownictwa.pl/pl/	25	10	ratownictwo, bezpieczeństwo, ochrona ludności i środowiska naturalnego
Klasy województwa śląskiego. Produkcja i przetwarzanie materiałów								
Klaster Przetwórstwa Polimerów PLATOSFERA	2011	http://plastosfera.pl/	Asten Group Sp. z o.o., Częstochowski Park Przemysłowo – Technologiczny	ul. Nowowiejskiego 26, 42-217 Częstochowa	http://www.arr.cze.stochowa.pl/czestochowski-park-przemyslowo-technologiczny http://www.astengroup.pl/pl-PL/	b.d.	b.d.	Przetwórstwo przemysłowe
Klasy województwa śląskiego. Transport i infrastruktura transportowa								
Śląski Klaster Logistyki	2012	http://skl.gapr.pl/pl/index.php	Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o.	ul. Wincentego Pola 16, 44-100 Gliwice	http://www.gapr.pl/	20	14	transport, logistyka

Nazwa klastra	Data powstania	www klastra	Nazwa koordynatora klastra	Adres koordynatora	www koordynatora	Liczba członków klastra	w tym liczba przedsiębiorstw	Branża wiodąca klastra
Południowy Klaster Kolejowy	2011	http://www.klasterkolejowy.com.pl/	Stowarzyszenie Południowy Klaster Kolejowy	ul. Ligocka 103 (bud. 7) 40-568 Katowice	http://klasterkolejowy.com.pl/members/beneficjent/12	40	30	transport kolejowy
Śląski Klaster Transportu Miejskiego	2013	http://klaster.crt.net.pl/	Stowarzyszenie Centrum Rozwoju Transportu	ul. 1 Cicha 20, 40 - 116 Katowice	http://klaster.crt.net.pl/projekt/koordynator-klustra-2	24	18	transport publiczny
Klaster Nowoczesnych Systemów Transportowych	2013	http://www.klaster-transportu.pl/	Stowarzyszenie NOSTRA	ul. Hagera 41 41-800 Zabrze		31	21	transport

Klaster województwa śląskiego. Przemysł maszynowy, samochodowy, lotniczy i górniczy

Śląski Klaster Lotniczy	2006	http://www.aerosilesia.eu/	Federacja Firm Lotniczych BIELSKO	ul. Stefana Kóski 43 43-512 Kaniów	http://www.aerosilesia.eu/	44	35	lotnictwo
SILESIA AUTOMOTIVE	2009	http://silesia-automotive.pl/czlonkowie-klustra.html	Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna SA, InnoCo Sp. z o. o. oraz Landster Business Development Center	Katowicka Specjalna SE ul. Wojewódzka 42 40-026 Katowice	http://silesia-automotive.pl/	20	20	motoryzacja
Klaster Maszyn Górniczych	2011	http://www.klastermg.eu/	Instytut Techniki Górniczej KOMAG	ul. Pszczyńska 37, 44-101 Gliwice	http://komag.eu/	24	15	maszyny i urządzenia górnicze

Klaster województwa śląskiego. Nanotechnologie i nanomateriały

Nazwa klastra	Data powstania	www klastra	Nazwa koordynatora klastra	Adres koordynatora	www koordynatora	Liczba członków klastra	w tym liczba przedsiębiorstw	Branża wiodąca klastra
Śląski Klaster Nanotechnologiczny NANO	2013	http://www.nanoslask.pl/	Fundacja Wspierania Nanonauk i Nanotechnologii NANONET	ul. Bankowa 14/218 40-007 Katowice	http://nanonet.pl/	27	22	nanotechnologie, rozwój nanonauk i nanogospodarki
Klasy wojództwa śląskiego w innych branżach								
Klaster Technopolia Śląska	2014	http://www.tsig.pl/	Izba Gospodarcza w Wodzisławiu Śląskim	ul. Zamkowa 4 (Dom Rzemiosła obok Zoolandii) 44-300 Wodzisław Śląski	http://www.ig.wodzislaw.pl/	8	4	Rozwój przemysłu high-tech
Polski Klaster Aluminium	2012	http://www.polskiealuminium.pl/	City Consulting Institute Sp. z o.o.	ul. Koksownicza 9 42-523 Dąbrowa Górnicza	http://www.ccinstitute.pl/pl/	15	13	Branża aluminium
Proinnowacyjny Klaster Biznesu	2013	http://www.proinnowacyjni.pl/	Stowarzyszenie Ekspertów Biznesu	ul. Ligocka 103, bud 7, II piętro, 40-568 Katowice	http://www.proinnowacyjni.pl/	b.d.	b.d.	Usługi doradcze wspomagające procesy biznesowe
Klaster Innowacyjne Strategie S.A.	2013	http://innowacyjnestrategie.pl/	Business Service Sp. z o.o.	ul. Johna Baidona 22b lokal 13 Dębowe Tarasy 40-115 Katowice ul. Grójecka 194 lokal 133c Triton Park 02-290 Warszawa	http://www.b1s.pl/	21	21	Tematy związane m.in. z energią odnawialną, budownictwem energooszczędnym i pasywnym oraz

Nazwa klastra	Data powstania	www klastra	Nazwa koordynatora klastra	Adres koordynatora	www koordynatora	Liczba członków klastra	w tym liczba przedsiębiorstw	Branża wiodąca klastra
								inteligentnymi systemami.
Klaster Business Process Outsourcing	2013	http://klasterbpo.polib.pl/	Stowarzyszenie "Polski Instytut Biznesu"	ul. Rolna 14, 40-555 Katowice	http://www.polib.pl/aktualnosci/	19	16	Kreowanie innowacyjnych, zestandaryzowanych i kompleksowych usług typu business process outsourcing
Klaster Kultury i Turystyki Przemysłowej	2012	http://klasterkultury.pl/	Stowarzyszenie Kopalnia Sztuki	ul. Hagera 41 41-800 Zabrze	http://www.kopalniasztuki.com/	36	21	turystyka przemysłowa i kulturowa
Śląski Klaster Kultury, Turystyki i Rekreacji	2013	http://www.slaskiklaster.pl/	Stowarzyszenie "Instytut Wyszehradzki w Pszczynie"	ul. Jodłowa 59 41-800 Zabrze		46	28	usługi w zakresie turystyki, kultury i rekreacji
Jurajski Klaster Turystyki w Ogrodzieńcu	2011	http://www.jurajskiklaster.pl/	Fundacja PRO-SILESIA	ul. Kościuszki 39 b 42-440 Ogrodzieniec	http://www.jurajskiklaster.pl/3/klastrowicze/fundacja_pro	42	33	turystyka
Śląski Klaster Dizajnu	2011	http://klasterdizajnu.pl/	Zamek Cieszyn	ul. Zamkowa 3 abc (Oranżeria) 43-400 Cieszyn	http://www.zamekcieszyn.pl/	33	21	design, przemysł kreatywny

Nazwa klastra	Data powstania	www klastra	Nazwa koordynatora klastra	Adres koordynatora	www koordynatora	Liczba członków klastra	w tym liczba przedsiębiorstw	Branża wiodąca klastra
Klaster Przemysłów Kreatywnych MADE IN ŚLĄSK	2013	http://madeinslask.pl/	Stowarzyszenie Animatorów Wszechstronnego Rozwoju Młodzieży w Gliwicach	ul. Barlickiego 3 44-100 Gliwice	http://halogen.org.pl/sarm.html	35	35	przemysły kreatywne
Klaster Wspierania Rozwoju Usług w Dziedzinie Opomiarowanie Mediów – Smart Metering	2013	http://smartgridy.pl/	Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Usług w Dziedzinie Opomiarowanie Mediów	Gliwice ul. Bojkowska 37 budynek 3 pok 001D	http://smartgridy.pl/	26	22	przemysły kreatywne/ obszar opomiarowania mediów oraz obszary związane z wdrożeniem idei Smart City
Klaster Na Rzecz Rozwoju Rynku Prosumenckiego	2013	http://www.klaster.riph.com.pl/	Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Gliwicach	ul. Zwycięstwa 36 (II piętro), 44-100 Gliwice	http://www.riph.com.pl/start	16	13	energia, energetyka - rozwój rynku prosumenckiego w Polsce w obszarze szeroko pojętej energii (woda, prąd, gaz, odnawialne źródła energii, itp.).
Klaster Technologii Drewna „Lignum”	2013	http://www.klasterlignum.pl/index.html	CTP Polska sp. z o.o.	ul. Królowej Bony 7 lok. 4 44-100 Gliwice	http://www.ctppolska.pl/04.html	24	14	Branża drzewna

Źródło: Innoobservator Silesia

5.4.3. Metaprzedsiewzięcie 3. Realizacja działań pilotażowych w ramach specjalizacji regionalnych

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
2017-04-04 – 2017-04-05	22. Międzynarodowy Kongres Ogólnopolskiego Systemu Ochrony Zdrowia - Innowacyjna ochrona zdrowia	Organizator: Czasopismo Ogólnopolski System Ochrony Zdrowia. Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach, Plac Sławika i Antalla 1 (wejście od strony Spodka).
<p>Kongres skupił ponad 1200 gości oraz ponad 70 prelegentów z Polski i zagranicy. Podczas 2 dni odbyły się debaty z udziałem ekspertów oraz łącznie 12 sesji tematycznych.</p> <p>Międzynarodowy Kongres OSOZ jest miejscem, gdzie spotykają się przedstawiciele środowiska medycznego, farmaceutycznego oraz organizacji rynku ochrony zdrowia, politycy, naukowcy, lekarze i pielęgniarki, menedżerowie placówek medycznych, pacjenci, firmy działające w sektorze, studenci uczelni medycznych. Prowadzone są rozmowy o wyzwaniach cyfryzacji ochrony zdrowia, są prezentacje praktycznych rozwiązań wdrażanych przez liderów rynku z Polski i Europy, informacje trendach e-zdrowia.</p> <p>Oprócz debat, wykładów, warsztatów i sesji partnerów zagranicznych, zorganizowana zostanie tzw. Strefa Innowacji, czyli wystawa kreatywnych rozwiązań w ochronie zdrowia.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2017-06-09	XII Forum Nowej Gospodarki	Organizator i miejsce: Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum Katowice.
<p>Forum Nowej Gospodarki to ponadregionalna inicjatywa skupiająca się na rozwoju innowacyjnych technologii w Polsce Południowej, organizowana naprzemiennie w Katowicach i Krakowie, we współpracy z Marszałkami województw śląskiego i małopolskiego.</p> <p>XII Forum Nowej Gospodarki odbyło się pod hasłem: „Gospodarka niskoemisyjna szansą dla województw śląskiego i małopolskiego”, a wśród szczegółowo omawianych tematów były sposoby ograniczania zjawiska niskiej emisji w miastach, Śląskie i Małopolskie liderami gospodarki niskoemisyjnej, efektywność energetyczna budynków sposobem na smog, inteligentne miasto – technologie informacyjne i komunikacyjne narzędziem w walce ze smogiem, klastry energetyczne – współpraca społeczności lokalnych przeciw smogowi.</p> <p>W trakcie sesji plenarnej uczestnicy Forum zastanawiali się nad finansowaniem działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji, systemami kontroli i nadzoru realizacji uchwał antysmogowych czy ekonomicznych, społecznych i ekologicznych korzyściach dla regionu z rozwoju gospodarki niskoemisyjnej.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2017-06-12	Warsztaty otwarte na Akademii Sztuk Pięknych. Wzornictwo wyrobów medycznych oraz możliwości współpracy	Organizator: Klaster MedSilesia oraz GAPR Sp. z o.o. Miejsce: Siedziba ASP ul. Raciborska 50 Katowice (sala kinowa).
<p>Spotkanie było okazją do zapoznania się z wielokrotnie nagradzаныmi rozwiązaniami designerów z Akademią Sztuk Pięknych w Katowicach dla branży medycznej.</p> <p><i>„Szukasz nowych rozwiązań z zakresu wzornictwa dla swoich produktów? Chcesz nawiązać współpracę z uznanymi w Polsce i na świecie profesjonalistami?”</i></p> <p>Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach od maja 2017 r. jest członkiem Klastra MedSilesia i przygotowała specjalne warunki współpracy oraz zaprezentowała najnowocześniejsze zaplecze przeznaczone do projektowania, prototypowania i testowania wyrobów.</p>		

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
Więcej informacji		
2017-06-12	Spotkanie informacyjne dotyczące konkursu w ramach Działania 4.1 Poddziałanie 4.1.2 „Regionalne Agendy Naukowo Badawcze”	Organizator: Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Miejsce: Hotel Angelo by Vienna House Katowice, ul. Sokolska 24, 40-086 Katowice.
2017-06-22	Śląskie Forum Innowacji 2017	Organizator: Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych (SO RIS) koordynowana przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego. Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe (MCK), Katowice, plac Sławika i Antalla 1.
<p>W obecnej perspektywie finansowej Komisja Europejska kładzie szczególny nacisk na wspieranie przedsięwzięć innowacyjnych w branżach, które w regionach wykazują największy potencjał rozwojowy. Będąc na półmetku realizacji założeń Unii Europejskiej, konferencja regionalna została poświęcona tematyce innowacyjnej, aby ocenić, co osiągnięto w ramach polityki krajowej i regionalnej, wymienić doświadczenia wynikające ze współpracy nauki i biznesu.</p> <p>Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych (SO RIS) zaprezentowała aktualne trendy oraz wyzwania dotyczące rozwoju technologicznego w wybranych branżach kluczowych dla województwa śląskiego. Sieć jako unikatowe w skali europejskiej rozwiązanie w zakresie inteligentnego zarządzania rozwojem w ramach polityki innowacyjnej, stanowi swoistą platformę współpracy i wymiany wiedzy o potencjale technologicznym pomiędzy branżowymi centrami kompetencji, ale przede wszystkim bazę wiedzy dla przedsiębiorstw poszukujących własnych ścieżek rozwoju. Forum to także szansa na analizę istniejących tzw. inteligentnych specjalizacji (energetyka, medycyna oraz technologie informacyjno – komunikacyjne) i odpowiedź na pytanie czy istnieją dodatkowe nisze rozwojowe, potencjalne rynki dla nowych produktów i usług wytwarzanych w regionie.</p> <p>Bez wątpienia wnioski z konferencji będą ważnym wkładem w dyskusję na temat przyszłości polityki spójności po 2020 roku oraz próbą analizy mocnych stron województwa śląskiego, które mogą stać się potencjalnymi nowymi inteligentnymi specjalizacjami regionu.</p>		
Więcej informacji		
2017-06-22 - 2017-06-23	II edycja InterNanoPoland 2017	Organizator: Fundacja NANONET i Śląski Klaster Nano we współpracy z Miastem Katowice. Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach
<p>Druaga edycja konferencji naukowo-biznesowej InterNanoPoland stanowiła międzynarodowe forum dla naukowców, przedsiębiorców, instytucji otoczenia biznesu oraz studentów pracujących w obszarach związanych z nanomateriałami oraz nanotechnologią.</p> <p>Wśród 185 uczestników Konferencji byli przedstawiciele 40 firm, 20 jednostek naukowych oraz 5 klastrów z Polski i Europy.</p> <p>Podczas INP2017 przedstawiono najnowsze naukowe i przemysłowe osiągnięcia w dziedzinie nanotechnologii i zaawansowanych materiałów. Dominowała tematyka zastosowania nauki w przemyśle, funkcjonalizacji materiałów i ich użyteczności w medycynie, nowości w dziedzinach prawno-etycznych, najnowszej aparatury badawczej oraz możliwości rozwoju projektów badawczo-rozwojowych.</p>		
Więcej informacji		
2017-06-22 – 2017-06-23	X edycja Międzynarodowych Targi Wynalazków i Innowacji INTARG 2017	Organizator: EUROBUSINESS-HALLER we współpracy z FUNDACJĄ HALLER PRO INVENTIO. Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach.

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
<p>Międzynarodowe Targi Wynalazków i Innowacji INTARG, są narzędziem prorynkowej promocji innowacyjnych produktów, technologii i usług o poziomie gotowości technicznej TRL od 4 do 9, jak również innowacji, które weszły już na rynek i rozpoczęła się ich komercjalizacja. Targi są też platformą bezpośredniego kontaktu i spotkań przedstawicieli nauki, innowacyjnych przedsiębiorstw, przemysłu i otoczenia biznesu oraz podmiotów wspomagających i finansujących badania i rozwój.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2017-09-18	Dobre praktyki NANO w regionie spotkanie w ramach projektu SO RIS w PPO	Organizator: Fundacja NANONET i Śląski Klaster Nano. Miejsce: Katowice, Hotel BW Mariacki przy ulicy Mariackiej 15.
2017-10-04 – 2017-10-29	2. Festiwal Innowacji Inno Katowice	Organizator: Ogrody Przedsiębiorczości i Referat Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Wydziale Obsługi Inwestorów Miasta Katowice. Miejsce: Katowice, zgodnie z programem
<p>Październik był w Katowicach miesiącem innowacji. Festiwal składał się z 12 otwartych dla wszystkich spotkań, konferencji i konkursów dotyczących innowacji, startupów i nowych technologii. Dodatkowo można było wziąć udział w 15 warsztatach i szkoleniach związanych z innowacjami i nowymi technologiami.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2017-11-28	Pierwsza w kraju Giełda Nanotechnologiczna	Organizator: Fundacja NANONET i Śląski Klaster Nano. Miejsce: Hotel Altus Prestige, Katowice, ul. Uniwersytecka 13.
<p>Giełdę Nanotechnologiczną zorganizowano w ramach projektu „Sieć Otwartych Innowacji”.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2017-12-08 – 2017-12-09	Konferencja ROBOTY MEDYCZNE 2017	Organizator: Międzynarodowe Stowarzyszenie na rzecz Robotyki Medycznej (International Society for Medical Robotics) i Fundacja Rozwoju Kardiologii im. prof. Zbigniewa Religi w Zabrze. Miejsce: Zabrze
<p>W trakcie konferencji odbyła się specjalna sesja konkursowa dla młodych naukowców o nagrodę „Statuetka Robina” i nagrodę publiczności „Strzała Robina”. Zakres tematyczny tego spotkania naukowców, projektantów, konstruktorów i użytkowników związanych z robotyką obejmuje wszystkie zrobotyzowane urządzenia stosowane w medycynie. Inicjatorem dotychczasowych spotkań w Fundacji Rozwoju Kardiologii (FRK) w Zabrzu jest grono naukowców i konstruktorów polskiego robota chirurgicznego Robin Heart. W czasie realizacji projektu badawczego rozpoczętego w Fundacji w 2000 r. organizowane były otwarte konferencje, na których poddawano ocenie stan prowadzonych prac i określano kierunki dla szeregu praktycznych rozwiązań. Projekt Robin Heart przyczynił się do ożywienia zainteresowania robotyką medyczną w Polsce. Podczas międzynarodowej konferencji Roboty Medyczne 2017 zademonstrowane zostały nowości związane z projektem polskiego robota chirurgicznego Robin Heart.</p> <p>Konferencja Roboty Medyczne 2017 odbyła się w dniach 8-9 grudnia 2017. Pierwszego dnia zorganizowano otwartą dla wszystkich naukową konferencję poświęconą robotyce medycznej, następnego dnia spotkanie Akademii Sztuki Projektowania Robotów Medycznych – Akademia ISMR, spotkanie to miało charakter zamknięty, wejście tylko dla członków Stowarzyszenia, aktywnych uczestników konferencji Roboty Medyczne 2017 (zgłaszających prace) oraz gości zaproszonych przez Stowarzyszenie. Na spotkaniu tym zgromadzono fachowców wielu dziedzin nauki – od psychologii i socjologii przez specjalistów wzornictwa przemysłowego i innych sztuk pięknych do przedstawicieli użytkowników – medycyny i generalnie usług medycznych. Chcemy się uczyć jak projektować roboty medyczne by spełniły oczekiwania społeczne, by były użyteczne i piękne.</p> <p>Więcej informacji</p>		

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
------	------------	----------------------------------

SUKCESY

Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach notowany w Rankingu Szanghajskim

Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach, jako jedyna medyczna uczelnia z Polski, został uwzględniony w tegorocznym zestawieniu Academic Ranking of World Universities (ARWU)- znanym jako Lista Szanghajska. W rankingu znalazło się sześć polskich uczelni: Uniwersytet Warszawski i Uniwersytet Jagielloński w pierwszej pięćsetce uczelni, natomiast w przedziale miejsc od 500 do 800 (ARWU World Top 500 Candidates 2017) – obok Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach są także: Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Uniwersytet Wrocławski.

SUM został także ujęty w zestawieniu ShanghaiRanking's Global Ranking of Academic Subjects 2017 w dziedzinie „medycyna kliniczna” w przedziale miejsc 401-500. Oprócz SUM w rankingu znalazł się także Uniwersytet Jagielloński, Gdański Uniwersytet Medyczny, Uniwersytet Medyczny w Łodzi oraz Warszawski Uniwersytet Medyczny.

Twórcy zestawienia pod uwagę biorą liczbę absolwentów czy pracowników, którzy otrzymali Nagrodę Nobla lub Medal Fieldsa, liczbę najczęściej cytowanych naukowców (wybranych przez Thomson Reuters), liczbę publikacji w czasopiśmie "Nature" czy "Science", liczbę publikacji wymienionych w wybranych indeksach cytowań (Science Citation Index - Expanded oraz Social Sciences Citation Index). W zestawieniu uwzględnia się też wielkość osiągnięć w stosunku do wielkości uczelni.

Niedawno Śląski Uniwersytet Medyczny otrzymał również prestiżowe Logo HR Excellence in Research, nadawane przez Komisję Europejską instytucjom prowadzącym działalność badawczo-rozwojową. Aby uzyskać Logo HR należy przejść szczegółową procedurę i spełnić określone przez Komisję Europejską warunki. Jednym z nich jest wdrożenie w Uczelni zasad Europejskiej Karty Naukowca. Instytucje otrzymując Logo są zobowiązane także do wdrożenia „Kodeksu postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych”, którego zasady zapewniają przyjazne środowisko pracy naukowej oraz transparentne zasady rekrutacji pracowników naukowych. Dokumenty te opisują prawa i obowiązki, jakim podlegają zarówno naukowcy, jak i instytucje ich zatrudniające. Oba dokumenty zwracają uwagę na potrzebę tworzenia dobrych i stabilnych warunków pracy dla uczonych na każdym etapie ich ścieżki zawodowej.

W ocenie Komisji Europejskiej Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach spełnił wymagania stawiane instytucjom w zakresie wdrażania zasad Europejskiej Karty Naukowca oraz Kodeksu Postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych.

Źródło: [Innobservator Silesia](#)

5.4.4. Metaprzedsiewzięcie 4. Foresight rynku pracy

W omawianym okresie sprawozdawczym, uwagę zwracają szkolenia ukierunkowane na wzrost kompetencji w obszarach specjalizacji regionalnych i inteligentnych województwa śląskiego.

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
2017-05-12	Seminarium dedykowane współczesnej Teorii Rozwiązywania Innowacyjnych Zadań (TRIZ)	Organizator: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego wraz z firmami współpracującymi. Miejsce: Katowice, ul. Plebiscytowa 36, w Sala Konferencyjna 1.08.

Celem seminarium było zapoznanie jego uczestników z obszarami, narzędziami i technikami zastosowania TRIZ jako metodyki strategicznego zarządzania innowacjami, a także przedstawienie możliwości dalszej współpracy względem absorpcji i transferu wiedzy wspomnianej metodyki w podmiotach reprezentowanych przez uczestników seminarium.

TRIZ jako szkoła zarządzania procesem innowacji i rozwoju technologii jest skutecznie inkorporowana do kultury organizacyjnej światowych gigantów takich jak Siemens, Samsung, General Electrics oraz wielu innych.

[Więcej informacji](#)

2017-06-13	Forum Nowej Edukacji 2017	Organizator: Fundacja Edu Klaster we współpracy z Centrum Kształcenia Ustawicznego Uniwersytetu Śląskiego, Ogrodami Przedsiębiorczości oraz Parkiem Naukowo-Technologicznym Euro-Centrum Miejsce: Katowice, Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum.
------------	----------------------------------	--

Celem konferencji było wzmocnienie edukacji tak, aby była bardziej gotowa na wyzwania przyszłości. Poziom innowacyjności jest bardzo mocno skorelowany z jakością edukacji. Edukacji, która utrzymuje w uczniach pasję do odkrywania i doświadczenia. Wzmacnia ich kompetencję społeczne oraz pobudza kreatywność.

[Więcej informacji](#)

2017-06-19	Nauki społeczne i humanistyczne – zakres współpracy na rzecz: kooperacji, współpracy, przyjaźni” – ogólnopolska konferencja na Politechnice Śląskiej	Organizator: Kolegium Nauk Społecznych i Filologii Obcych Politechniki Śląskiej we współpracy z Uniwersytetem Śląskim, Uniwersytetem Ekonomicznym i Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego w Katowicach. Miejsce: Centrum Innowacji i Transferu Technologii Politechniki Śląskiej przy ul. Banacha 7 w Gliwicach.
------------	---	--

Tegoroczna edycja konferencji bazowała na szeroko rozumianych zagadnieniach z zakresu kooperacji, rozwijania umiejętności współpracy i przyjaźni między ludźmi. W ramach konferencji zorganizowano cztery sesje tematyczne:

- współpraca-kooperacja-przyjaźń,
- praca-organizacja-zarządzanie,
- środowisko-opieka-integracja,
- zmiana-rozwój-kreacja.

[Więcej informacji](#)

2017-06-22	Jak efektywnie wykorzystać media społecznościowe w biznesie?	Organizator: Zamek Cieszyn Miejsce: Zamek Cieszyn, Sala konferencyjna, Budynek A, Oranżeria.
------------	---	---

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
<p>Zgodnie z tematyką konferencji, prowadzenie strony na facebooku czy w innych mediach społecznościowych nie musi być drogie i czasochłonne, a może być cennym źródłem informacji o nas i naszych produktach lub usługach.</p> <p>Więcej informacji</p>		
<p>2017-10-18 – 2017-10-20</p>	<p>VII Europejski Kongres MŚP pod hasłem UWOLNIĆ BIZNES!</p>	<p>Organizator: Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach. Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe (MCK), Katowice, plac Sławika i Antalla 1.</p>
<p>Najbardziej prestiżowe i znaczące wydarzenie w Europie dla sektora MŚP. „Uwolnić biznes!” to motyw przewodni tegorocznego kongresu, rozumiany jako wielopłaszczyznowy postulat przedsiębiorców, wyrażający gotowość zmiany prawa, postaw przedsiębiorczości, otwarcia się na nowe technologie oraz ekspansję zagraniczną, na rzecz którego chcemy realnie działać. VII edycja Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw była areną wymiany myśli, zdobywania praktycznej wiedzy oraz pozyskiwania kontaktów i narzędzi niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>Hasłem przewodnim wszystkich Kongresów jest: Nauka — Biznes — Samorząd — RAZEM DLA GOSPODARKI, ponieważ współpraca pomiędzy trzema środowiskami daje szansę na stworzenie otoczenia sprzyjającego rozwojowi innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki. Podczas Kongresu sektor MŚP jest postrzegany i analizowany z szerokiej perspektywy i w wielu kontekstach. Kongres daje przedsiębiorcom narzędzia i wiedzę, które pomagają im w codziennym rozwijaniu siebie i swojego biznesu.</p> <p>Więcej informacji</p>		
<p>2017-11-09</p>	<p>IV edycja Start-it-up!</p>	<p>Organizator: Politechnika Śląska, Park Naukowo-Technologiczny „TECHNOPARK GLIWICE” Sp. z o.o. oraz Akcelerator Technologiczny Gliwice Sp. z o.o.</p>
<p>Wydarzenie jest współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach projektu pn. „InnoWomEnt – Innovative Women Entrepreneurs of the Future”, realizowanego w ramach programu ERASMUS+.</p> <p>Miejsce: Technopark Gliwice, ul. Konarskiego 18c.</p> <p>Praktyczne rady mentorów, wystąpienia eksperckie oraz Konkurs na ciekawy pomysł biznesowy!</p> <p>Wydarzenie zostało realizowane w ramach projektu „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania”, współfinansowanego ze środków EFRR w ramach Działania 1.3 Profesjonalizacja IOB Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.</p> <p>Więcej informacji</p>		
<p>2017-11-13 – 2017-11-19</p>	<p>X edycja Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości</p>	<p>Organizator: Koordynatorem regionalnym tego wydarzenia w regionie jest Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego (Wydział Gospodarki, Turystyki i Sportu).</p>
<p>Światowy Tydzień Przedsiębiorczości to międzynarodowy projekt promujący świadomy rozwój, aktywną postawę wobec życia i podejmowanie biznesowych inicjatyw. Organizowany od 2008 roku, w 160 krajach świata. Każdego listopada organizacje, instytucje i firmy, którym zależy na rozwijaniu przedsiębiorczości, organizują bezpłatne szkolenia, warsztaty, debaty i konkursy pomagające zdobyć wiedzę z zakresu zakładania i rozwijania własnej działalności gospodarczej, budowania sieci kontaktów, rozwijania start-upów, powrotu na rynek pracy, negocjowania z pracodawcą, budowania własnej marki i wielu innych.</p> <p>Pomysłodawcami Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości są premier Wielkiej Brytanii Gordon Brown, prezes amerykańskiej Fundacji Kauffmana - Carl Schramm i brytyjska rządowo-biznesowa organizacja Make Your Mark. Ogólnopolskim koordynatorem ŚTP w Polsce jest Fundacja Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości, która dąży do stworzenia jak najszerzej koalicji organizacji, instytucji i osób, które zaangażują się w organizację tego przedsięwzięcia i popularyzację idei, jakie mu przyświecają.</p> <p>Więcej informacji</p>		

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
2017-12-12	Jak odnieść sukces na rynku niemieckim ?	Organizator: Ośrodek Enterprise Europe Network przy Funduszu Górnośląskim S.A. we współpracy z Federacją BVMW i firmą DREBERIS. Miejsce: ALTUS Hotel Prestige w Katowicach, ul. Uniwersytecka 13, sala Jamajka (II piętro).

Celem konferencji było zapoznanie ich uczestników ze specyfiką poruszania się na rynku niemieckim oraz możliwościami wsparcia działań polskich firm przez partnerów niemieckich. Zaproszenie skierowane było przede wszystkim do przedsiębiorców z sektora MŚP (bez względu na branżę) , w tym do firm, które mają w swej ofercie produkty innowacyjne.

[Więcej informacji](#)

5.4.5. Metaprzedsiewzięcie 5. Regionalny fundusz proinnowacyjny

Regionalny fundusz proinnowacyjny zapisany został jako metaprzedsiewzięcie w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020, mające na celu wspieranie przedsięwzięć innowacyjnych w przedsiębiorstwach. Mowa jest o wsparciu ryzykownych projektów i aktywności związanych z: zabezpieczeniem własności intelektualnej, badaniami i ekspertyzami pilotażowymi i pracami badawczo-wdrożeniowymi.

Fundusz ma wspierać pośredników finansowych, którzy angażują własny kapitał prywatny lub zapewniają kapitał z rynku. Oczekuje się, iż efektem udzielanego przez fundusz wsparcia będzie intensyfikacja procesów transferu technologii i komercjalizacji wyników badań oraz przyspieszenie wdrożenia gotowych rozwiązań.

Należy mieć jednak na uwadze, iż:¹²

- w województwie śląskim już działa szereg instytucji oferujących różne instrumenty finansowe,
- linia demarkacyjna w jasny sposób pokazuje, że tematy związane z kapitałem wysokiego ryzyka leżą w gestii agend rządowych,
- różne środowiska eksperckie wspierają takie stanowisko rządu, podkreślając istotę dbania o jakość i utrzymanie wysokich standardów usług finansowych na bardzo specyficznym rynku, którym jest rynek inwestycyjny.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę na rozmiar tego przedsięwzięcia w kontekście procesów inwestycyjnych, które odbywają się w przedsiębiorstwach prowadzących innowacje. Innymi słowy, należy odpowiedzieć na pytanie: „Czy wielkość środków do dyspozycji pozwoli uruchomić instrument, który jest w stanie spełnić założone cele?”. Teoretycznie można stwierdzić, że regionalny fundusz innowacyjny miałby możliwość spełnienia swoich celów w przypadku gdy dysponowałby około 500 mln złotych. Przy istnieniu dużego prawdopodobieństwa, że środki europejskie związane ze wsparciem wejść kapitałowych i kredytów technologicznych nadal będą w gestii agend rządowych na szczeblu krajowym, w gestii Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego pozostaje możliwość dokapitalizowania funduszy pożyczkowych i poręczeń kredytowych. Jednak, tak jak podkreślili autorzy opracowania „Ocena realizacji instrumentów inżynierii finansowej w ramach NSRO 2007-2013”, fundusze pożyczkowe i poręczeniowe w znikomym stopniu wspierały innowacyjne – czytaj ryzykowne – projekty w ostatnich latach.¹³

Ponadto mało realnym wydaje się rozwijanie w krótkim okresie czasu niezbędnych kompetencji w strukturach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego dla uruchomienia i obsługiwanego tego typu funduszy. W okresie 2007-2013 Urząd Marszałkowski realizował Poddziałanie 1.1.1. „Infrastruktura rozwoju gospodarczego” RPO WSL na dokapitalizowanie zewnętrznych źródeł dofinansowania przedsiębiorczości w wysokości około 70 mln zł. Możliwe jest powtórzenie tego zabiegu w okresie 2014-2020 dokapitalizując fundusze pożyczkowe i poręczeń kredytowych o kolejne 50-90 mln zł.¹⁴

Obserwując debatę na temat uruchomienia bazy podmiotów akredytowanych dla krajowego systemu bonów/voucherów, a także inicjatywy podjęte w województwie dolnośląskim. Można przedstawić następujące rekomendacje dla województwa śląskiego:

- Dopracować model Regionalnego Funduszu Proinnowacyjnego jako systemu bonów/voucherów przeznaczonych na dofinansowanie usług specjalistycznych w procesach zmian i rozwoju innowacji.¹⁵

5.4.6. Metaprzedsiewzięcie 6. Design dla innowacji

Przykładowe wydarzenia zorganizowane w 2017 roku w ramach realizacji Metaprzedsiewzięcia 6. Design dla innowacji.

¹² Palmen L., Opinia ekspercka Śląskiej Rady Innowacji pt. Model finansowania działalności innowacyjnej przedsiębiorstw w ramach funduszu proinnowacyjnego współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w latach 2014 – 2020”, InnoCo, Katowice, październik 2013 r.

¹³ Tamże

¹⁴ Tamże

¹⁵ Tamże

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
2017-02-24 – 2017-02-25	12. Urodziny Zamku Cieszyn	Organizator: Zamek Cieszyn Miejsce: Zamek Cieszyn, ul. Zamkowa 3, 43-400 Cieszyn. Więcej informacji
<p>Zima w pełni, to znak, że trzeba było odwiedzić Zamek Cieszyn. Tym razem zaproszono do gorących dyskusji na temat... ekonomii. Ale nie słupków, wykresów i definicji, tylko sztuki dobrego gospodarowania, a nawet szczęśliwego życia! Jak zarządzać firmą, organizacją, projektem, a zwłaszcza własnym życiem. Bo czy idee zrównoważonego rozwoju warto sprowadzać tylko do ekologii? Czy jest możliwy <i>wellbeing by design</i>?</p>		
2017-02-16 – 2017-02-17	Śląski Design - 4 Design Days	Organizator: Wydarzenie realizowane w ramach projektu Design4Innovation Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach. Więcej informacji
<p>II edycja wydarzenia 4 Design Days zgromadziła blisko 3,5 tys. gości biznesowych, 20 tys. zwiedzających, 170 wystawców i obejmowała 40 sesji tematycznych. Ogromne zainteresowanie II edycją pokazują, że środowisko architektów, projektantów i odbiorców ich projektów, w tym deweloperów i inwestorów, potrzebuje nowego miejsca wymiany opinii i networkingu.</p> <p>Spotkanie odbyło się pod hasłami: architektura, biznes, człowiek i design. Podkreślono, że polska architektura dynamicznie się rozwija, nadrabia zaległości i wspina się na podium. Biznes natomiast potrzebuje dobrej architektury i najlepszych projektantów, żeby zbudować swoją konkurencyjność i osiągnąć sukces. Wspólnymi punktami tych dwóch elementów jest człowiek oraz projektowanie z sensem i wrażliwością -design, który nie jest chwilową modą, a raczej przemyślana strategią, która się opłaca w dłuższej perspektywie.</p> <p>4 Design Days odbyło się w miejscu niezwykłym dla Katowic – Międzynarodowym Centrum Kongresowym, które zostało wielokrotnie wyróżnione w prestiżowych konkursach. W 2016 roku MCK zostało wybrane w konkursie "Meeting Planner Power Awards" jako najlepszy obiekt kongresowy w Polsce. Ponadto zostało Bryłą Roku 2015, a także zostało zwycięzcą Nagrody Architektonicznej POLITYKI 2015.</p> <p>Architektura zawsze była kręgosłupem regionu. Dzięki śmiałym wizjom, m.in. śląskich architektów, tereny przemysłowe i dawne kopalnie w Zabrzu, Katowicach czy Żorach zmieniają się wielkie centra kultury, rozrywki i biznesu, stając się nowymi symbolami tej części Polski. O śląskich twórcach mówi się głośno już nie tylko w Polsce, ale i na świecie.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2017-03-07 – 2017-03-09	D4I - Design for Innovation - Spotkanie Otwarcia w Brugii - Warsztaty nr 1.	
<p>Pierwsze spotkanie projektu Design4Innovation w dniach 7, 8 i 9 marca rozpoczęło nową współpracę międzyregionalną mającą na celu zwiększenie konkurencyjności MŚP. Partnerzy zgromadzili się w zabytkowym mieście Brugii na wizycie łączącej spotkanie partnerskie, interaktywne warsztaty z najważniejszymi zainteresowanymi stronami z regionów partnerskich oraz wizytę studyjną w trzech flamandzkich MŚP, które z powodzeniem wykorzystywały projekt innowacji.</p> <p>Dr Anna Whicher, kierownik projektu ds. Innowacji, podsumowała cele i działania projektu: „Partnerzy projektu będą wspólnie tworzyć, opracowywać i wdrażać plany działania w celu włączenia projektowania do programów wsparcia innowacji dla MŚP. Następnie będziemy monitorować wdrażanie designu w MŚP, aby wprowadzać na rynek nowe produkty i usługi. To pozwoli nam ocenić wpływ i podzielić się wyciągniętymi wnioskami”.</p> <p>W trakcie trwania projektu zorganizowanych będzie 9 spotkań partnerskich, 56 spotkań grup interesariuszy oraz 57 wydarzeń upowszechniających. Opracowane zostaną 3 broszury, 16 przykładów najlepszych praktyk, 4 studia przypadków wideo i 8 planów działań projektowych. Wszystkie te działania przyczynią się do osiągnięcia docelowego wpływu wsparcia 1600 MŚP (200 na region partnerski) w dostępie do wsparcia</p>		

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
	<p>płynącego z designu oraz do wskazania dobrych praktyk, które będą rozpowszechniane za pośrednictwem Policy Learning Platform, aby dotrzeć do rządów w całej Europie.</p> <p>W ramach praktycznego warsztatu "Mapowanie ekosystemów projektowych" do partnerów projektu dołączyli kluczowi interesariusze z ich regionów. Ekosystem designu to teoretyczna koncepcja, która pomaga zrozumieć wzajemne oddziaływanie elementów sieci wpływających na stan innowacyjności. Podczas spotkania partnerzy projektu ocenili również strategię komunikacji i wymogi finansowe projektu.</p> <p>Wykorzystując narzędzia graficzne, partnerzy mapowali zainteresowane strony i inicjatywy związane z innowacjami projektowymi w swoich regionach, zidentyfikowały silne i słabe strony oraz zainicjowały pomysły na zamianę słabych punktów w mocne strony. Propozycje obejmowały m.in. wprowadzenie tematycznych bonów innowacyjnych, usługi związane z sieciowaniem MŚP z designerami lub mechanizmów wspierających absolwentów designu.</p> <p>Zadaniem każdego z partnerów będzie powielenie warsztatów w swoim regionie z szerszą grupą decydentów, małych i średnich przedsiębiorstw, projektantów, pracowników akademickich i organizacji wspierających firmy i innowacje, aby zapewnić reprezentację na szeroki skalę i budowanie konsensusu wśród zainteresowanych stron.</p> <p>Ostatniego dnia partnerzy odwiedzili trzy flamandzkie firmy, które uzyskały wsparcie w ramach programu "Portfel MŚP" oferowany przez Flanders Innovation & Entrepreneurship, który miał na celu wprowadzania innowacji opartych na designie. Wszystkie trzy firmy reprezentowały różne branże (wyspecjalizowany producent mebli, fabryka tekstyliów, producent i dystrybutor fortepianu) oraz podejścia do designu i innowacji. Jednak wszystkie mają ten sam cel "być najlepszym w swoim sektorze", a ich historie pokazały, jak design może pomóc w osiągnięciu tego poprzez dodanie wartości na wielu etapach rozwoju produktu lub usługi.</p>	
<p>Więcej informacji</p>	<p>D4I - Design for Innovation – pierwsze warsztaty regionalne w Zamku Cieszyn</p>	
<p>2017-04-20</p>	<p>Warsztaty p.t. „Mapowanie ekosystemu designu w województwie śląskim” to pierwsze z cyklu spotkań, które mają prowadzić do wskazania i wzmocnienia kierunków rozwoju designu w województwie śląskim. Warsztaty otwierające cykl spotkań odbyły się w dniu 20 kwietnia 2017r. w Zamku Cieszyn – regionalnym centrum designu, które od 2005 roku promuje design jako narzędzie służące restrukturyzacji województwa śląskiego.</p> <p>Workshops "Mapping the ecosystem of design in Silesian Voivodeship" was the first of a series of meetings that lead to the identification and strengthening of the directions of design development in Silesian Voivodeship. This opening workshop was held in Cieszyn Castle - a regional design center, which has been promoting design as a tool for the restructuring of the Silesian Voivodeship since 2005.</p> <p>Spotkanie było podzielone na dwie części. Pierwsza była skierowana do interesariuszy zarządzających designem w regionie, a druga część warsztatów służyła rozpowszechnieniu założeń projektu, przedstawieniu narzędzi i mapowaniem śląskiego ekosystemu designu. W tej części uczestniczyły 24 osoby zaangażowane w promocję i wdrażanie designu i innowacji na Śląsku, a wśród nich przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, Zamku Cieszyn, Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, instytucji otoczenia biznesu oraz projektanci.</p> <p>Punktem wyjścia dla spotkania było określenie kluczowych partnerów (interesariuszy, instytucje oraz inicjatywy), którzy mają na Śląsku wpływ na rozwój innowacji poprzez design, wskazanie istniejących pomiędzy nimi powiązań, określenie poziomu intensywności ich zaangażowania i wyrysowanie mapy ekosystemu designu. Podczas spotkania stworzono mapę obrazującą zaangażowanie, finansowanie, edukację i promocję designu w województwie śląskim.</p> <p>Zestawienie i tocząca się dyskusja pokazały, że na Śląsku istnieje spora ilość inicjatyw, osób i instytucji stawiających sobie za cel promocję i wdrażanie designu. Pomiedzy tymi „graczami” występują relacje, jednak powiązania te w dużej mierze są incydentalne i nie są w konsekwentny sposób monitorowane i rozwijane. Dyskusja wskazała także, że nie istnieją systemy ani struktury, które w przejrzysty sposób pozwalałyby na</p>	

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
		wprowadzanie zmian na poziomie województwa – czy to w systemie edukacji (także tej podstawowej i przedszkolnej) czy wsparcia dla przedsiębiorstw, i które pozwoliłyby na budowanie szerszej świadomości roli designu. Tym bardziej zasadne są założenia projektu Design for Innovation, który kieruje uwagę na mobilizację regionalnych uczestników ekosystemu do stworzenia trwałej sieci powiązań, dzięki której interesariusze, projektanci, przedsiębiorcy i odbiorcy mogliby współpracować, a także współtworzyć regionalną politykę designu.
Więcej informacji		
2017-05-09 – 2017-05-10	Śląski Design - Design Thinking Week 2017	
		Dwudniowe warsztaty w ramach DESIGN THINKING WEEK 2017 odbyły się w różnych miastach w Polsce, w tym między innymi w Katowicach w dniach 9 i 10 maja 2017r. Designing Thinking jako metoda rozwiązywania problemów za pomocą kreatywności i innowacji, a także skupiania się na przyszłych użytkownikach i konsumentach była przedmiotem dyskusji i próbą zrozumienia w ramach interdyscyplinarnych zespołów, które stawiały również czoła wyzwaniu budowania zaufania społecznego. W dniach 9-10 maja 2017 r. na Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach odbyły się warsztaty z projektowania produktów i usług odpowiadających na problemy użytkowników. Uczestnicy, którzy pochodzili z różnych branż i sektorów, posiadający różne motywacje, pracowali przez dwa dni nad znalezieniem rozwiązania, które miało odpowiedzieć na wyzwanie: „Jakie wsparcie w przyszłości mogą oferować studentom instytucje finansowe?” Cztery zespoły, które zostały utworzone podczas warsztatów przeszły przez wszystkie kroki procesu design thinking, wykorzystując takie narzędzia jak indywidualne wywiady pogłębione, persona, krzywe wartości czy storyboard. Kluczowe było przyjęcie perspektywy użytkownika i zaproponowanie w interdyscyplinarnych zespołach rozwiązań odpowiadających na realne potrzeby odbiorców. W wyniku dwudniowej pracy powstały cztery usługi, które nie tylko dotyczą wsparcia możliwego do realizacji przez instytucje finansowe, ale również są powiązane z zaufaniem społecznym, będącym hasłem przewodnim Design Thinking Week 2017. W ramach Design Thinking Week 2017 zrealizowano działania tj. 42 warsztaty, 5 spotkań, 1 debatę równocześnie w 13 miastach Warsztaty w Katowicach zostały zorganizowane przez Fundację na Rzecz Inteligentnego Rozwoju , przy współpracy Koła Naukowego Zarządzania Menedżer, które działa Uniwersytecie Ekonomicznym oraz pod patronatem firmy CODE Design.
2017-06-10	Śląski Design – INDUSTRIADA	
		W dniu INDUSTRIADY zjawilo się tu łącznie 10.000 osób, a w rozruchu maszyn uczestniczyło dodatkowe 6.000. W tej chwili Szlak Zabytków Techniki tworzą 44 obiekty. Tradycyjnie już najwięcej osób przyciągnęły wydarzenia organizowane w siemianowickim Parku Tradycji. Najpierw był przemarsz pod tytułem „Świt robotników”, potem happening zatytułowany „Przegląd kotłów w fabryce Fitznera”, a na finał „Puls wieży wyciągowej” – pokaz efektów specjalnych. Nie zabrakło także koncertów. O największym sukcesie frekwencyjnym mogą mówić organizatorzy INDUSTRIADY w Zabytkowej Kopalni Ignacy w Rybniku. W programie znalazły się tutaj dwa hity święta Szlaku Zabytków Techniki: pokazy jazdy lokomobili samobieżnej, czyli pojazdu drogowego napędzanego silnikiem parowym oraz spektakl laserowo-multimedialny, który przygotowano na finał. Dobrze skonstruowany program doceniła publiczność. W pobiciu rekordu frekwencji nie przeszkodziło nawet urwanie chmury i z festiwalowych atrakcji skorzystało w „Ignacym” o 155% więcej uczestników niż rok wcześniej (2643 osoby w 2017 roku i 1035 w 2016 roku). W tym roku, po raz pierwszy w historii festiwalu, INDUSTRIADOWA publiczność tak licznie wybrała się do mniej znanych obiektów. Te dobrze rozpoznawalne takie jak Osiedle Nikiszowiec w Katowicach, zabrańska Sztolnia Królowa Luiza Park 12c czy Szyb Maciej odnotowały około 50% spadek frekwencji. Zasadnicza część programu w tych obiektach zaplanowana została na zewnątrz, przez co niekorzystne warunki atmosferyczne dały im się we znaki. Wiele osób zdecydowało się zobaczyć atrakcje przygotowane w mniejszych i mniej znanych obiektach. Jednym z nich jest Muzeum Ustrońskie, gdzie odbywała się między innymi „Symfonia dostojnych machin” – pokaz kucia

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
	na zabytkowych młotach. Dużym zainteresowaniem cieszył się finał INDUSTRIADY organizowany w Nowych Gliwicach, a „Podniebną podróż”, spektakl teatru Tol, zobaczyło 3500 widzów.	
	<p>Pozytywne reakcje publiczności, nagrody przyznawane przez branżę turystyczną i ciągle nowe obiekty, które chcą dołączyć do festiwalu i Szlaku Zabytków Techniki, to chyba najlepsza recenzja jaką można wystawić INDUSTRIADZIE.</p>	
2017-06-12	<p>Warsztaty otwarte na Akademii Sztuk Pięknych. Wzornictwo wyrobów medycznych oraz możliwości współpracy</p>	<p>Organizator: Klaster MedSilesia oraz GAPR Sp. z o.o. Miejsce: Siedziba ASP ul. Raciborska 50 Katowice (sala kinowa).</p>
	Spotkanie było okazją do zapoznania się z wielokrotnie nagradzonymi rozwiązaniami designerów z Akademią Sztuk Pięknych w Katowicach dla branży medycznej.	
	„Szukasz nowych rozwiązań z zakresu wzornictwa dla swoich produktów?	
	Chcesz nawiązać współpracę z uznanymi w Polsce i na świecie profesjonalistami?”	
	Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach od maja 2017 r. jest członkiem Klastra MedSilesia i przygotowała specjalne warunki współpracy oraz zaprezentowała najnowocześniejsze zaplecze przeznaczone do projektowania, prototypowania i testowania wyrobów.	
	Więcej informacji	
2017-06-21	<p>12 edycja konkursu Śląska Rzecz</p>	<p>Organizator: Zamek Cieszyn Miejsce: Zamek Cieszyn, ul. Zamkowa 3, 43-400 Cieszyn.</p>
	„Śląska Rzecz” to jedyny w Polsce regionalny konkurs doceniający wysoką jakość wzorniczą oraz funkcjonalne i innowacyjne rozwiązania projektowe. Nagradzane produkty, projekty graficzne oraz usługi wyróżniają się na rynku i są doceniane przez użytkowników. W jedenastu konkursowych edycjach udział zgłosiło ponad 458 firm i instytucji z 590 projektami, m.in. mebli, lamp, ceramiki, odzieży specjalistycznej (np. sportowej czy obuwia ochronnego), sprzętu medycznego, sprzętu sportowego, wózków i fotelików dziecięcych, żywności, ale też sprzętu pomiarowego (laserów, miarek i poziomnic), ciężkich maszyn (kotłów grzewczych, frezarek, obrabiarek, tokarek, pojazdów ratowniczych i terminali parkingowych), jak i książek, wydawnictw (kart do gry i gier planszowych), także muzycznych, etykiet i opakowań, stron internetowych, czy identyfikacji wizualnych, ale też komunikacji wizualnej i systemów informacji miejskiej. Pięć lat temu dołączyły do nich firmy, instytucje i projektanci wdrażający usługi (np. turystyczne).	
	21 czerwca 2017 r. odbyła się uroczysta gala wręczenia nagród w konkursie Śląska Rzecz. Śląska Rzecz to jedyny w Polsce regionalny konkurs doceniający wysoką jakość wzorniczą oraz funkcjonalne i innowacyjne rozwiązania projektowe. Nagradzane produkty, projekty graficzne oraz usługi, wdrożone w życie w 2016 roku w woj. śląskim i/lub opolskim, wyróżniają się na rynku i są doceniane przez użytkowników. Od tego roku konkurs obejmuje województwo śląskie i opolskie.	
	Głównym organizatorem konkursu jest Zamek Cieszyn, a partnerem instytucjonalnym jest Stowarzyszenie Zjednoczeni Designem. Ponadto wydarzenie uzyskało patronat honorowy Marszałka Województwa Śląskiego oraz Marszałka Województwa Opolskiego.	
	Do udziału w konkursie zaproszono firmy, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne oraz projektantów. Przy ocenie zgłoszonych produktów ocenione były: funkcjonalność, ergonomia, innowacyjność rozwiązań, jakość wykonania i użytych materiałów, dostrzeżenie potrzeb użytkowników, proces projektowy oraz estetyka.	
	Laureaci konkursu oraz projekty nominowane do ekspozycji zostały zaprezentowane na pokonkursowej wystawie w Zamku Cieszyn, Dobrotece w Dobrodzieniu oraz zostanie przedstawiona w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach podczas VII Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Każdej edycji towarzyszą dwujęzyczne katalogi, prezentujące nagrodzonych i wyróżnionych projektantów, firmy oraz organizacje. Nagrodzone projekty nie są wyłącznie inspirującymi pomysłami w fazie koncepcji, a często wdrożonymi rozwiązaniami, które stają się wizytówką regionu i podbijają nie tylko krajowe, ale i zagraniczne rynki. Są one również doskonałą promocją projektantów, których marki stają się rozpoznawalne	

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
na		Świecie.
Pełna lista Laureatów		
2017-08-11	Wystawa „Dizajn w przestrzeni publicznej. Mamy problem?”	Organizator i miejsce: Zamek Cieszyn.
<p>Edycja cyklicznego wydarzenia, zorganizowanego w 2017 roku przez Zamek Cieszyn pod hasłem: „Dizajn w przestrzeni publicznej”, była poświęcona problemowi odpadów. Stąd tytułowe pytanie: mamy problem? Towarzyszyło ono wystawie, konferencji oraz spotkaniom.</p> <p>Odpady w Polsce traktowane są jako kłopot, a nie potencjał. A my powinniśmy powtarzać za komisarzem ds. środowiska Unii Europejskiej Janezem Potočnikiem, który w 2014 roku powiedział „Nie ma już odpadów, ale są zasoby – dzisiejsze odpady to jutrzejsze kopalnie”.</p> <p>Tymczasem wciąż ponad połowę plastiku wprowadzanego na rynek wysyłamy na wysypiska, podczas gdy najbardziej świadome europejskie kraje przeznaczają 90% plastiku do powtórnego wykorzystania. Obecnie w Polsce składujemy 70% odpadów. A już niedługo, bo w 2030 roku, nie powinniśmy składać właściwie niczego. Z drugiej strony Polska wciąż wydaje co najmniej 16 milionów złotych rocznie na oczyszczanie lasów ze śmieci. Nie możemy sobie pozwolić na tak nieodpowiedzialne gospodarowanie naszymi zasobami. Być może kluczem do rozwiązania tego problemu jest idea przetwarzania odpadów na nowe materiały. A co, jeśli udałooby się nam żyć nie produkując żadnych śmieci? Wbrew pozorom, jest to możliwe.</p> <p>Większość z projektów najnowszej edycji „Dizajnu w przestrzeni publicznej” to składowe ekonomii cyrkularnej – nowej koncepcji ekonomicznej, która koncentruje się na nieprzerwanym, ponownym wykorzystywaniu zasobów. Wybór projektów i inicjatyw ze świata i Polski dowodzi, że „śmieciowy problem” podpowiada ciekawe rozwiązania. Pozostaje pytanie, jak najlepiej z nich skorzystać? Wygląda na to, że nie mamy już wyboru!</p> <p>Więcej</p>		

Źródło: Innobservator Silesia

DOBRE PRAKTYKI:

D4I- Design for Innovation -Design i Innowacje – co mają wspólnego?

W 2013 roku Komisja Europejska uruchomiła „Plan działań na rzecz innowacji stymulowanych przez design” w którym określiła : „Lepiej usystematyzowane użycie designu jako narzędzia wsparcia innowacji zorientowanych na odbiorcę końcowego oraz potrzeby rynkowe we wszystkich sektorach gospodarki, uzupełniane pracami badawczo – rozwojowymi wzmocni europejską konkurencyjność. Badania pokazują, że przedsiębiorstwa inwestujące w design przynoszą większe zyski i szybciej się rozwijają”. Zgodnie z twierdzeniem Design Council na każdy zainwestowany w design 1 funt, przedsiębiorstwa mogą oczekiwać 20 funtów przychodu i ponad 5 funtów zwrotu z działalności eksportowej.

Design to podejście zorientowane na rozwiązywanie problemów, które może być stosowane powszechnie w sektorze prywatnym w celu wdrożenia innowacji produktowych i organizacyjnych poprzez umieszczenie w centrum zainteresowania odbiorcy końcowego. Komisja Europejska zachęca wszystkie Państwa członkowskie i regiony to tworzenia Planów Działań na rzecz designu.

Jednak droga do wzmocnienia kompetencji i konkurencyjności w sektorze MSP w zakresie innowacji stymulowanej designem nie jest oczywista, dlatego też, projekt Design4Innovation ma na celu wsparcie samorządów i administracji rządowej w procesie włączania designu w politykę zarządzania rozwojem regionalnym, w szczególności w zakresie obszarów wsparcia Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Śląski design na rzecz innowacji

Województwo śląskie to region, który rozwija się dzięki innowacjom, a ich inicjatorami są zarówno firmy, instytucje publiczne oraz jednostki badawczo-rozwojowe. Także poprzez inteligentne specjalizacje realizowane są projekty badawczo-rozwojowe, które mają na celu podniesienie konkurencyjności i innowacyjności regionu.

Ponieważ innowacje dotyczą nie tylko rozwiązań technologicznych, ale także zmian na poziomie organizacji i zarządzania, powszechnie stosowanym narzędziem wdrażania innowacji w Europie jest design, rozumiany jako sposób na budowanie lepszej jakości życia. Poprzez promowanie zasad dobrego projektowania opartego na użytkownikach możliwe jest tworzenie bardziej pożądanych przez odbiorców produktów i usług, co wpływa na zwiększenie konkurencyjności i zysków MŚP, a tym samym przyspiesza ich rozwój.

Taki cel przyświecał założeniom projektu **Design for Innovation** realizowanego od 1 stycznia 2017 roku przez Referat Regionalnej Strategii Innowacji Urzędu Marszałkowskiego we współpracy z PDR Cardiff Metropolitan University z Walii oraz 6 partnerami z europejskich krajów, wśród których znalazły się wiodące ośrodki innowacji i designu z Europy takie jak KEPA z Grecji czy Centrum Designu z Barcelony. Ponadto działania w obszarze budowania polityki opartej o design to kontynuacja dotychczasowej aktywności Samorząd Województwa w formule Design Silesia.

Celem projektu jest integracja partnerów na rzecz realizacji założeń polityki innowacyjnej i wdrażania programów funduszy strukturalnych oraz budowanie zdolności w zakresie projektowania innowacyjnej polityki regionalnej zgodnie z metodą projektowania -design-driven innovation. Efektem działań partnerów będzie identyfikacja, wymiana i upowszechnienie dobrych praktyk w zakresie wdrażania innowacji związanych z inteligentnymi specjalizacjami. Przede wszystkim jednak Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego podjął inicjatywę mającą na celu stworzenie Planu Działań na rzecz designu dla innowacji w regionie, aby jak najszerzej wykorzystać dobre projektowanie zorientowane na użytkownika (user-centered).

Co wyróżnia projekt Design4Innovation?

Założeniem projektu jest zaangażowanie regionów w rozwijanie planów działań w zakresie designu wzmocniając tym samym politykę innowacyjną, natomiast mierzalnym celem jest integrowanie innowacji stymulowanej przez design dla wzmocnienia konkurencyjności MŚP w ramach programów operacyjnych współfinansowanych ze środków EFRR w ośmiu krajach, tak aby w 2021 roku: 2000 przedsiębiorstw skorzystało z narzędzi wsparcia, z czego 80% wprowadziło nowe produkty i/lub usługi, 80% zwiększyło swoje obroty i 50% utworzyło nowe miejsca pracy.

Design jako element systemu wsparcia innowacji został również uwzględniony w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013 – 2020 poprzez tzw. metaprzedsięwzięcie „Design dla innowacji”, które zakłada wsparcie działań innowacyjnych w regionie przez wyposażenie podmiotów sektora prywatnego i publicznego w kompetencje związane z projektowaniem, co ma na celu podniesienie jakości usług publicznych i prywatnych, a także wprowadzenia lepszych i bardziej innowacyjnych produktów. Tym bardziej Plan działań w zakresie designu w województwie śląskim powinien być świadomym narzędziem wsparcia przedsiębiorstw i ich otoczenia w najbliższych latach w zakresie polityki innowacyjnej RIS3 oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 -2020.

Więcej o projekcie na stronie : <https://www.interregeurope.eu/design4innovation/>

Śląski Design – Śląskie Forum Innowacji 2017

Aktualne trendy w innowacjach oraz potencjalne nisze rozwojowe województwa śląskiego to główne zagadnienia, które zostały poruszone podczas konferencji, która odbyła się 22 czerwca 2017 w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach w ramach X. Międzynarodowych Targów Wynałazków i Innowacji INTARG.

Spotkanie rozpoczął **Michał Gramatyka**, Wicemarszałek Województwa Śląskiego, podkreślając znaczenie śmiałych innowatorów we wprowadzaniu zmian i kreowaniu lepszej przyszłości. Michał Gramatyka wyraził nadzieję, że również wyniki spotkania i dyskusji nad kierunkami wspierania innowacji zmienią Śląskie.

Pierwszy panel w ramach ŚFI 2017 był próbą odpowiedzi na pytania dotyczące kierunków rozwoju i możliwości wsparcia inteligentnych specjalizacji. **Beata Lubos**, Naczelnik Wydziału Polityki Innowacyjności Departamentu Innowacji w Ministerstwie Rozwoju, opowiedziała o pierwszych efektach monitorowania inteligentnych specjalizacji z perspektywy kraju, uwzględniając przy tym potencjał przedsiębiorstw w następujących specjalizacjach ICT i systemy geoprzestrzenne, medycyna, automatyka i robotyka. Doświadczenia regionu omówiła **Małgorzata Staś**, Dyrektor Wydziału Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, mając na uwadze przyjęty przez Zarząd Województwa harmonogram prac nad aktualizacją

inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego (medycyna, energetyka i ICT) Ponadto Małgorzata Staś przedstawiła planowane i realizowane działania, w tym projekt „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania”, którego celem jest zarządzanie i monitorowanie innowacji w regionie i którego efektem może być wskazanie nowych obszarów przewag województwa śląskiego.

Wdrażanie inteligentnych specjalizacji, wskazanych w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego, w praktyce przedstawił **Bartosz Rozpondek**, p.o. Dyrektora Śląskiego Centrum Przedsiębiorczości. W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego przeznaczono 550 mln euro na wsparcie działalności badawczo- rozwojowej i innowacji w przedsiębiorstwach, z czego blisko połowa z nich dedykowana jest projektom w zakresie inteligentnych specjalizacji. Dyrektor podsumował etap wdrażania osi I i III RPO WSL oraz pokazał obszary i kody PKD najczęściej występujące w projektach zgłaszanych do Śląskiego Centrum Przedsiębiorczości przez przedsiębiorców, a także wskazał na potencjalne działalności, którymi są zainteresowani beneficjenci ubiegających się o środki, np. produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych.

Dr inż. Jan Bondaruk, Zastępca Naczelnego Dyrektora ds. Inżynierii Środowiska w Głównym Instytucie Górnictwa, zaprezentował koncepcję prowadzenia procesu przedsiębiorczego odkrywania w kontekście innowacyjnego rozwoju województwa śląskiego do roku 2020. Biorąc pod uwagę fakt, iż skuteczna transformacja gospodarcza prowadząca do wzrostu konkurencyjności wymaga ukierunkowania działań podmiotów regionalnych oraz spójnego systemu monitorowania i ewaluacji, przedstawiony zakres toczących się prac pozwoli na obiektywną i wymierną ocenę pozycji konkurencyjnej regionu, a poprzez to skuteczne adresowanie interwencji publicznej i mechanizmów wsparcia.

Drugą część spotkania otworzył **Wojciech Ławniczak**, CEO, Very Human Services Sp. z o.o., omawiając temat „Innowacja w oparciu o potrzeby człowieka. Inspiracje w kontekście RIS w województwie śląskim”. Spojrzał on na region z szerszej perspektywy, uwzględniając przy tym dobre praktyki ze świata i metodę design thinking, która na pierwszym miejscu stawia potrzeby człowieka. Myśląc o przyszłości wskazał kilka silnych trendów, między innymi takich, w których regiony zaczynają doceniać strategie ukierunkowane na przewagę jakościową. Jego zdaniem innowacje powinny być tworzone w sieciach partnerstw oraz klastrów, co z powodzeniem jest realizowane w województwie śląskim poprzez „animowanie współpracy pomiędzy aktorami ekosystemu innowacji”.

O trendach w technologiach ICT opowiedział **Jacek Kotra**, Dyrektor Parku Naukowo- Technologicznego „TECHNOPARK GLIWICE” Sp. z o.o. Przypomniał on, że znaczenie sektora ICT w gospodarkach światowych i polskiej dynamicznie rośnie, a kluczowymi trendami w sektorze ICT będą technologie w chmurze, Big Data, Internet rzeczy oraz cyberbezpieczeństwo. Szacuje się, że rynki związane z analizą danych będą w najbliższych latach rosły w tempie: 20%-40% rocznie. Jednocześnie wskazał naturalny potencjał śląskich firm; wg rankingu 500 największych firm, przedsiębiorstw i grup informatycznych w Polsce w 2013 r., 36 firm miało swoją siedzibę w województwie śląskim.

Wyzwania przemysłu lotniczego i kosmicznego omówił **Bartłomiej Płonka**, Prezes Śląskiego Centrum Naukowo - Technologicznego Przemysłu Lotniczego Sp. z o. o. Z kolei dr inż. Mariusz Kruczek podjął temat zielonej gospodarki jako obszaru przewag województwa śląskiego, która jest również priorytetowym obszarem w Unii Europejskiej, ze względu na największy potencjał do wykorzystania w gospodarce.

Natomiast medycyna, jako jedna z trzech specjalizacji województwa, stała się przedmiotem wystąpienia **Izabeli Czeremchy** reprezentującej Górnośląską Agencję Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o. Prezentacja dotycząca aktualnych działań, analiz oraz perspektyw w zakresie technologii medycznych rozpoczęła trzecią część ŚFI 2017.

W ramach tego panelu odbyła się także dyskusja z udziałem **prof. dr hab. Andrzeja Sobasia** i **dr Marty Więckowskiej** z Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, Arkadiusza Woźniaka z Reha-Bed, Pani Jadwigi Husarskiej z Husarska Design Studio dla EGZOTech, a także Romana Kustosza i Artura Kapisa z Fundacji Rozwoju Kardiochirurgii im. prof. Zbigniewa Religi oraz Jerzego Wójcika reprezentującego Wójcik Design. Paneliści skupili się na zagadnieniu: Śląski design w wyrobach medycznych – praktyczność i użyteczność marką i potencjałem eksportowym.

Będąc na półmetku obecnej perspektywy finansowej Unii Europejskiej i mając na uwadze planowane ustalenia Komisji Europejskiej dotyczące przyszłości polityki spójności, Śląskie Forum Innowacji stało się doskonałą okazją, żeby podsumować i ocenić dotychczasowe działania w ramach polityki krajowej i regionalnej oraz wymienić doświadczenia wynikające ze współpracy nauki i biznesu.

Bez wątpienia wnioski z konferencji będą ważnym wkładem w dyskusję na temat przyszłości polityki regionalnej, próbą analizy mocnych stron województwa śląskiego, poszukiwaniem przewag konkurencyjnych oraz wspierania przedsięwzięć innowacyjnych w branżach, które w regionie wykazują największy potencjał rozwojowy i które mogą stać się potencjalnymi nowymi inteligentnymi specjalizacjami.

Województwo Śląskie ma duże doświadczenie w zarządzaniu polityką innowacyjną oraz skutecznym monitorowaniu potencjałów regionu, tak, aby jak najlepiej wykorzystać szanse rozwojowe. Także podsumowanie statystyk wyłoniło pozytywny obraz województwa śląskiego, które posiada drugi co do wielkości potencjał badawczo-rozwojowy w kraju, w którym powstaje ponad 12 proc. polskiego PKB, i w którym codziennie rejestrowanych jest ponad 100 firm. Tym bardziej wszyscy mieszkańcy są zaproszeni do włączenia się w działania oraz dyskusję nad inteligentnymi specjalizacjami regionu, aby współtworzyć politykę regionalną najlepiej dostosowaną do ich potrzeb.

ŚFI 2017 przyciągnęło 226 gości. Transmisję online można było śledzić na stronie www.rpo.slaskie.pl, na której wkrótce wszystkie wystąpienia będą dostępne do ponownego obejrzenia. Poniżej krótki reportaż oraz materiały z konferencji.

Konferencja była współfinansowana ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

5.4.7. Metaprzedsiewzięcie 7. Współpraca z regionami sąsiedzkimi na rzecz innowacji

Przykładowe wydarzenia zorganizowane w 2017 roku w ramach realizacji Metaprzedsiewzięcia 7. Współpraca z regionami sąsiedzkimi na rzecz innowacji. Tabela przedstawia również działania podejmowane wspólnie z innymi regionami Europy i świata.

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
2017-05-10 – 2017-05-12	IX Europejski Kongres Gospodarczy	Organizator: Grupa PTWP Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach.

W 132 debatach wzięło udział 800 panelistów, a w całym trzydniowym wydarzeniu rekordowa liczba ponad 9 000 uczestników największej imprezy biznesowej w Europie Centralnej.

Co najważniejsze, wzbogaciła się formuła Kongresu – o kolejne wydarzenia dedykowane młodej przedsiębiorczości i innowacjom (European Start-up Days), globalnym relacjom europejskich i polskich firm (nowe fora gospodarczej współpracy międzynarodowej) czy ekspansywnym trendom w światowej gospodarce (cyfryzacja, Przemysł 4.0).

Szczególnie udana okazała się inicjatywa związana z kulturą start-upów, która przyciągnęła 2,5 tysiąca uczestników. Unikatową wśród wydarzeń gospodarczych siłą Europejskiego Kongresu Gospodarczego tworzy aktywny udział małego i średniego biznesu – przedsiębiorców, którzy z kategorii „średniaków” awansują do pierwszej ligi, tworząc – poprzez swoją dynamikę, kreatywność i ambicję – niezwykle cenne dla gospodarki wartości.

Organizatorzy konsekwentnie podtrzymują otwartość na zróżnicowane poglądy, środowiska i opcje polityczne. Różnorodność stanowić będzie nadal o wyjątkowej wartości Kongresu, podobnie jak podkreślana co roku przez Gości Kongresu, wolna od sztywnych form atmosfera sprzyjająca dyskusji i nawiązywaniu relacji biznesowych.

[Więcej informacji](#)

2017-05-31 – 2017-06-01	D4I - Design for Innovation - Badanie Programów Operacyjnych - Warsztaty nr 2 w Salonikach	
----------------------------	---	--

„Badanie Programów Operacyjnych” było tematem drugiego Spotkania Partnerskiego Design4Innovation, który odbył się 31 maja i 1 czerwca w Salonikach. W tym czasie partnerzy Design4Innovation przeanalizowali postępy w realizacji projektu oraz poszczególne programy operacyjne, a także odwiedzili trzy innowacyjne

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
------	------------	----------------------------------

ośrodki, aby dowiedzieć się o najlepszych praktykach w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i pomocy na rzecz innowacji w Grecji. Warsztat projektowy, zorganizowany został przez KEPA - Centrum Rozwoju Biznesu i Kulturalnego.

Po rozpoczęciu projektu w Brugii partnerzy sprawdzili swoje Regionalne Ekosystemy, po to aby zgromadzić dane, które będą stanowiły założenia pierwszej broszury o polityce Design4Innovation. Drugim etapem tej międzyregionalnej podróży edukacyjnej było pogłębianie Programów Operacyjnych EFRR i ich istniejących mechanizmów wykonawczych w celu określenia możliwości włączenia projektowania do programów wsparcia dla MŚP. Prezentacje dostarczone przez przedstawicieli Instytucji Zarządzających z regionów partnerskich wyraźnie wykazały zróżnicowane skalę i podejścia do wspierania przedsiębiorstw. Programy w skali krajowej, takie jak EPANEK w Grecji czy "Wzrost gospodarczy i zatrudnienie" na Łotwie, oferują szeroki wachlarz możliwości wsparcia finansowego i niefinansowego dla tysięcy firm, podczas gdy na przykład w Flandrii wsparcie to koncentruje się głównie na niefinansowych środkach wsparcia, które są obsługiwane przez różne organizacje wspierające działalność gospodarczą, instytuty badawcze lub władze lokalne. Prezentacje wykazały, że w wielu regionach partnerskich wykorzystanie designu w MŚP może być finansowane w ramach celu tematycznego 1 "Badania i innowacje". Partnerzy wykorzystali narzędzia plakatowe do mapowania istniejących mechanizmów wsparcia finansowanych z EFRR pod kątem możliwości uwzględnienia założeń designu. Podsumowanie tego ćwiczenia zostanie zaprezentowane podczas następnego spotkania w Santiago de Compostela, które odbędzie się 7 i 8 listopada w Galicyjskiej Agencji Innowacji.

Drugi dzień spotkania poświęcony był wizytom studyjnym w wielokrotnie nagradzanym Centrum Badań i Technologii - Hellas (CERTH); technologiczno-naukowym inkubatorze i4G (Incubation4Growth); a także w instytucji OK!Thess mającej na celu aktywowanie lokalnego systemu innowacji i stanowiącej inkubator dla innowacyjnych firm rozpoczynających działalność. Partnerzy projektu Design4Innovation dzięki współpracy z regionalnymi władzami i partnerami starali się zrozumieć możliwości projektowania w swoich programach operacyjnych, aby móc w jak najlepszy sposób zintegrować działania na poziomie lokalnym.

2017-12-12	Jak odnieść sukces na rynku niemieckim ?	Organizator: Ośrodek Enterprise Europe Network przy Funduszu Górnośląskim S.A. we współpracy z Federacją BVMW i firmą DREBERIS. Miejsce: ALTUS Hotel Prestige w Katowicach, ul. Uniwersytecka 13, sala Jamajka (II piętro).
------------	---	--

Celem konferencji było zapoznanie ich uczestników ze specyfiką poruszania się na rynku niemieckim oraz możliwościami wsparcia działań polskich firm przez partnerów niemieckich. Zaproszenie skierowane było przede wszystkim do przedsiębiorców z sektora MŚP (bez względu na branżę) , w tym do firm, które mają w swej ofercie produkty innowacyjne.

[Więcej informacji](#)

Źródło: Innobservator Silesia

DOBRE PRAKTYKI:

„Regional branch observatories of intelligent markets in Central Europe monitoring technology trends and market developments in the area of smart specializations. SMART WATCH”

Głównym celem projektu jest opracowanie modelu działania regionalnych obserwatoriów, wyposażenie sieci obserwatoriów w zestaw narzędzi monitorowania i analizy porównawczej, a także wypracowanie katalogu zestandaryzowanych usług rozwojowych, które mogłyby być świadczone przez Obserwatoria w Europie Centralnej.

Realizacja projektu została podzielona na pakiety zadaniowe, w ramach których zaplanowano realizację szeregu działań mających na celu osiągnięcie zakładanego celu projektu.

W ramach SMART_watch chcemy rozwinąć i przekazać dobre praktyki wynikające z realizacji projektu Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych, w których G APR sp. z o.o. odpowiada za Obserwatorium Medyczne na poziom międzynarodowy.

Celem projektu jest wypracowanie modelu działania oraz stworzenie międzynarodowej sieci Regionalnych Obserwatoriów inteligentnych rynków w Europie Środkowej, monitorujących trendy technologiczne i rozwój rynku w obszarach inteligentnych specjalizacji.

Większość regionów CE boryka się dziś z brakiem skutecznego systemu monitorowania RIS (poziomu implementacji, realizacji założeń, rzeczywistego wykorzystania zapisów strategicznych przez użytkowników i rynek). Brak dziś metodologicznego wsparcia na poziomie narodowym jak również narzędzi do benchmarkingu.

SMART_watch pozwoli na zniwelowanie tej luki i stworzenie powiązań pomiędzy monitorowaniem Regionalnych Inteligentnych Specjalizacji (RIS), a rzeczywistymi potrzebami użytkowników końcowych inteligentnych specjalizacji.

[Więcej informacji](#)

DOBRE PRAKTYKI:

D4I- Design for Innovation -Design i Innowacje – co mają wspólnego?

W 2013 roku Komisja Europejska uruchomiła „Plan działań na rzecz innowacji stymulowanych przez design” w którym określiła : „Lepiej usystematyzowane użycie designu jako narzędzia wsparcia innowacji zorientowanych na odbiorcę końcowego oraz potrzeby rynkowe we wszystkich sektorach gospodarki, uzupełniane pracami badawczo – rozwojowymi wzmocni europejską konkurencyjność. Badania pokazują, że przedsiębiorstwa inwestujące w design przynoszą większe zyski i szybciej się rozwijają”. Zgodnie z twierdzeniem Design Council na każdy zainwestowany w design 1 funt, przedsiębiorstwa mogą oczekiwać 20 funtów przychodu i ponad 5 funtów zwrotu z działalności eksportowej.

Design to podejście zorientowane na rozwiązywanie problemów, które może być stosowane powszechnie w sektorze prywatnym w celu wdrożenia innowacji produktowych i organizacyjnych poprzez umieszczenie w centrum zainteresowania odbiorcy końcowego. Komisja Europejska zachęca wszystkie Państwa członkowskie i regiony do tworzenia Planów Działania na rzecz designu.

Jednak droga do wzmocnienia kompetencji i konkurencyjności w sektorze MSP w zakresie innowacji stymulowanej designem nie jest oczywista, dlatego też, projekt Design4Innovation ma na celu wsparcie samorządów i administracji rządowej w procesie włączania designu w politykę zarządzania rozwojem regionalnym, w szczególności w zakresie obszarów wsparcia Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Śląski design na rzecz innowacji

Województwo śląskie to region, który rozwija się dzięki innowacjom, a ich inicjatorami są zarówno firmy, instytucje publiczne oraz jednostki badawczo-rozwojowe. Także poprzez inteligentne specjalizacje realizowane są projekty badawczo-rozwojowe, które mają na celu podniesienie konkurencyjności i innowacyjności regionu.

Ponieważ innowacje dotyczą nie tylko rozwiązań technologicznych, ale także zmian na poziomie organizacji i zarządzania, powszechnie stosowanym narzędziem wdrażania innowacji w Europie jest design, rozumiany jako sposób na budowanie lepszej jakości życia. Poprzez promowanie zasad dobrego projektowania opartego na użytkownikach możliwe jest tworzenie bardziej pożądanych przez odbiorców produktów i usług, co wpływa na zwiększenie konkurencyjności i zysków MŚP, a tym samym przyspiesza ich rozwój.

Taki cel przyświecał założeniom projektu **Design for Innovation** realizowanego od 1 stycznia 2017 roku przez Referat Regionalnej Strategii Innowacji Urzędu Marszałkowskiego we współpracy z PDR Cardiff Metropolitan University z Walii oraz 6 partnerami z europejskich krajów, wśród których znalazły się wiodące ośrodki innowacji i designu z Europy takie jak KEPA z Grecji czy Centrum Designu z Barcelony. Ponadto działania w obszarze budowania polityki opartej o design to kontynuacja dotychczasowej aktywności Samorząd Województwa w formule Design Silesia.

Celem projektu jest integracja partnerów na rzecz realizacji założeń polityki innowacyjnej i wdrażania programów funduszy strukturalnych oraz budowanie zdolności w zakresie projektowania innowacyjnej polityki regionalnej zgodnie z metodą projektowania -design-driven innovation. Efektem działań partnerów będzie identyfikacja, wymiana i upowszechnienie dobrych praktyk w zakresie wdrażania innowacji związanych z inteligentnymi specjalizacjami. Przede wszystkim jednak Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego podjął inicjatywę mającą na celu stworzenie Planu Działań na rzecz designu dla innowacji w regionie, aby jak najszerzej wykorzystać dobre projektowanie zorientowane na użytkownika (user-centered).

Co wyróżnia projekt Design4Innovation?

Założeniem projektu jest zaangażowanie regionów w rozwijanie planów działań w zakresie designu wzmocniając tym samym politykę innowacyjną, natomiast mierzalnym celem jest integrowanie innowacji stymulowanej przez design dla wzmocnienia konkurencyjności MŚP w ramach programów operacyjnych współfinansowanych ze środków EFRR w ośmiu krajach, tak aby w 2021 roku: 2000 przedsiębiorstw skorzystało z narzędzi wsparcia, z czego 80% wprowadziło nowe produkty i/lub usługi, 80% zwiększyło swoje obroty i 50% utworzyło nowe miejsca pracy.

Design jako element systemu wsparcia innowacji został również uwzględniony w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013 – 2020 poprzez tzw. metaprzedsiewzięcie „Design dla innowacji”, które zakłada wsparcie działań innowacyjnych w regionie przez wyposażenie podmiotów sektora prywatnego i publicznego w kompetencje związane z projektowaniem, co ma na celu podniesienie jakości usług publicznych i prywatnych, a także wprowadzenia lepszych i bardziej innowacyjnych produktów. Tym bardziej Plan działań w zakresie designu w województwie śląskim powinien być świadomym narzędziem wsparcia przedsiębiorstw i ich otoczenia w najbliższych latach w zakresie polityki innowacyjnej RIS3 oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 -2020.

Więcej o projekcie na stronie : <https://www.interregeurope.eu/design4innovation/>

6.

**Finansowanie
wdrażania
Regionalnej Strategii
Innowacji
Województwa
Śląskiego na lata
2013-2020**

6. Finansowanie wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020

Źródła danych dla wskaźnika stanowią:

- dokumenty programowe Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020;
- dane monitoringowe i sprawozdawcze z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020;
- dane monitoringowe i sprawozdawcze z realizacji Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój.

Do finansowania działań innowacyjnych w ramach RPO WSL 2014-2020 wykorzystywane są poniżej przedstawione osie priorytetowe wraz z przeznaczoną na nie alokacją.

Tabela. Osie priorytetowe RPO WSL związane z działaniami innowacyjnymi (stan na dzień 29 grudnia 2017 r.)

Oś priorytetowa	Alokacja ogółem PLN
I. Nowoczesna gospodarka	1 029 779 854
II. Cyfrowe Śląskie	403 330 373
III. Konkurencyjność MŚP	1 288 721 667
IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna	3 351 691 185
Ogółem alokacja RPO WSL na działania innowacyjne	6 230 916 961

Źródło: LSI 2014 RPO WSL.

W 2017 r. w ramach osi priorytetowych finansujących działania innowacyjne ogłoszono poniżej wskazane nabory.

Tabela. Ogłoszone nabory w osiach priorytetowych finansujących działania innowacyjne (stan na dzień 29 grudnia 2017 r.)

Oś priorytetowa	Alokacja ogółem PLN	Liczba ogłoszonych oraz uruchomionych naborów	Środki zaangażowane (wkład UE) PLN	Procent wykorzystania a alokacji
I. Nowoczesna gospodarka	1 029 779 854	6	872 680 60,77	85%
II. Cyfrowe Śląskie	403 330 373	3	298 934 355,12	74%
III. Konkurencyjność MŚP	1 288 721 667	9	1 035 050 485,81	80%
IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna	3 351 691 185	40	3 026 764 520,18	90%
Ogółem	6 230 916 961	47	3 736 849 918	82%

Źródło: LSI 2014 RPO WSL.

W 2017 r. w ramach osi priorytetowych finansujących działania innowacyjne realizowano łącznie 1.014 projektów.

Tabela. Wnioski wybrane do dofinansowania (stan na dzień 29 grudnia 2017 r.) w osiach priorytetowych finansujących działania innowacyjne.

Oś priorytetowa	Liczba wniosków	Wartość wkładu UE PLN	Alokacja ogółem PLN
I. Nowoczesna gospodarka	55	212 577 425	1 029 779 854
II. Cyfrowe Śląskie	64	209 802 178	403 330 373
III. Konkurencyjność MŚP	615	807 680 944	1 288 721 667
IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna	280	1 608 680 836	3 351 691 185
Razem:	1 014	2 838 741 383	6 230 916 961

Źródło: LSI 2014 RPO WSL.

1

ZAŁĄCZNIK 1

Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych. Raporty Roczne

Załącznik 1. Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych. Raporty Roczne

Roczne Raporty Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych znajdują się w załączniku do niniejszego Raportu Monitoringowego.

2

ZAŁĄCZNIK 2

**Przykładowe działania
instytucji i
przedsiębiorstw z
województwa
śląskiego**

**w 2017 roku w
zakresie kreatywności
i innowacyjności**

Załącznik 2. Przykładowe działania instytucji i przedsiębiorstw województwa śląskiego w 2017 roku w zakresie kreatywności i innowacyjności

Lp.	Data wydarzenia	Tytuł	Organizator i miejsce wydarzenia
Luty			
1	2017-02-24 - 2017-02-25	12. Urodziny Zamku Cieszyn	Organizator: Zamek Cieszyn Miejsce: Zamek Cieszyn, ul. Zamkowa 3, 43-400 Cieszyn. Więcej informacji
Kwiecień			
2	2017-04-04 - 2017-04-05	22. Międzynarodowy Kongres Ogólnopolskiego Systemu Ochrony Zdrowia - Innowacyjna ochrona zdrowia.	Organizator: Czasopismo Ogólnopolski System Ochrony Zdrowia. Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach, Plac Sławika i Antalla 1 (wejście od strony Spodka). Więcej informacji
Maj			
3	2017-05-10 - 2017-05-12	IX Europejski Kongres Gospodarczy	Organizator: Grupa PTWP Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach. Więcej informacji
4	2017-05-12	Seminarium dedykowane współczesnej Teorii Rozwiązywania Innowacyjnych Zadań (TRIZ)	Organizator: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego wraz z firmami współpracującymi. Miejsce: Katowice, ul. Plebiscytowa 36, w Sala Konferencyjna 1.08. Więcej informacji
Czerwiec			
5	2017-06-09	XII Forum Nowej Gospodarki	Organizator i miejsce: Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum Katowice. Więcej informacji
6	2017-06-12	Spotkanie informacyjne dotyczące konkursu w ramach Działania 4.1 Poddziałanie 4.1.2 "Regionalne Agendy Naukowo Badawcze"	Organizator: Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Miejsce: Hotel Angelo by Vienna House Katowice, ul. Sokolska 24, 40-086 Katowice.
7	2017-06-12	Warsztaty otwarte na Akademii Sztuk Pięknych.	Organizator: Klaster MedSilesia oraz GAPR Sp. z o.o.

Lp.	Data wydarzenia	Tytuł	Organizator i miejsce wydarzenia
		Wzornictwo wyrobów medycznych oraz możliwości współpracy	Miejsce: Siedziba ASP ul. Raciborska 50 Katowice (sala kinowa). Więcej informacji
8	2017-06-13	Forum Nowej Edukacji 2017	Organizator: Fundacja Edu Klaster we współpracy z Centrum Kształcenia Ustawicznego Uniwersytetu Śląskiego, Ogrodami Przedsiębiorczości oraz Parkiem Naukowo-Technologicznym Euro-Centrum Miejsce: Katowice, Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum. Więcej informacji
9	2017-06-19	Nauki społeczne i humanistyczne – zakres współpracy na rzecz: kooperacji, współpracy, przyjaźni” – ogólnopolska konferencja na Politechnice Śląskiej	Organizator: Kolegium Nauk Społecznych i Filologii Obcych Politechniki Śląskiej we współpracy z Uniwersytetem Śląskim, Uniwersytetem Ekonomicznym i Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego w Katowicach. Miejsce: Centrum Innowacji i Transferu Technologii Politechniki Śląskiej przy ul. Banacha 7 w Gliwicach. Więcej informacji
10	2017-06-21	12 edycja konkursu Śląska Rzecz	Organizator: Zamek Cieszyn Miejsce: Zamek Cieszyn, ul. Zamkowa 3, 43-400 Cieszyn. „Śląska Rzecz” to jedyny w Polsce regionalny konkurs doceniający wysoką jakość wzorniczą oraz funkcjonalne i innowacyjne rozwiązania projektowe. Więcej informacji
11	2017-06-22	Śląskie Forum Innowacji 2017	Organizator: Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych (SO RIS) koordynowana przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego. Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe (MCK), Katowice, plac Sławika i Antalla 1. Więcej informacji
12	2017-06-22	Jak efektywnie wykorzystać media społecznościowe w biznesie?	Organizator: Zamek Cieszyn Miejsce: Zamek Cieszyn, Sala konferencyjna, Budynek A, Oranżeria. Zgodnie z tematyką konferencji, prowadzenie strony na facebooku czy w innych mediach społecznościowych nie musi być drogie i czasochłonne, a może być cennym źródłem informacji o nas i naszych produktach lub usługach. Więcej informacji

Lp.	Data wydarzenia	Tytuł	Organizator i miejsce wydarzenia
13	2017-06-22 - 2017-06-23	II edycja InterNanoPoland 2017	Organizator: Fundacja NANONET i Śląski Klaster Nano we współpracy z Miastem Katowice. Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach Więcej informacji
14	2017-06-22 - 2017-06-23	X edycja Międzynarodowych Targi Wynalazków i Innowacji INTARG 2017	Organizator: EUROBUSINESS-HALLER we współpracy z FUNDACJĄ HALLER PRO INVENTIO. Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach. Więcej informacji
Sierpień			
15	2017-08-11	Wystawa "Dizajn w przestrzeni publicznej. Mamy problem?"	Organizator i miejsce: Zamek Cieszyn. Tegoroczną edycję cyklicznego wydarzenia dedykowano problemowi odpadów. Stąd tytułowe pytanie: mamy problem? Towarzyszyło ono wystawie, konferencji oraz spotkaniom. Więcej informacji
16	2017-08-29 – 2017-09-01	Międzynarodowe Targi Górnictwa, Przemysłu Energetycznego i Hutniczego KATOWICE 2017	Organizator: Polska Technika Górnicza S.A., której akcjonariuszami są kluczowi producenci maszyn i urządzeń górniczych (Grupa KOPEX, Grupa FAMUR,, FTT Wolbrom, Carboautomatyka, Damel, Komag). Miejsce: Targi o ponad 30-letniej tradycji (dawny SIMMEX) organizowane są co 2 lata w Międzynarodowym Centrum Kongresowym o powierzchni 35 000 m ² i na palcu przed „Spodkiem”. Więcej informacji
Wrzesień			
17	2017-09-18	Dobre praktyki NANO w regionie spotkanie w ramach projektu SO RIS w PPO	Organizator: Fundacja NANONET i Śląski Klaster Nano. Miejsce: Katowice, Hotel BW Mariacki przy ulicy Mariackiej 15.
Październik			
18	2017-10-04 - 2017-10-29	2. Festiwal Innowacji Inno Katowice	Organizator: Ogrody Przedsiębiorczości i Referat Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Wydziale Obsługi Inwestorów Miasta Katowice. Miejsce: Katowice, zgodnie z programem Więcej informacji

Lp.	Data wydarzenia	Tytuł	Organizator i miejsce wydarzenia
19	2017-10-18 - 2017-10-20	VII Europejski Kongres MŚP pod hasłem UWOLNIĆ BIZNES!	Organizator: Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach. Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe (MCK), Katowice, plac Sławika i Antalla 1. Więcej informacji
Listopad			
20	2017-11-09	IV edycja Start-it-up!	Organizator: Politechnika Śląska, Park Naukowo-Technologiczny „TECHNOPARK GLIWICE” Sp. z o.o. oraz Akcelerator Technologiczny Gliwice Sp. z o.o. Miejsce: Technopark Gliwice, ul. Konarskiego 18c. Więcej informacji
21	2017-11-13	Regionalne seminarium informacyjne nt. Europejskiej Współpracy Terytorialnej	Organizator: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego. Miejsce: Sala Sejmu Śląskiego przy ul. Ligonía 46 w Katowicach. Więcej informacji
22	2017-11-13 - 2017-11-19	X edycja Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości	Organizator: Koordynatorem regionalnym tego wydarzenia w regionie jest Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego (Wydział Gospodarki, Turystyki i Sportu). Więcej informacji
23	2017-11-16 - 2017-11-17	II edycja Festiwalu Innowacji i Technologii	Organizator: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o., Miasto Gliwice i Politechnika Śląska. Miejsce: Centrum Edukacji i Biznesu „Nowe Gliwice”. Więcej informacji
24	2017-11-28	Pierwsza w kraju Giełda Nanotechnologiczna	Organizator: Fundacja NANONET i Śląski Klaster Nano. Miejsce: Hotel Altus Prestige, Katowice, ul. Uniwersytecka 13. Giełdę Nanotechnologiczną zorganizowano w ramach projektu „Sieć Otwartych Innowacji”. Więcej informacji
Grudzień			
25	2017-12-01	Miasto. Sieci. Przemysł w Internecie Rzeczy IoT 2017	Organizator: Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum, Miejsce: Katowice, ul. Ligocka 103, budynek 3. Więcej informacji

Lp.	Data wydarzenia	Tytuł	Organizator i miejsce wydarzenia
26	2017-12-08 - 2017-12-09	Konferencja ROBOTY MEDYCZNE 2017	Organizator: Międzynarodowe Stowarzyszenie na rzecz Robotyki Medycznej (International Society for Medical Robotics) i Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii im. prof. Zbigniewa Religi w Zabrze. Miejsce: Zabrze Więcej informacji
27	2017-12-12	Jak odnieść sukces na rynku niemieckim ?	Organizator: Ośrodek Enterprise Europe Network przy Funduszu Górnośląskim S.A. we współpracy z Federacją BVMW i firmą DREBERIS. Miejsce: ALTUS Hotel Prestige w Katowicach, ul. Uniwersytecka 13, sala Jamajka (II piętro). Więcej informacji

Projekt graficzny okładek i stron tytułowych przygotowała firma Musk we współpracy z M. Berger
(www.musk.pl)

